Raftul Denisei

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ

Mo Yan

Femeia cu buchetul de flori

și alte povestiri

HUMANITAS fiction

Această selecție de zece povestiri reflectă diversitatea de teme și abordări stilistice din proza scurtă a lui Mo Yan. Unele, precum *Frumoasa care trecea bulevardul Chang'an călare pe măgar* și *Femeia cu buchetul de flori*, amintesc de tradiția prozei fantastice chineze și aduc în prim-plan personaje feminine, a căror frumusețe exercită o fascinație irezistibilă, la granița supranaturalului. Altele, cum ar fi *Bătălia din pădurea plopilor albi* sau *Cătușe la degetele mari*, au în centru secvențe din realitate văzute prin ochii copiilor. „O copilărie nefericită este o sursă de inspirație inepuizabilă", consideră Mo Yan, iar micii protagoniști îi oferă ocazia de a povesti, pendulând între realismul brutal și poezia sclipitoare, despre indiferență și cruzime. Elementele autobiografice își găsesc locul în *Bumbacul imaculat*, după cum mărturisește autorul însuși.

Mo Yan

Femeia cu buchetul de flori

și alte povestiri

Traducere din chineză și note de
LUMINIȚA BĂLAN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ştefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: George Şerban
DTP: Emilia Ionaşcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Paper Print – Brăila

MO YAN
MUZHI KAO, 1998; *CHANG'AN DADAO SHANG DE QI LÜ MEIREN*, 1998; *BAI YANG LIN LI DE ZHANDOU*, 1998; *QI YU*, 1989; *HUAIBAO XIANHUA DE NÜREN*, 1991; *BAI MIANHUA*, 1991; *YOUMO YU QUWEI*, 1992; *TIANCAI*, 1991; *AOXIANG*, 1991; *TIE HAIZI*, 1991
Copyright © Mo Yan, 1989, 1991, 1992, 1998
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2016, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MO YAN
Femeia cu buchetul de flori şi alte povestiri / Mo Yan;
trad. şi note de: Luminiţa Bălan. – Bucureşti: Humanitas Fiction, 2016
ISBN 978-606-779-092-4
I. Bălan, Luminiţa (trad.) (note)
821.581-32=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382; 0723 684 194

Cătușe la degetele mari

1

Era aproape de crăpatul zorilor când Ayi s-a trezit din somn auzindu-și mama cum vomită. În bătaia razelor de lună ce se strecurau prin fereastră a văzut-o stând în genunchi pe marginea patului, cu burta sprijinită pe pernă; se ținea cu amândouă mâinile de perdea, cu gâtul întins, asemenea unei lebede. Vărsa ceva verde, lucios, cu miros greu. Băiatul a sărit de pe *kang*[1] și a scos jumătate de polonic de apă din butoi, spunându-i cu blândețe:

— Bea un pic!

Mama a întins mâna, cu gândul să ia polonicul, însă numai a agitat-o puțin în aer, după care a lăsat-o în jos, istovită. Spasmele îi scuturau trupul și din nou a început să verse violent.

— Ayi… a murmurat ea cu un suspin, fiule, peste mama a dat boală grea, mă tem că n-am s-o mai duc mult…

Cu ochii împăienjeniți de lacrimi, băiatul și-a făcut curaj și i-a răspuns:

— Nu mai spune vorbe dintr-astea rele, nu-mi place să te aud zicând așa! Mă duc la unchiul Hu să iau niște bani cu împrumut, apoi trag o fugă până în târg și-l aduc pe doctor.

Mama și-a înălțat capul. Era mai palidă decât lumina lunii și a spus, cu privirea adumbrită, ațintită asupra lui Ayi:

---

1. Pat de cărămidă construit în prelungirea cuptorului, care se încălzește iarna, prezent în casele vechi din nordul Chinei, unde este deosebit de frig în timpul iernii.

— Fiule, nu împrumutăm nici un ban. În viața asta... noi nu împrumutăm bani...

Nici nu și-a isprăvit bine vorba, că și-a scos din păr două ace de argint și i le-a dat lui Ayi.

— Acele astea de păr sunt de la bunica ta. Ia-le și vinde-le, ca să-mi cumperi două leacuri... Mama a trăit destul, pe când tu, băiatul meu, abia ai împlinit opt ani...

A bâjbâit sub *kang* și a scos o hârtie mototolită.

— Asta e rețeta de data trecută, a precizat ea.

Ayi a luat-o și, privind chipul mamei, scăldat de lumina lunii, pe jumătate acoperit de părul răvășit, a spus:

— Am fugit, acuși sunt înapoi.

A dat pe gât apa rece din polonicul pe care l-a pus apoi într-un borcan, după care a vârât în sân, cu mare băgare de seamă, acele de păr și rețeta.

— Măicuță, eu am luat-o din loc, a spus copilul cu voce sigură, ștergându-se la gură.

Cum mergea el așa pe drumul poleit de razele strălucitoare ale lunii, privea umbra sfirijită – când mai alungită, când mai chircită – pe care o așternea trupul lui firav pe pământ. În timp ce satul dormea, cufundat în tăcere, luna își cernea lumina, aproape cu foșnet, peste crestele copacilor. A luat-o tiptil prin fața curții unchiului Hu, ținându-și respirația, de teamă să nu-i trezească pe cei doi dulăi fioroși. Însă cu toată grija lui, dulăii l-au simțit și s-au pornit pe un lătrat groaznic, ițindu-și căpățânile pe sub poarta de fier. La lumina rece a lunii băiatul vedea cum în ochi le scăpărau scântei verzui, iar colții lor își arătau lucirile argintii. Ayi a înșfăcat de pe jos o cărămidă și, cuprins de spaimă, s-a dat înapoi. Cei doi câini n-aveau însă chef să se încurce cu el, așa că l-au mai însoțit un pic cu zarva, după care i-au întors spatele, nepăsători. Ayi a răsuflat ușurat și a zvârlit cărămida cât colo. Nici n-a ieșit bine din sat că a rupt-o la fugă. Boarea răcoroasă a zorilor îi umezise hăinuțele subțiri, care deveniseră de-acum precum aripile unui fluture – negre, înmuiate în praf de argint.

A alergat până la cimitirul de la pădurea Han, însă odată ajuns acolo și-a mai domolit pasul. Simțea cum îi bate inima și îi zvâcnește fiecare mușchi, de parcă ar fi fost un iepure ferecat într-o cușcă metalică, fără putință de scăpare. A ridicat capul și a zărit lampa argintie agățată sus, la fabrica de extracție a uleiului din satul Bazhen. Era ca o steluță verzuie care sclipea necontenit. Hainele îi erau leoarcă de transpirație, iar burta îi ardea ca mistuită de o pală de foc. A urmat drumul în pantă, năpădit de buruieni, până a coborât pe malul râului Masang. Din pricina secetei ce ținea de-atâția ani, râul nu mai avea ape vijelioase, iar malul era înțesat de pietre rotunde și lucioase, care, scăldate de lumina lunii, își arătau lucirile verzi-albăstrui. Apa se împotmolea în fiecare groapă și scobitură precum argintul viu în curgere domoală. Băiatul a îngenuncheat pe mal și, sprijinindu-se în mâini, și-a întins capul și s-a lăsat în jos ca un căluț dus la adăpat. A sorbit un pic, dar când s-a ridicat și-a simțit burta greoaie și spinarea rece.

S-a întors la drum; mațele îi chiorăiau întruna, iar curând apa rece i-a stârnit sughițul. Ca să scape de el, s-a apăsat pe buric până a început să scuipe din apa băută. Abia atunci și-a amintit de mama, cum stătea îngenuncheată pe *kang* și vărsa sânge, iar în clipa aceea a simțit o durere aprigă ce punea stăpânire pe inima lui. A pipăit degrabă acele de păr și rețeta de la piept, ca să se asigure că sunt la locul lor. Când tocmai se pregătea s-o rupă iar la fugă, a auzit un vaiet jalnic în spatele lui, care i-a dat fiori pe șira spinării și i-a zbârlit părul de pe cap. Cântecul bufniței prevestește moartea cuiva – așa spuneau bătrânii, asta îi spusese cândva și mama. Deodată, ea, cu chipul ei gălbejit, i-a apărut dinaintea ochilor; apoi a deschis gura și a vomitat un sânge negru, vâscos, asemenea catranului topit. Bufnița și-a slobozit iarăși țipătul, ca o chemare prelungă. Fără să vrea, băiatul a întors capul și a zărit în fața unei pietre funerare înalte doi cai de piatră vânjoși, două oi de piatră grăsane, doi oameni de piatră cu capetele pătrate și altarul acela de piatră lucioasă. Anul trecut, când mama s-a întors de la cules leacuri, l-a găsit odihnindu-se pe un asemenea altar de piatră. Se

spunea că în cimitir erau cândva zeci de chiparoși falnici, dar acum nu mai exista decât unul subțirel de tot. Printre acele negricioase ale pinilor luceau două steluțe înflăcărate – ochii bufniței. Pasărea a scos un vaiet grav, a fâlfâit ușor din aripi și și-a luat zborul în tăcere, doar ca să poposească de îndată pe ogorul cu grâu pârguit.

— Au! a strigat băiatul, doar ca să-și alunge spaima.

Simțea cum i se umflă capul, cum îi vâjâie urechile, căci de acum dăduse uitării durerea de burtă. Fugea tot înainte pe drumul bătut de razele lunii, spre lampa cu lumina argintie și spre satul Balong, care se zărea în ceață.

Când Ayi a intrat în sat, soarele roșu încă nu se ridicase pe cer, însă raze arămii, diafane, își așterneau strălucirea pe caldarâm. Drumul era cufundat într-o liniște desăvârșită, căci nu se zărea nici țipenie de om. Toate prăvăliile, aflate de-o parte și de alta a drumului, era închise, iar steguleţele de la ușa cârciumilor, umezite de roua nopții, atârnau greoaie, lipsite de viață. În vitrinele magazinelor de haine, manechinele despuiate, de proastă calitate, își încruntau sprâncenele. În liniștea aceea copleșitoare, Ayi își auzea tălpile goale cum lipăie la atingerea pietrelor umede, așa că a ridicat picioarele și a călcat ușurel, cu băgare de seamă, ca și cum s-ar fi temut ca nu cumva să tulbure visele cuiva.

Ușa prăvăliei cu leacuri era ferecată și dinăuntru nu răzbătea nici un zgomot. Ayi s-a lăsat pe vine pe scări și a așteptat răbdător. Se simțea ostenit, îi era foame, dar când se gândea că în curând va pune mâna pe leacuri, o mângâiere nespus de duioasă îi alina sufletul. Cum stătea el așa, dintr-odată o durere surdă a pus stăpânire pe picioarele lui, așa că s-a așezat în fund pe scări. Simțea cum i se împăienjenesc ochii. Dinspre capătul drumului se apropia o căruță cu roți șubrede, trasă de un cal roșu ca focul, mânat de-o femeie trupeșă. Răsunetul limpede al copitelor însoțea jucăuș hurducăitul căruței. Calului îi sclipeau ochii de parcă era un tânăr învățăcel grăbit să ajungă la examenele imperiale. Femeia avea ochii somnoroși și deodată a căscat prelung. Căruța s-a oprit în fața prăvăliei cu

leacuri, iar femeia a descărcat două sticle cu lapte. Văzându-l pe Ayi, a spus:

— Dă-te într-o parte, diavole! Un câine bun nu stă în ușă.

Ayi a sărit în picioare și s-a tras lângă ușă, dar a continuat s-o urmărească cu privirea pe femeia care așeza sticlele cu lapte pe trepte, în fața intrării. A simțit cum dinspre hainele ei largi, atârnând pe lângă corp, venea un aer fierbinte.

— Să nu furi laptele și să-l bei, diavole! a mai zis ea, după care s-a întors la căruță și a pornit din nou la drum.

Ayi nu-și mai putea lua privirea de la sticlele acelea, iar mațele îi chiorăiau zgomotos. Izul de lapte se răsucea în fuioare prin aerul dimineții, încolăcindu-se fără încetare, încât pur și simplu îi ploua în gură de atâta poftă. Într-un târziu, băiatul a zărit o furnică neagră care se cocoțase pe gura sticlei și își tot mișca antenele în timp ce sorbăcăia laptele atât de zgomotos de parcă ar fi fost acolo un cârd de rațe grase care își căutau hrana la apă mică.

Pe neașteptate, ușa prăvăliei de leacuri s-a deschis cu zgomot, dar numai pe jumătate, lăsând cale liberă unui bărbat cam chel, care s-a aplecat ușor, a scos mâna ca un clește și a înșfăcat sticlele de lapte. Odată ce au dispărut sticlele, a încetat și zgomotul pe care îl făcea furnica sorbăcăind laptele și care aproape că îl adormise pe Ayi. Băiatul a înghițit în sec și a vârât șovăielnic capul pe ușa întredeschisă. L-a văzut pe Chelios cum tocmai se spăla pe față, în timp ce într-un colț al încăperii o pisică se întindea leneșă pe o pungă cu leacuri. Lângă ea torceau câțiva pisoiași pufoși. După ce s-a spălat pe față, bărbatul a ieșit cu ligheanul, moment în care Ayi s-a dat degrabă într-o parte, tocmai la timp, căci apa s-a întins în aer ca o perdea și a aterizat pe drum, cu un pleoscăit răsunător. Ayi s-a gândit că era momentul prielnic să se apropie.

— Unchiule, mama e bolnavă rău și îmi trebuie două punguțe cu leacuri, i-a spus el pe un ton plângăreț.

— Așteaptă la ușă! i-a răspuns Cheliosul cu răceală. La ora opt deschidem.

Și cum se pregătea să intre înapoi în casă, Ayi l-a apucat de poala hainei.

— Ce faci, tuciuriule? l-a apostrofat el pe băiat.

Ayi l-a privit cu ochii lui negri ca smoala, iar apoi a înghenuncheat și a spus:

— Unchiule, te rog, mama a căzut bolnavă și dacă moare, eu rămân orfan.

— Nu mi-am dat seama că ești un fiu așa de pios, a mormăit bărbatul. Și rețeta unde e?

Ayi a scos degrabă rețeta și cele două ace de păr din argint.

— A, nu, nu! La farmacie se vine cu bani. Du-te întâi și vinde acele, iar după aceea întoarce-te cu banii!

Ayi a făcut o plecăciune, lovind cu fruntea de treptele de piatră. Apoi a ridicat privirea și a spus:

— Unchiule, mama scuipă sânge... Dacă moare, eu rămân singur pe lume.

2

Ayi ducea cele două pungulițe cu leacuri, legate împreună, de parcă purta în mâini viața mamei, și așa a ieșit în fugă din satul Balong. Ca o mătușică îmbujorată, soarele roșu îl întâmpina înălțându-se încetișor pe cer. Drumul șerpuia de-a lungul râului Masang, urmându-i toate meandrele, o cale ce părea să nu se mai sfârșească. Alerga când mai iute, când mai încet, alerga cu pași mărunți, alerga, alerga, alerga, și chiar dacă îl chinuia foamea, inima îi era copleșită de fericire. Râul era străjuit de-o parte și de cealaltă de câmpuri de grâu, iar ierburile de la marginea drumului se legănau doldora de rouă. În aer plutea un iz vag de iarbă proaspătă, însă mirosul de grâu era mai puternic. Când și când, băiatul ducea leacurile la nas și le mirosea. Aroma se învârtea, se răsucea ca un viermișor și îi ajungea direct la inimă. A ridicat capul și a simțit cum vântul călduț de miazăzi se unduia precum valurile de mătase; l-a plecat și a ascultat cântul păsărilor ce se roteau în toată splendoarea cerului. Când a ajuns la cimitirul de la pădurea Han, a auzit cum de pe malul celălalt răzbătea un strigăt limpede. Atunci

a observat cum pe drumul purpuriu venea într-o goană nebună o cireadă de vaci aurii, mânată din urmă de un bărbat deșirat. Să alerge, să alerge până acasă, dar mai întâi să se ducă la mătușa Wang să împrumute vasul pentru fiertul leacurilor! Aproape că simțea în nări mirosul înțepător al leacurilor fierte. Deodată, și-a adus aminte de bufnița aceea și fără să vrea a întors capul și a privit către pinul drept ca lumânarea, care însă a început să se clatine și să se îndoaie pe neașteptate, transformându-se într-o flacără aurie și jucăușă. Pe lespedea de piatră de la poalele copacului stăteau doi oameni. Băiatul s-a mai uitat o dată – într-adevăr erau doi oameni acolo.

— Hei, copile, stai pe loc!

Ayi s-a oprit de îndată.

— Ia vino încoace! l-a auzit pe unul dintre ei zicând, iar apoi l-a văzut cum întinde o mână chemându-l.

Ayi s-a apropiat timid și curând a băgat de seamă că în fața lui se aflau un bărbat și o femeie. Bărbatul avea părul cărunt, iar fața stacojie îi era plină de pete maronii. Buzele strânse păreau a avea forma unui cuțit tăios, în timp ce privirea îi era zdrobitoare. Femeia era foarte tânără și avea ochii oblici, surâzători, croiți într-o doară pe chipul palid.

— Drăcușorule, netrebnicule, la ce te uiți? a spus bărbatul cu voce aspră.

Ayi a scuturat din cap, de-a dreptul buimac.

— Cum îl cheamă pe tac-tu?

Vocea bărbatului devenise mai puternică și mai amenințătoare.

— Eu… eu… n-am tată, s-a bâlbâit băiatul.

Bărbatul a rămas nemișcat pentru o vreme, după care a ridicat capul și a început să râdă în hohote.

— Ha, ha, ha! L-ai auzit? Zice că n-are tată. Ce să vezi, n-are tată!

Femeia însă nu-l lua în seamă, ci se ruja rânjind într-o oglinjoară. Ayi simțea cum stomacul i se strânge și a simțit brusc nevoia să urineze. Ca să nu-și dea drumul pe el și să ude pantalonii, a strâns picioarele cât a putut și și-a îndreptat spatele.

Apoi, l-a văzut pe bărbat cum scoate o sticluță fumurie din buzunar, o duce la gură și trage câteva gâturi.

— Ce neisprăvit e ăsta! a zis către femeie.

Ea s-a ridicat leneș și, cu fața în bătaia soarelui, a strănutat, schimonosindu-se într-un mod neobișnuit. Ochii i se umpluseră de lacrimi. Era îmbrăcată într-o fustă purpurie, mototolită, care îi lăsa la vedere picioarele lungi și subțiri, cu genunchi oribili. A aruncat pe lespedea de piatră o carte cu coperta verde, s-a scuturat pe dos și a pornit tăcută prin lanul de grâu. Bărbatul s-a ridicat și el în picioare, moment în care i-au trosnit toate oasele – poc, trosc! Ayi l-a văzut apoi cum se apropie, ducând pe spinarea lui mare și ponosită razele strălucitoare ale soarelui de dimineață. Băiatul ar fi vrut să fugă, dar picioarele parcă îi prinseseră rădăcini acolo și într-o clipită bărbatul și-a întins brațul masiv și i-a răsucit încheietura firavă a mâinii. Ayi simțea strânsoarea aceea rigidă și rece ca pe un fier scăldat de roua nopții. S-a zbătut, cu gândul să scape din strânsoarea palmei uriașe, numai că bărbatul îl prinsese cu atâta forță, încât încheietura i-a amorțit de-a binelea și cele două pumnuțe i-au căzut pe jos.

— Leacurile mele... leacurile mamei... a strigat el, însă bărbatul parcă era surd, nici că l-a băgat în seamă, ci a început să-l tragă după el, tot înainte, până a ajuns lângă pin.

Acolo, bărbatul i-a smuls cu putere și mâna cealaltă petrecând-o pe după pin, până l-a făcut să cuprindă în brațe copacul și să-și lipească nasul de coaja aspră. Copilul avea ochii împăienjeniți și nu vedea decât pinul pe care îl îmbrățișa strâns. Bărbatul l-a prins de ambele încheieturi cu o mână și cu cealaltă a scos din buzunar un obiect micuț și strălucitor, care a zornăit limpede în bătaia razelor de soare.

— Demonule, o să te învăț eu minte! Să vezi ce pedeapsă primești dacă te uiți în stânga și-n dreapta când mergi pe drum!

În timp ce asculta vorbele spuse cu atâta asprime de omul dindărătul copacului, Ayi a simțit cum un cerc rece îi prinde

degetul mare de la mâna dreaptă și imediat și pe cel de la mâna stângă.

— Nene, a spus copilul plângând, eu n-am văzut nimic. Nene, te rog frumos să-mi dai drumul.

Bărbatul s-a ivit de după copac și cu palma lui de fier l-a bătut pe Ayi pe creștet, după care a spus surâzător:

— Fii cuminte, dacă vrei să-ți fie bine!

Și zicând acestea, a pornit prin lanul de grâu după femeia cea înaltă. Umbra trupului său voinic despica lumina soarelui și lanul de grâu deopotrivă, lăsând în urmă o dâră limpede, așa cum lasă o bărcuță care sparge apele.

Ayi l-a petrecut cu privirea, în timp ce imaginea bărbatului și lanul auriu de grâu se contopeau încetișor. De departe răzbătea o adiere de vânt ce stârnea valuri fine peste lan. Păsări adunate în stol treceau în zbor ca norii întunecați, lăsându-și ciripitul precipitat și câte-o pană ce pluteau ușor. Apoi, s-a așternut o liniște copleșitoare, fără margini.

În mintea lui Ayi totul se amesteca de-a valma, de parcă toate cele întâmplate cu puțin timp în urmă erau doar un vis. A scuturat din cap încercând să scape de senzația aceea de buimăceală. Și-a amintit de mama, și-a amintit de leacuri. Ar fi vrut să scape, dar de îndată a descoperit că nu-i mai era cu putință să se miște în voie. A început să se zbată – mai întâi s-a lăsat pe spate cu toată puterea, apoi s-a pus pe sărit și pe țipat, asemenea unei maimuțe care tocmai fusese adusă din adâncul codrului. Într-un târziu, istovit, și-a rezemat capul de trunchiul copacului și a început să se jelească. Plânsul l-a ajutat să-și verse tot amarul din suflet și să se liniștească încetișor. A aplecat capul într-o parte și a zărit cătușele scânteietoare, ferecate pe degete. Erau prinse chiar la baza degetelor mari și atât de strânse că bietele degete se învinețiseră, iar cea mai slabă mișcare îi stârnea o durere care-l seca la inimă.

Cu mare grijă, și-a depărtat brațele de copac și s-a răsucit în jurul lui până a ajuns să vadă râul Masang și drumul de pe mal. Mai multe rândunici cu penele lucioase zburau pe deasupra lui, atât de aproape, încât uneori atingeau cu pieptul roșiatec

suprafața apei, tulburându-i calmul. Și pe malul celălalt se așternea tot un lan de grâu, la capătul căruia se zărea un cătun peste care o pânză deasă de fum se țesea lin. Aplecându-și capul, băiatul a dat cu ochii de punguțele cu leacuri, aruncate în iarbă, și în clipa aceea tânguirea mamei i-a răsunat în urechi ca un tunet. A simțit pișcături în nas, după care lacrimile au năvălit din ochi vâscoase, ca o sevă de copac.

3

Mai târziu, din când în când, au trecut pe acolo țărani cu coasele, mergând agale pe drumeagul de pe malul râului. Treceau grăbiți, cu capul plecat, fără să-și abată privirea în stânga sau în dreapta. Strigătele lui Ayi, plânsul lui erau în van, ca o piatră azvârlită în hău, căci toți păreau să fi surzit. Uneori se mai găsea câte unul care să-i arunce câte o privire goală, dar nici acela nu se oprea, ci își continua mersul grăbit.

Băiatul a îndurat un chin fără margini în primele ore ale dimineții, până când soarele roșu, ridicat în tării, a început să-și schimbe culoarea devenind de un alb orbitor. Aburul subțire care plutise mai înainte prin lanul de grâu se împrăștiase deja fără urmă. Un vânt uscat dinspre sud-vest sufla în rafale, făcând spicele pârguite să se legene greoaie la fiecare pală. Mustățile spicelor se înclinau în fel și chip, frunzele se frecau necontenit unele de altele, iar boabele picau când și când pe pământ precum fărâmițele viermilor de mătase. Dinspre câmp se auzea un foșnet care îți dădea fiori, în timp ce în aer plutea izul grâului, însoțit de un praf înecăcios. Băiatul a simțit deodată cum sudoarea lipicioasă îi izvora de pe pielea capului și o pornea la vale. Îi era cumplit de sete, căci în pântece flăcări pârjolitoare i se răsuceau nemiloase, stârnindu-i răsuflarea fierbinte care îi ardea nările. S-a zbătut din nou, sub povara durerii nimicitoare pricinuite de cătușele care păreau să-i zdrobească degetele mari. Proptindu-se pe burtă și tălpi, s-a înălțat un pic pe trunchiul copacului, imaginându-și

că ar putea să se ridice într-atât încât coroana să scape din îmbrățișarea lui și astfel să se elibereze definitiv. Își făcea socoteala că numai așa și-ar fi putut recăpăta libertatea, doar că tot ce a izbutit să facă a fost să dea cu capul de crengile bogate, iar visul său să se spulbere pe dată. Toți mușchii i s-au înmuiat și într-o clipă, de unde era cocoțat pe trunchiul copacului, a căzut la pământ. Scoarța aspră l-a zgâriat pe burtă, iar degetele captive în cătușe îl dureau ca după o lovitură devastatoare. A tras un țipăt înfiorător și s-a prăbușit la pământ fără simțire.

Nu se știe câtă vreme să fi trecut până când l-a trezit uruitul infernal al unei mașinării. S-a chinuit să deschidă ochii care de acum i se lipiseră de-a binelea și în cele din urmă a reușit să-și desfacă pleoapele. Cum nu vedea nimic prin lacrimile tulburi, s-a frecat cu capul de scoarța copacului până i s-a limpezit privirea și astfel a băgat de seamă că pe drumul pe care venise el dis-de-dimineață se apropia acum un tractor de culoare cărămizie. Drumul era denivelat și de aceea tractorul se tot hurducăia, ca un armăsar nestrunit. Șoferul, cu părul ciufulit și purtând ochelari de soare, stătea drept pe scaun, de parcă era o statuie de piatră. În remorca cenușie se aflau trei oameni cărora nu le vedea fețele; doar îi auzea cântând. Băiatul s-a proptit cu brațele de trunchiul copacului și astfel a izbutit să se înalțe în picioare, după care a strigat din răsputeri:

— Ajutor! Ajutor!

Tractorul s-a oprit în fața cimitirului, moment în care cei din remorcă au amuțit; numai tractorul mai făcea zgomot cu duduitul lui. Deasupra cabinei se înălța țeava metalică prin care fumul ieșea în rotocoale viguroase, necontenite. Ayi striga întruna, cu gâtul întins, dindărătul copacului, iar la auzul strigătului său disperat cei din remorcă au încremenit pentru câteva clipe, neștiind ce se petrece; i-au zărit capul abia după ce s-au înclinat puțin. Cei trei oameni din remorcă au coborât unul după altul – mai întâi un bărbat mărunt, dar foarte sprinten, urmat de un zdrahon de bărbat, iar apoi de o femeie cu pielea negricioasă și părul scurt. Cu toții s-au adunat în fața pinului și au privit cu atenție cătușele prinse pe degete,

după care au schimbat priviri uluite. Cel mic de statură bătea întruna din genele îndărătul cărora lucea o privire ca de gheață.

— Cine te-a legat aici? a întrebat el cu voce aspră.

— Un bătrân, i-a răspuns Ayi timid.

Pipernicitul, căruia îi lipseau câțiva dinți din gură, a pufnit plin de dispreț. Apoi, a scos din buzunarul hainei o lupă și și-a aplecat capul mare ca o baniță ca să cerceteze cu atenție cătușele, asemenea unui entomolog care vrea să afle toate tainele furnicilor. Zdrahonul l-a bătut ușor pe spinarea încovoiată și l-a întrebat cu voce înfundată:

— Bătrâne Q, ce faci aici? Te crezi vreo zeitate?

El a ridicat capul, a scos o bucată de flanel cărămiziu și a șters cu grijă lupa.

— Ce chestie strașnică! Zău că-i mare grozăvie! a spus el plin de admirație. Marfă americană autentică!

— Bătrâne Q, ce aiureli mai spui! Se găsesc televizoare color de import, frigidere de import, dar n-am auzit în viața mea de cătușe de import, a spus zdrahonul, apropiindu-se ca să vadă mai bine. Oricum, prostioara asta chiar că-i lucrată cu mult meșteșug.

— Copile, ce-ai pățit? Cine te-a încătușat aici? a întrebat femeia cu pielea negricioasă, pe un ton plin de compasiune.

— Un nene bătrân, i-a răspuns Ayi.

— Da' ce i-a venit să te lege aici? a întrebat Bătrânul Q.

Ayi scutura din cap buimac.

Bătrânul Q a izbucnit în hohote de râs, după care a întors capul către tovarășii săi și a spus:

— Ciudată treabă, ce ziceți? Un nene bătrân să lege un copil așa, din senin, fără nici un motiv.

Apoi i-a aruncat o privire răutăcioasă lui Ayi, spunându-i:

— Sigur ai făcut tu vreo nenorocire! Ia zi, nu cumva i-ai furat găina sau i-ai spart vreun geam?

— N-am furat găini și nici n-am spart geamuri, a răspuns băiatul, simțindu-se profund nedreptățit. Mama a căzut bolnavă la pat, scuipă sânge, iar eu m-am dus să-i cumpăr leacuri...

— Tacă-ți fleanca! a strigat Bătrânul Q cu asprime în glas. Drept cine mă iei? Crezi că ne arunci o minciunică și noi sărim să-ți desfacem repede cătușele? Hm! Mi-am dat seama dintr-o privire că ești un neisprăvit. Sigur ai făcut tu ceva nelegiuriri și de-aia te-a priponit poliția cu cătușe aici.

— Eu n-am făcut nimic, n-am făcut... Mama e pe moarte. Vă rog, dați-mi drumul... i-a implorat băiatul.

— Crezi că ne duci de nas cu câteva lacrimi? l-a repezit Bătrânul Q. Generația asta a mea a văzut prea multe lacrimi. Desigur că în spatele lacrimilor există minciună, există și adevăr, dar mai mult este minciună. Moscova nu crede în lacrimi, ca să zic așa.

— Gata, Bătrâne Q! Ce-l tot amenințI pe bietul copil? l-a dojenit femeia cu pielea negricioasă. Apoi s-a întors spre bărbatul cel voinic și i-a spus: Voinice P, găsește o soluție și eliberează-l!

— Cum se desface asta? a bombănit Voinicul, în mod vădit stânjenit.

— Pune-ți mintea la contribuție, l-a îndemnat Negricioasa. Când vezi moartea cu ochii tăi, poți să nu faci tot ce-ți stă în putință ca să salvezi pe cineva?

— Dacă aici era legat un lup, oare trebuia să-l salvăm și pe ăla? a zis Bătrânul Q rânjind.

— După câte bag eu de seamă, tu ești un lup, și încă unul foarte crud, i-a răspuns Negricioasa.

Voinicul P a râs și s-a dus în fața pinului. L-a apucat pe Ayi de brațele subțiri și i-a spus:

— Mai rabdă puțin, să vedem dacă nu putem să tragem de cătușele astea.

Și nici nu și-a terminat bine vorba că a început să tragă cu toată puterea, făcându-l pe bietul copil să urle ca un porc înjunghiat.

— Trage! l-a îndemnat Bătrânul Q cu o voce cinică. Și dacă îi smulgi brațele, cătușele alea tot nu o să se desfacă.

Negricioasa l-a lovit cu piciorul pe Voinicul P și l-a ocărât.

— Tâmpitule, vrei să-l rupi în bucățele?

— Păi, de asta mi-era teamă și mie, s-a apărat Voinicul.

— Micuțule D, ia vino și tu să vezi despre ce-i vorba! l-a chemat ea pe șoferul care tocmai strângea niște șuruburi la tractor.

Micuțul a tras un fluierat și s-a apropiat.

— Flăcău, cu ce drăcie te-ai jucat? a spus el, lovind copilul ușor pe creștet.

— Ajută-l să le desfacă! l-a îndemnat Negricioasa. Cred că numai tu ești în stare de așa ceva.

Micuțul D s-a întors la mașină și a revenit cu o cutie de scule, din care a scos cleștele, pila, ciocanul și a început să mestereasca asupra cătușelor.

— Vă chinuiți degeaba, a zis Bătrânul Q.

— Tu nu ești în stare de nimic, l-a apostrofat Negricioasa, așa că mai bine ai sta deoparte. Nu veni acum să ne descurajezi!

Micuțul D se tot încrunta; s-a gândit ce s-a gândit și deodată pe chip i-a răsărit un surâs. A scos de pe fundul cutiei de scule o pânză de bomfaier și a spus:

— Probabil că merge cu pânza asta de bomfaier. Frățioare, mai rezistă puțin!

Micuțul D i-a depărtat degetele mari băiatului, a vârât pânza printre ele și a început să frece, în nădejdea că aceasta era soluția salvatoare. Ayi strângea din dinți, fără să scoată nici cel mai mic zgomot. Pânza freca pe cercul de oțel, cu un scârțâit atât de ascuțit, că părea să le străpungă tuturor timpanele. După câteva minute de chin, micuțul s-a uitat la cătușe și a băgat de seamă că pânza nu lăsase nici cea mai mică urmă, dar în schimb se tocise de tot.

Micuțul D i-a spus Negricioasei:

— Surioară, n-am ce face. Prostia asta e prea tare.

— Păi, nu v-am zis eu, s-a băgat în vorbă Bătrânul Q, parcă bucurându-se de nenorocirea altuia. V-ați enervat când v-am zis, dar cătușele astea sunt din aliaj, de zece ori mai rezistente decât pânza ta de bomfaier.

Micuțul D o privea neputincios pe Negricioasa, cu un aer vinovat. Apoi, și-a tras o palmă în cap și a spus răspicat:

— Am găsit! Chiar că-s prost! Păi, n-am putea să tăiem copacul și să-l eliberăm pe copil?

— Acum iar o să ziceți că mă bag în seamă, dar dați-mi voie să vă întreb, copacul ăsta poate fi tăiat? a spus Bătrânul Q arătând spre piatră funerară din fața mormântului, pe care erau gravate câteva cuvinte. Cimitirul acesta, Hanlin, este un important vestigiu, protejat la nivel de regiune. Să tai copacul? Mai bine ai înghiți otravă. Tăiați-l, doar că mă tem că n-o să apucați să-i eliberați lui degetele mari, că mâinile voastre o să **și fie prinse în cătușe.**

— Păi, dacă așa stă treaba, înseamnă că n-avem ce face, nu? Nu putem decât să ne uităm la el cum rabdă aici vântul și arșița, cum se usucă încetul cu încetul și moare ca o broască atârnată pe o creangă de copac.

— Poate că o să aibă noroc și o să vină unul mai priceput care să deschidă cătușele, a zis Bătrânul Q.

— Am auzit de un hoț renumit, poreclit „Zbor pe deasupra ierbii", care e în stare să descuie cătușe cu un fir metalic subțire, a intervenit Micuțul D în discuție.

— „Zbor pe deasupra ierbii"? a întrebat Bătrânul Q, cu un zâmbet disprețuitor pe buze. A fost împușcat acum trei ani.

— Atunci de ce nu căutăm un lăcătuș priceput? a întrebat **Voinicul P.**

— Eu cred că și cineva cu un aparat de sudură ar putea să **le desfacă, a zis Micuțul D.**

— Adică să-i ardă și degetele, nu? i-a dat replica imediat **Voinicul P.**

— Fraților, nu vă mai zbuciumați atât! Ca să desfaci un lacăt, tot mai de folos e ăla care l-a încuiat, a zis Bătrânul Q, ridicându-și capul și privind soarele. Dacă vă tot certați așa, o să pierdem și banchetul, a mai adăugat el.

Apoi a pornit-o către tractor, iar după câteva clipe ceilalți trei s-au îndepărtat și ei dezmădăjduiți.

Tractorul s-a pus în mișcare încetișor. Bătrânul Q a strigat din remorcă:

— Copile, stai acolo cuminte! Cătușele astea au un arc înăuntru și cu cât te zbați mai mult, cu atât te strâng mai tare. Ai grijă să nu-ți rupi oasele!

— Nu-l mai speria! a spus Voinicul P.

— Mai tăceți dracului din gură! a zbierat Negricioasa.

4

Tractorul s-a îndepărtat duduind, iar în urma lui a rămas o dâră groasă de fum. Ayi se izbea cu fruntea de copac și plângea în hohote. Deja îi secaseră lacrimile și numai picăturile de sânge de pe frunte se mai rostogoleau fierbinți la vale, până îi ajungeau pe buze. Prin păienjenișul care i se lăsase pe ochi întrezărea o imagine înfricoșătoare: o broscuță cu picioarele legate atârna de o creangă, în timp ce un tânăr șașiu o pârlea cu torța pe care o ținea în mână. Trupușorul broscuței sfârâia și scotea un fum albicios, însă treptat a pierit și fumul, s-a stins și torța, iar broscuța a devenit un trup inert, înnegrit de foc. În clipa în care băiatul a închis ochii, corpul i-a fost cuprins de o moliciune fără margini.

Ca prin vis, în starea de toropeală care pusese stăpânire pe el, Ayi a auzit din nou pași răsunând în apropiere. Și-a făcut curaj, a deschis ochii și a văzut un șuvoi de foc de un roșu închis care plutea încetișor pe drum. Băiatul a scuturat din cap și a strâns din dinți ca să-și limpezească mintea, iar fantasmele să piară. Așa și-a dat seama că se apropia o femeie îmbrăcată într-o haină cărămizie, cu o pălărie mare, de paie, pe cap. Mergea înfruntând pieziș razele soarelui.

— Ajutor...! a scâncit băiatul.

Femeia s-a oprit și, dându-și pălăria de pe cap, a privit cu atenție în direcția copilului. El a vrut să mai strige, dar din gât îi ieșea doar un hârâit straniu și înfundat. Era agitat și tare ar fi vrut să-și poată ridica mâna, ca să-și destupe gura parcă înfundată cu paie.

Într-un târziu, femeia l-a observat și a pornit spre mormânt. Cum venea ea așa, scăldată de razele de soare, chipul ei se asemăna cu o floarea-soarelui peste care se așternuse un strat de poleială. Femeia se apropia încetișor. Ayi a adulmecat un parfum pătrunzător, uscat, pe care trupul ei îl răspândea în valuri, un parfum care pur și simplu îl amețea, stârnindu-i dorința de a-și lua zborul. Femeia s-a oprit, iar parfumul acela uscat încă mai stăruia. Chipul ei când se rotunjea, când se alungea, ba era alb ca varul, ba era auriu; acum era blând precum chipul mamei, acum era fioros precum chipul monștrilor din legende. Ayi mijea ușurel ochii și îi închidea repede, fiindcă ar fi vrut s-o privească, dar îi era teamă.

Până la urmă, a deschis ochii larg și a văzut o femeie în carne și oase care stătea în fața lui. În mâna stângă avea o seceră mare, cu luciri reci, în timp ce în mâna dreaptă ținea un ceainic vechi de bronz; două bretele late i se încrucișau pe piept, căci în spate, într-un săculeț de pânză, ducea un bebeluș căpățânos, care își sugea cu zgomot degetul mare. Femeia s-a apropiat șovăielnic de pin și a întrebat moale:

— Ce faci aici, copile?

A rostit aceste vorbe și nici măcar n-a așteptat răspunsul că a și lăsat jos ceainicul și coasa și a intrat în lanul de grâu din spatele mormântului, unde s-a așezat pe vine. Numaidecât s-a auzit limpede un susur. Cum stătea ea așa, ciucită acolo, pălăria de paie aurii parcă plutea pe apă. Nu după multă vreme, femeia a venit din spatele mormântului. Copilul pe care îl ducea în spate a început să plângă, iar curând plânsul s-a transformat în urlet, ca și cum îi zdrobea cineva capul cu ciocanul.

— Micuța mea comoară, micuța mea comoară, nu mai plânge!

Copilul însă urla din ce în ce mai tare și în urletul lui asurzitor părea să se adune țipătul a mii de păsări. Femeia s-a grăbit să-l tragă pe copil în față și s-a așezat pe un altar de piatră, în timp ce bătea ușor copilul cu palma pe spate, ca să-l potolească. Apoi l-a desfăcut din săculeț, a scos din bluză un sân veștejit și i-a îndesat copilului în gură sfârcul care semăna cu

o mură. Cu gura acoperită, copilul a încetat să mai plângă și numaidecât peste cimitir s-a așternut tăcerea. Două veveriițe micuțe, gălbui, se hârjoneau de parcă erau singure pe lume. Au început să se fugărească sărind de pe spinarea leilor de piatră pe capetele oamenilor de piatră și de acolo pe coarnele caprelor de piatră, după care au aterizat în capul lui Ayi, dar numai ca să poată ajunge mai ușor în vârful pinului. Țopăiau scoțând țipete ascuțite. Femeia uitase de prezența lui Ayi și nu făcea altceva decât să-și privească cu o nesfârșită tandrețe pruncul de la piept. Buzele îi tremurau ușor, căci fredona o melodie cu un murmurat care semăna mai degrabă cu sfârâitul tăițeilor puși la fiert, dar și cu zumzetul de albine. Cântecul ei l-a emoționat nespus pe Ayi, lăsându-i sentimentul ciudat că acel bebeluș care sugea era chiar el, iar femeia aceea grasă care stătea pe altarul de piatră era mama lui. Mai mult decât atât, simțea în gură gustul ba dulceag, ba acru de lapte; era asemenea gustului de sânge. Se ruga în sinea lui ca acele clipe să încremenească pentru totdeauna, aidoma unor floricele gălbui prinse în sticla unui bol...

Copilul a adormit sugând, iar când mama a încercat să-i tragă sfârcul, el a strâns gura. Sânul s-a întins ca un cauciuc, până când s-a eliberat, cu un pocnet ușor, din strânsoarea copilului. Un stol de ciori negre ca smoala s-a înălțat din lanul de grâu, tăcut ca o apă moartă, și s-a tot rotit, ca un vârtej negru. Rotirea lui se împletea cu croncănitul ascuțit care tulbura sălbăticia în cele patru zări, în timp ce izul de carne stricată se împrăștia sub dogoarea razelor de soare. Ayi a văzut-o pe femeie cum privea în sus către ciori și a ridicat și el capul să le urmărească până s-au contopit cu aburul lăptos, în marea de lumină.

Pe urmă femeia și-a pus copilul în spate, și-a așezat bretelele la piept, după care a ridicat de jos secera și ceainicul. Ayi plângea înfundat. Femeia l-a privit cu coada ochiului. Buzele ei cărnoase murmurau ceva în timp ce pe chip i se așternea o expresie de groază. Părea că ezită și încearcă să privească în altă parte. Băiatul s-a uitat în ochii ei umbriți de pălăria de paie,

cu o privire în care se amestecau reproșul și implorarea. Femeia s-a apropiat cu pași șovăielnici, a întins arătătorul grăsuț și a împuns ușor obiectul acela cu reflexii albăstrui, după care l-a tras pe Ayi de degetele mari, care de-acum aveau o culoare vineție. Ayi s-a înfiorat ușor. Femeia și-a retras repede mâna, de parcă ar fi fost arsă cu fierul înroșit. Peste ochi părea a i se fi lăsat un văl de ceață și, cu buze tremurânde, a întrebat mai mult ca pentru sine:

— Copile, cum ai făcut asta? Cum ai făcut asta?

S-a dat un pic mai în spate, moment în care tocul pantofului i s-a încurcat în iarbă, făcând-o să se clătine, ca o căruță încărcată până la refuz. Ayi o țintuia cu privirea, iar din ochi parcă îi izvorau picături de sânge, nu lacrimi. Ea a rânjit stingherită, lăsând la iveală o strungăreață foarte mare, ce o făcea să pară și jalnică, dar și foarte urâtă.

— N-am cum să te ajut, copile! a spus ea, retrăgându-se cu pași mici. Treaba asta nu-i de colo, copile. Bietul de tine…

Apoi s-a întors brusc și a luat-o la fugă ca o nebună, chiar dacă și burta, și copilul din spinare i se zgâlțâiau cu putere. Deznădejdea l-a copleșit pe Ayi și capul i-a căzut în piept ca un spic de grâu doborât de lovitura năpraznică a biciului. Femeia a alergat ce a alergat, după care s-a oprit dintr-odată. S-a întors către băiat și un surâs strălucitor, ca roua de dimineață sau poate ca roua de seară, s-a așternut pe chipul ei mare.

— Nu cumva ești vreun duh? a întrebat ea și s-a grăbit să adauge cu vocea gâtuită de emoție: Sau oi fi vreo zeitate? Nu cumva sunteți o întruchipare a lui Buddha Guanyin, de la Marea de Miazăzi, venită să ceară milă și îndurare, ca să-mi încercați credința? Mă așteaptă oare vreo iluminare? Căci altfel cum de ar fi lucrurile așa ciudate?

Pe dată, femeii i s-au umplut ochii de lacrimi tulburi. S-a repezit cu mare sprinteneală în fața pinului, a pus jos ceainicul, a înșfăcat secera cu amândouă mâinile și a înfipt-o în trunchiul copacului. Secera a mușcat adânc în lemn și a rămas neclintită acolo. Femeia s-a opintit zdravăn, gâfâind, ca s-o

scoată și abia dacă a izbutit. Când i-a văzut tăișul, s-a schimbat la față.

— Ia uite, s-a stricat de tot. Cum o să mai secer eu grâul de acum încolo? Ei, copile! a spus ea. Ai văzut cu ochii tăi, a continuat femeia, arătându-i secera, s-a stricat de tot lama!

S-a îndepărtat câțiva pași, după care s-a întors spre el și a spus:

— Am zis eu că oi fi duh, oi fi demon, dar poate că ești doar un copil prăpădit.

Apoi a aruncat secera și cu niște gesturi stângace a ridicat ceainicul; cu o mâna i-a susținut fundul, iar cu cealaltă i-a îndreptat gâtul către gura băiatului.

— Haide, bea! Sigur ți-e sete! Bea un pic de apă!

Ayi s-a supus; a prins ciocul ceainicului cu buzele și a sorbit o gură. Senzația de arsură nu i s-a potolit, ci dimpotrivă, s-a întețit, ca atunci când torni gaz peste flăcări. Apoi a șuierat disperat, de parcă tot trupul și sufletul i-ar fi fost invadate de o senzație minunată de umezeală, însă numaidecât femeia i-a smuls ciocul ceainicului din gură. A zgâlțâit ceainicul și a spus pe un ton vinovat:

— Deja s-a dus jumătate din apă. Nu că m-aș calici eu la un strop, dar bărbatul meu seceră grâul pe câmp și mă așteaptă cu apa. E un om iute la mânie, care e în stare să te snopească în bătaie, nu se uită unde dă. Iartă-mă, copile! Poate că ești o întruchipare a unei zeități, nu?

Apoi femeia a plecat. După mai mulți pași, a mai întors o dată capul. Iar a mai făcut câțiva pași, iar a întors capul. Deși nu-i desfăcuse cătușele de la degete, totuși Ayi simțea cum inima îi era copleșită de recunoștință. Acum, că băuse apă, ochii i s-au umplut iarăși de lacrimi.

5

După-amiază, pe la ora unu și ceva, soarele ardea necruțător, făcând pământul să dogorească precum o bucată încinsă de fier. Pe trunchiul pinului, în locul unde lama secerei mușcă-

case din lemn, se iviseră câteva picături de sevă. Jumătatea de ceainic de apă pe care o băuse Ayi i se evaporase demult prin piele. Avea de-acum senzația că i se despică țeasta de durere, iar creierul parcă se strânsese și el și ajunsese cât un cocoloș uscat la vânt. Băiatul a îngenuncheat la rădăcina copacului, de-a dreptul buimac. Urechile îi vâjâiau întruna din pricina unui zgomot care parcă venea din străfundul creierului. Degetele mari, prinse în cătușe, erau umflate ca niște morcovi, care semănau atât de mult, de parcă ar fi fost doi frați gemeni, nespus de îngâmfați. Lângă o tufă de lotusul-calului, înțesată de flori albe, cele două punguțe cu leacuri, legate laolaltă, zăceau stinghere. Hârtia grosolană în care fuseseră împachetate, călcată în picioare de nu se știe cine, lăsa la iveală rădăcini de plante și scoarță de copac. Când le-a adulmecat mirosul, pe dată i-a răsărit în minte imaginea mamei îngenuncheată pe *kang*. Se tânguia amarnic, iar plânsul ei sfâșietor răsuna în văzduh și se pierdea în depărtare. Băiatului îi coborâră colțurile gurii, dar nu era în stare nici să dea glas suferinței, nici să plângă. Inima părea ba că-i stă în loc, ba că o ia la trap. Se străduia din răsputeri să nu cadă într-un somn adânc, doar că pleoapele i se închideau greoaie și molatice. Avea senzația că atârnă pe marginea unei prăpăstii, iar jos se deschide o văioagă nespus de adâncă, prin care suflă vântul uscat, joacă o hoardă dezlănțuită de demoni, se rostogolesc unele după altele cranii, în timp ce lupi flămânzi, cu capetele înălțate, cu colții rânjiți, cu limbile roșii atârnate și balele picurânde se învârt în cerc și urlă prelung. În timp ce băiatul ținea cu amândouă mâinile o buruiană smulsă din rădăcină, unghiile degetelor mari prinse în cătușe, asemeni ochișorilor unor broscuțe moarte, lăsau dâre de sânge peste tot în jur. A strigat-o pe mama din toate puterile. Mama s-a dat jos de pe *kang*, cu o pânză albă pe umeri, de parcă ar fi dus nori albi în spate, și s-a ridicat sus, sus, apoi s-a rotit și a coborât încetișor. Ayi a lăsat deoparte buruiana și a început să cadă – plutea, se legăna, ca și cum ar fi scăpat de povara propriei greutăți. Mama a întins mâna și l-a prins, trăgându-l sus în zbor, și s-a tot ridicat până a ajuns în tăriile

cerului. Dedesubt, norii albi erau așijderea pământului înzăpezit, cu răsuceli și dâmburi. În față și în spate se așternea puzderie de stele – unele mari cât roata olarului, altele mici ca niște castronașe, toate nespus de luminoase și strălucitoare, de o frumusețe fără margini. Mama l-a îmbrățișat. Stăteau pe o stea acoperită de mușchi verde-lucios, atât de alunecos și rece. Copilul a ridicat capul și și-a privit mama.

— Mămico, te-ai făcut bine! Până la urmă te-ai făcut bine! a spus el cuprins de o bucurie nespusă.

Surâzătoare, mama a întins mâna și l-a mângâiat pe creștet, dar atingerea ei i-a stârnit o durere intensă, ca și cum l-ar fi înțepat un scorpion. Deodată, a văzut cum chipul mamei prinde a se schimonosi, nasul i se transformă într-un cioc de uliu, iar din gură i se ivește o limbă despicată, ca de șarpe, de un roșu închis. Băiatul a tras un țipăt de spaimă și într-o clipă steaua de sub picioare a început să se rostogolească precum o minge plutind pe ape. Odată cu ea, băiatul a simțit cum se prăbușește cu o viteză uluitoare, până când s-a izbit cu putere de pământ, înfigându-se în ogor și stârnind un val de praf...

Ayi s-a trezit din coșmar, cu fruntea nădușită. În fața ochilor lui erau tot pinul, cimitirul și lanul de grâu cel fără de sfârșit. Vântul care sufla dinspre sud-vest începuse să se întețească, dar dogorea ca o pălălaie scuipată de un cuptor uriaș. Grâul se vălurea tulburat, iar în nemărginirea lui se zărea un punct strident, ca o picătură ce se zbătea în mijlocul fluidului auriu. Era un utilaj de un roșu-aprins care se plimba prin marea aceea de grâu, lăsând în urmă o pâclă gălbuie. Pe drum se tot vânzoleau oameni încoace și încolo, bărbați, femei, dar nimeni nu-l băga în seamă. Simțindu-și inima cuprinsă de flăcările furiei, băiatul a început să roadă ca un nebun scoarța copacului, până când și-a zdrelit buzele și i s-au strepezit dinții. Ura, ura degetele acelea prinse în cătușe, ura soarele pârjolitor, ura oamenii de piatră, caii de piatră, altarul de piatră, ura utilajul, îi ura pe cei care, ca niște marionete, trebăluiau în marea de grâu, ura crestăturile din scoarța copacului, ura această lume. Numai că el n-avea ce face decât să roadă scoarța. Îi in-

trasera ochii printre dinți, iar gura îi era plină de sânge. Pinul însă rămânea neclintit, căci el nu știa nici ce-i durerea, nici ce-i mânia, nu cunoștea nici umilința, nici furia. Deodată, gândul morții i s-a strecurat ușor în minte și nu l-a părăsit multă vreme, până când a încetat să-și izbească fruntea de copac. Urechile îi vâjâiau, iar curând în fața ochilor i s-a ivit un drum cenușiu care ducea către iad...

Când Ayi și-a venit în simțiri, a băgat de seamă că bolta se acoperise cu nori plumburii, apăsători, iar soarele dispăruse fără urmă. Vântul șuiera în rafale, stârnind freamătul ogorului palid. Nenumărate spice se frângeau, boabele de grâu cădeau la pământ. Un fulger roșu a luminat marginea cerului, după care un tunet asurzitor a bubuit nemilos. Pe câmp, oamenii fugeau speriați care-ncotro, ca niște șobolani scoși din vizuină de apa care năvălea peste ei.

Norii se adunau iute, făcând văzduhul să se întunece tot mai mult. Brusc, vântul a contenit, aerul a încremenit, rândunelele s-au înălțat deasupra norilor, în timp ce animalele mici căutau bulmaze o ascunzătoare cât de puțin încăpătoare. Cerul era mai negru decât noaptea cea mai întunecată, lipsit de sclipirea stelelor. În beznă grea s-a auzit plânsul unei fete, dar a încetat numaidecât, ca și cum brusc cineva i-ar fi acoperit gura cu palma. Pe neașteptate, un șuvoi de lumină verde, prestărat cu scântei, a sfâșiat negura și de îndată câteva mingi de foc s-au rostogolit printre morminte, ca niște vietăți neștiute. Au urmat apoi zgomote în cascadă, iar aerul s-a umplut de miros de cauciuc ars. Băiatul nu mai auzea nimic, de parcă îi fuseseră astupate urechile. O parcelă cu grâu din spatele mormântului a luat foc, iar fumul alb s-a ridicat către cer, doar ca să se contopească acolo cu norii mohorâți. Apoi, imediat, văzduhul s-a luminat în roșu-cinabru de fulgerele care păreau să zguduie pământul. Lanul de grâu se răsucea ca prins într-un vârtej. Pământul tremura, iar într-o clipă pinul s-a aprins ca o torță. Băiatul a simțit o durere surdă în cap și imediat un obiect cât o minge de ping-pong s-a rostogolit pe pământ.

Grindina! Bucăți de gheață strălucitoare au pornit să cadă în rafale – unele erau cât oul de pasăre, altele cât sâmburele de caisă. Pocneau în cădere ca niște pietricele pe țiglă. La început, când cele câteva bucățele de piatră l-au atins, mai simțea durerea, însă curând o senzație de amorțeală i-a cuprins tot trupul. Vedea în fața ochilor o mare de un alb cenușiu, apoi aerul rece, alburiu, i-a pătruns în oase și toate membrele și toate mădularele lui au devenit și ele alb-cenușii și reci ca gheața. Doar în adâncul sufletului mai tăinuia o fărâmă palidă de căldură, asemenea unei inimi de vrăbiuță, asemenea strălucirii plăpânde a licuriciului.

6

Când s-a înserat, Ayi s-a trezit din nou. Grindina căzută pe pământ deja se topise, iar ogorul era răvășit. La poalele pinului zăcea o bufniță moartă, în timp ce de crengi atârna ceva ce semăna cu mațele de pește. Băiatului îi clănțăneau dinții întruna, iar trupul îi era alb și strălucitor, ca un filament de bec aprins. „Oare mai sunt viu? Poate că deja am murit și am ajuns pe tărâmul acela întunecos despre care am auzit-o pe mama vorbind odinioară." În jur se adunau încetul cu încetul flăcări verzui. Dar oare nu erau acestea chiar flăcările demonice ale iadului? I se iveau dinaintea ochilor tot felul de demoni – unii săreau de pe crengi, alții țâșneau din pământ; unii aveau coarne de vită, alții chip de cal. Mai erau și niște animăluțe pufoase, îmbrăcate cu pantalonași roșii de mătase, care își arătau strungăreața mare și ochii ca niște biluțe de sticlă; stăteau cu urechile ciulite, niște urechi transparente, mai mari decât căpățânile lor. Cu toții cântau pe lângă el, țopăiau necontenit, ba unii chiar săreau pe el, i se prindeau de urechi, îl întrebau câte ceva cu voci subțirele precum bâzâitul de țânțar; unii îi rodeau urechile, alții îl mușcau de nas, doi dintre ei stăteau cu picioarele încrucișate chiar pe încheietura mâinii lui și îi rodeau degetele prinse în cătușe, cranț-cranț, așa cum

rod iepurii morcovii degerați. Mușcați! Mușcați! Îi încuraja el pe micii demoni. Sfâșiați-mi degetele mari, ca să mă eliberez și eu. Demoni micuți, aveți și voi mame? Aha, chiar aveți. Mămica mea, mămica mea e bolnavă, scuipă sânge. Dacă o să-mi sfâșiați degetele, o să pot să mă duc s-o văd... Își revenise deodată și își amintea de cele două punguțe cu leacuri. Leacurile mele? Leacurile pe care le luasem pentru mama? Am dat în schimbul lor acele de păr ale mamei. Punguțele fuseseră zdrobite sub răpăiala grindinei, se îmbibaseră de apă și se amestecaseră cu noroiul și cu buruienile. Ayi a simțit cum o imensă deznădejde pune stăpânire pe el. Măicuță, măicuță, s-a zis cu leacurile tale! Ar fi vrut să muște din scoarța copacului, doar că odată ce dinții lui au atins scoarța aspră, disperarea și-a arătat iarăși chipul. Înspre apus, cerul avea o culoare sângerie, peste care se răsfiraseră fărâme de nori. Acolo unde se ivea dindărătul norilor, pe cer păreau să se înfiripe când frunze de smarald, când petalele de trandafir. Doar plânsul unei femei răsuna pe câmpul scăldat de lumina amurgului; s-a auzit la început slab, apoi tot mai intens, până când a cuprins tot ogorul. Grâule! Grâule! Cerule! Cerule! S-a terminat cu tăițeii. S-a terminat cu păinițele. S-a terminat cu colțunașii. Nu ne-a mai rămas nimic. Totul a fost zdrobit și aruncat în noroi. S-a ales praful de tot. Peste jalea care cuprinsese de-acum tot câmpul a răsunat cântecul limpede al unui bărbat, un cântec ce se înălța cu mult deasupra celui mai înalt copac. Grâule! Grâule! Grâul nostru.... grâul cel parfumat... grâul cel dulce... grâul cel drag... grâule, grâule... grâul nostru...

Cântecul se auzea tot mai tare, în timp ce plânsul slăbea, se prăbușea, se înfunda. Luna argintie, mare cât roata carului, se ridicase pe boltă. Norii roșietici deveneau tot mai palizi, se împrăștiau, piereau. Însuflețit pe neașteptate de cântecul ce se repeta la nesfârșit, băiatul s-a ridicat în picioare. Vibra ca un arc. Cântecul semăna tot mai mult cu apele fluviului, semăna cu grâul, semăna cu o hăinuță de bumbac. Cântecul era precum luna strălucitoare, precum razele ce așterneau lumină în sufletul lui. Puțin mai devreme, băiatul își întinsese capul și

izbutise să-și muște unul din degetele mari și parcă mușcase ceva ce nu avea nici o legătură cu el însuși, ceva rece și dezgustător. Avea senzația că sfâșiase cu dinții degetul, după care îl scuipase pe pământ, fiindcă într-adevăr auzise când căzuse. A deschis gura și a mușcat și celălalt deget cu dinții aceia parcă înmuiați în ură. Și pe acesta l-a scuipat și a auzit cum cade pe pământ. N-a privit înspre degetele lepădate, dar și le închipuia cum se bucură și fug fericite. Plin de speranță, s-a lăsat pe vine, cu brațele țepene, de parcă erau niște drugi de fier. Avea senzația că încheieturile mâinilor se împiedicau de trunchiul copacului. O spaimă înfiorătoare i s-a strecurat în inimă ca un șarpe ticălos. Instinctiv, s-a lăsat pe spate și în clipa aceea a auzit cum cătușele se desprind de la rădăcina degetelor, după care s-a prăbușit și el la pământ. Stătea întins, cu fața către cer, privind pinul care îi scăpase din îmbrățișare, spre plăcuta lui surprindere. Luna plină cernea o strălucire albăstruie pe bolta transparentă, în timp ce nenumărate flori albe, adunate în buchete, cădeau greoaie din razele lunii. O aromă tainică plutea în aer, iar lumina părea să curgă în valuri. Florile albe cădeau neîncetat în fața lui, așternând o potecă de boboci proaspeți și lumină revărsată, învăluită într-un parfum ce umplea nările. Ayi s-a ridicat tremurând și s-a năpustit spre drumul acela ademenitor, doar că pe dată capul greu și picioarele șubrede l-au pus jos. A simțit pe buze atingerea pământului rece.

Apoi a zărit un copilaș micuț-micuț, de culoare cărămizie, desprinzându-se din trupul lui, ca o păsăruică ce se ivește firavă din găoace. Avea trupul lucios, mișcările sprintene, așijderea unui peștișor negru care înota în sus pe razele lunii. S-a oprit la poalele pinului, dar numai ce și-a mișcat mâinile ca leacurile acelea împrăștiate prin țărână – rădăcină cu rădăcină, bucățică cu bucățică, bob cu bob, fărâmă cu fărâmă – s-au adunat laolaltă într-un zbor nebun. A frânt o rază de lună, cu un foșnet ca de mătase sfâșiată, și le-a învelit grijuliu. Apoi și-a fluturat brațele cam tot așa cum păsările își flutură aripile în zbor și a alunecat într-o plutire lină către poteca înțesată cu flori

proaspete și scăldată de lumina lunii. Din locul de unde fuseseră smulse degetele mari se iviseră picături de sânge ca niște perluțe strălucitoare și molatice care cădeau, pic-pic, pe petalele florilor parcă sculptate în agate și jad alb. Copilul își chema duios mama, îi cânta un cântecel grâului și zburda pe drumul acela minunat și strălucitor, abia croit. Alerga tot mai avântat, lăsând în urmă razele cernute de lună. Vântul înmiresmat îi umplea plămânii. A văzut apoi cum pe coama razelor de lună se înălța o biată colibă. Când s-a deschis ușa, mama și-a desfăcut brațele, iar el s-a aruncat grăbit la pieptul ei, căci niciodată nu mai simțise atâta căldură și atâta ocrotire.

Frumoasa care trecea pe bulevardul Chang'an călare pe măgar

În după-amiaza zilei de întâi aprilie, Hou Qi a ieșit din stația de metrou de la Xidan și, înălțând capul, a zărit soarele. Era cam mare, cam roșu și tocmai aluneca prin crăpătura dintre blocurile înalte. Trecuseră câțiva ani buni de când Hou Qi nu mai mersese pe jos pe bulevardul Chang'an. De fiecare dată când se ducea la serviciu, toată călătoria lui se petrecea pe sub pământ, cu metroul, așa că n-avea habar de numele acelor clădiri înalte, mângâiate de soare, care i se iveau acum în fața ochilor. Hou Qi și-a zărit imediat bicicleta printre celelalte. Era vai de capul ei, ca de altfel mai toate bicicletele lăsate acolo, în apropierea stației. Până și lacătul era o vechitură care ceda abia după ce se chinuia vreo trei minute să o desfacă. După ce și-a recuperat bicicleta, a mers pe lângă ea câțiva pași, și când a găsit puțin loc mai liber, a încălecat cu mișcări greoaie. Dar exact când se pregătea să se înscrie în coloana de bicicliști și să traverseze bulevardul Chang'an, a auzit un vuiet dinspre apus. A întors capul într-acolo și deodată a văzut...

Dar mai întâi să povestim despre ziua de lucru a lui Hou Qi. De fapt, în ziua aceea nu muncise așa cum ar fi trebuit. De dimineață, de cum a ajuns la birou, i-a auzit pe colegi vorbind despre eclipsa totală de soare și despre cometa Hale-Bopp și i-a întrebat dacă povestea asta nu fusese anul trecut. „Da' chiar că ești amețit! Păi, pe tine nu te preocupă nici un pic marile probleme ale lumii? Și ce dacă a fost anul trecut? Ce, nu mai poate să fie și anul ăsta?" l-au apostrofat colegii. „Da, da, da..." s-a grăbit Hou Qi să-și exprime acordul, recunoscând

astfel cât este de năuc și de depășit de societatea care evolua cu mare repeziciune. Văzându-l cu câtă sinceritate își face autocritica, o fată care purta pantaloni cu bretele, cu bustul foarte lung și picioarele foarte scurte, i-a dat o bucată de sticlă mânjită cu tuș și le-a spus băieților:

— Tovarășul Hou este, în general, un tovarăș foarte bun, așa că n-aveți voie să-l batjocoriți.

— Noi îl batjocorim tocmai fiindcă îl iubim, au răspuns ei. Nu-i așa, tovarășe Hou?

El s-a grăbit să încuviințeze. Apoi, ceilalți și-au văzut mai departe de discuțiile lor în gura mare despre extratereștri, care pur și simplu îi făceau părul măciucă. Îi asculta buimac. La ora nouă fix, tinerii au spus:

— Acum este punctul maxim al eclipsei.

Hou Qi și-a luat ciobul înnegrit și a pornit în urma lor, pe scara în spirală, până a ajuns pe acoperiș. Crezuse că avea să asiste la cine știe ce fenomen astronomic glorios, însă în afară de un soare fără vlagă și un zmeu ponosit, și mai lipsit de vlagă, altceva n-a văzut. Nu numai Hou Qi, ci și ceilalți au fost dezamăgiți. Se zicea că această cometă Hale-Bopp avea să-și mai facă apariția peste două mii trei sute de ani. Judecând bine, acum două mii trei sute de ani nici măcar bunicul împăratului Qin Shi Huangdi[1] nu se născuse. Așadar, atâta amar de vreme avea să mai treacă până la următoarea apariție. Pe dată, Hou Qi s-a simțit nespus de deprimat și dacă mai devreme se gândise să scrie un articol despre observarea cometei, acum nu mai avea chef de nimic de felul ăsta. La prânz a mâncat un bol de carne de porc călită, alături de legume aromate, în timp ce câțiva tineri care îl iubeau la nebunie i-au fluturat pe la nas berea pe care apoi au dat-o pe gât cu mare încântare. După-amiază au continuat dezbaterea despre eclipsa totală de soare și despre cometă. A trebuit să îndure toate astea până la ora cinci, când s-a terminat programul de lucru, după care a

1. Qin Shi Huangdi este împăratul care a întemeiat primul stat centralizat din istoria Chinei, în anul 221 î.Hr.

mers vreo cinci sute de metri pe jos, a ajuns la stația de metrou și a intrat în subteran ca un șoricel cuminte. „Omul este conștient de valoarea lui", s-a gândit Hou Qi. „De fapt, eu nu m-aș putea compara cu un șoarece!" În vagonul de metrou, unii oameni ședeau, alții stăteau în picioare; erau mai numeroși cei care stăteau în picioare. La stația Fuxingmen, au coborât foarte mulți și abia dacă au mai urcat câțiva. Acum cei care stăteau în picioare și cei care stăteau jos erau cam în număr egal. Hou Qi s-a repezit să se așeze pe un scaun gol și a stat jos preț de câteva minute, până când s-a anunțat la difuzor că trenul va ajunge la capăt de linie. Numai ce-a fost făcut anunțul, că au și ajuns la destinație. Hou Qi a coborât și el odată cu ceilalți, a mers tot înainte o sută de metri, a luat liftul timp de trei minute, a urcat cincizeci și patru de trepte, a ridicat capul și a văzut soarele. În clipa aceea, în mod firesc, și-a amintit povestea de anul trecut când, pentru o clipă, soarele fusese acoperit de lună. În continuare, s-a petrecut ceea ce tocmai spuneam... Hou Qi a auzit un vuiet dinspre apus. A întors capul într-acolo și deodată a văzut...

O tânără ce purta o rochie roșie mergea călare pe un măgar cu părul lucios nevoie mare, un măgar negru, mititel. Au trecut bulevardul pe roșu, de parcă erau singuri pe lume, strecurându-se printre mașinile aflate bară la bară. În spatele femeii călare pe măgar venea un bărbat călare pe-un cal. Bărbatul purta o armură argintie, cu o oglindă protectoare[1] în dreptul inimii, care lucea de-ți lua ochii. Pe cap avea un coif cu un vârf ascuțit, de care era agățat un ciucure roșu. În mâna dreaptă ținea hățurile, în timp ce cu mâna stângă ducea o suliță de lemn, desigur cu vârful tot nemaipomenit de strălucitor. Calul acela pe care călărea era un cal alb pursânge, un cal alb fumos, un cal alb maiestuos, un cal alb mândru, de o frumusețe fără seamăn, care te făcea să te întrebi dacă e aievea, un

1. Armura soldaților avea, în dreptul pieptului, o porțiune lucioasă, asemenea unei oglinzi, cu scopul de a-l orbi pe adversar.

cal care pur și simplu era „calul alb care nu e cal"[1]. Animalul a ridicat capul ca de porțelan alb și desigur că și-a scuturat și grumazul, ceea ce l-a făcut imediat pe Hou Qi să se gândească la o lebădă. Mergea cu pași mici, eleganți, traversând strada în urma măgarului, fără nici o grabă. Era o oră de vârf, când oamenii ieșeau de la serviciu, așa că în aglomerația aceea nici o mașină nu putea să ia avans și nici nu-ți spărgea timpanele vreun claxon. Prin urmare, chiar dacă ei au trecut pe roșu – bărbatul, femeia, calul și măgarul – nu s-a iscat nici un ambuteiaj din pricina lor. Mai mult decât atât, șoferii, de obicei aroganți peste măsură, s-au dovedit foarte bine crescuți – nimeni nu înjura și nici nu scotea vreunul cuțitul să omoare pe cineva. Pur și simplu nici măcar n-au claxonat, ci au apăsat pe frână, ca să-i lase să treacă strada cu bine. Toți șoferii au scos capul pe geam, ca să-i privească traversând – animale și oameni fără deosebire. Erau cu toții liniștiți, ba unii chiar zâmbitori. Tânărul polițist, aflat la punctul de control din intersecție, îi privea și el înmărmurit, fără să scoată vreo vorbă și fără să facă vreun semn cu mâna. Cu toții îi priveau liniștiți și serioși – măgar, cal, femeie, bărbat – trecând strada.

Coloana de mașini nu s-a stricat câtuși de puțin, însă coloana de biciclete s-a făcut vraiște. Pentru că mai toți întorceau capul să admire scena, n-a durat mult până când a picat la pământ un biciclist; i-au urmat alte câteva zeci, însă în ziua aceea și bicicliștii aveau un comportament exemplar: toată lumea era reținută, tolerantă; nimeni nu înjura de mamă, nu țipa nimeni și firește că nu era nimeni în stare să comită cine știe ce fapte violente. Polițistul acela chipeș a început să-i dirijeze pe bicicliștii care căzuseră la pământ cu mișcări blânde, ce trădau multă bunătate, fapt care l-a emoționat nespus pe Hou Qi. Cu toții au pornit pe lângă biciclete, unii continuând să traverseze, alții întorcându-se din drum. Aceștia din urmă

1. Aluzie la celebrul paradox enunțat de Gongsun Long (începutul sec. al III-lea î.Hr.), unul dintre cei mai importanți reprezentanți ai logicienilor din perioada preimperială.

aveau în mod evident un gând, și anume să meargă pe urmele acelei coloane formate din bărbat, femeie, cal și măgar. Hou Qi a ezitat pentru câteva clipe și a întors și el capul, cu gândul de a face cale întoarsă. Celor din Beijing le place agitația, așa că Hou Qi, după atâția ani de locuit în oraș, se molipsise de obiceiul de a căuta locurile cele mai agitate sau, mai bine zis, făcuse din asta o pasiune. În acest răstimp, și calul, și măgarul ajunseseră deja în fața Hotelului Lebăda. Hong Qi a încălecat degrabă pe bicicletă și a pornit într-acolo. Erau foarte multe mașini, iar bicicliștii pedalau aproape umăr lângă umăr, încercând din răsputeri să-și mențină echilibrul. Arătau de parcă formau un tot. Din fericire, Hou Qi fusese împins chiar în fruntea coloanei, la vreun metru distanță de fundul gras al calului alb. Era de ajuns să apese mai cu putere pe pedală și roata din față a bicicletei cu siguranță că ar fi atins piciorul calului. Ce s-ar fi întâmplat în acest caz, Hou Qi n-avea de unde știi, dar stăpânea bine bicicleta și avea el grijă să nu pricinuiască vreo nenorocire. Hou Qi n-avea vreme să se uite prea mult la bicicliștii din jur și la fel se întâmpla și cu ceilalți. Nimeni nu se mai îndrepta spre casă, ci cu toții se întorseseră din drum ca să admire calul, măgarul, bărbatul de pe cal și femeia de pe măgar. Desigur că, dacă ar fi fost doar bărbatul călare pe cal, indiferent cât de frumos și fără de cusur ar fi fost calul acela, oamenii nu ar fi arătat un interes atât de mare. În ceea ce-l privește pe Hou Qi, așa ar fi stat lucrurile. Oamenii – cel puțin Hou Qi – voiau mai cu seamă s-o vadă pe femeia călare pe măgar. Dacă aceasta ar fi fost bătrână sau urâtă, n-ar fi fost așa de interesați – Hou Qi cu siguranță că nu. Și numai ce și-au aruncat privirea – așa i s-a întâmplat lui Hou Qi –, că au și simțit cum în fața ochilor o rază roșie strălucește puternic, că în străfundul cel mai întunecat al sufletului apare o lumină orbitoare, precum punctul luminos din faza maximă a eclipsei.

Păcat că femeia n-a întors capul, ca și cum n-avea habar că Hou Qi și toți ceilalți erau în urma ei, ori poate că nu-i păsa câtuși de puțin. Hou Qi vedea doar spatele și profilul femeii, vedea doar fundul și profilul măgărușului cel negru. Dincolo

de zidurile roșii, bobocii de magnolie așteptau să plesnească, deși unii, pe ici-colo, se grăbiseră și se deschiseseră deja pe deplin, în ciuda vremii reci. Hou Qi era îmbrăcat cu pulover și pantaloni de lână, ba unii oamenii încă mai purtau pufoaice de iarnă, însă femeia călare pe măgar, în mod cu totul uluitor, purta doar o rochie roșie extrem de subțire, din mătase de soi ales. Era un material cam transparent, iar oamenilor – lui Hou Qi cel puțin – tare le mai plăcea transparența asta. În bătaia soarelui, Hou Qi a băgat de seamă că avea pielea trandafirie, umerii erau rotunjori și lunecoși, iar talia era atât de fină. La drept vorbind, nu era chiar o talie de șerpoaică, fiindcă șerpoaica nu are oase, însă era o talie foarte mlădie. Firește că avea gâtul lung și firește că era subțire. Avea un cap rotunjor, cu păr bogat, în principiu de culoare neagră, doar că în creștet avea o șuviță roșie. Nu era cu adevărat roșie, ci s-ar fi putut spune chiar că era aurie. Urechile îi erau albe, ceea ce l-a făcut pe Hou Qi să-și amintească o vorbă din popor care spune: „Dacă cineva are urechile mai albe decât fața, cu siguranță se va bucura de succes în lume". Îndărătul urechii stângi avea o aluniță neagră, cam cât o boabă de mazăre. Hou Qi nu-și mai amintea ce se spunea în cărțile de ghicit despre femeile care au așa un semn. Măgarul pe care îl călărea nu era înșeuat, ba mai mult, nu pusese pe spinarea lui nici măcar vreun așternut sau vreo bucată de fetru. Cât de comod era să călărești un măgăruș cu spinarea goală, numai ea știa. La brâu femeia avea o cingătoare maronie. Hou Qi nu-și dădea seama dacă era din piele de capră sau de vacă, dar cu siguranță era din piele naturală, nu din înlocuitor, cel puțin de acest lucru putea fi sigur. De cingătoare atârna un pumnal, Hou Qi nu putea să-i vadă lama, ci doar mânerul și teaca. Hou Qi îndrăznea să creadă că mânerul era din fildeș, bătut cu câteva pietre prețioase, căci știa prea bine că o asemenea femeie nu ar fi umblat cu un pumnal pe mânerul căruia să fie montate bucățele de sticlă colorată. Femeia strângea cu pulpele spinarea măgărușului, ceea ce n-ar fi făcut dacă l-ar fi înșeuat. Pentru că era un măgăruș de talie joasă, iar ea era destul de înaltă, picioarele îi atârnau până

aproape de pământ. Dacă ar fi vrut să sară de pe măgăruș, i-ar fi venit foarte ușor s-o facă. Femeia avea și brațele lungi, iar mânecile roșii, largi, lăsau la vedere încheieturile mâinilor frumoase, ca de jad. Pe una din încheieturi se vedea o brățară verde-smarald, care probabil era din jadeit. Măgărușul nu putea fi socotit un măgăruș gras, dar nici prea slăbuț nu era. Deși era de talie mică, mergea totuși destul de repede și nu părea deloc că i-ar fi prea greu să ducă o femeie în spinare. Dacă ar fi fost să-i socotească viteza, Hou Qi se gândea că mergea cu vreo cincisprezece kilometri pe oră, ceea ce pentru ora șase și ceva după-amiaza, pe bulevardul Chang'an, era precum zborul norilor pe cer. Într-o clipă, Hou Qi și ceilalți au ajuns la intersecția Liubu și cum semaforul tocmai afișa culoarea roșie, Hou Qi a pus frână cu mare pricepere, oprind bicicleta care s-a înclinat periculos de mult. Și fiindcă s-au oprit cu toții în loc, calul cel alb l-a zgâlțâit un pic pe călăreț. Ba mai mult, făcând câțiva pași în plus, a dat cu căpățâna lui mare drept peste fundul măgarului, dezechilibrându-l puțin. Calul a scos limba și l-a lins pe măgăruș pe crupă, dar acesta n-a avut nici o reacție. Călărețul stătea rigid în șa, de parcă era o păpușă de lemn. Coiful pe care îl purta pe cap avea și mască, foarte asemănătoare cu cele pe care le folosesc copiii la sărbători. Indiferent dacă îl priveai din față sau din profil, nu-i puteai vedea figura, dar îi vedeai găurile întunecate din dreptul ochilor și smocurile de păr negru care îi ieșeau din nări. Razele soarelui la apus îi scăldau în lumină coiful ce răspândea în jur o strălucire portocalie suavă. Deodată, un găinaț de pasăre a căzut din cer drept pe coiful călărețului. Hou Qi îi auzise pe oameni spunând că, dacă îți cade un găinaț pe cap, n-ai noroc, dar călărețul nu părea să se sinchisească de așa ceva. Nici celor mulți care erau grămadă pe urmele lor nu prea le păsa. Hou Qi credea că și de astă dată vor trece pe roșu, dar spre surprinderea lui, când s-a aprins becul roșu, femeia a strunit măgărușul din hățuri și l-a oprit. După el a stat pe loc și calul, care și-a răsfrânt buzele trandafirii și a adulmecat fundul măgărușului. După ce a mirosit un pic, și-a ținut respirația, ca și cum ar fi

visat, cu ochii ațintiți către văzduhul cenușiu. Coada măgărușului negru a tremurat ușor. Femeia călare pe măgar a întors capul și i-a șoptit ceva bărbatului de pe cal, cu un puternic accent dialectal, de parcă ar fi vorbit o limbă străină. Poate că unii înțelegeau ce spune, dar Hou Qi n-a priceput o iotă. Când femeia a întors capul, Hou Qi și toți cei din spatele ei au fost foarte entuziasmați, fiindcă era într-adevăr de-o frumusețe rară. Hou Qi n-a apucat să-i vadă bine trăsăturile feței și nici nu i-ar fi fost cu putință s-o descrie prea amănunțit, pentru că frumusețea ei era ca o rază de soare ametitoare sau, într-o descriere la modă, era ca „un peisaj răvășitor" care i-a vrăjit pe oameni – pe Hou Qi în mod cert. Păcat însă că n-au avut parte de această imagine prea mult timp, întrucât, odată ce și-a isprăvit vorba, femeia s-a întors la loc. Bicicliștii priveau în jur, schimbau priviri între ei și cu Hou Qi, ca și cum toți ar fi vrut să zică ceva, dar nimeni nu îndrăznea. De fapt, toată lumea se lămurise asupra frumuseții ei și ar fi vrut să scoată un oftat la vederea unei asemenea splendori. Când Hou Qi și ceilalți i-au descoperit pe ea și pe însoțitorii ei pe bulevardul Chang'an, au fost de-a dreptul uluiți, numai că ei și-au păstrat calmul, ba mai mult, nici măcar nu i-au bagat în seamă. Atunci, polițistul acela care stătea pe refugiul de siguranță din mijlocul drumului a început să facă semne cu mâinile în mănuși albe în direcția lui Hou Qi. Fără îndoială că făcea semne înspre cei doi care mergeau călare, gândind că n-aveau ce căuta acolo. Un polițist mai în vârstă, care se afla dincolo de refugiu, s-a apropiat în alergare ușoară, însă o limuzină Santana l-a atins ușor. În loc să se ocupe de limuzină, polițistul a continuat să alerge spre Hou Qi și ceilalți. Când a ajuns în fața măgărușului negru, a ridicat mâna în semn de respect. Lumina galbenă a semaforului a pâlpâit un pic, după care s-a făcut imediat roșu. Femeia și măgărușul ei erau în față; în spatele măgărușului venea calul, după cal bicicletele și dintr-odată, totul, ca un torent nestăvilit, s-a pornit pe trecerea de pietoni. Polițistul striga în gura mare, trupul lui era ca un titirez care se învârtea fără oprire, ceea ce îl făcea să arate jalnic.

Hou Qi și ceilalți au continuat să meargă în spatele calului și măgărușului și, chiar dacă în urma lor îl auzeau pe polițist strigând, nimeni nu întorcea capul să-i arunce măcar o privire. Unde-s mulți puterea crește, așa că nimeni nu se poate împotrivi mulțimii. Cum bicicletele erau în număr mare, toți au avut curajul să treacă strada pe roșu, să pună la respect mașinile, ba chiar au îndrăznit să arate că nu se tem câtuși de puțin de un polițist. În fața lor mergeau măgărușul și calul și, dacă ar fi fost să se prăbușească cerul, tot nu i-ar fi atins pe Hou Qi și pe ceilalți, fiindcă avea cine să-i sprijine în înghesuiala aceea. Au mai mers ce-au mai mers, până când cu toții au început să se simtă cuprinși de plictiseală.

— Fraților, dar ce faceți voi aici? a zis cineva în gura mare.

Nimeni n-a catadicsit să răspundă; femeia călare pe măgar și bărbatul călare pe cal își continuau netulburați drumul, însoțiți de răsunetul împletit al copitelor de măgăruș și de cal. Potcoavele luceau atât de puternic, că numaidecât îți săreau în ochi. Măgărușul și calul mergeau în voie, liniștiți, cu pași micuți, alunecând ca pe o curgere de apă.

— Hei, frățioare, surioaro, sunteți cumva din vreo trupă de circ?

Întrebarea s-a risipit în văzduh, amestecându-se cu nuanțele amurgului, așa că cel care o lansase, văzând o asemenea lipsă de reacție, a scăpat o înjurătură rostită printre dinți, după care a mai tras și un scuipat. Hou Qi a pedalat grăbit, dornic să se avânte și mai tare, doar-doar o izbuti să vadă mai bine chipul femeii. Bicicleta lui a ajuns iute în față, însă bărbatul acela de pe cal, parcă intenționat, parcă din întâmplare, a întins sulița pe care o ținea în mâna dreptă, în fața pieptului, împiedicându-l astfel să înainteze, ca și cum ar fi blocat un cal. Hou Qi a simțit mireasma pe care o răspândea sulița aceea – parcă era de santal alb, ori poate de mango. Cei de lângă el ar fi vrut să treacă mai în față. Hou Qi nu-și dădea seama dacă voiau să vadă și ei chipul femeii călare pe măgar, însă se izbiseră de aceeași barieră pusă voit sau nu de către călăreț. Din câte se vedea, el era protectorul femeii călare. Hou Qi s-a repezit înainte cu întreaga

lui forță, urmat de mulțime, până când au reușit să doboare bariera. În clipa aceea, bărbatul a scos sabia atârnată la brâu. Lama sabiei a lucit rece, precum o bucată de gheață cu reflexii albăstrui. Hou Qi s-a aplecat cu multă agilitate și doar a simțit un aer rece trecându-i pe deasupra capului. În clipa următoare, sabia a spintecat văzduhul și a țintit într-altă parte, iar Hou Qi a văzut cum retează părul unui om, de parcă ar fi fost o pălărie neagră azvârlită cât colo. Apoi firele de păr s-au împrăștiat în toate părțile – și pe umerii lui Hou Qi –, după care s-au așternut pe jos. Abia atunci Hou Qi și ceilalți au priceput cât de fioros era călărețul acela, așa că au înlemnit cu toții, incapabili să facă cea mai mică mișcare. Sabia părea să aibă lama tocită, chiar plină de rugină, așa încât nimeni nu pricepea cum de putea fi o armă atât de periculoasă. De vreme ce tăia părul cu o asemenea precizie, de parcă ar fi spulberat o pălărie de pe cap, fără îndoială că ar fi putut reteza un cap ca pe o bucată de lut moale. Acum, că văzuseră cu toții cât de aprig era călărețul, se cuminți-seră de-a binelea și încetul cu încetul își opreau bicicletele în spatele calului, neîndrăznind să-l depășească. Apoi, în spatele lor s-a auzit zgomotul făcut de o motocicletă, urmat de-o voce răsunătoare:

— A venit poliția!

Într-adevăr venise – era chiar polițistul care fusese atins de-o mașină ceva mai devreme. S-a apropiat strecurându-se pe lângă gardul care despărțea drumul pentru pietoni de banda pentru mașini. Toate mașinile se dădeau în lături pentru a-i face loc. Călărețul și-a mânat calul tot înainte, până când s-a apropiat de balustrada metalică. Motocicleta mergea alături de cal, iar polițistul a răcnit:

— Stați pe loc! Ați auzit? Vă cer să stați pe loc!

Călărețul părea de piatră, fără să aibă nici cea mai vagă reacție la strigătele polițistului. Expresia sa, neclintită precum Muntele Tai[1], nu trăda vreo urmă de prefăcătorie. Polițistul ținea

1. Muntele Tai este unul dintre cei cinci munți considerați sacri în religia daoistă.

cu mâna stângă ghidonul motocicletei, în timp ce cu dreapta a scos bastonul de la brâu și a ciocănit cu el în coiful călărețului. La atingere, coiful a răsunat a gol, ca și cum înăuntru n-ar fi fost nimic, numai că polițistul s-a trezit de îndată într-o situație și mai dificilă, fiindcă a acroșat gardul despărțitor. Cascheta de pe cap i-a căzut pe șosea, după care s-a răsturnat și motocicleta, măturând asfaltul până în mijlocul carosabilului și pricinuind astfel un accident destul de grav. Zeci de mașini s-au izbit unele de celelalte. Din fericire, în această ciocnire în lanț nu a pierit nimeni, dar mulți s-au ales cu capetele sparte și cu răni. Nu-i mai păsa nimănui de accidentul de circulație și nimeni nu s-a dus să-l ridice de jos pe polițistul care se rănise și el destul de tare. Claxoanele răsunau peste tot. Mașinile care circulau spre est au fost și ele blocate de către mașinile angrenate în ambuteiaj, ca și cum un baraj ar fi stăvilit curgerea fluviului.

Hou Qi și ceilalți urmăreau mai departe calul și măgarul, trecând mândri de intersecția cu strada Fuyou. Dinspre magnoliile aflate dincolo de zidurile roșii se împrăștia până în stradă un parfum suav, învăluitor, în pofida poluării produse de țevile de eșapament ale mașinilor. Hou Qi nu și-a putut stăpâni un strănut, iar bicicleta lui s-a dezechilibrat puțin, în mod destul de periculos. Și calul alb a strănutat, urmat de călărețul de pe spinarea lui. Apoi, imediat, a strănutat și măgărușul cel negru. Atunci, oamenii – sau cel puțin Hou Qi – se așteptau ca frumoasa călare pe măgar să strănute și ea. Dacă ar fi făcut acest lucru, atunci s-ar fi dovedit că este și ea un om în carne și oase, la fel ca Hou Qi și ca toți ceilalți, născut din contopirea ovulului mamei cu sperma tatălui; dacă nu strănuta, atunci acest lucru stârnea multă îndoială asupra apariției sale. Ce-ar fi simțit Hou Qi după ce ea ar fi strănutat, era greu de spus. Hou Qi spera din tot sufletul ca frumoasa să fie un om de rând, dar dacă și ea ar fi strănutat cu-adevărat, la fel ca el, atunci cu siguranță că s-ar fi simțit și foarte dezamăgit. De aceea, Cao Xueqin a scris despre Lin Daiyu care scuipa sânge și nu despre

Lin Daiyu care scuipa flegmă[1]. Femeia nu a strănutat, ceea ce l-a nedumerit cumplit pe Hou Qi, ci a strâns cu pulpele spinarea măgărușului, îndemnându-l să meargă și mai repede.

După ce au trecut de Xinhua Men, a avut sentimentul că bulevardul se lărgește mult, de parcă ar fi ajuns în punctul în care fluviul sau râul se varsă în mare. Pentru că accidentul rămăsese în urma lor, pe sensul dinspre răsărit nu venea nici o mașină. Drumul pustiu dădea senzația că și sufletul omului este precum o fântână adâncă, fără fund. Când a întors capul, Hou Qi a observat că din urmă veneau câteva sute de biciclete, desigur nu după el, ci după frumoasa călare pe măgar și straniul personaj călare pe cal. Deodată, frumoasa călare pe măgar a tras un țipăt, precum o zamfiră în toiul primăverii. Hou Qi s-a speriat, fiindcă nu pricepea de ce țipă, însă n-a trecut mult timp și s-a dumirit. Ea a îndemnat calul în galop către marginea drumului, unde se afla un zid înalt, din cărămidă neagră, la fel cu zidul roșu de pe partea cealaltă. De coama zidului negru atârnau ghivece cu flori, care creau o atmosferă foarte europeană. Erau flori roșii, galbene, albe și albastre, nu erau însă și verzi. Verzi erau doar frunzele și iedera cocoțate pe zid. Ajunsă în fața unui ghiveci cu flori albastre, femeia a oprit măgărușul. Mai întâi a întins degetele subțiri și fine, ca de jad, și a mângâiat puful florilor. Sub mângâierea ei, florile tremurau precum niște fluturași plăpânzi, iar petalele albastre s-au transformat în aripioare albastre. După aceea a întins gâtul, a dat întâi capul un pic pe spate și apoi și-a vârât nasul în inima florilor. Fără să vrea, Hou Qi s-a gândit că nasul era un simbol bărbătesc, iar floarea un simbol femeiesc... Hou Qi și-a făcut o autocritică aspră pentru asemenea gânduri, demne mai degrabă de un derbedeu. Ea se desfăta cu mirosul florilor, ori s-ar fi putut spune că se afla în comuniune cu florile. Cum stătea așa înclinată pe spinarea măgărușului, îi ieșea și mai

1. Lin Daiyu este personajul feminin din romanul *Visul din pavilionul roșu*, al lui Cao Xueqin (1715–1763), o fată extrem de frumoasă, însă foarte firavă, cu o sănătate precară.

mult în evidență lungimea brațelor și gâtului. Rămăsese încremenită în fața florilor albastre, ca și cum i se lipise nasul acolo și nu mai putea să și-l desprindă. Hou Qi era cam enervat în sinea lui, dar nu era nervos de-adevăratelea. De fapt, își dorea să vadă ceva neobișnuit, straniu, în timp ce alții doreau să vadă trupul femeii. Atunci, din cer a căzut ceva de culoare verde-smarald.

Obiectul a aterizat pe capul ei, de unde i-a sărit pe umăr; de acolo a ajuns pe coapsa măgărușului și apoi pe pământ, de unde a mai sărit încă o dată și apoi s-a oprit. Abia atunci și-a dat seama Hou Qi că obiectul picat din cer era o sticlă de bere nemțească. Frumoasa s-a speriat și odată cu ea s-a speriat și măgărușul. Femeia a înălțat privirea către cer, ca și cum ar fi căutat vreo pasăre zburătoare prin văzduh. În clipa aceea, Hou Qi a avut parte de ceva neașteptat. O urmărise atâta amar de drum, iar acum, în sfârșit, a izbutit să-i admire chipul vreme îndelungată. Ar fi fost greu ca cineva să-i descrie trăsăturile, însă important era efectul îmbinării acelor trăsături. S-ar fi putut spune că era o frumusețe clasică, dar la fel de bine și că era o frumusețe modernă; s-ar fi putut spune că era o frumusețe orientală, dar la fel de bine și că era o frumusețe occidentală. Monalisa era bunica ei, prințesa Diana era mătușa ei; Song Meiling[1] era bunica ei, Gong Li[2] era sora ei mai mare. Cine îi era mamă, cine îi era tată, lui Hou Qi i-ar fi fost cu neputință să știe. Următoarele întrebări de-a dreptul sâcâitoare erau: Cine este bărbatul ei sau cine ar putea deveni bărbatul ei? Cine este iubitul ei sau cine ar putea deveni iubitul ei? Însă Hou Qi știa foarte clar un lucru, că și dacă frumoasa ar fi venit într-o fugă la el și l-ar fi întrebat dacă vrea s-o ia de nevastă sau să-i fie iubită, el ar fi fugit mâncând pământul. În fața unei asemenea frumuseți, un bărbat cu puțin respect de sine ar fi devenit cel mai neputincios om din lume. O adevărată fru-

1. Song Meiling (1898–2003) a fost soția generalului Chiang Kai-shek, primul președinte al Republicii China.

2. Actriță celebră în China, considerată un etalon de frumusețe.

muzeșe poate doar să fie admirată, nu poate să fie ținută în brațe și tratată ca un obiect de amuzament. De aceea, în lumea aceasta, de frumusețile adevărate profită numai derbedeii și șmecherii, exact cum spune vorba aceea: Un bărbat bun nu are parte de o nevastă bună, în timp ce neisprăviții culeg ce-i mai de soi. Asta înseamnă a risipi orzul pe gâște sau a înfige o floare proaspătă în mormanul de bălegar. Nu credeți? Oricum, și de credeți, și de nu, Hou Qi dădea crezare acestor ziceri.

În timp ce el își bătea capul cu toate aceste aiureli, mulți oameni din jur îl ocărau pe cel care fusese atât de necivilizat și aruncase cu sticla de băutură.

— Dacă aș fi împărat, aș da imediat o poruncă să fie găsit cel care a aruncat sticla de bere și să-i fie tăiate degetele, a spus cineva plin de indignare.

— Ești prea blând! a comentat altcineva. Eu, dacă aș fi împărat, aș porunci imediat ca ăla care a aruncat sticla de bere să fie tocat mărunt până devine o pastă.

— Și tu ești prea blând! a spus altul. Eu, dacă aș fi împărat, aș porunci imediat ca ăla care a aruncat sticla de bere să fie transformat chiar într-o sticlă de bere.

— Foarte corect! a exclamat un tip, după toate aparențele, educat. În vremuri tulburi trebuie aplicate legi severe. Acum e prea multă indulgență față de răufăcători. Altfel, cum se explică faptul că au apărut atât de mulți demnitari corupți? Cum se explică faptul că sunt atâtea produse contrafăcute? Cum de au apărut atâția oameni de nimic? Ar trebui uciși, uciși, uciși! Și dacă sunt uciși, tot nu se face curățenie, dar dacă trebuie să ne descotorosim de ei, atunci să ne descotorosim.

— Crăpați toți de invidie și îndrugați numai verzi și uscate! Dacă ar fi să ajungeți și voi mari demnitari, v-ar lovi corupția mai ceva ca racheta.

— Ce plictisitor! Ce plictisitor! Chiar că vorbiți numai prostii!

Toată lumea era de aceeași părere. „În fața unei frumuseți fără egal, voi discutați asemenea vulgarități. Chiar că stricați cu totul tabloul." Desigur că Hou Qi îi înțelegea. „Dacă sticla aceea

de bere ar fi pocnit-o în cap pe vreo bătrână care aduna gunoiul, n-ați fi avut nici o reacție, ba s-ar fi găsit cineva să spună că a fost o lovitură pe cinste!"

Pe nesimțite, oamenii i-au înconjurat pe frumoasa călare pe măgar și pe bărbatul călare pe cal. Mai mult, s-au cocoțat și pe zidul negru, blocându-le drumul. Măgarul negru și calul alb erau în mod evident speriați – măgarul își flutura urechile mari, în timp ce calul fornăia întruna. Frumoasa a rupt o floare albastră și a dus-o la gură, ținând-o de codiță cu buzele. Era atât de frumoasa și de naturală, ca o luptătoare sau ca o tâlhăroaică. Stătea cu ochii ațintiți asupra lui Hou Qi și a celor care se aflau lângă el. Așa au putut cu toții să-i descopere profunzimea privirii ce îi oglindea simțămintele. Mai toate femeile frumoase se pricep să se dezvăluie astfel. Bărbatul de pe cal stătea neclintit, dar judecând după mânerul sabiei care se afla în fața pieptului, Hou Qi și ceilalți își dădeau seama că era pregătit de atac în orice clipă. În fața unui asemenea bărbat și a unei asemenea săbii, orice mulțime i-ar fi înconjurat ar fi fost precum un zid din hârtie pus în drumul lui. Era de ajuns să răsucească un pic sabia, că toate căpățânile din jur ar fi căzut la pământ, iar zona aceea a bulevardului Chang'An ar fi devenit imediat ca o tarla de pepeni. Chiar dacă frumoasa care stătea cu floarea în gură era atât de fermecătoare, Hou Qi și cei care o înconjuraseră nu aveau de gând să se mai apropie, numai că din spate veneau unii care se înghesuiau să ajungă mai aproape. În felul acesta, Hou Qi și ceilalți din apropiere se aflau în poziția cea mai fericită, dar și cea mai primejdioasă. Firește că fericită era frumoasa călare pe măgar. Hou Qi se afla la distanță de doar un metru de ea și putea să-i vadă foarte clar porii de pe față, asta cu condiția ca ea să fi avut pori, însă pe fața ei nu erau nici un fel de pori. Fața ei era atât de netedă, încât o puteai descrie drept nespus de netedă; fața ei era atât de fragedă, încât o puteai descrie drept nespus de fragedă. Ceea ce îl fascina teribil pe Hou Qi era parfumul pe care îl răspândea trupul ei, o mireasmă de prunc nou-născut, la care se adăuga mirosul acelei flori albastre într-un amestec ce devenea stimu-

lentul unei mari iubiri. În clipa aceea, Hou Qi nu o iubea doar pe femeia frumoasă, ci iubea totul de pe acest pământ.

Deodată, de pe aleea din partea de apus a Sălii Marii Adunări Populare și-au făcut apariția două motociclete și o mașină de poliție. Motocicletele deschideau drumul, apropiindu-se dinspre zona pietonală largă. Hou Qi era cam tulburat și tare și-ar fi dorit să scape de acolo, însă era blocat de nenumăratele biciclete care se aflau în spatele lui, așa că nu-i mai rămânea decât să aștepte finalul.

A descoperit curând că cei aflați în spate se tot înghesuiau, ca să ajungă și mai aproape, iar sosirea poliției nu părea să le stârnească nici un fel de spaimă. Ori poate tocmai din pricina fricii își închipuiau că, dacă aveau să pătrundă și mai adânc în mulțime, abia atunci vor fi în siguranță. De aceea, fără să vrea, cei aflați în jurul animalelor și al celor doi călăreți strângeau și mai tare rândurile. Hou Qi și toți ceilalți descălecaseră de pe biciclete. Hou Qi s-a sprijinit cu piciorul de bara de jos a bicicletei până când a auzit că pocnește ceva, lucru care l-a întristat, căci bicicleta asta muncită îl cărase mai bine de zece ani. Pur și simplu, începuse să regrete că venise cu gloata ca să privească toată această agitație. Trebuia neapărat să scape de acolo. Părea că uitase învățămintele date de părinții lui când ajunsese pentru prima dată la Beijing, și anume să se ferească pe cât posibil de aglomerație și îmbulzeală și să nu stea gură-cască dacă nu e treaba lui. Dar acum era prea târziu pentru regrete, asta era situația și trebuia să găsească o cale pentru a se proteja. Deodată, Hou Qi a auzit pe cineva de lângă el văitându-se și strigând:

— Cerule! Piciorul meu...

— Dați-vă la o parte! Dați-vă la o parte! spuneau polițiștii pe un ton aspru.

Era greu de crezut că cineva n-ar fi auzit ordinul polițiștilor.

Când Hou Qi mai avea un pic și atingea cu nasul fața frumoasei călare pe măgar, călărețul de pe calul alb a ridicat sabia și a pălit cu ea în mulțime, ca să poată croi un culoar. Hou Qi nu pricepea cum de-a ajuns întins peste un ins, simțind,

totodată, sub fundul lui un cap de bărbat. În nici un caz el nu și-ar fi dorit să stea într-o așa o poziție, însă omul acela, aflat sub el, nici una, nici două, l-a mușcat de fund atât de tare, încât Hou Qi a tras un strigăt de durere și a sărit ca ars. În momentul acela, a văzut capul celui care îl mușcase – avea dinți ascuțiți și gura plină de sânge. Imediat și-a pipăit fundul și a constatat că îi dăduse sângele. Hou Qi era tare înverșunat, dar omul acela era și mai și. Numai ce a sărit de acolo, că un fund și mai mare a aterizat în locul lui. Hou Qi nu mai putea vedea gura aceea mânjită de sânge, dar în sinea lui știa foarte clar că acea căpățână, și dacă nu era spartă, atunci ar fi urmat să fie zdrobită, iar dinții acelui om, și dacă nu erau toți scoși, atunci măcar pe jumătate fuseseră făcuți fărâme.

Un polițist cu o barbă cu reflexe albăstrui a venit vijelios și a spus:

— Voi la ce v-ați adunat aici?

Hou Qi și ceilalți rămaseseră fără glas – și nu pentru că nu voiau să răspundă, ci pentru că nu știau ce să răspundă. Polițistul a mijit ochii și le-a măsurat din priviri pe cele două personaje neobișnuite. Era foarte îmbujorat, iar Hou Qi știa bine că asta era din pricină că îl bătuse soarele la amurg, dar s-a străduit să creadă că timiditatea îi dădea o asemenea înfățișare.

Călărețul de pe calul alb stătea în fața polițistului și părea să nu aibă nici o reacție, asta până când a fluturat sabia prin fața polițistului, făcându-l să se sprijine de Hou Qi. Acesta a simțit cum polițistul l-a împuns cu oasele lui dure și colțuroase, ca de oțel. Hou Qi simțea în mușchi o durere insuportabilă. Imediat au mai apărut câțiva polițiști, dar și ei au fost forțați de călărețul ce-și agita sabia să se dea într-o parte. Și în felul acesta cei doi au plecat mândri – călărețul în față, iar frumoasa călare pe măgar în spatele lui. Își continuau împreună călătoria pe drumul larg și neted.

Odată ce-a trecut nebunia, fiecare și-a împins un pic bicicleta și s-a urnit din loc pe culoarul pietonal. Roata din spate a bicicletei lui Hou Qi se strâmbase, așa că nu mai putea merge pe ea, ci doar s-o împingă de coarne până acasă. Încă mai erau

unii întinși pe jos, de parcă dormeau. Polițiștii s-au apropiat de ei și i-au sprijinit cu blândețe, ca să se ridice.

— Haideți, luați-o din loc! i-a îndemnat polițistul cu barbă. Oare familiile voastre nu se îngrijorează, văzând că s-a întunecat și n-ați ajuns încă acasă?

Mai bine de zece persoane l-au ascultat pe polițist și au pornit împingând bicicletele înspre apus. Cei mai mulți însă au rămas pe loc, urmărindu-i cu privirea pe cei doi care se îndepărtau călare.

— Ce vă mai neliniștește? a continuat polițistul cu întrebările. N-ați mai văzut cai și măgari? Ce e de văzut? Sunteți chiar culmea!

Iarăși s-au mai îndepărtat vreo câteva zeci de oameni înspre apus.

Și polițiștii au pornit cu mașina și cu motocicletele. Unul mai în vârstă a scos capul pe geam și a spus cu voce tare:

— Împrăștiați-vă! Împrăștiați-vă! Duceți-vă acasă și vedeți-vă de treburi! Nu mai stați aici să căscați gura!

Și din nou s-au mai îndepărtat câteva zeci de oameni.

Mașina polițiștilor a demarat în trombă.

Câteva zeci de oameni au rămas însă. Se priveau unii pe alții și dintr-odată au început să râdă. Și Hou Qi a izbucnit în râs.

— Eu azi nu mă mai duc acasă, a spus un bărbat de vârstă mijlocie, ras în cap. Trebuie neapărat s-o urmăresc, să văd ce se întâmplă.

A încălecat apoi pe bicicletă și a pornit pe urmele calului și ale măgarului. Lanțul de la bicicletă se freca de ceva și scârțâia groaznic.

Hou Qi, la urma urmei, era un om curios și probabil și puțin cam afemeiat, așa că fără să-i mai pese de faptul că bicicleta lui se stricase și scârțâia de mama focului, a încălecat și el și a plecat, legănându-se zdravăn, pe urmele frumoasei călare pe măgar.

În fața Porții Tian'An Men i-a ajuns din urmă pe cei doi. De n-ar fi fost schimbarea gărzii la drapel, Hou Qi și ceilalți

n-ar fi avut nici o șansă să ajungă așa de repede. Soldații din trupa de gardă aveau niște figuri solemne, care impuneau mult respect. Hou Qi a văzut ce ținută impecabilă avea frumoasa călare pe măgar, de parcă ar fi fost sculptată în jad. Bărbatul aflat pe cal ținea sulița în mână, în mod evident într-o postură antică, și îi saluta pe soldați.

După ce a trecut trupa, în fața Porții Tian'An Men s-a lăsat amurgul. S-au aprins felinarele în piață și încetul cu încetul toate au revărsat raze de lumină. Hou Qi și ceilalți i-au urmat pe cei doi prin fața porții, iar la un moment dat călărețul a lăsat măgarul să o ia înainte. Ținea sulița în poziție orizontală, ca și cum ar fi vrut să se apere. Totul a rămas la fel. Au trecut de strada Nan Chizi și nimic nu s-a schimbat, au trecut de strada Wang Fu Jing și tot nu s-a schimbat nimic, la fel și când au ajuns la intersecția cu strada Dongdan... Când au ajuns la clădirea Guomao, numai vreo zece persoane îi mai urmau pe cei doi. Se înnoptase de-a binelea între timp. Toate felinarele erau aprinse, geamurile clădirilor înalte, aflate de-o parte și de alta a drumului, străluceau de lumină, în timp ce mașinile de pe bulevard curgeau ca un șuvoi electric. Hou Qi și ceilalți au ajuns într-o zonă mai întunecoasă, cu mulți pomi. La tarabele cu frigărui de oaie, de pe marginea drumului, vânzătorii strigau în gura mare:

— Luați frigărui de oaie! Luați frigărui de oaie!

Când pe urmele calului și măgarului nu mai rămăsese decât Hou Qi, calul alb s-a oprit în loc și la fel a făcut și măgarul cel negru. Inima lui Hou Qi bătea nebunește, căci probabil deznodământul îndelung așteptat era pe cale să se producă. Și atunci cum să nu-i bată inima cu putere?

Calul alb și-a ridicat coada și a slobozit câteva cocoloașe de bălegar.

Măgarul negru și-a ridicat coada și a slobozit câteva cocoloașe de bălegar.

Apoi calul și măgarul au pornit în galop, precum un fulger năpraznic.

Bătălia din pădurea plopilor albi

Odată ajuns pe digul râului Jiao, am zărit pădurea de plopi albi de pe mal, unde o gașcă de pușteni chipeși urmărea o altă gașcă de pușteni la fel de chipeși. Parcă eram într-un caleidoscop cu imagini în derulare – se învârteau în jurul meu atât de repede, încât mă amețiseră de-a binelea. După câteva clipe, ochii mi s-au obișnuit cu peisajul și așa am descoperit că era ceva neobișnuit la mijloc. Toți aveau picioarele foarte scurte, capul mare, fețele rotunde și roșii și obrajii umflați. La o primă vedere, aveau o înfățișare drăgălașă, dar șuieratul care ieșea din gura lor era înspăimântător: șșșșșșșșșșșșșșșșșșșșșșșșșș! O larmă asurzitoare. Cei din gașca din față țineau în mâini bețe; cei din gașca din spate aveau asupra lor cuțite de bucătărie. După câteva ture, cei cu bețele s-au oprit, s-au întors, și-au ridicat armele și, cu ochii căscați, cu gurile larg deschise, suflând din greu, au luat o postură amenințătoare, în așteptarea confruntării. Cei care veneau din urmă parcă nu reușeau să se țină bine pe picioare, ca o grămadă de mingi adunate la întâmplare. Ba chiar își mai ciocneau și căpățânile cu zgomot. Ciomăgarii nu au profitat de această situație ca să-i ucidă pe cuțitari, ci foarte răbdători i-au așteptat să se alinieze în formație. Am priceput în cele din urmă: cele două bande de bătăuși erau formate din elevi de la școala primară de pe râul Jiao. Gașca de ciomăgari din față era grupa întâi din clasa a treia, iar gașca de cuțitari care venea pe urmă era grupa a doua din aceeași clasă. Între cele două găști se întindea o zonă netedă și nisipoasă, năpădită de buruieni plăpânde, printre care se ascundea

un iepure sălbatic, de mărimea pumnului, făcut ghem, nemișcat, care, bag seama, era tare înfricoșat de hărmălaia făcută de hoarda aceea. Stătea chircit, trăgând nădejde, probabil, să scăpe neatins, prin puterea norocului. Ce bine, totuși, că acei copii nu-l descoperiseră încă, fiindcă atunci cu siguranță biata lui viețișoară cu greu ar fi fost cruțată. Habar n-aveam de ce puștanii cu pricina se băteau în ziua aceea, dar știu cu certitudine că, deși aveau picioare scurte, dacă o rupeau la fugă, ar fi întrecut un iepure matur. În sinea mea, mă rugam pentru bietul iepuraș, ca Cerul atotputernic să-l aibă în pază. El mă privea cu ochi înlăcrimați și am simțit atunci că îmi purta o adâncă recunoștință.

Și cum mă rugam pentru el, mă gândeam: de ce se bat oare cu atâta încrâncenare puștanii ăștia iuți ca argintul viu? Toți crescuseră bând apă din același râu, părinții lor se înțeleseseră bine, ca vecinii, așa încât între ei nu puteau exista pricini de netrecut. Chiar era cazul să se alerge așa, cu cuțite și ciomege? Ciomegele lor nu erau unele oarecare, ci erau aduse din pădurile de nord-est, cărate cu trenul, jupuite de coajă și șlefuite, iar apoi scoase la vânzare, la preț mare, în magazinele sătești. Un asemenea ciomag era ca o piatră scoasă din latrină – și puturoasă, și dură. Dacă te pălea așa ceva în cap, fără îndoială că te alegeai cu țeasta spartă, ba aveai toate șansele să îți zboare creierii în toate zările. Văzusem eu, cu ochii mei, cum șeful satului nostru îi crăpase căpățâna lui Sun Si cu un asemenea ciomag. Pe lângă asta, și cuțitele erau de soi, cu lama lucioasă, care puteau să îndoaie un cui sau să taie fierul, ce să mai vorbim de tăiat legumele și tocat carnea. Un astfel de cuțit era un produs original, unic în regiunea noastră, la mare căutare și în țară, și peste hotare. Prețul era mare, nu puteai să-l cumperi cu ușurință. De îndată am simțit că lupta nu era una obișnuită, o hârjoneală de copii obraznici, ci era cu-adevărat o luptă de clasă.

Deodată, din gașca ciomăgarilor a țâșnit un băiețaș negricios, îmbrăcat cu pantaloni roșii și maiou verde. Pe frunte avea

o cicatrice netedă și, în clipa în care am zărit acest semn, l-am și recunoscut. Era fiul secretarului de la noi din sat, iar cicatricea era semnul lăsat de mușcătura unui măgar afurisit din curtea mătușii Zhao. Când se întâmplase isprava aceasta, eu mă jucam pe stradă. Razele soarelui aureau totul în jur, însă cel mai strălucitor era măgarul mătușii Zhao și cea mai sclipitoare parte a lui era fundul rotund și grăsuț. Măgarul acesta era renumit în tot satul. Avea mare vigoare și, indiferent că îl puneai să învârtă roata morii sau să tragă plugul, dovedea doi măgari cât el de mari. Singurul lui defect era că avea botul ascuțit și îi plăcea să muște oameni. Număra în palmaresul lui peste douăzeci și ceva de victime, dar fiindcă trudea cu atâta râvnă, cei mușcați de el se împotriveau cu desăvârșire să fie vândut la abator. În ziua aceea, îl văzusem pe băiatul secretarului cum se tot învârtea prin fața măgarului negru și am avut presentimentul că avea să se întâmple ceva rău. Când tocmai mă pregăteam să-l trag pe băiat de acolo, mi s-a părut că, totuși, prea mă bag unde nu-mi fierbe oala. Măgarul avea curaj să muște pe oricine, însă nicicum nu putea îndrăzni să-l muște tocmai pe băiatul secretarului, fiindcă, de-ar fi făcut așa ceva, ar fi însemnat să se condamne la moarte sigură. Însă deodată s-a auzit un trosnet și așa am băgat de seamă că măgarul cel negru îl mușcase pe copil de cap. Făptașul își arăta dinții albi, în timp ce băiatul se înroșise la față și izbucnise într-un plâns amarnic. Eu m-am gândit imediat: „Măgărușule, măgărușule, de data asta chiar că ți-a sunat ceasul! Dacă nici acum n-ai să-ți găsești moartea, chiar că-i mare minune de la Cer!“ Dar deznodământul întâmplării a depășit toate așteptările mele – nu numai că măgarul cel negru n-a pățit-o, ci, dimpotrivă, s-a bucurat de toate onorurile posibile. Din câte știu eu, mătușa Zhao l-a dus pe măgar la abator și tocmai când măcelarul îi făcea un preț bun, secretarul a venit într-un suflet și l-a scăpat din ghearele morții. Nu eram în stare să ghicim pentru ce se zbătuse așa de tare să salveze animalul care îi mușcase copilul. Păi nu? Dacă am fi putut ghici motivul, atunci cu toții am fi putut fi

secretari. Apoi am mai auzit și că secretarul i-a pus măgarului dinți de aur. După mine, asta este o exagerare – n-or fi fost chiar de aur, dar niște dinți de aramă cu siguranță că i-a pus.

Fiul secretarului ținea în mâna stângă un ciomag, iar în dreapta un cuțit de bucătărie.

— Care îndrăznești să nu te supui? Dacă ai curaj, vino să te măsori cu mine!

Nici n-a apucat să-și termine bine vorba, că s-a auzit, din mulțime, un vâjâit aprig de cuțit și deodată un băiețaș cu picioarele lipite, de parcă ar fi fost un animal cu un singur picior, a făcut câteva salturi și a ieșit în față, oprindu-se la mai puțin de un metru în fața odraslei secretarului. Îndrăznețul acesta avea pielea albă, ochii mici, iar urechile foarte ciudate, de parcă erau două cochilii de melc de apă. Dintr-o privire l-am recunoscut: era fiul mătușii Zhao, stăpâna măgărușului negru, cel care fusese poreclit Maimuța Ruanying. Eu n-am știut multă vreme la cine face referire această poreclă și abia anul trecut am aflat că era un personaj din romanul clasic *Cei șapte cavaleri și cei cinci eroi*[1]. La ce era iscusit acela, habar n-aveam, dar știam prea bine ce talent avea băiatul mătușii Zhao. De mic, el nu se dădea în lături de la nimic, era mai aprig decât copiii de vârsta lui, era mare bătăuș și, asemenea măgărușului lor, îi plăcea să muște oameni. Așa se face că sătenii mușcați de el erau mai numeroși decât cei mușcați de măgar. În afară de această apucătură, mai obișnuia și să se suie în copaci. În plopii falnici electricienii se urcau cu niște încălțări speciale, cu crampoane ascuțite, dar nu reușeau să ajungă până în vârf, însă el, în picioarele goale, izbutea într-o clipă, după care rămânea cocoțat acolo, pe o creangă subțire, ca o pasăre ciudată. A ieșit așadar din mulțime și s-a privit ochi în ochi cu băiatul secretarului, cu acea ură specifică celor care se trezesc față în față cu dușmanul.

---

1. Roman scris la mijlocul sec. al XIX-lea, pe baza povestirilor relatate oral de către Shi Yukun, multe dintre acestea fiind inspirate de aventurile unor eroi populari din acea vreme.

— Eu nu mă supun, a zis el.
— La ce nu te supui?
— Nu mă supun!
— Dacă nu te supui, atunci vino să ne măsurăm puterile!
— Dacă așa vrei, atunci s-o facem!

Prin urmare, fiul secretarului a scuipat în palmă și a apucat zdravăn un ciomag; fiul mătușii Zhao lovea cu lama cuțitului pe picior, amenințător. Cu respirația întretăiată, eu îi urmăream pe acești năzdrăvani privindu-se drept în ochi, în timp ce se legănau de pe un picior pe altul, gata de înfruntare. Mormăiau ceva greu de înțeles. Așa a trecut un sfert de oră. Și apoi încă un sfert de oră, până când spiritul lor războinic a început să se mai domolească un pic. Mulțimea adunată acolo a răsuflat prelung. N-aș ști să spun dacă acest lucru era un semn de satisfacție sau de dezamăgire, dar exact atunci situația a cunoscut o schimbare radicală. L-am văzut pe fiul secretarului cum, indiferent, plesnește cu ciomagul înainte și aproape că-l pocnește pe fiul mătușii Zhao în piept. Acesta a întins mâna și a prins ciomagul, în care a izbit cu cuțitul, cioplindu-l nemilos. Lama cuțitului strălucea, așchiile zburau în toate părțile, iar puștanii, înspăimântați, s-au pus pe țipat. Băiatul secretarului a prins cu amândouă mâinile ciomagul, s-a lăsat puțin pe spate ca să-și ia avânt și, tocmai când se pregătea să izbească, băiatul mătușii Zhao a agitat cuțitul prin aer, făcându-l să renunțe. Apoi și-a pus cuțitul la brâu, a proptit ciomagul în pământ, și apucându-l apoi cu două mâini, l-a frânt cu genunchiul. Din tabăra cuțitarilor au răsunat strigăte de bucurie la vederea unei asemenea victorii. Fiul mătușii Zhao era încântat peste măsură. A ridicat cele două bucăți de lemn, ca și cum ar fi ridicat un mare trofeu pe care trebuia să-l arate mulțimii în toată splendoarea lui. Fiul secretarului însă n-a stat prea mult pe gânduri și i-a tras un pumn în nas. Celălalt a răcnit, a aruncat bețele și s-a lăsat pe vine, acoperindu-și nasul cu mâna. Sângele roșu-închis i se prelingea printre degete. Puștanii din gașca cuțitarilor s-au adunat în jurul lui – unii s-au lăsat și ei pe vine, alții stăteau aplecați peste el, în fața și în spatele lui,

ca să vadă ce s-a întâmplat. Îl priveau cu ochii holbați de uluire, fără măcar să clipească, de parcă ar fi numărat picăturile de sânge căzute pe jos. O picătură, două picături, trei picături... cădeau una după alta și de îndată se îmbibau în nisipul gălbui. Fiul secretarului se scărpina pe gât, de-a dreptul derutat, însă tot spunea:

— Jigodie, acum știi cât sunt de rău? Ca să-ți spun sincer, nu mi-am folosit eu toată forța, că altfel, dintr-un pumn îți zburam și ochii din cap. Tu crezi că mușcătura măgarului vostru rămâne neplătită? Asta înseamnă că „fiul dă înapoi datoria tatălui".

Vorbele fiului secretarului m-au zăpăcit de tot. Oare tatăl fiului mătușii Zhao era măgarul acela negru care îl mușcase pe fiul secretarului? Deși în popor circulă legende despre prințul-măgar, totuși eu am ceva cunoștințe de biologie și știu foarte bine că măgarul și omul nu pot face parte din aceeași familie. Dacă-mi spune cineva că omul și maimuța se înrudesc, asta mai pot să cred, măcar pe jumătate, dar să mi se spună că mătușa Zhao și măgarul cel negru dăduseră viață acestui puștan căruia îi curgea acum sânge din nas, nici mort nu puteam să cred. Și încă ceva: prințul-măgar din legendă era născut din împreunarea unui măgar negru cu împărăteasa Wu Zetian[1]. Nu era el prea priceput la arte marțiale, dar fiindcă avea o înfățișare ciudată și o voce foarte răsunătoare, atunci când pornea la luptă era de ajuns să tragă un răcnet, că îi și băga în sperieți pe dușmani. Astfel a reușit să câștige niște bătălii frumușele. Era evident că fiul mătușii Zhao fusese învins de fiul secretarului. De aici se putea vedea limpede că era imposibil ca tatăl lui să fi fost acel măgar negru. Însă pe dată fiul mătușii Zhao și-a șters urmele de sânge de pe față și s-a ridicat în picioare. În ochi îi scăpărau scântei de ură și scrâșnea din dinți de parcă ar fi mestecat sticlă, nu altceva. A scos cuțitul de la brâu și a spus:

1. Wu Zetian (624–705 d.Hr.) a fost singurul suveran de sex feminin din istoria Chinei, o personalitate foarte puternică, renumită pentru ambiție și neîndurare.

— Nepoate, ți-a venit ziua de pe urmă! Am suportat destulă oprimare din partea familiei tale și acolo unde există oprimare, trebuie să existe și împotrivire! Astăzi am să scap oamenii de rău și de n-am să te ciopârțesc în bucăți, măcar am să-ți umplu gura cu nisip!

Odată ce a slobozit acest jurământ neobișnuit, a început să agite în aer cuțitul de legume. Văzând că lucrurile iau o asemenea întorsătură, fiul secretarului s-a întors pe călcâie și a luat-o la fugă. Fiul mătușii Zhao a pornit pe urmele lui, hotărât să-și ducă planul până la capăt. Alergau cam la fel de repede, astfel încât distanța dintre ei a rămas aceeași – nici nu s-a mărit, nici nu s-a micșorat. Eu eram deja cam plictisit și fără să vreau am scăpat un căscat prelung. Am observat de îndată că figurile puștanilor trădau și ele aceeași plictiseală, dar întotdeauna, în momentul în care plictiseala ajunge la apogeu, se petrece o schimbare interesantă: de astă dată, un om îmbrăcat în negru s-a ivit ca din pământ în locul nisipos dintre cele două găști. Purta haine negre, strânse pe corp, fața îi era acoperită de un voal negru și trăgea după el o manta foarte lungă. Firește că era încălțat cu cizme negre și avea și mănuși tot negre. Numai capul îi era descoperit și desigur că părul îi era negru ca smoala. De cum și-a făcut apariția, a început să râdă lugubru, iar râsul lui semăna cu miorlăitul unor pisici care umblă noaptea prin plopii albi. S-a tras încetișor mai în spate, către dig, până a ajuns în fața mea. Trupul îi răspândea un iz de cer înnegurat și pământ negru. Cum stăteam eu așa în spatele lui, am simțit că totul se întunecă, de parcă venea sfârșitul lumii. Am încercat să mă scutur de gânduri, ca să-i pot ghici adevărata înfățișare, însă în mintea mea se făcuse beznă totală. Nu era pic de lumină. În cele din urmă, a început să vorbească. Avea un accent ciudat, iar vocea îi venea parcă de undeva din străfundurile unei fântâni.

— Copii, a spus el, ar trebui să vă suiți în copaci! De ce nu faceți asta?

De îndată ce a rostit aceste vorbe, a început iarăși să râdă înfiorător.

Fiul secretarului s-a cocoțat pe trunchiul neted al unui copac. Parcă era un tigru care se urcă în copac, pâș-pâș. Fiul mătușii Zhao era maestru la cățărat, așa că a pornit imediat în urma fiului secretarului și s-a urcat și el tot pâș-pâș, ținând într-o mână cuțitul. O nouă urmărire a început în arbore: când a ajuns în vârf, fiul secretarului a văzut că nu mai avea unde să se ducă. Fiul mătușii Zhao a ridicat cuțitul și a izbit cu putere, și-atunci fiul secretarului s-a răsucit și s-a lăsat să alunece pe partea cealaltă a trunchiului, cu mișcări de o mare agilitate. Cum să îndure fiul mătușii Zhao să fie mai prejos? A scos cuțitul din trunchiul copacului și s-a lăsat și el să alunece, ca un glonț care scapă de pe țeava puștii, dar nici n-a ajuns bine jos, că fiul secretarului a pornit înapoi spre vârful copacului. Firește că fiul mătușii Zhao a luat-o iarăși pe urmele lui.

Bărbatul îmbrăcat în negru, care stătea în fața mea, a scos din mânecă un steguleț tot negru și l-a fluturat în bătaia razelor de soare. În acest timp, cei doi băieți, unul din gașca cuțitarilor și celălalt din gașca ciomăgarilor, se înfruntau ca nebunii. Foarte curând și cei aflați la poalele copacului s-au luat la bătaie, încât se formaseră vreo zece perechi de bătăuși. Modul în care se confruntau era absolut identic cu modul în care se luptau băiatul secretarului și cel al mătușii Zhao. Nu era nici cea mai mică deosebire între ei. La fel, mai întâi își aruncau priviri amenințătoare, ca niște cocoși, iar când oboseau, ciomăgarii își luau ciomegele și se repezeau spre burțile cuțitarilor, în timp de aceștia din urmă încercau să înșface ciomegele și dădeau cu cuțitele în stânga și-n dreapta. Și tot așa, fără îndurare. În cele din urmă, au pornit cu toții să se cocoațe în copaci și să se lupte acolo. Jocul acesta al lor făcuse ca o mulțime de plopi uriași să devină nespus de animați, plini de viață și mișcare. A trecut așa multă vreme, din verzi frunzele au devenit galbene, din galbenă apa râului Jiao a devenit verde, vântul de toamnă a început să bată de pe malul opus, un cârd de rațe sălbatice a trecut măcăind în zbor, iar eu m-am scuturat înfrigurat. De îndată ce Omul Negru a fluturat steagul, copiii din copaci s-au oprit. Cuțitarii au ridicat cuțitele și le-au îndreptat

spre fundurile copiilor care se aflau deasupra lor, și știam că era de ajuns ca Omul Negru să facă un semn ca toate fundurile acelea să ajungă la pământ. Atunci în satul nostru ar fi fost mai bine de zece copii doar cu jumătate de fund, și n-am mai fi avut în veci zile liniștite.

Omul Negru a întors capul și, deși nu-i vedeam ochii, știam foarte limpede că mă fixa cu privirea. Simțeam că aveam să fiu supus la o încercare crâncenă. Eram un pic încordat, dar mă străduiam să mă controlez; prin urmare, afișam o figură nepăsătoare și așteptam liniștit.

— Acum, soarta acestor copii este în mâinile tale. Vrei ca ei să devină niște betegi și mai târziu să se răzbune, ca nebunii, pe societate, sau vrei ca ei să crească sănătoși și să devină niște tineri de nădejde?

M-am gândit eu ce m-am gândit și am răspuns cu convingere:

— Domnule, nu mă lăsați pe mine să aleg! Ce-ați vrea să fac eu?

— Ce suferință ești gata să-ți asumi?

Eu am dat din cap, în semn că am înțeles.

— Trebuie să știi, a spus el pe un ton rece ca gheața, că noi, în China, avem câteva vorbe. Una dintre ele este „Dacă ai întins arcul, atunci cu greu mai poți întoarce săgeata". Alta spune „Atunci când a rostit stăpânul o vorbă, nici măcar armăsarul cel mai iute n-o mai poate prinde din zbor".

Deși nu-i vedeam ochii, știam că sunt cu siguranță întunecați ca tăciunele și mă țintuiesc dindărătul voalului negru. Sufletul îmi era copleșit de spaimă, dar încercam să fiu în continuare foarte demn.

— Domnule, am zis eu cu hotărâre, nu trebuie să mai spuneți nimic. Sunt pregătit să mă sacrific. Procedând astfel nu înseamnă că sunt curajos sau că vreau să mă jertfesc pentru vreun ideal, ci că pur și simplu sunt dezgustat de mine însumi.

— Foarte bine, mi-a răspuns el, încuviințând din cap. Vorbele tale m-au emoționat un pic. De zeci de ani aud atâtea vorbe mărețe, dar când trebuie să facem ceva, întotdeauna se cere

multă toleranță, așa că prefer să dau crezare unor vorbe de neputință, spuse cu voce joasă, decât să mai ascult jurăminte solemne.

— Domnule, puteți începe, am spus eu.

— Bine, să începem. Primul cârd de rațe tomnatice a trecut deja în zbor pe deasupra capului nostru!

Mantaua lungă, care îi atârna în spate, a început să fluture precum pânza neagră a unei corăbii, suflată de briza mării. El se rotea odată cu mantaua sau poate că mantaua se învârtea odată cu el. Apoi, ca atunci când se schimbă jocul, două pietre, precum pietrele de la poartă, de formă pătrată, au apărut în fața mea pe terenul nisipos și imediat o placă de piatră, de culoare albăstruie, a căzut pe cele două pietre. De sub placă, dintr-o grămadă de vreascuri, s-au ridicat niște flăcări gălbui. Fumul înmiresmat, al lemnului de pin arzând, nespus de plăcut și care îmi dădea o stare de bucurie, mi-a năvălit în nări. Am văzut apoi cum placa aceea de piatră, cu flăcările dogoritoare iscate de vreascurile de pin de dedesubt, a început să-și schimbe treptat culoarea. Din albastră s-a făcut întâi galbenă, după care din galbenă s-a făcut roșie și în cele din urmă albă. Știam că temperatura plăcii era deja foarte ridicată și, dacă aș fi pus acolo o bucată de carne crudă de oaie, de îndată ar fi început să sfârâie, iar fumul albicios pe care l-ar fi împrăștiat ar fi făcut ca întreaga pădure de plopi albi să se umple de mirosul de friptură de oaie. Dacă s-ar mai fi presărat și niște condimente și niște piper, iar pe lângă toate acestea s-ar fi deschis și două sticle de bere, atunci picnicul ar fi putut începe.

— Te rog, te rog să iei loc! l-am auzit eu pe Omul Negru îndemnându-mă politicos.

Am simțit o strângere de inimă, iar prin fața ochilor au început să-mi zboare, precum puful de salcie, tot felul de lucruri. Mi-am amintit ce tocmai spusesem și am simțit un regret profund, doar că orgoliul meu de bărbat mă împiedica să bat în retragere. Mi-am călcat pe inimă și m-am dus în fața focului. Flăcările nemiloase îmi dogoreau fața. Simțeam cum mi se strânge pielea, iar părul mi se zbârlește pe cap. M-am aplecat

și am scuipat pe placa de piatră. Imediat am auzit un sfârâit și am văzut cum scuipatul se strânge ca o perluță și începe să joace pe placa încinsă. Într-o clipă însă a dispărut fără urmă. Pe neașteptate, m-am cutremurat cuprins de un frison, de parcă aș fi văzut cu limpezime cum mă așez cu fundul pe placa de piatră și cum pielea se face alb-gălbuie și începe să iasă fum. Nasul meu aproape că adulmeca mirosul acela greu de îndurat și în același timp parcă și fundul începuse să mă doară.

— Te rog, domnule, ia loc! Acesta este locul de onoare, te așezi, și într-o clipă poți deveni erou. Dacă ai inima dârză, strângi din dinți și închizi ochii, te poți așeza fără probleme. Nu ai de multe ori asemenea ocazii în viață și, după cum zice o vorbă din popor, „Când ai ieșit din sat, deja nu mai ești la tine acasă".

Eu știam că nu omul îmbrăcat în negru din spatele meu mă împingea pe acest drum și nici copiii aceia care spânzurau prin copaci. Ceea ce mă ducea pe un drum de pe care nu mă puteam întoarce cu ușurință era propriul jurământ, iar la acel jurământ mă împinsese propria conștiință.

— Desigur că n-am să te forțez să stai pe placa asta care arde ca un cuptor și nici n-am să mă folosesc de forțe supranaturale ca să te așez acolo. Deși aș putea fără probleme să pun acolo pe oricine de pe lumea asta, a spus el cu răceală în glas, din spatele meu. Dar aș vrea să te fac să înțelegi că cel mai înfricoșător lucru pe lume este vorba. Dacă nu ești vreun derbedeu, nu trebuie să arunci cu vorbe. Dacă trebuie neapărat să spui ceva, atunci cel mai bine ar fi să spui niște vorbe prostești, cu dublu înțeles. În nici un caz nu profita de ocazia de a vorbi pentru a-ți exprima așa-numitul stil personal sau eroismul! Din vechime și până în zilele noastre, au fost atâția eroi măreți pe care vorbele lor i-au dus pe drumul piezaniei! Eu mă gândesc că ești un om destul de deștept și înțelegi ce vreau să spun, nu-i așa?

Eu am întors capul și am privit cu recunoștință către chipul acoperit de voalul negru.

— Maestre, chiar vă pricepeți să ghiciți gândurile oamenilor, aveți puteri magice și de aceea sunteți atât de înțelegător, am spus eu.

— Iarăși repeți greșelile de adineauri, a replicat el. Tu nu știi că atunci când flatezi pe cineva, rezultatul este același ca atunci când se fac jurăminte la întâmplare? Nimic nu va rămâne nepedepsit. Oare nu ai auzit asemenea cuvinte? Când flatezi un om e mai rău decât dacă flatezi o vacă de lapte, pentru că vacii poți să-i ceri să dea mai mult lapte, dar de la om nu obții nimic. Ai înțeles ce vreau să zic?

— Am înțeles, dar n-am priceput. Probabil că dumneavostră nu știți că în anii '60, mie, la fel ca multor altor tineri, din pricina hranei precare, nu mi s-a dezvoltat creierul îndeajuns. Deși după aceea, în anii '80, am mâncat multă carne de pui, de rață, de pește, creierul meu deja își încetase evoluția. Carnea m-a ajutat să pun pe mine niște grăsime, dar aceasta nu mi-a sporit câtuși de puțin inteligența...

— Vorbele tale mă scârbesc! a spus Omul Negru.

Vocea lui era precum lama unui cuțit care tremura în vântul de toamnă.

— Tu ar trebui să știi că adevărata prostie nu înseamnă inteligență puțină, ci înseamnă răzbunare, să dai vina pe alții, pe societate. Este exact ca în vorba aceea: „Dacă nu poți să-ți faci nevoile, dai vina pe budă că nu-i potrivită. Dacă nu știi să înoți, dai vina pe pasăre că ți-a distras atenția cu zborul ei". Voi și cei asemenea vouă, deși sunteți vii, de fapt v-ați preschimbat de mult în niște cadavre umblătoare!

Eu îmi simțeam orgoliul profund rănit și o furie teribilă mi se stârnea în piept, arzând precum rachiul vechi, ținut în beci, care până la urmă se face cum nu se poate mai bun.

— Vă rog să nu mă dăscăliți, am zis eu. Nu e de ajuns că îmi pun fundul pe placa aceasta de piatră, încinsă de focuri demonice? Un soldat poate fi ucis, dar nu poate fi umilit. Am impresia că trebuie să înțelegeți acest raționament.

De îndată ce am rostit aceste cuvinte, mi-am asumat hotărârea de a muri și m-am așezat cu fundul pe placa aceea de

piatră, albită de căldura dogoritoare a flăcărilor, însă fundul meu nu a simțit vreo arsură, nici ochii mei nu au văzut vreun fum să se ridice, nici nasul meu nu a adulmecat vreun iz de carne friptă, însă urechile mele au auzit hohotele de râs ale Omului Negru. Am privit cu atenție și mi-am dat seama că stăteam sus, pe marginea digului râului Jiao.

Soarele își revărsa strălucirea peste pădurea plopilor albi și așa am zărit copiii de pe crengi care, asemenea unor tărtăcuțe rotunjoare, străluceau orbitor. Exista și lespedea, existau și cele două pietre, existau și flăcările. Numai că eu, în mod cu totul de neînțeles, mă îndepărtasem de toate.

Omul Negru stătea jos, pe malul râului, și întrucât era nespus de înalt, fața lui ajungea în dreptul feței mele. Chiar dacă tot nu puteam să-i zăresc ochii, îi simțeam privirea caldă, subtilă asemenea firelor țesute de viermii de mătase, stârnite la cea mai mică adiere de vânt. Și-a tras un pic voalul de pe față, dezvăluindu-și bărbia și buzele. Uluit, am descoperit că bărbia îi era atât de lucioasă, precum botul unei vaci bătrâne, însă buzele erau de un roșu aprins, ca de cireașă. Era foarte diferit de ceea ce îmi imaginasem. El mi-a observat uimirea, iar eu i-am deslușit ironia pe buze.

— Asta îți este răsplata! a zis el. De atâția ani, nimeni nu mi-a văzut nici cel mai mic petic de piele, ce mai vorbim de bărbie și buze. Eu aștept de mai bine de jumătate de secol pe digul ăsta. Am văzut aici și generali, și soldați; am văzut și nobili, și oameni de rând; am văzut și eroi, și derbedei, dar n-am mai întâlnit niciodată pe unul ca tine, care să îndrăznească să se așeze pe lespede. Deși știu bine că nu ai făcut acest lucru cu plăcere, m-ai impresionat. În linii generale, ți-ai îndeplinit eroic datoria, însă societatea se uită numai la rezultat, nu la scop. Eu nu mă îndur să-ți distrug viața. Oare tu n-ai văzut că dincolo de strâmtoare tocmai are loc o dezbatere, iar întrebarea principală este dacă un băiat, după ce și-a ars fundul, mai are capacitate de reproducere sau nu? Ca pe viitor să nu ajungi și tu să intri într-o dezbatere atât de plicticoasă, când erai pe

punctul de a te așeza cu fundul pe lespedea de piatră, te-am ridicat eu de acolo...

Eu am simțit cum lacrimi fierbinți și ușor sărate îmi ajung la colțurile gurii, iar inima mi s-a umplut de recunoștință față de Omul Negru, sentiment la care se adăuga și-o stare de mulțumire de sine. La urma urmei, luasem hotărârea de-a face un sacrificiu, ca să trăiesc, de atunci încolo, cu conștiința curată.

— De acum înainte pot să trăiesc cu conștiința împăcată? l-am întrebat eu pe Omul Negru.

El și-a lăsat voalul în jos, acoperindu-și iar buzele și bărbia. Văzduhul pe dată s-a învăluit într-o ceață întunecată, de parcă în orice clipă urma să cadă o ploaie înghețată.

— Este exact pe dos. Pe lumea asta, cei cu conștiința împăcată sunt derbedeii și bandiții, nu oamenii buni și credincioși, a spus el. Cu alte cuvinte, cei cu conștiința împăcată orice ar face, n-au remușcări, pe când cei care au ceva pe conștiință, orice ar face, tot nu scapă de remușcări. Tot așa cum lupul, de când se naște, vrea să mănânce carne, și câinele, de când se naște, vrea să mănânce rahat. Este același raționament!

Vorbele Omului Negru erau aspre precum vântul care bate dinspre nord-vest, alungând duioșia care tocmai mi se înfiripase în inimă. Odată ce a dispărut, mi-am dat seama că duioșia e o stare de spirit nesănătoasă, profund dăunătoare, căci ascunde o sumedenie de lucruri. Ea este temelia cultivării trădătorilor, fiindcă cei care au inima plină de duioșie cu ușurință pot deveni trădători, însă nu același lucru li se întâmplă celor cu inima aspră. Este același raționament ca în privința lupului ce cutreieră lumea în lung și în lat și mănâncă doar carne, iar câinele, la fel, cutreieră lumea și mănâncă rahat.

Omul Negru îmi citise gândurile.

— Tu ești un om deștept, a spus el. Chiar dacă atunci când erai mic n-ai avut destulă hrană, totuși, în mare, putem considera că te-ai dezvoltat normal. Ai înțeles logica măruntă a existenței omului, căci viața nu are noimă. Și dacă neapărat vrei să scoți în evidență un pic din nimicnicia a ceea ce nu are noimă, atunci ori ești sfânt, ori ești tâmpit.

Cu cât vorbea mai mult, cu atât eram mai bulversat, însă am luat aerul unuia care înțelege perfect totul și am spus:

— Chiar că este ca în zicerea aceea „Un cuvânt de-al Omului Ales face cât toate cărțile citite vreme de zece ani". Sau mai știu una: „E ca și cum ai sta în vântul de primăvară și te-ar uda ploaia de primăvară" ori „Am deschis porțile capului și am lăsat învățătura să-mi inunde mintea!"

— Dacă așa stau lucrurile, atunci te rog să-mi cumperi un pachet de țigări, a spus el.

— Este un fleac. Sunt gata să fac tot ce îmi cereți.

Eu am coborât în patru labe spre malul râului Jiao, cu mâinile înțepate de scaieți și plin de bălării prinse de haine. Puteam foarte bine să merg drept și să cobor bine pe mal. Nu mă forța nimeni să fac așa, însă eu m-am dus ca un câine. Mergând de-a bușilea, simțeam că tot sângele îmi vine în cap. Eram ametit, vedeam numai steluțe verzi, dar nu mi se părea deloc umilitor să cobor în felul acesta. Doar când am ajuns jos, pe mal, și m-am ridicat în picioare, mi s-a părut că inima îmi este plină de umilință. Mi-am scos cu dinții câțiva spini din palme, iar de durere câteva lacrimi, asemenea picăturilor de ploaie, mi-au căzut pe mâini. Mi le-am scuturat cât colo. Am întors capul și am privit malul înalt, în vârful căruia Omul Negru stătea drept ca un pin. Tot nu-i vedeam chipul, dar parcă îi ghiceam surâsul. În sinea mea mă simțeam nedreptățit, furios, dar sufletul îmi era copleșit de un sentiment de profundă recunoștință. Îmi aduc aminte că am rupt-o la sănătoasa către chioșcul de la fermă, unde se vindeau țigările Prisma, care aveau un gust foarte rău. Se zicea că făceau parte din marfa pentru export care se vindea și pe piața internă. Asemenea mărfuri erau deseori de foarte bună calitate, cum ar fi, de pildă, unele baterii, cu putere mai mare și care durau mai mult decât cele obișnuite.

Când am intrat, o rază aurie de soare strălucea pe chipul vânzătoarei, care se asemăna cu o pălărie de floarea-soarelui – o floare aurie, încărcată de polen. Câteva albine zumzăiau pe

lângă chipul acela, cu o intenție foarte limpede. Stăpâna acelui chip interpreta greșit dorința lor ori poate credea că vor s-o înțepe, așa că își flutura necontenit palma mare cât o cazma și le izbea de perete ca pe niște gloanțe slobozite din pușcă. N-aveam vreme să le salvez pe bietele albine, fiindcă, în comparație cu copiii aceia din copaci, ce mai însemnau câteva albine? Dar cum mă gândeam eu așa, am auzit la ureche vocea misterioasă a Omului Negru:

— Chiar că mă dezamăgești! Cine ți-a spus ție că acei copii sunt mai importanți decât albinele? Ți-am spus eu cumva?

— N-ai vrut să salvez copiii?

— Am spus eu așa ceva? Sunt eu în stare să spun asemenea prostii?

Eram furios pentru că orice ar fi fost, tot eu eram de vină. „Du-te-n mă-ta!" mi-am zis în sinea mea. „N-ai decât să faci ce vrei!" Am ridicat piciorul și am strivit albinele care se învârteau pe jos, ametite, după care am izbit cu palma în tejghea și am zbierat:

— Vreau să cumpăr țigări!

Pe chipul acela ca o pălărie de floarea-soarelui, în bătaia razelor, s-a deschis o micuță crăpătură, moment în care câteva granule de polen auriu s-au scuturat ușor. Apoi am auzit o voce mai plăpândă decât bâzâitul de țânțar:

— Nu avem țigări...

Eu am întins gâtul și am văzut bine că pe raft era așezat frumos un pachet de țigări de export, din cele care se vindeau pe piața internă.

— Da' acolo ce este? am spus eu nervos, arătând spre țigări. Alea ce sunt?

Floarea-soarelui s-a întors și a privit pachetul pentru câteva clipe, după care s-a întors din nou spre mine și a spus:

— Ăla e un pachet de țigări.

— Eu chiar asta vreau să cumpăr, am insistat.

— Nu avem țigări.... s-a încăpățânat Floarea-soarelui.

Vocea ei era deci mai plăpândă decât bâzâitul țânțarului.

Era limpede că pe raft se afla un pachet de țigări, însă ea susținea contrariul, ceea ce făcea ca furia să mă sufoce. Am întors capul și am privit în jur. În fața ușii magazinașului gol nu se vedea nici țipenie de om, ci doar câteva rațe care umblau legănându-se de colo-colo. Prin urmare, m-am aplecat peste tejghea, moment în care, speriată, Floarea-soarelui a ridicat vocea:

— Ce faci aici? Ce-ai de gând?

Acum vocea ei gravă, răgușită, răsuna cu putere și îmi imaginez că s-ar fi putut auzi de la o distanță de mai bine de un kilometru și jumătate. M-a înșfăcat de braț și m-a tras cu putere spre ea. Am simțit cum gura îi răspândea un iz de nutreț fermentat. La început mi s-a părut greu de suportat, dar după câteva clipe pur și simplu m-a amețit ușor, de parcă aș fi băut fără măsură dintr-un vin vechi. Deși eram încă foarte preocupat de problema țigărilor, aș fi vrut oarecum să scap din strânsoarea ei, doar că în realitate îmi pierdusem orice dorință de a mai opune rezistență. Chiar dacă aș mai fi avut o putere, n-aș mai fi uzat de ea, căci mirosul acela dulceag de nutreț era cu adevărat îmbătător. Apoi, ne-am așezat ca niște vechi prieteni.

Stăteam față în față, cu măsuța de bambus între noi, iar pe măsuță era așezat un serviciu de ceai rafinat, din ceramică purpurie. Din ceainic ieșea o aromă densă de ceai, care se împrăștia în întreaga încăpere. Eu nu-mi puteam dezlipi privirea de la aburul acela fierbinte care se ridica ușor și îmi doream nespus ca ea să-mi toarne o ceașcă de ceai și să-mi dea să gust, însă nu avea nici cea mai mică intenție în acest sens. Stătea în fața mea, cu picioarele desfăcute, frecându-se ritmic pe genunchi. Vorbe fără șir îi ieșeau din gură, ca niște ierburi scuipate de mașina de tocat nutrețul. Am ascultat-o multă vreme și într-un târziu m-am dumirit că îmi depăna ceva din istoria familiei sale. La colțurile gurii i se adunaseră picături de salivă și atunci mi-am amintit că, demult, auzisem pe cineva spunând că femeile de felul acesta pot vorbi fără încetare zile și nopți la rând. Dacă aș fi stat s-o ascult mai întâi și apoi aș fi băut ceaiul, atunci ceainicul acela s-ar fi prefăcut într-un bătrân cu părul alb, iar tinerețea mea s-ar fi risipit precum aburul înmiresmat. Cei

din vechime ne-au învățat că nu trebuie să risipim zestrea pe care ne-a lăsat-o natura, așa că mi-am turnat singur o ceșcuță de ceai și mi-am umezit gâtlejul, gest care nu s-a dorit a fi o impolitețe, ci aveam doar dorința de a urma sfaturile celor din vechime. Am privit îndelung ceaiul care avea o culoare galben-aurie, ca de chihlimbar. La început a avut gust amar, dar după câteva minute gura mi-a fost invadată de o aromă dulceagă, cu totul neobișnuită, iar apoi de o senzație mătăsoasă, de atingere blândă.

Am băut trei ceșcuțe una după alta și, ca și cum n-ar mai fi fost cale de întoarcere, m-am ridicat în picioare, am luat pachetul de țigări de pe raft și am ieșit mândru pe ușă. Am pornit pe drumeagul la marginea căruia crescuseră de-a valma tufele de aluni și am ținut-o drept înainte, lăsându-i în urmă pe copiii aceia care duceau o luptă haotică, pe misteriosul Om Negru, pe femeia cu salivă în colțul gurii, lăsând în urmă tot, tot. Eu trebuie să merg înainte, eu acționez doar ca să merg înainte, eu merg numai înainte, eu vreau să merg negreșit înainte, chiar dacă înainte este un teren minat sau un abis fără hotar.

Întâlnire surprinzătoare

În toamna anului 1982 mă întorceam din Baodingfu în satul Dongbei, de lângă Gaomi, să-mi văd rudele. Pentru că a avut întârziere, trenul a ajuns în gara din Gaomi seara, după ora nouă. Cum nu era decât o singură mașină pe zi care mergea către sat, ar fi trebuit să aștept până a doua zi dimineața, la ora șase. Am ridicat privirea către cer și, în clipa în care am zărit luna atârnată în înalt, învăluită de răcoarea nopții, am hotărât să nu zăbovesc peste noapte în oraș, ci s-o iau din loc de îndată, profitând de razele strălucitoare ale lunii, care se cerneau blând pe pământ. Planul meu ticluit pe loc îmi pica de minune, fiindcă pe de o parte puteam să-mi văd părinții mai curând, iar pe de altă parte puteam să mă bucur de-o plimbare în aer curat, urmând drumul prin câmp.

De astă dată duceam cu mine doar o geantă micuță, așa că nu-mi era câtuși de puțin greu să merg cu pas iute. După ce am trecut prin pasajul de la calea ferată, n-am luat-o pe drumul asfaltat, pentru că era destul de întortocheat și-mi părea mai lung, ci am pornit pe poteca piezișă, care ducea direct în satul Dongbei, chiar dacă era un drum ce fusese abandonat de multă vreme. Din pricină că în ultimii ani se formaseră pe aici o sumedenie de hârtoape, puțini se încumetau să aleagă această cale, mai cu seamă că fusese năpădită de buruieni și doar pe mijloc mai rămăsese o dungă curată, bătătorită odinioară de săteni. De-o parte și de alta a drumului se întindeau câmpurile de culturi agricole – sorg, porumb, cartofi, roșii – peste care razele lunii își răsfirau strălucirea palidă. Aproape

că nu adia pic de vânt și de aceea toate plantele stăteau încremenite. Din câmp răzbătea țârâitul ascuțit al insectelor, care parcă îmi străpungea carnea și îmi pătrundea în oase – un țârâit ce făcea ca noaptea cu lună să fie nespus de apăsătoare.

Cu cât mă afundam mai adânc printre lanuri, cu atât culturile erau mai dese, iar luminile orașului se îndepărtau mai mult. Orașul se afla cam la douăzeci și ceva de kilometri depărtare de satul Dongbei. Pe lângă țârâitul insectelor, din adâncul lanurilor când și când se mai auzea chemarea vreunei păsări sau a vreunui animal micuț. Deodată, am simțit o răcoare nespusă la ceafă și mi-am auzit pașii răsunători și greoi. Începusem să regret întrucâtva că mă încumetasem să pornesc singur la drum noaptea și în același timp aveam tot mai limpede senzația că din lanurile acelea care străjuiau drumul, tăinuind atâtea mistere, nenumărați ochi mă cercetau cu atenție. Mai mult decât atât, mi se părea că ceva mă urma îndeaproape. Pe neașteptate, lumina lunii a devenit mai încețoșată și atunci am iuțit pasul, însă cu cât mergeam mai repede, cu atât mă simțeam mai în nesiguranță. În cele din urmă, am îndrăznit să întorc capul.

Firește că nu era nimic în spatele meu.

Mi-am continuat drumul și în timp ce mergeam, mă ocăram singur: Tu ai fost ofițer în Armata de Eliberare[1]? Ești membru de partid? Ai predat marxismul? Tu ești... ești adept al materialismului, iar un materialist convins nu are teamă de nimic! Un membru de partid nu se teme nici măcar de moarte și atunci de ce să fii așa de înspăimântat acum? Există demoni? Există spirite rele? Nu există! Există animale rele? Nu există! În lumea asta nu-i nimic rău, doar oamenii stârnesc răul...

Cu toate acestea, simțeam o încordare în tot trupul, iar dinții îmi clănțăneau fără oprire. Poveștile cu demoni, auzite în copilărie, îmi năvăleau în minte una după alta: un bărbat mergea pe drum și deodată a auzit în față scârțâitul cobiliței

1. Numele forțelor armate chineze. Armata de Eliberare a fost fondată la 1 august 1927.

duse pe umăr. A privit cu mare atenție și a văzut doar bățul cobiliței și două picioare care se mișcau. Partea de sus a trupului nu exista.... Cineva mergea pe drum la ceas de seară și a dat peste un om care rânjea către el. A privit cu atenție și a băgat de seamă că era o femeie pe fața căreia se putea desluși doar gura roșie ca focul. În afară de gură nu avea nimic altceva, era un demon „cu fața goală"... La amurg, un om a întâlnit pe cale un bătrân cu barbă albă care mânca iarbă...

Abia într-un târziu mi-am dat seama că eram scăldat de-o transpirație rece, încât hainele mele erau ude leoarcă.

Am început să cânt cu voce tare: „Tot înainte, tot înainte, tot înainte... moarte..."

Desigur că nu s-a întâmplat nimic neobișnuit pe drum. Pe când mă apropiam de capul satului, începuse deja să se crape de ziuă. Soarele încă nu-și făcuse apariția, însă la miazăzi cerul se înroșise – semn că răsăritul era aproape. Același lucru îl anunțau și cocoșii din sat cu cântatul lor. Era cu adevărat un tablou de tihnă desăvârșită. Am întors capul și am văzut cum ogorul era ogor, drumul era drum. Amintindu-mi spaima care mă încercase tot timpul, am avut sentimentul limpede că sunt de-a dreptul prost și caraghios.

Când tocmai mă pregăteam să intru în sat, am zărit un bătrân ivindu-se din umbra copacilor, cu privirea ațintită asupra mea. Era nimeni altul decât unchețul Zhao al Treilea, vecinul nostru. Era îmbrăcat frumos și stătea în loc, la vreo patru-cinci pași depărtare de mine.

— Unchețule al Treilea, te-ai trezit cu noaptea în cap! m-am grăbit eu să-i zic.

— M-am trezit devreme ca să plec la oraș, a spus el. Am aflat că vii, așa că te-am așteptat aici.

Am vorbit un pic cu el despre una, despre alta, și i-am dat o țigară cu filtru.

Când i-am aprins-o, el a spus:

— Băiete, eu îi datorez tatălui tău cinci yuani. Banii mei nu-i sunt de nici un folos, dar ai putea să-i duci pipa asta și să-i spui că i-am trimis-o în schimbul banilor datorați.

— Unchește, am zis eu, dar chiar e nevoie?

— Du-te degrabă acasă! m-a îndemnat el. Mama și tata sigur îți duc dorul!

Eu am pus bine pipa aceea rece, de chihlimbar, mi-am luat rămas bun de la el și am intrat grăbit în sat.

După ce am ajuns acasă, părinții mei m-au descusut despre toate cele. M-au dojenit pentru că îmi trecuse prin cap să vin noaptea singur pe drum, căci s-ar fi putut întâmpla cine știe ce grozăvie.

— Mă gândeam că o să dau peste vreun demon, am zis eu mucalit, dar se vede treaba că demonii nu îndrăznesc să dea ochii cu mine.

— Copile, nu mai vorbi prostii! m-a apostrofat mama.

Când l-am văzut pe tata că fumează, mi-am amintit de pipa din buzunar, am scos-o și i-am spus:

— Tăticule, la intrarea în sat m-am întâlnit cu Zhao, Unchește al Treilea, care mi-a zis că-ți datorează cinci yuani și m-a rugat să-ți dau pipa asta în contul datoriei.

— Cu cine te-ai întâlnit? m-a întrebat tata speriat.

— Cu Zhao, Unchește al Treilea, i-am spus.

— Ai început să ai vedenii?

— În nici un caz, am răspuns eu. Am vorbit un pic cu el, i-am oferit o țigară, iar el mi-a dat pipa!

Drept dovadă, i-am întins pipa tatălui meu, care însă șovăia și nu părea deloc dornic să o ia.

— Zhao, Unchește al Treilea, a spus mama, s-a prăpădit răsalalteieri, în zori!

Femeia cu buchetul de flori

1

Wang Si, căpitan într-o anumită divizie a Marinei, se întorcea acasă pentru a se căsători cu logodnica lui, vânzătoare la raionul de ceasuri de la Magazinul Universal din reședința regiunii. Familiile lor trăiau în comuna Mazhuang, aflată la patruzeci de *li*[1] distanță de oraș – familia lui Wang Si locuia în satul Lijia, iar a fetei avea casa la capul podului. La început, fata a zis că se duce ea la cazarmă și se căsătoresc acolo, după care i-a spus lui Wang Si să vină el și să facă nunta acasă, mai cu seamă că părinții, bătrâni cum erau, s-ar fi bucurat nespus de o petrecere pe cinste la ei.

De îndată ce-a coborât din tren, Wang Si a pornit glonț spre Magazinul Universal să-și caute aleasa la raionul de ceasuri, dar colegele i-au spus că ceruse învoire și plecase acasă. Niște vânzătoare l-au întrebat surâzătoare:

— Tu ești logodnicul lui Yan Ping?

— S-ar putea, a răspuns el.

Apoi a ieșit din magazin și s-a îndreptat spre stația de autobuz. Pe la jumătatea drumului a început să plouă – mai întâi au căzut câțiva stropi răzleți, însă în scurt timp ploaia a devenit torențială. Mai avea puțin de mers până la stație, dar se temea ca nu cumva să se ude lucrurile din geanta pe care-o ducea, așa că a căutat un loc unde să se adăpostească. Văzând podul de

1. Unitate tradițională de măsură pentru lungime, echivalentă cu 500 de metri.

cale ferată, a pornit într-acolo cu pași repezi. Numaidecât a ajuns la loc ferit.

Ploaia se întindea între cer și pământ ca o perdea uriașă, gri-albicioasă. Pe sub pod era trafic intens în mod obișnuit, dar acum se așternuse o liniște desăvârșită. Pe-aici treceau mașinile și pietonii, dar ori de câte ori ploua, de pe pante se scurgeau puhoaiele. De aceea, deja se formase o ditamai băltoaca lucioasă. Cum stătea cu picioarele în apă, lui Wang Si i-a trecut prin cap să caute un loc ceva mai uscat între stâlpii de fier-beton care despărțeau spațiul de sub pod în două. A lăsat jos bagajul și a scotocit în buzunar după o batistă cu care și-a șters apa de ploaie de pe față și de pe gât, iar apoi și-a scos țigările și bricheta. În momentul în care a aprins bricheta, în spatele lui un câine s-a pornit să latre înfricoșător, probabil fiindcă se speriase la vederea flăcăruii. Însă și lătratul câinelui l-a înspăimântat zdravăn pe bărbat. Acesta a ridicat privirea, încercând să afle unde era animalul, și a descoperit lângă unul dintre stâlpi o femeie îmbrăcată cu o rochie cu negru și cu verde.

Bărbatul a mai aprins o dată bricheta și, în timp ce câinele tot lătra, a privit-o cu atenție, căci se afla doar la vreo trei metri distanță de el.

Purta o rochie cu negru și cu verde, de foarte bună calitate, iar pe umeri avea un șal alb, cu ochiuri mari, foarte murdar și cu ciucurii încâlciți. Era încălțată cu niște pantofiori de piele, maronii, care, deși erau plini de noroi, tot se vedea că sunt de soi – cu o linie simplă, dar luxoși – așijderea celor pe care îi purtau femeile nobile din romanele lui Tolstoi. După toate aparențele, era o femeie tânără, de cel mult douăzeci și cinci de ani. Avea un chip delicat, firav și palid, cu ochi cenușii, profunzi, cu un aer melancolic, nasul sălțat și subțire, cu vârful cam pătrățos. Avea gura cam mare și buzele de culoare trandafirie. Părul umed, cu reflexii albăstrui, i se revărsa gingaș pe umeri. În realitate, toate aceste însușiri erau greu de deslușit pentru Wang Si. La momentul acela, sub scânteierea flăcării slabe, tremurătoare a brichetei, ceea ce l-a frapat pe Wang Si și l-a făcut să simtă o însuflețire neobișnuită a fost buchetul de

flori proaspete pe care îl strângea femeia la piept – niște flori cărnoase, purpurii, cu frunze verde-smarald. Și frunzele, și florile erau umede, ca și cum abia fuseseră culese, îndestulate de rouă. Wang Si nu avea el cine știe ce cunoștințe despre flori, însă după spinii de culoare roșu-deschis a bănuit că trebuie să fi fost vorba de trandafiri chinezești sau trandafiri japonezi.

În buchet erau strânse mai mult de zece fire, cu vreo șaptesprezece flori mari cât pumnul și câteva deschise doar pe jumătate, de mărimea unui ou de găină. Femeia ținea buchetul cu amândouă mâinile și fiindcă mânecile largi se ridicaseră, el a observat cum pe brațele albe ca zăpada se întindeau niște dâre roșietice, fără îndoială zgârieturi de spini. Capetele purpurii ale florilor stăteau adunate chiar sub bărbia ei, și petalele fragede emanau atâta vitalitate și aveau o culoare atât de seducătoare, că nu păreau a fi niște plante, ci mai degrabă niște ființe însuflețite.

Flacăra brichetei așternea strălucire peste florile acelea, dar și peste chipul femeii, desăvârșit de niște ochi frumoși ce răspândeau o lumină plină de blândețe și căldură. Așa cum florile păreau a se deschide puțin câte puțin, tot așa și pe figura ei se înfiripa încetișor un surâs fermecător ce scotea la iveală dinții strălucitori precum porțelanul, foarte albi și fără cel mai mic cusur.

Lui Wang Si îi bătea inima cu putere, în timp ce flacăra brichetei, pe care o ținea tot aprinsă, îl ardea la mână. A stins-o și dintr-odată s-a simțit pierdut. Sub pod era beznă, iar în depărtare aburul ploii părea nesfârșit. Ploaia continua să se cearnă ca o perdea alb-albăstruie și n-a trecut mult până când apa a început să șiroiască pe lângă picioarele lui. Nu era deloc înfricoșat, ci doar simțea că mintea îi devenea tot mai înceată, în timp ce chipul zâmbitor al femeii, cu florile aproape de bărbie, era ca o flacără gălbuie ce continua să ardă în mintea lui.

Pe negândite, a mai aprins o dată bricheta și flăcăruia s-a înălțat ușor. Femeia stătea în aceeași poziție ca mai devreme, nu se mișcase câtuși de puțin. Pe chipul ei s-a ivit un surâs dintre cele mai fermecătoare, scăldat de strălucirea flăcării din

mâna lui. Wang Si avea sentimentul că toată energia lui fusese absorbită de zâmbetul acela răsărit lângă flori. Nu-și mai dorea să stingă flacăra din mână, de parcă, închizând bricheta, s-ar fi trezit dintr-un vis minunat. Nu știa ce să facă – să lase bricheta aprinsă până se epuiza tot gazul sau s-o închidă, lucru deloc politicos. Până la urmă, tot s-a stins. A încercat s-o aprindă, de mai multe ori, până s-a ars la degete, dar în afară de câteva scântei care abia se iscau, nu mai era chip să se înalțe vreo flăcără, nici măcar o pâlpâială cât de mică. Enervat, a aruncat pe jos, în apă, prostia aceea care îl frigea la degete și în clipa următoare a auzit cum părțile metalice încinse ale brichetei încep să sfârâie în apa de ploaie.

Asemenea unei luciri efemere, surâsul tăcut al femeii s-a stins odată cu bricheta. În clipa aceea, a răsunat un tunet înfundat și imediat un fulger îndepărtat a trimis o lumină albastră, plăpândă și tremurătoare chiar sub pod, făcând ca în părul femeii să scânteieze nuanțe albăstrui. Apoi lumini albastre succesive au săgetat o strălucire tulbure peste chipul palid al femeii și peste florile acelea de un purpuriu dens. Un tren a trecut pe deasupra, înfruntând ploaia puternică. Sub pod, scrâșnetul roților pe șina de oțel și șuieratul locomotivei sfâșiau aerul umed și se amplificau amenințător, ca și cum ar fi urmat să despice totul în două.

Deodată, în tot acest vacarm uriaș, mintea lui Wang Si a început să se limpezească. Simțea cum hainele ude i se lipiseră de trup, reci ca gheața, iar senzația de răcoare parcă îi venea din adâncul măruntaielor, căci frigul îi pătrunsese în membre, în tot corpul. Un iz fierbinte, asemănător celui apăsător, de iarbă putredă, ori celui pe care îl împrăștie calul pe vreme ploioasă, i s-a strecurat în nas și în gură și curând și-a dat seama că îl răspândea tocmai trupul femeii care strângea buchetul de flori în brațe. Chiar dacă simțise duhoarea care venea, în beznă, din apa care curgea pe sub pod, precum și parfumul suav al buchetului de flori, totuși nici un miros nu-l putea acoperi pe acela răspândit de corpul ei. Wang Si își amintea că odinioară, după ce intrase la liceu, locuise cu tatăl lui, pe vremea când

acesta se ocupa de nutreţuri la echipa de producţie, el dormind pe *kang*-ul fierbinte din baraca în care erau depozitate nutreţurile. De fiecare dată când era vreme întunecată, ploioasă, mirosul acela de iarbă putredă pe care îl răspândeau animalele era precum o leagănare plină de căldură, ca un cântec dulce care îl îndemna să se cufunde în somn adânc. Acum, simţind din nou izul atât de cunoscut, avea sentimentul că între el şi femeie se stabilise deja o legătură tainică, ce îi stârnea dorinţa de a vorbi cu ea.

— Te adăposteşti de ploaie?

Odată rostite, vorbele acestea i-au părut seci şi anoste, dar nu găsise altceva mai bun de spus.

Femeia aflată în întuneric nu a răspuns, însă Wang Si şi-a dat seama într-un mod straniu, percepând nu cu ochii, ci cu sufletul, că pe chipul ei s-a ivit din nou un surâs strălucitor.

Ea a rămas cufundată în tăcere, dar câinele care se ascundea în spatele stâlpului a început să latre, de parcă era purtătorul ei de cuvânt. Wang Si găsea absolut fără rost existenţa acestui câine şi cu cât se gândea mai mult, cu atât se convingea mai tare de inutilitatea lui.

— Nu eşti de pe aici, nu? a întrebat Wang Si. Eu mă gândesc că sigur nu eşti de prin părţile astea.

S-ar fi zis că femeia se mişcase un pic, căci Wang Si a auzit foşnetul florilor şi-al frunzelor.

Din nou, câinele din beznă i-a răspuns cu un lătrat.

— Ai vreun necaz? Pot să te ajut? a continuat Wang Si. Să nu-ţi fie teamă, că eu sunt din Armata de Eliberare!

Lui i se părea că femeia zâmbea în beznă, în timp ce câinele s-a pus din nou pe lătrat.

Începuse să-l enerveze de-a binelea animalul ăla, dar n-a catadicsit să se apropie de stâlp ca să-l gonească.

Atunci, un camion încărcat cu vârf s-a năpustit în viteză dinspre deal, cu farurile aprinse. Luminile albe ca zăpada au aşternut strălucire pe plafonul înnegrit de fum de benzină, precum şi pe cele câteva smocuri de iarbă ce crescuseră la întâmplare printre plăcile de beton. Roţile aruncau în bătaia farurilor

picături de apă ce, luminate, semănau pentru o clipă cu niște crizanteme de toamnă. În vehicul păreau să se afle înghesuite nenumărate cuști de fier, în care cel mai probabil erau rațe, fiindcă lui Wang Si i s-a părut că aude un măcăit puternic. Firește că n-a scăpat prilejul ca în bătaia farurilor să o cerceteze iute pe femeie. Wang Si avea sentimentul ciudat că ea îi zâmbea tot timpul. Cum stătea cu privirea încremenită, femeia nici că a luat aminte la camion și cu atât mai puțin la plafonul afumat.

La un moment dat, răpăiala s-a mai domolit, iar perdeaua de ploaie s-a rupt, transformându-se mai întâi în câteva fire de apă, după care au mai rămas doar picături care susurau. O rază de soare s-a strecurat sub pod și odată cu apariția ei Wang Si a zărit indicatorul punctelor cardinale, de care atârna un curcubeu. El i-a pus din nou femeii o întrebare banală, dar, ca și mai înainte, doar câinele a reacționat. Nu mai avea nici un motiv să zăbovească acolo, așa că și-a ridicat bagajul, și-a scuturat picioarele de apă și a ieșit de sub pod. În clipa aceea, câinele, care nu se arătase până atunci, a țâșnit din spate și l-a mușcat de gleznă.

Wang Si a simțit o durere neobișnuită la picior și drept urmare a lăsat jos bagajul și a început să se vaite. S-a întors și l-a văzut pe câinele negru și jigărit cum s-a repezit cu iuțeala fulgerului în bezna de sub pod și de îndată a dispărut fără urmă și fără cel mai mic zgomot, de parcă ar fi fost un pește care se cufundă în adâncul heleșteului. Un vânticel răcoros sufla de sub pod, scuturându-i ușor colțul hainei. S-a aplecat și și-a privit gleznа: colții câinelui îi lăsaseră două urme roșii, însă fără să-i fi jupuit pielea sau să-i dea sângele. Cercetând mai cu atenție urma, a avut deodată senzația că durerea aceea era cu totul neobișnuită. A stat puțin pe gânduri înainte de a se hotărî să intre în pasajul de sub pod, căci știa foarte bine că dacă acel câine negru l-ar fi atacat din nou, pe neașteptate, la fel ca mai înainte, ar fi fost iar luat pe nepregătite. Și dacă i-ar fi străpuns pielea cu colții, era foarte probabil să se îmbolnăvească de rabie. Se spunea că așa murise și vânzătorul de la raionul de ceasuri din Magazinul Universal – mușcat de un câine turbat. Așa a ajuns logodnica lui să îi ia locul, după ce s-a întâmplat

nenorocirea. Totuși nu era chip să reziste seducției uriașe pe care o exercita pasajul acela întunecos asupra sa, așa că s-a dus înapoi, mergând cu mare băgare de seamă.

Câinele lătra dindărătul stâlpului, dar lătratul lui părea să nu ascundă vreun gând rău. Mai mult, hămăielile lui prietenoase se izbeau unele de altele în tunelul umed, ca și cum ar fi fost niște mingi de ping-pong de un alb imaculat, care zburau încoace și-ncolo. Locul s-a luminat de mai multe ori, iar în apa adunată pe jos o parte a curcubeului se reflecta nespus de frumos, adăugând un aer blând atmosferei. Wang Si își dădea bine seama că nu pentru a se răzbuna pe câine intrase el din nou sub pod.

Ea stătea pironită acolo și părea că nu se clintise nici măcar un centimetru. Fără să mai apeleze la ajutorul brichetei, o vedea de astă-dată pe de-a-ntregul și cât se poate de limpede – pantofii, rochia, florile, chipul. Firește că izul acela puternic de iarbă putredă l-a învăluit din nou din cap până-n picioare.

— Domnișoară, este câinele tău? a iscodit-o el, după care a continuat, arătând înspre locul de unde se auzea lătratul. M-a mușcat de picior.

Femeia strângea buchetul la piept cu brațul drept. Apoi, pe neașteptate, a ridicat mâna stângă, și-a acoperit gura cu palma și a început să râdă. Râdea pe înfundate, dar hohotele înnăbușite o făceau să se zgâlțâie zdravăn. Se lăsa ba în față, ba în spate, așa încât șalul cel murdar, care arăta ca un nor cenușiu, i-a alunecat de pe umeri, ajungând pe pământ. Brațele ei, de un verde crud, cu pete albicioase, de parcă ar fi fost croite din jad, i-au săgetat inima lui Wang Si. Bărbatul respira sacadat, în timp ce ochii îi erau ca două rândunele cu aripi mari, care tocmai părăsiseră cuibul, ca să adaste pe brațele ei. În scobitura albăstruie, acolo unde clavicula se unește cu gâtul, de forma unui cuib de rândunele, taman bine s-ar fi putut cuibări o pereche de rândunele. Privirea îi era plină de răceală, dar în inimă i se aprinsese o văl vătaie galben-roșiatică.

— Bine! a spus el cu voce tremurândă, plină de tulburare. Ești un monstru obraznic... o micuță ticăloasă... care și-a

asmuțit câinele ca să mă muște. Mai și râzi... Ei, stai așa, că te aranjez eu pe tine...

Se simțea năpădit de gânduri rele, pe care încerca să le mascheze vorbind în stilul acesta șăgalnic. N-a apucat să-și dea bine seama, că deja făcuse câțiva pași repezi spre ea, după care, cu buze fierbinți, i-a sărutat umărul alunecos și scobitura aceea molatică de la gât, asemenea unui cuib de rândunele. Femeia avea pielea rece, cu gust fad de iarbă, dar numaidecât buzele și nasul lui au fost cuprinse de o senzație nespus de plăcută. În timp ce el îi săruta umerii, ea se zgâlțâia de râs, ca și cum aceea era zona cea mai sensibilă de pe trupul ei.

— Tot mai râzi? Eu te fac să râzi?

Wang Si îi săruta cu lăcomie gâtul, obrajii, dar într-o clipă a simțit cum spinii florilor îi străpungeau haina, îl înțepau pe piept, în timp ce picăturile de apă de pe flori îi udau bărbia. Însă după ce și-a lipit strâns buzele de ale ei, florile și spinii au dispărut ca prin vis. Femeia avea buze cărnoase și foarte moi. Respirația ei fierbinte, cu iz de nutreț pentru cai – un amestec de iarbă de pe văi și fasole prăjită –, se revărsa aproape fără încetare în trupul bărbatului, luându-i în stăpânire toate măruntaiele. Wang Si, cuprins de amețeală, simțea *kang*-ul care dogorea în hambarul cu nutreț, de la echipa de producție, într-o zi cu vreme ploioasă, auzea țârâitul greierilor de lângă cuptor, fornăitul cailor în timp ce mâncau nutrețul alături de el, auzea nechezatul animalelor, clinchetul zăbalei care se lovea de bazinul de piatră... Toate răsunau în mintea lui. Aroma aceea care venea din gura femeii se revărsa asupra lui necontenit, aidoma unei brichete pe care o încarci întruna cu gaz, inundându-i lui Wang Si tot spațiul lăuntric. Apoi bărbatul a simțit cum buzele lui s-au unit cu buzele ei sau, mai bine zis, buzele ei s-au năpustit asupra buzelor lui.

Sărutul lor a stăruit multă vreme.

Apoi toți mușchii lui au prins a se încorda, iar burta i-a fost cuprinsă de valuri de durere. Râsul ei se pornise încă o dată, transformându-se acum în hohote, ca și cum o frumusețe misterioasă, ascunsă îndărătul unui văl, fusese dezvelită de buzele

lui. Avea impresia că dintr-odată distanța față de această femeie se micșorase teribil de mult. La început, ea nu fusese altceva decât un simplu trecător, cu care n-avea nici cea mai vagă legătură. Ar fi putut foarte bine să n-o bage în seamă, dar după acest sărut Wang Si avea sentimentul că, în fapt, îi datora foarte mult acestei femei. Desigur că ar fi putut să fugă de ea, dar o forță nebănuită îl țintuia locului, de parcă avea ceva pe conștiință.

Pe sub pod începuseră să treacă tot mai multe mașini, iar Wang Si a băgat de seamă că șoferii îl măsurau din cap până-n picioare cu multă curiozitate, drept care a luat hotărârea să plece, indiferent ce s-ar fi întâmplat. Încerca pe cât putea să se desprindă de femeie, să scape de ea: „Câinele ei m-a mușcat, eu am mușcat-o ușor de față. Chiar că nu-i datorez nimic. Da, nu-i datorez nimic".

— Mai îndrăznești să fii obraznică? a întrebat el. Du-te, fată, acasă!

De îndată ce a rostit aceste cuvinte, și-a luat o mină relaxată și s-a urnit din loc. Și-a ridicat bagajul abandonat la marginea drumului și a mers încetișor până la colț, după care, asemenea unui fugar cu poliția pe urme, odată ajuns la aleea care ducea spre stația de autobuz, a întețit pasul. A mers așa, iute, mai bine de vreo zece minute, până când a simțit durere și amorțeală în brațul care ducea geanta, în timp ce pe frunte și la subțioară broboane de sudoare fierbinte izvorau năvalnic. Soarele arzător de după ploaie a uscat repede pământul umed. Wang Si și-a pus bagajul la poalele unui pin-umbrelă din fața unei micuțe fierării unde se afla o stivă de fier-beton plin de rugină. Copacul avea trunchiul foarte subțire, cu coroana ciufulită, ca o torță, care arunca o umbră palidă pe pământ. Pe trunchi erau scrijelite adânc, cu cuțitul, câteva cuvinte al căror sens nu izbutea să-l deslușească. Pe drum, câțiva câini umblau răzleți. Niște bătrâni atât de gârboviți, încât păreau să aibă câteva sute de ani, împleteau un paravan uriaș din trestie, sub razele soarelui dogoritor. Wang Si a căscat relaxat, ca și cum se eliberase de o mare povară.

Nici n-a apucat să depene în minte strania întâlnire de sub pod, de la un cap la altul, că a și simțit în spatele lui respirația femeii îmbrăcate cu rochia verde cu negru. A tresărit speriat, iar când a întors capul, a văzut că ea într-adevăr se afla în spatele lui, înaltă, suplă și delicată. Îi despărțea doar mormanul acela de fier-beton. Câinele negru, cu blana lucioasă, stătea pe labele din dos, în spatele femeii, cu ochii mijiți, ca niște crăpături. Într-o clipă, o sudoare rece ca gheața i-a acoperit bărbatului chipul și cum broboanele se prelingeau iute și îi intrau în ochi, a ridicat brațul și s-a șters cu mâneca. Din nou față în față cu femeia aceea care părea să fi fost tot timpul în spatele lui și câinele negru despre care nu știa dacă este al ei sau nu, colonelul și-a umezit buzele cu limba, într-o stare evidentă de buimăceală totală. Totul i se învălmășea în minte.

În cele din urmă, și-a revenit din starea jalnică ce pusese stăpânire pe el. Inima îi era ca pe jar, însă el încerca să afișeze un aer sobru, ca și cum ar fi avut totul sub control. A măsurat-o din cap până-n picioare pe femeia care stătea sub mângâierea razelor de soare și curând teama că îl paște o mare nenorocire s-a mai domolit. Femeia asta era cu adevărat extraordinară. Lumina crudă așternea un galben molatic peste rochia ei verde cu negru; pantofii ei, părul, scobitura umărului, pieptul ei – toate străluceau de-ți luau ochii. Desigur că florile acelea purpurii erau elementul care dădea viață trupului ei, ca și cum, dacă n-ar fi fost buchetul, n-ar mai fi existat nimic altceva. El a simțit un parfum proaspăt de trandafiri, destul de vag, și a observat că petalele groase, roșu închis, erau ușor brumate.

Ea îi surâdea colonelului fără sfială. Avea gura doar ușor întredeschisă, dar îndeajuns pentru a răspândi aroma aceea de nutreț. Dinții i se dezvăluiau pe jumătate, ca niște perluțe lucioase; buzele îi tremurau ușor, parcă stârnite de dorința fierbinte de a atinge ceva. El mai să se năpustească spre ea, profund tulburat, și probabil că așa s-ar fi întâmplat dacă soarele care se ducea pieziș spre apus nu i-ar fi transmis un avertisment: peste două zile urma să se însoare cu fata de la raionul de ceasuri. Cu gândul acesta în minte, chiar dacă era pe

punctul de a înfuleca această piersică pârguită care îi stătea în față, Wang Si n-a mai îndrăznit să se repeadă spre femeie.

Câteva fețe turtite păreau să stea lipite de geamlâcul de la fierărie, urmărindu-i cu interes. Și bătrânii care împleteau ceva mai încolo paravanul din trestie și-au întors privirea către ei. Colonelul și-a examinat rapid uniforma, care fără îndoială atrăgea privirile tuturor. Apoi s-a uitat din nou la femeie, la flori și la câinele negru și a avut deodată sentimentul că el însuși face parte dintr-un tablou. Păi, de vreme ce era într-un tablou, chiar că nu putea să-i împiedice pe ceilalți să-l admire, însă cuprins parcă de panică, ar fi vrut totuși să scape de acolo.

A scos din buzunarul de la piept o bancnotă de cincizeci de yuani – știa că nu e deloc onorabil cum procedează – și, ținând-o ușor, cu două degete, i-a întins-o femeii, spunându-i:

— Mă scuzi, cred că te-am jignit... Dacă n-ar fi fost câinele tău, în nici un caz nu m-aș fi întors sub pod... să glumesc în felul ăla cu tine... Te rog să iei banii și să socotești că m-am revanșat.

Femeia nu-și dezlipise ochii nici o clipă de pe chipul lui. Ținea florile cu amândouă mâinile, iar zâmbetul ei părea încremenit. Colonelul avea o senzație nedefinită că femeia aceasta urma să-i complice viața peste măsură. Era absolut firesc ca ea să nu ia în seamă nenorocita aia de bancnotă de cincizeci de yuani. El mai avea o brumă de speranță, așa că, mâhnit, a mai scos o bancnotă asemănătoare, pe care a adăugat-o celeilalte, spunându-i:

— Îți mai dau încă una, ce zici?

El a descoperit imediat că, stând acolo, cu banii întinși spre ea, era ca și cum ar fi făcut acest gest în fața unei vaci. Cel puțin vaca așteaptă să capete niște fân proaspăt, dar oare ea ce speranțe nutrea?

Colonelul simțea că își cam iese din fire, așa că i s-a adresat pe un ton aspru:

— Ce ai de gând să faci? Îți spun, eu am mai văzut femei ca tine, cu care faci „o tragere" și sunt mulțumite cu cincizeci de yuani. Ești scumpă rău! Cred că o sută e de-ajuns!

După ce i-au ieșit vorbele acestea din gură, colonelul a fost năpădit de regrete. I se părea că aceste cuvinte, atât de murdare, erau o jignire profundă la adresa femeii, dar și la adresa lui. Deși văzuse adeseori cu ochii lui genul acela de femei care își legănau șoldurile pe străduțele dimprejur, niciodată nu făcuse altceva decât să se uite la ele. De „cincizeci de yuani o tragere" auzise și el de la alții.

— Îmi cer sincer iertare, a continuat el, făcând o plecăciune în fața femeii. Vă rog să nu luați aminte la un om de nimic. Aveți îndurare și nu mă judecați prea aspru!

Odată ce a terminat cu scuzele, a simțit cum îl ustură nasul și lacrimile i se pornesc imediat la vale pe obraji. Și-a ridicat bagajul de pe stiva de fier-beton și, cu capul plecat, neîndrăznind să mai privească femeia și câinele negru, și-a continuat drumul, deși tremura ca varga.

Colonelul și-ar fi dorit nespus ca femeia cu buchetul de flori în brațe să îl abandoneze aici, să se întoarcă cu câinele ei negru cu tot în pasajul de sub pod sau oriunde i-ar fi poftit inima. Nu-i cerea decât să nu`mai umble după el ca o nălucă, însă una-i realitatea și alta-i dorința. De la bun început fusese învăluit de mirosul femeii și oricât de puternic ar fi fost imboldul de a se îndepărta, tot nu putea scăpa de mireasma aceea. Pașii femeii erau atât de ușori, încât abia dacă se auzeau, iar câinele nici atât nu făcea zgomot, ca și cum ar fi călcat pe un șuvoi de ulei ce estompa sunetele. Nici n-a fost nevoie să întoarcă privirea, că a și zărit licărirea roșie a florilor pe care le ducea în brațe femeia. Era doar la un pas distanță de el. Și câinele o urma tot la un pas distanță. Când a trecut pe lângă helești, bărbatul a zărit printre petele de lințiță verde ca smaraldul o imagine răsturnată care i s-a părut deodată atât de romantică: colonelul, femeia și câinele negru. El știa că urma o curbă micuță, după care stația de autobuz i-ar fi ieșit în față și acolo ar fi dat peste oameni cunoscuți. De aceea, oricum ar fi fost, trebuia neapărat să scape, cât mai curând, de ea și de câinele ei.

Colonelul s-a oprit în loc, a aruncat bagajul pe jos, a strâns din dinți și și-a adunat forțele, numai că s-a trezit, de unde voia să se dea mare, că îi spune cu o voce de-a dreptul gâtuită:

— Dacă tot ai curajul să te ții pe urmele mele, atunci să știi că am să te arunc în apă, să te înec!

Era pe deplin convins că femeia avea să reacționeze în vreun fel la vorbele lui – fie să se arate înfricoșată, fie cuprinsă de furie. În clipa aceea, pe el cel mai tare îl înspăimânta surâsul acela obsesiv și enigmatic.

Dar femeia zâmbea.

— Să nu crezi că mă sperii! i-a spus el nervos. Uite cum facem! Eu am să număr acum, și dacă până ajung la trei tu tot nu te-ai îndepărtat, atunci scot cuțitul și-l bag în tine, după care am să te înec în balta asta.

Și-acestea fiind zise, a scos de la brâu un briceag și a început să-l agite în dreptul pieptului femeii.

— Unu... doi... trei...

Ea continua să surâdă netulburată.

Pe apa heleșteului și-au făcut apariția trei rațe de un alb imaculat, măcăind în timp ce alunecau în voie pe luciul apei. Labele lor roz-portocalii băteau ca niște vâsle prin apa translucidă, tulburând lintița, dar și imaginea lor răsturnată.

Colonelul era furios și numai zâmbetul ei absolut prietenos îl ținea să nu aibă o răbufnire. Atunci l-a zărit pe câinele cel negru, responsabil de toate nenorocirile, și așa a găsit o supapă pentru toată furia lui, repezindu-se înspre el cu cuțitul în mână.

Câinele nici n-a mârâit, nici n-a lătrat, ci doar s-a ferit, lăsându-l pe colonel să se avânte fioros și năuc. Bărbatul a fost cât pe ce să cadă în heleșteu și de îndată s-a trezit cu pantofii de piele mozoliți de mâlul roșiatic. A întors capul și a văzut că își inversaseră locurile. Cu tot avântul lui plin de furie, reușise numai să-i ia locul animalului, în timp ce femeia se rotise cu nouăzeci de grade. Pe chipul ei încă persista surâsul acela înfricoșător. Din nou coloneul s-a repezit către câinele negru, însă acesta s-a ferit, tăcut, fără să scoată nici cel mai mic sunet. Femeia s-a rotit și ea ușurel cu nouăzeci de grade și încă o dată omul și câinele au făcut schimb de locuri. Mai departe, colonelul a ținut-o tot așa, cu atacuri năvalnice, în serie, și de fiecare dată rezultatul era același. S-a oprit până la urmă cu respirația

întretăiată, însă femeia și câinele respirau liniștiți, fără nici cea mai slabă urmă de spaimă sau încordare.

Mâna colonelului, încleștată pe cuțit, tremura spasmodic. Zâmbetul femeii nu mai era pentru el ca o licoare rafinată, ci i se înfățișa mai degrabă ca o otravă fatală. El simțea că dinaintea ochilor săi nu mai era decât zâmbetul acela transformat într-o flacără roșie, iar florile din brațele ei erau precum miezul incandescent al flăcării. Și rochia verde a femeii tremura precum o pâlpâire verzuie. Bărbatului i se părea că brațul cu cuțitul, pe care îl ținea întins, tocmai se topea în flăcări.

— Domnișoară, te rog să te înduri de mine! Fie-ți milă! Îți promit că am să mă schimb de azi înainte. Indiferent când și unde, n-am să mai îndrăznesc niciodată să profit de ceva...

Lacrimile au pornit de îndată să se i prelingă pe obraji până i-au ajuns pe buze și așa i-a fost cu putință să simtă gustul de iarbă putredă pe care îl aveau propriile lacrimi.

Femeia continua să zâmbească.

Pe drum, mai bine de zece tineri bine îmbrăcați asistau la ceea ce se întâmpla și comentau.

Colonelul și-a luat bagajul și a pornit glonț spre autogară. Știa bine că femeia și câinele veneau pe urmele lui, dar păreau să fie la o distanță de cincizeci, șaizeci de pași.

De o parte și de cealaltă a porților se aflau tarabe unde se vindeau alune, semințe, fructe, prăjituri și ca să intri în sala de așteptare, unde se vindeau și biletele, trebuia să parcurgi culoarul îngust dintre acele tarabe. Colonelul exact pe acolo a pornit-o și imediat a simțit cum o femeie cu fața turtită l-a prins de mâna stângă, insistând să-i vândă semințe. El a încercat să se smulgă din strânsoarea ei, însă ea nu-i dădea drumul cu nici un chip. Atunci, bărbatul a vrut să întindă mâna dreaptă și să-i tragă un pumn drept în fața aia turtită, însă mâna, abia ridicată, i-a fost blocată cu putere de o vânzătoare de la tarabele din dreapta, care avea afte la gură și vorbea pe nas.

Colonelul se zbătea, numai că mâna femeii se încleștase ca un cerc de fier. Firește că de fapt nu de strânsoare vânzătoarei voia el să scape, căci primejdia venea de undeva din spate. Era

ca o pasăre cuprinsă de zbucium, dar până la urmă n-a avut încotro și a tras o înjurătură în gura mare.

Vânzătorii din jur au izbucnit în râs unul după altul, ba unii chiar se strâmbau de râs.

Atunci a simțit din nou cum din spate îl ajunge respirația aceea caldă, îmbibată cu miros de nutreț pentru măgari și cai.

Înjurătura colonelului a fost urmată de un strigăt de jale:

— Dă-mi drumul! Lasă-mă! Cumpăr ceva, îmi dai drumul?

În clipa aceea, câinele cel negru s-a repezit fulgerător și a mușcat-o pe vânzătoare din stânga de încheietura mâinii. Apoi a urmat un alt salt, ca s-o muște și pe vânzătoarea din dreapta de degete. Cele două femei, mai aprige și decât bandiții care jefuiesc la drumul mare, țipau cât le ținea gura.

Colonelul și-a luat bagajul și, fără să se uite nici în stânga, nici în dreapta, în hărmălaia infernală, a străbătut culoarul îngust dintre tarabe, a urcat într-un suflet cele optsprezece trepte și s-a năpustit pe ușa cu arc, care dădea în sala de așteptare, unde se vindeau și biletele.

A auzit cum în urma lui bufnește ușa, dar el nu simțea decât o mare ușurare. La casa de bilete oamenii mișunau mai ceva ca furnicile, într-o înghesuială de nedescris. Părea că lumea aceea n-avea altă treabă decât să se bulucească acolo. Ca un smintit, colonelul îi pocnea cu geanta pe toți cei care-i stăteau în drum, ceea ce evident că i-a adus nenumărate ocări din toate părțile. El știa foarte bine că vorbele acelea grele erau cât se poate de îndreptățite, firește că el era cel vinovat, doar că lui puțin îi păsa.

Numaidecât s-a vârât în colțul cel mai înghesuit și s-a lăsat pe vine, însă curând a descoperit că acolo era un morman de gunoi, lângă care se mai găseau și două șomoioage de șters pe jos îngrozitor de împuțite. El, colonelul care iubea atât de mult curățenia, s-a rezemat cu spinarea de perete fără cea mai mică ezitare. Acum nu îl mai pândea din spate zâmbetul femeii. Zărea în fața lui nenumărate picioare, în mișcare sau nu. Și-a scos degrabă chipiul, i-a desfăcut marginea elastică, din piele de șarpe, pe care a îndesat-o, împreună cu chipiul flasc, în

bagaj. Apoi s-a dezbrăcat de haină, pe care, la fel, a îndesat-o tot acolo. Fiindcă geanta era deja plină ochi, fără nici cea mai mică ezitare, a scos două cutii de bomboane ca să facă loc și și-a vârât uniforma militară.

Colonelul a răsuflat ușurat. O stare de bine pusese stăpânire pe el, ca și cum oasele și șira spinării i s-ar fi desfăcut din toate balamalele, eliberându-l din strânsoare.

Prin față îi defilau tot felul de picioare – ba mai groase, ba mai subțiri, păroase și nepăroase, cu părul mai negru sau cu părul mai deschis la culoare, mai netede ori mai aspre, mai albicioase, mai negricioase, mai transpirate sau mai prăfuite, murdare de bălegar ori pline de cicatrice, cu venele proeminente... acoperite de pantaloni albaștri sau negri sau galbeni sau albi sau roșii... ori de fuste de toate culorile, dar nu negre și nici verzi. El a răsuflat ușurat... Tot felul de picioare... tot felul de ciorapi și pantofi din piele de vită, maronii, și simpli, și mai eleganți, cu tocuri mai joase sau mai înalte. În jurul lui se amestecau în valuri tot felul de miresme, însă cum lipsea tocmai aceea care aducea a nutreț pentru cai, a răsuflat ușurat.

Cum a stat multă vreme chircit, colonelului au început să-i tremure picioarele. A strâns din dinți și s-a așezat cu fundul pe șomoioagele acelea soioase și ude. Pe dată, sângele a început să-i circule prin vene fără opreliște. O stare de ușurare profundă pusese stăpânire pe el, ca și cum ar fi stat pe o placă ce urma meandrele valurilor, întins pe plajă sau contemplând luna cea strălucitoare și puzderia de stele. A ridicat privirea și a văzut dosurile celor care se mișcau de colo până colo. Astfel, și-a dat seama că, studiindu-le, în principiu știa cam tot ce-i trebuia despre statutul unui om, viața lui, firea, ba chiar și expresia feței putea să i-o ghicească. Omul acela care avea burta străbătută de vene contorsionate ca niște viermi și pantofii ponosiți, plini de bălegar, în mod cert era un țăran la vreo cincizeci de ani. Femeia cu picioarele acelea groase, cu pielea albă, dar lipsită de elasticitate, trebuie să fi fost vreo muncitoare la țesătorie, de vârstă medie. Fundul acela strâns în blugi, pe două picioare încălțate cu pantofi sport contrafăcuți, trebuie că apar-

ținea unei fete care n-avea mai mult de douăzeci și trei de ani și care putea precis să se cațăre pe o bară mai repede ca maimuța. În mod sigur fata era electrician de meserie. Bărbatul acela cu blugi lustruiți de atâta stat pe scaun și cu pantofi de pânză destul de curați trebuie să fi fost contabil la vreo fabrică. Bărbatul cu pantaloni kaki murdari de ulei era vreun soldat lăsat la vatră, ajuns tractorist. Fundul ăla mare în pantaloni de lână era al unui funcționăraș de pe la țară, cu siguranță nu al unui șef important. Picioarele acelea cu pielea albă, acoperite de ciorapii colorați, încălțate cu sandale cu toc înalt și care legănau o fustă roșie cu siguranță aparțineau unei vânzătoare începătoare, cu pieptul uscățiv. Picioarele acelea ascuțite, îndesate pe cracii pantalonilor, încălțate cu pantofi negri de pânză, erau ale unei bătrâne din cutare sat, cu o fiică măritată la oraș. „Bărbatul cu pantaloni negri suflecați peste pulpele dăbănoage, încălțat cu sandale pe care și le agăță ușor în spițele roții de la bicicletă, și care are numai noroi printre degete, e un țăran care seamănă cu tata." Așa se gândea colonelul cu tristețe. Simțea că picioarele dezvăluiau pe deplin modul de a gândi și vârsta unui om, iar după cum îi arăta fundul, cam așa îi era și fața.

Deodată și-a amintit că ar fi trebuit să-și cumpere bilet ca să meargă la Mazhuang. S-a uitat la ceasul de la mână și a descoperit că era deja ora patru după-amiaza. Taman bine, mai era o cursă la ora cinci. A lăsat să-i fluture prin față o fustă albă cu o sută de pliuri, dându-și seama că posesoarea ei era o tipă enervantă peste măsură, dacă judecai după sandalele albe, din plastic, cu care păsea foarte țanțoșă. A lăsat să treacă o odraslă de cadru mărunt, fecior îmbrăcat cu niște pantaloni gri, de bună calitate, călcați la dungă tăioasă; era un tip care nu înțelegea complexitatea lucrurilor. A apucat de colțul unor pantaloni murdari de noroi, i-a întins o bancnotă de zece yuani, spunându-i pe un ton care cerea îndurare:

— Șefu', am probleme la picioare. Vă rog să mă ajutați să cumpăr un bilet spre Mazhuang, la cursa de cinci.

Și spunând acestea, a ridicat cele două cutii de bomboane, învelite într-un ambalaj impecabil.

— Am aici două cutii de bomboane. Sunt pentru copilașul dumneavoastră, a adăugat el.

— Ce drăguț sunteți! s-a auzit cineva zicând de deasupra lui, cu politețe în glas.

— Luați-le!

— Sau... mai bine să iau o cutie...

— Vă rog, nu vă jenați!

— Păi... nu-i frumos să întind așa mâna și să le înșfac... Așteptați aici, că mă înghesui un pic să vă iau biletul... a spus individul, cu bomboanele în mână.

Turul pantalonilor murdari de tuș s-a pierdut în pădurea de picioare, însă colonelului nu-i era deloc teamă că acel om ar fi putut fugi cu banii lui, deși nu ridicase capul și nu-i văzuse fața. În toată zarva aceea, câteva muște au început să zboare în jurul lui și să-l bâzâie. Colonelul își simțea pleoapele grele și tare ar fi vrut să ațipească, ceea ce până la urmă s-a și întâmplat.

— Tovarășe, tovarășe, a spus Pantaloni Murdari de Tuș, împungându-l cu degetul arătător în umăr. Tovarășe, uitați biletul dumneavoastră până la Mazhuang. A costat un yuan și patru *mao*[1] și v-au mai rămas opt yuani si șase *mao*. Vă rog să-i numărați.

Colonelul a luat biletul, mulțumind întruna.

— Tovarășe, a întrebat Pantaloni Murdari de Tuș, nu arătați deloc bine la față. Sunteți cumva bolnav?

— Nu, nu, sunt bine. Mulțumesc pentru grijă, a răspuns colonelul degrabă.

Pantaloni Murdari de Tuș a mormăit ceva și s-a pierdut în marea de picioare.

Colonelul s-a uitat la ora înscrisă pe bilet și și-a dat seama că mai avea de așteptat vreo douăzeci și ceva de minute. A cercetat atent picioarele ce treceau, ca să se asigure că nu era nici un pericol, după care și-a aranjat bagajul, cu gândul să se ridice

1. *Mao (jiao)* este o subdiviziune a yuanului. Zece *mao* valorează un yuan.

și să plece degrabă din sala de așteptare. Chiar în clipa aceea, l-a văzut pe câinele negru și viclean cum se strecoară printre picioare, ca un țipar ce înota în voie.

Colonelul s-a strâns tot, străbătut de fiori dureroși, și și-a ascuns capul între genunchi. Pe dată însă a realizat că și dacă s-ar fi ascuns în mormanul de gunoi, cu greu i-ar fi putut pierde urma câinele ăsta; n-ar fi putut scăpa de el, ceea ce însemna că nu s-ar fi putut descotorosi nici de femeia aceea. Prin urmare, și-a ridicat capul, și-a încleștat pumnii, a strâns din dinți și și-a îndoit genunchii, ca să se poată ridica dintr-o săritură. Se gândea că dacă acel câine ar fi reușit să se strecoare mai în față, s-ar fi repezit la el ca la o pradă, l-ar fi apucat de beregată și l-ar fi sfâșiat. Numai că o rochie verde cu negru, parcă picată din cer, îi bloca vederea. Câinele cel negru cu siguranță se afla în spatele ei. Mirosul femeii le acoperea pe toate celelate și părea să-l împresoare pe colonel cu totul. El își pierduse deacum tot curajul de a mai ridica privirea către chipul ei surâzător. Fusta ei verde era ca o cascadă care îi ajungea până la mijlocul gambei, unde se oprea brusc, după care urmau ciorapii de culoarea pielii și pantofii eleganți, așa cum purtau eroinele lui Tolstoi. Fără să vrea, colonelul i-a privit picioarele suple, surprinzător de suple, care ar fi trebuit să fie pe placul oricui, doar că pe el mai mult îl înspăimântau.

Și-a amintit din filmele de acțiune mai multe metode de a scăpa de urmăritori, însă nici una nu părea să-i fie de folos. Pe de altă parte, se gândea că decât să stea acolo și să-și aștepte moartea, mai bine ar fi fost să se pună în mișcare, ca să-și scape pielea. Poate că ar fi apărut o ocazie prielnică.

Când s-a ridicat în picioare, cu geanta în mână, aproape că a atins cu fața buchetul de flori pe care ea îl ținea la piept. Chipul femeii, dezvăluind același zâmbet și aceeași dorință, atrăgea o mulțime de priviri. Cum stătea în sala de așteptare murdară și dărăpănată, ieșea în evidență ca o privighetoare în mijlocul păsărilor de curte. Din mulțimea de fețe curioase, unele îi păreau deja familiare. Colonelul s-a dat într-o parte

și a ocolit-o pe femeie. În mod surprinzător, în fața lui se deschidea un culoar îngust, luminos. Imediat și-a dat seama că femeia și câinele ei nu-l slăbiseră nici o clipă, fuseseră mereu pe urmele lui, iar drumul acela parcă fusese creat ca ea să poată trece. Colonelul se gândea că erau întocmai ca în povestea aceea cu vulpea care se dă fioroasă, profitând că îl are pe tigru lângă ea. Situația lui semăna cu cea din poveste, dar starea lui de spirit nu. Între sala de asteptare și casa de bilete mai erau și niște tarabe cu tot felul de prostioare și intrările la două toalete. Colonelul s-a încruntat și pe neașteptate i-a și încolțit o idee în minte. A făcut grăbit câțiva pași și a intrat, cu geanta în mână în toaleta bărbaților, unde a evaluat iute pereții, fereastra și tavanul fals. Nu era decât o ușă, tavanul nu avea nici o deschizătură, iar la ferestre erau montate bare metalice, groase cât degetul mare. Cei care își făceau nevoile îl priveau curioși. S-a auzit ușa, iar femeia, asemenea unui nor verde, s-a strecurat înăuntru. Privea totul ca și cum n-ar fi fost nimeni în jur, dar de fapt ea nu vedea nimic. Doar în clipa în care a descoperit chipul colonelului, privirea și expresia feței i-au încremenit. Ca un bărbat să dea buzna în toaleta femeilor era un lucru grav și complicat, însă acum, că o femeie frumoasă, cu un buchet de flori în brațe, intrase în toaleta bărbaților, nimeni nu protesta. El a năvălit afară și a auzit cum în urma lui câțiva bărbați se legaseră de femeie, însă câinele cel negru, în mod surprinzător, nu i-a auzit.

Colonelul știa sigur că îl văzuse intrând în toaletă. Acum avea o ocazie minunată de-a scăpa, o ocazie aproape unică. A făcut câțiva pași grăbiți, dar o durere greu de suportat l-a făcut să nu se mai poată clinti din loc. Zâmbetul strălucitor al femeii, umerii ei albi, gura moale, pieptul generos, verdele rochiei care îți lua ochii, picioarele suple, precum și acel miros îmbătător l-au copleșit pe neașteptate. Se auzeau zgomote în toaletă, ca și cum s-ar fi iscat o încăierare, și-atunci a aruncat cât colo geanta și a izbit ușa de perete. Înăuntru a văzut niște bărbați gata s-o trântească pe femeie pe podeaua plină de

urină, dar când tocmai voia să se năpustească asupra lor, câinele cel negru s-a zbârlit tot și, cu iuțeala unui fulger negru, a doborât la pământ cu mușcăturile lui câțiva atacatori.

Pe chipul femeii alunecau câteva lacrimi cristaline. În clipa în care l-a văzut pe colonel, plânsul i s-a transformat pe loc în zâmbet, după care a dat fuga înspre el. Acesta a încremenit în loc, uluit. A întins brațul și a prins-o de încheietura mâinii, împiedicând-o să se repeadă la pieptul lui ca un glonț viu.

În urma acestei întâmplări, colonelul a avut din nou senzația că, în fapt, nu se îndepărtase câtuși de puțin de această femeie. I-a observat lacrimile și și-a dat seama pe dată că ea nu știa doar să zâmbească. Era o femeie care știa și să plângă, și să râdă, nu era un demon. Colonelul era mulțumit de fapta lui eroică și cu această ocazie îi pierise orice sentiment de vină față de ea. Dimpotrivă, acum se simțea ca un frate mai mare, cu sufletul curat, în fața acestei femei care se comporta precum o surioară mai mică și cam prostuță. El i-a mângâiat cu degetele părul lung, i-a aranjat florile pe care le ținea încă la piept și i-a îndreptat cu grijă rochia. În acest timp, a simțit că o tristețe apăsătoare, greu de definit, îi umple inima. Femeia a zâmbit; pe gene îi stăteau agățate câteva lacrimi.

Fără să vrea, colonelul a scăpat un oftat și apoi a spus:

— Surioară, nu trebuie să te ții scai de mine! Eu mă însor poimâine. Dacă o să tot vii așa după mine, ai să-mi pricinuiești niște necazuri de care cu greu am să mai scap. Înțelegi ce-ți zic?

Femeia a încuviințat ușor din cap, cu același surâs încremenit pe față.

— Ia-ți câinele și du-te acasă! Sunt mulți nenorociți pe lumea asta! Ai grijă să nu dai de vreo belea!

Odată ce-a pomenit de câine, în inimă i s-a iscat o îndoială: „De ce câinele ăsta a sărit să-i atace pe bărbații care îi puseseră gând rău stăpânei lui numai atunci când eu m-am întors la toaletă și de ce până atunci a asistat pasiv? Parcă a atacat special pentru mine, ca să-l văd eu, sau poate că el a făcut-o înadins pe femeie să se zbată, ca să mă aducă pe mine înapoi…"

Și tot gândind așa, colonelul a avut o revelație – pur și simplu,

câinele ăsta era un conspirator versat. Stătea pe labele din dos, în spatele femeii, cu ochii mijiți, un câine cât se poate de banal, absolut inofensiv.

Atunci a răsunat megafonul agățat pe perete, anunțându-i pe călătorii care mergeau spre Mazhuang să se prezinte la controlul biletelor, fiindcă mașina urma să plece curând.

Colonelul a prins-o ușor de încheietura mâinii și i-a spus:

— Te rog, fată bună, să te duci degrabă acasă!

Și-a luat geanta și a plecat în fugă spre ghișeul de control al biletelor pentru Mazhuang. A scos din buzunar biletul și s-a gândit cu o recunoștință fără margini că femeia și câinele ei nu aveau bilet, așa că vor fi opriți de către controlorii de bilete din autogară. „Și dacă o fi să-și cumpere bilet – deși, după cum arată, nu cred că are bani la ea – cu câinele nu o să i se dea voie să urce în mașină – atunci eu deja voi fi pe scaunul meu și mă voi îndepărta cu mare iuțeală de femeia asta. O să mă duc la fata mea de la raionul de ceasuri."

La bariera de la controlul biletelor nu mai era nici un călător, ci doar o controloare îmbrăcată cu o uniformă albastră; avea fața plină de pistrui și un aer obosit.

Colonelul i-a dat biletul. Ea l-a luat, l-a privit un moment, l-a perforat cu cleștele și a spus:

— Pentru Mazhuang grăbiți-vă, că mașina pleacă îndată!

În acel moment, câinele cel negru s-a strecurat pe lângă picioarele controloarei de bilete, însă ea nici că a simțit. Colonelul a văzut pe fața vânzătoarei o expresie de uluire, însă știa că aceasta era din pricina femeii cu florile în brațe, nu a lui. A dat să bâiguie ceva, dar vânzătoarea l-a împins de la spate, ca să intre mai repede pe peron.

Apoi colonelul a sărit în mașina goală-goluță și și-a ales un loc pe care s-a așezat degrabă. Șoferul dormea cu capul pe volan. Câinele cel negru dispăruse fără urmă. Știa sigur că este în mașină și se gândea că, dacă pe femeie o oprește controloarea, atunci câinele rămas singur urma să ajungă la Mazhuang. Acesta chiar că era un lucru cât se poate de bun. Oamenii de acolo aveau să-i vină de hac – o să-i jupoaie blana și o să-i

mănânce carnea. A întors capul și a privit pe geamul din spate către punctul de control al biletelor. Ea, cu buchetul de flori în brațe, intrase pe peron, toată numai un zâmbet. Nu era cu putință să fi cumpărat bilet.

N-a trecut mult până când femeia s-a urcat în mașină și și-a ales și ea un loc. S-a înclinat un pic, oferindu-i colonelului zâmbetul și buchetul de flori.

În clipa aceea, s-a auzit megafonul care anunța plecarea mașinii, așa că șoferul a ridicat capul și a aruncat o privire către călătorii din mașină. A apăsat cu un picior pe pedală, ca să pornească motorul, după care a tras de manetă și ușa s-a închis cu zgomot. Când mașina s-a urnit încetișor, colonelul a închis ochii.

2

Au ajuns la Mazhuang destul de târziu, pe când soarele roșu începuse să coboare pe boltă. Wang Si s-a dat jos din mașină, iar femeia l-a urmat. Câinele negru a sărit și el în urma lor.

Mai era cam un kilometru și jumătate până acasă la Wang Si. De cum a pornit la drum, Wang Si l-a întâlnit pe colegul lui din școala primară, Ma Kaiguo, care acum era director la magazinul din comună.

— Nu cumva ești Wang Si? a spus Ma Kaiguo.

— Ba chiar eu sunt.

— Dar cum de-ai ajuns în halul ăsta? a întrebat uimit Ma Kaiguo. Parcă tocmai ai ieșit din lada de gunoi.

— Prietene, e mult de povestit! i-a replicat Wang Si.

Dar privirea lui Ma Kaiguo era atrasă de femeia din spatele lui Wang Si.

— Ma Kaiguo! Ma Kaiguo! a spus Wang Si.

— Wang Si, frățioare, ea e nevastă-ta? a întrebat Ma Kaiguo pe un ton care trăda admirația.

— Prietene, chestia asta chiar mă scoate din sărite.

— Păi, să știi că te pricepi, a zis Ma Kaiguo. Uite cum ai adus o străină aici, la tine acasă. Când ne chemi la nuntă? Măi băiete, dar nu faci și tu prezentările?

— Ia mai taci dracului din gură! s-a enervat Wang Si. Ascultă ce-ți spun! Eu nici nu o cunosc.

— Nu știu ce prostii mai pui la cale, a spus Ma Kaiguo.

— Pe cuvânt că nu o cunosc, a repetat Wang Si. S-a ținut după mine tot timpul și nu m-a slăbit nici o clipă.

— Bine, bine, i-a răspuns Ma Kaiguo printre hohote de râs. Uite că și doamna se amuză pe seama ta!

Wang Si a întors capul și a privit-o – avea același surâs pe chip.

— Frățioare, doamnă, la revedere! a spus Ma Kaiguo.

Wang Si l-a tras de mână și i s-a adresat pe un ton care cerea milă:

— Ma, te rog, ajută-mă! Du-o la magazinul tău, să doarmă o noapte acolo!

— Termină cu prostiile! i-a retezat-o Ma Kaiguo. Las' că vin într-o zi pe la voi! Doamnă, la revedere!

— Ma Kaiguo, nu pleca! a strigat după el Wang Si.

Ma Kaiguo a încălecat pe bicicletă și a adăugat, râzând:

— Frățioare Si, chiar că ești o figură!

Deznădăjduit, Wang Si l-a privit cum se pierde pe o străduță, scăldat în razele roșietice ale apusului de soare. Era multă lume pe drum. Îi era teamă să nu întâlnească vreun cunoscut, așa că s-a întors și a părăsit șoseaua. A luat-o pe dig, cu privirea către Lijia, satul lui natal, și către capul podului din satul din apropiere, unde locuia logodnica lui, fata de la magazinul de ceasuri.

Wang Si nu voia să atragă atenția, așa că a coborât de pe dig și a luat-o pe malul noroios al râului. Pe acolo crescuseră niște sorg firav și tufe de buruieni, iar mai departe era o porțiune destul de întinsă cu trestie de un verde închis, deasă, care ajunsese până la nivelul apei. Femeia îl urma îndeaproape. Cu poalele rochiei ștergea vârfurile buruienilor. Câinele negru țopăia printre ierburile crescute de-a valma.

Wang Si a luat-o încetișor printre trestii. Vârfurile moi se stârneau și fremătau ușor la atingerea trupului său și a genții pe care o ducea în mână. Curând, frunzele tăioase au început să-l zgârie pe față și pe urechi, lăsându-i dâre însângerate. Simțea cum rănile acelea îi ardeau ca focul, dar nu-l dureau câtuși de puțin. Soarele incandescent așternea peste vârfurile și tulpinile trestiilor un aer de-a dreptul dramatic. Lui Wang Si i se părea că el însuși este un câine pribeag, însă când a privit în urma lui și a văzut rochia aceea verde închis, de aceeași culoare cu trestia, buchetul de flori seducătoare, femeia cu fața surâzătoare și câinele cel negru care se strecura printre trestii ca un țipar alunecos, pe dată și-a schimbat gândul, socotind că este mai degrabă ca o vulpe hăituită de un vânător și câinele lui. Când a întors capul la loc, un vârf ascuțit de trestie i-a intrat în ochi și în momentul acela a simțit cum o durere surdă îi face dintr-odată capul să se umfle, iar lacrimi fierbinți și lipicioase îi inundă ochii. A scos un geamăt de durere, iar apoi a lăsat să-i cadă geanta pe jos și și-a acoperit ochii cu mâinile. Durerea surdă a migrat apoi de la ochi la nas, i-a pătruns în urechi și în clipa aceea a simțit că pune stăpânire pe el o durere de mii de ori mai puternică decât durerea care altădată îi stârnise un plâns amarnic. Degetele îi erau pline de un lichid lipicios, ceea ce l-a făcut să se gândească înspăimântat: „Am dat de dracu'! Mi-a străpuns ochiul!" Un nor întunecat și gros i-a acoperit inima deodată. Era îngrozitor de tulburat și i se părea că este vrednic de toată mila. Și-a lăsat mâinile în jos și de-abia a deschis ochii. Pleoapele i se ridicau cumplit de grele, însă până la urmă, în toată amărăciunea aceea apăsătoare, a deschis ochii ușor, doar cât un fitecel, iar în clipa aceea o rază i-a străpuns ochii ca o săgeată. A strâns repede pleoapele și lacrimile s-au pornit din nou să pornească. S-a gândit că, de vreme ce încă îi mai curgeau lacrimile, asta însemna că ochii lui nu erau vătămați. Acest gând îmbucurător i-a alungat bezna din inimă ca o lumină strălucitoare, pentru că durerea din ochii lui venea ca o ușurare, ca și cum ar fi scăpat de o datorie

cumplită. S-a întors brusc și s-a repezit spre femeie, deschizând pleoapele inflamate.

— Am orbit! Sunt orb! a strigat el. Acum ești mulțumită?

Lumina ce scădea îi străpungea totuși cu atâta putere ochii răniți, încât lacrimile nu conteneau să i se prelingă pe obraji, în timp ce senzația de amorțeală era la fel de apăsătoare. Știa că nu orbise, dar a strigat încă o dată cu putere, ca să se facă și mai bine înțeles:

— Am orbit!

De fapt nu orbise, dar vedea încețoșat. Întinderea de trestie părea nesfârșită, ca un zid înalt, de un verde întunecos. Femeia aceea era ca un basorelief pe zid, cu câinele care stătea pe labele din spate în dreapta ei. Vedea siluetele lor cam neclare și numai ochii injectați ai câinelui i se arătau ca două pete de lumină roșie pe zidul verde.

Apoi a avut senzația limpede că bariera aceea verde de pe zid se împrăștie încetișor, iar lumina palidă, asemenea unui abur ușor, asemenea unei revărsări în cascadă se pornește să curgă printre trestii și să hoinărească în voie. Sulițele trestiilor stăteau drepte, neclintite, ca niște soldați răzleți, cu săbii și halebarde gata pregătite.

Pe fața femeii se zăreau două dâre albăstrui lăsate de lacrimi. Florile străluceau, frunzele din buchet sclipeau când și când, de parcă ar fi fost croite din filigran de aur și argint, cu intarsii de sidef. Alături îi stătea un câine negru, încremenit, ca de sticlă. Femeii îi tremurau buzele, ca și cum ar fi vrut să spună ceva, dar până la urmă nu s-a încumetat să deschidă gura. Atunci și-a dat seama și Wang Si că, dacă ar fi vrut s-o facă pe femeia aceea să deschidă gura, chestiunea ar fi fost mai anevoioasă decât urcatul până la cer.

— Te avertizez, i-a spus el, că dacă ai să continui să mă urmărești, chiar că o să te omor. Să nu crezi că doar gura e de mine, că vreau numai să te sperii! Uite, aici, a continuat el, arătând cu mâna de jur-împrejur, te omor, după care te arunc în râu. N-o să afle nimeni!

Ca în transă, femeia își fixase privirea asupra buzelor lui, iar zâmbetul ei era neschimbat. Dar mirosul ei a curmat repede insolența cu care îi vorbea Wang Si. El știa foarte bine că nu era în stare să facă rău unei femei, și mai ales acelei femei care se afla în fața lui. Pierdut, a măsurat din ochi întinderea de trestie, din ce în ce mai cufundată în letargie. Apele râului, despărțite de trestie, curgeau ușurel, domoale. Izul de apă stătută și mirosul iute de trestie se intensificau pe înserat. Atunci a văzut și el că în spatele femeii și al câinelui, în mijlocul trestiei, o blană de un roșu închis, zbârlită, tremura ușor. Și-a dat seama că era o vulpe cu blana roșie și imediat i-a și simțit mirosul. Isteț cum era, a făcut legătura de îndată între vulpe și femeie, între legendă și realitate. Toate misterele uluitoare, toate lucrurile de neînțeles legate de femeia aceea păreau să-și găsească răspunsul odată cu apariția vulpii: femeia era o vulpe metamorfozată. Ea era spiritul vulpii. Wang Si și-a amintit că, pe vremea când era marinar pe vasul care se legăna pe valuri și stătea întins în cabina umedă și strâmtă, a citit scene din *Întâmplări extraordinare din pavilionul desfătării*[1]. Tare își mai dorea atunci să vină la el o frumoasă și blândă femeie-vulpe. Și-acum femeia-vulpe era atât de aproape, ba îl însoțea mai ceva ca propria umbră. Visul i se tranformase în realitate, dar îl loc să se bucure, avea parte de o senzație atât de dureroasă. Wang Si încerca să se consoleze singur: „La dracu', eu sunt cu adevărat ceea ce a dat viață peisajului!" Era un pic sfios, dar nu era deloc înspăimântat, ci dimpotrivă, îl încerca din nou un sentiment de ușurare. Ca el, Wang Si, să fie urmărit de o femeie era un lucru oribil, dar să fie urmărit de spiritul unei vulpi era o chestiune cu totul excepțională, minunată, care nu numai că nu trebuia tăinuită, ci, dimpotrivă, era motiv de

1. *Întâmplări extraordinare din pavilionul desfătării* este o colecție de povestiri fantastice, din epoca Qing, scrise de Pu Sung-Ling (1640–1715). În multe dintre aceste povestiri personajul principal este o femeie care noaptea se transformă în vulpe și de care se îndrăgostesc tinerii cărturari.

mare laudă. Un bărbat care a fost fascinat de spiritul vulpii are forța unei zeități, are puteri miraculoase, iar opinia publică nu blamează un asemenea bărbat. Normele morale nu pot impune sancțiuni unui bărbat de genul acesta. Wang Si avea un sentiment de veritabilă ușurare și, grație acestei stări de spirit, vederea i-a revenit cu iuțeala fulgerului. Distingea cât se poate de limpede conturul grațios al vulpii, botul ei subțire și lung, precum și coada stufoasă ca o măturică. I se părea mai ales că privirea vulpiței era întru totul asemănătoare cu privirea acestei femei. Abia acum se dumirise: spaima lui prostească îl determinase să alerge disperat o zi întreagă, când problema și-ar fi putut afla rezolvarea cu totul altfel. Prin urmare, a scos din geantă o bucată mare de șuncă de curcan, a despachetat-o din hârtia în care era învelită și a fluturat-o ostentativ prin fața femeii.

— Abia acum am priceput eu de ce nu m-ai slăbit nici o clipă, i-a spus el râzând. Știu că ești vulpe, dar nu mi-e teamă de tine. Uite!

Apoi a aruncat bucata de șuncă în fața vulpii care a sărit speriată, după care a început s-o adulmece cu nasul ei mititel, negru-albăstrui. În sinea lui, Wang Si era deosebit de mulțumit, dar situația a cunoscut o răsturnare neașteptată, care i-a sfărâmat mulțumirea în mii de bucățele: câinele negru, care până atunci stătuse pe labele din spate lângă femeie, s-a avântat fioros și a mușcat-o pe vulpe. Își scutura căpățâna întruna, iar blana i se zbârlise pe gât, în timp ce mârâia amenințător. Vulpea a scos un urlet jalnic și s-a rostogolit, prinsă în colții câinelui, într-o încleștare care îi transforma pe amândoi într-o minge de mătase cu fire colorate. Un miros greu s-a răspândit în jur, stârnindu-i bărbatului o greață de nedescris. În momentul în care câinele a slăbit-o pe vulpe din strânsoarea colților, aceasta a înșfăcat bucata de șuncă și cu mare iuțeală s-a pierdut printre trestii.

Pe pământul umed rămăseseră smocuri din blana galben-aurie a vulpii smotocite. Femeia stătea neclintită, ca și până atunci, ca și cum n-ar fi observat nimic din toată grozăvia ce

se petrecuse mai devreme. Wang Si era profund mâhnit și s-a gândit în sinea lui: „Vulpea e vulpe, iar femeia e femeie. Gata cu iluzia că aș putea să scap din această situație cumplită cu ajutorul unei povești despre vulpile-spirit".

Pe măsură ce noaptea se adâncea, câteva păsări de apă își întețeau cântul printre ierburi. A ridicat ochii și a privit către trestiile care se unduiau asemenea valurilor stârnite de vântul de seară și așa și-a adus aminte de întâmplări din timpul campaniilor militare ale Armatei a Opta de Drum[1]. În spiritul lor, ar fi putut să profite de întinderea de trestie care să-i servească drept acoperire ca s-o azvârle cât-colo pe femeie. A cugetat pentru o clipă și de îndată ce a luat o hotărâre, i-a privit cu stăruință chipul, s-a lăsat ușor pe vine și a înhățat încetișor câțiva bulgări de pământ, după care, tot încetișor, s-a ridicat în picioare.

— Frumos! a strigat el, iar apoi a și azvârlit iute pământul în ochii femeii.

Wang Si a țâșnit cu capul înainte și a luat-o la goană prin lanul de trestie. Simțea cum sulițele de trestie se înclinau îngăduindu-i să-și croiască drum, după care se adunau la loc în urma lui. Sub tălpi, solul devenea tot mai lipicios și dacă n-ar fi avut șireturile bine strânse, pantofii cu siguranță i-ar fi fost înghițiți de noroi. A privit apa râului și de îndată a observat acele splendide umbre răsturnate, sub ocrotirea amurgului. A oftat adânc, amintindu-și cum împroșcase fața femeii cu noroi și pământ. Simțea cum îngheață acolo, în mijlocul apei, și începuse să regrete faptul că fusese atât de nemilos. Desigur că acest regret l-a ținut doar câteva clipe, fiindcă freamătul trestiei, în urma lui, îi dezvăluia limpede un lucru: femeia și câinele erau din nou în spatele lui.

Îi era groază să întoarcă capul, dar nici nu putea să facă altfel. Femeia avea fața mânjită de noroi, ceea ce o făcea să pară demnă de toată mila, dar și să arate absolut detestabil. O

1. Armata a Opta de Drum a reprezentat principala forță armată a Republicii Populare Chineze în perioada 1937–1947, fiind o armată formată eminamente din muncitori și țărani.

dorință aprigă începea să prindă contur în sufletul lui Wang Si, lucru pe care îl trădau și mâinile lui care se tot încordau spasmodic. În momentul în care femeia a râs, noroiul i-a căzut de pe față.

— Am să te înec, cu câine cu tot! a spus Wang Si, strângând din dinți.

Wang Si s-a repezit și și-a înfipt mâinile în gâtul femeii cu o siguranță teribilă. Femeia a deschis o gură ca o peșteră tenebroasă, din care a răzbătut un țipăt ca un orăcăit de broască, urmat de un miros puternic de iarbă putredă, ce l-a izbit în față atât de violent, încât a simțit în ochi înțepături aprige, iar lacrimile s-au pornit a curge șuvoi. Palmele îi alunecau pe gâtul moale și cald al femeii. Deodată, a avut senzația că strânge în palme un pui de pasăre de-abia ieșit din găoace și numaidecât căldura, bunătatea, compasiunea, principiile, morala... toate acestea au năvălit în sufletul lui. A eliberat-o din strânsoare, rămânând cu privirea ațintită asupra urmelor roșii lăsate de mâinile lui pe gâtul plăpând. În spatele femeii, ceața răcoroasă a nopții se ridica deasupra luciului apei. El a oftat adânc și s-a întors, iar în clipa următoare a auzit zgomotul făcut de saltul unui pește în râu.

Cu gândul să părăsească lumea aceasta, Wang Si s-a aruncat în îmbrățișarea apelor. Ajuns sub apă, mâinile și picioarele au pornit a i se zbate aiurea, ca și cum n-avea nici cea mai firavă dorință de scăpare. Apa care aluneca domol i-a atins trupul cu blândețe, ceea ce i-a stârnit o senzație plăcută, făcându-l să socotească atingerea aceea ca pe un gest de tandrețe. Atunci când s-a cufundat și mai adânc în apă, lacrimile i-au pornit îndărătnice. Cu cât se afunda în apa din ce în ce mai rece, cu atât se apropia mai mult de fundul râului și cu atât mintea lui tulburată începea să se deștepte, biciuită de fiori ca de gheață. Clipind sub apă, a văzut mai întâi o întindere gălbuie, tulbure. Urechile îi vâjâiau zdravăn. Apoi în fața ochilor s-a ivit albastrul acela întunecat care, fără îndoială, era culoarea de pe fundul râului. Cei cincisprezece ani petrecuți pe apă îi dezvoltaseră capacitatea de a se adapta în apă și de a se orienta, chiar

dacă ajungea la fund. Știa cum să cumpănească totul la rece. A văzut câțiva crăpceni, ca niște capete de plug, care înotau prin brădiș și apoi se afundau în nisip. S-a gândit atunci la viața aceea bogată de la suprafața apei și și-a dat seama că fusese un gest prostesc să se arunce în apă. Nu Cerul îi pecetluiește omului soarta. De vreme ce nici măcar de moarte nu se temea, atunci oare de ce-i mai era frică? Pe dată, a simțit o amorțeală în piept și și-a dat seama că oxigenul din sânge nu-i mai era de ajuns. Și-a scos mâinile din mâlul în care și le înfipsese câteva clipe mai înainte, ca să se proptească mai bine, și imediat a țâșnit în sus, spre suprafață, însă pe dată a născocit o stratagemă fericită. Fugarii reușesc cu greu să scape, în cele mai multe situații, pentru că mirosul le este adulmecat de către câinii puși pe urmele lor. Un fugar deștept profită întotdeauna de apă pentru a i se pierde urma și a scăpa de câinii urmăritori. El nu izbutise să scape de femeia aceea tocmai din pricina câinelui negru. Planul lui chiar că promitea o întorsătură fericită a întregii tărășenii. Wang Si a luat vreo două guri zdravene de apă sălcie, și-a ținut respirația și s-a lăsat la fundul apei, demonstrându-și din nou priceperea, iar apoi s-a avântat spre amonte ca o bărcuță ce urma cursul apei. A făcut această mișcare fără prea mult efort, căci dorința puternică de a scăpa de urmăritori îl îndemna să înoate cât mai departe cu putință și îl ajuta să rămână cât mai multă vreme sub apă. A rezistat așa până când a simțit că i se umflă pieptul și că îl dor timpanele și abia atunci s-a tras către mal, unde s-a prins cu mâna de niște trestii și și-a scos încetișor capul la suprafața apei. S-a descurcat foarte bine, izbutind să facă totul în mare liniște, fără pic de zgomot. Aerul curat, intens, de neprețuit, pe care l-a tras până în rărunchi prin gura larg deschisă și prin nări, l-a adus la viață, așa încât pe dată un sentiment de imensă ușurare a pus stăpânire pe trupul lui.

Wang Si și-a șters ochii și plin de speranță a aruncat o privire pe suprafața apei cu luciri aurii. Râul era neted precum o oglindă, așa cum își dorea și el. De data aceasta scăpase de primejdie la fel de grozav ca în filmele artistice, s-a gândit el,

copleșit de starea de relaxare totală. Nu degeaba petrecuse mai bine de zece ani în Marină. În clipa în care câinele cel negru s-a pornit a lătra printre trestii, apa râului s-a tulburat ușor. Cu mare băgare de seamă, Wang Si s-a străduit să se lase și mai mult în jos, după care a rupt niște brădiș și și l-a pus pe cap. Doar ochii îi erau descoperiți, ca să poată veghea totul, și nasul, ca să poată respira. Simțea cum apa îi alunecă ușor pe lângă trup. Cum stătea el așa, cufundat aproape pe de-a-ntregul, îl încerca un sentiment neobișnuit că în sfârșit are parte de o mare fericire.

Fericirea lui Wang Si venea întotdeauna repede și pierea la fel repede. Ceea ce își dorea cel mai puțin să se întâmple s-a petrecut însă într-o clipă: femeia aceea a apărut în raza lui vizuală, în aval, exact în locul unde sărise el în apă cu puțin timp în urmă. Cu rochia ei verde cu negru, cu buchetul de flori în brațe, mergea domol spre mijlocul râului. Era învăluită cu totul în lumina aurie a înserării, ceea ce o făcea să arate ca o zeitate impunătoare. Apa râului îi ajungea până la genunchi, așa că rochia lungă plutea diafan pe suprafața apei. Câinele negru începuse să latre, ascuns printre trestii, dar Wang Si doar îl auzea, nu-l și vedea. Cu cât ea înainta mai mult spre mijlocul râului, rochia plutea și mai lin, în cele din urmă devenind ca o frunză uriașă de lotus. Apa îi ajunsese până la brâu, iar poalele rochiei s-au tras încetul cu încetul în partea stângă, după cum le duceau curenții. Semănau de acum cu niște fire uriașe de alge plutitoare, adunate laolaltă. Când apa i-a ajuns femeii la piept, Wang Si a simțit cum i se strânge inima. Florile din buchet păreau să își aibă rădăcinile chiar în pieptul ei, căci nu se clinteau câtuși de puțin, iar apa nu putea nicicum să le schimbe înfățișarea. Râul era ca o întindere aurie curgătoare, din care se ivise în mod misterios o femeie îmbrăcată cu veșminte de culoarea jadului verde, strângând la piept un buchet de flori roșii. În fundal – numai aburul lăptos, ca într-un tablou de o halucinantă frumusețe. Ea continua să înainteze, însă curenții îi făceau trupul să se clatine; părul lung,

ce îi curgea pe umeri, se vălurea și el odată cu apa. Lătratul câinelui trăda o stare de neliniște. Curând, apele râului au acoperit capul femeii.

Wang Si a lăcrimat iar, căci știa că mersul lui pe sub apă își pierduse sensul. Femeia se cufundase în mijlocul râului; uneori scotea la iveală o floare, alteori ridica doar o mână goală. El s-a străduit să ajungă în locul unde trestia se întâlnea cu apa râului și a rămas acolo privind ca prostit. Totul părea că își găsise rezolvarea. Femeia aluneca odată cu apele râului și se apropia de el tot mai mult. Și lătratul câinelui părea că vine tot mai aproape de el. Deodată, bărbatul a scăpat un geamăt, fiindcă deja hotărâse s-o lase pe femeie să treacă prin fața lui și să plutească mai departe. „După toate aparențele, femeia s-a cufundat singură în râu, dar adevărul e că eu am atras-o aici." Ea se zbătea în mijlocul apei, plutea la granița dintre viață și moarte. Este cineva mai detestabil, pe lumea asta, decât cel care, văzând moartea în fața ochilor, nu face tot ce-i stă în putință ca să dea o mână de ajutor și să-l salveze pe cel aflat în primejdie? Ca să nu mai spunem că nu era vorba doar de faptul că nu sărea s-o salveze. Brusc, Wang Si a început să se agite, căci pricepuse dintr-odată că spiritul acelei femei era extrem de prețios și extrem de rar. „Pentru mine, femeia asta a ales cu îndrăzneală moartea. Ori mă sinucid, ori o salvez."

Femeia a ajuns, trasă de curenți, până în fața lui Wang Si, în timp ce pe mal câinele stătea în dreptul lui și lătra ca turbat spre râu. După licărirea umedă pe care o avea în ochi, ai fi zis că și animalul plângea. Parcă pentru a răspunde la chemarea câinelui, femeia a scos deodată din apă o mână care ba părea trandafirie, ba se vedea aurie, aidoma unei crenguțe cu orhidee. Între degete părea că i-a crescut o pieliță subțire, transparentă.

Wang Si n-a mai stat pe gânduri nici un pic, ci s-a avântat cu toată hotărârea. Saltul acela în apă, frumos ca o panglică de mătase desfășurată în aer, fusese îndelung exersat odinioară. Cum râul nu era prea lat, în câteva clipe a fost în mijlocul apelor. Brațul femeii s-a săltat din nou, iar el, cu experiența lui

bogată, a reușit să-l apuce, dar în așa fel încât ea să nu poată să-l prindă. Ridicat de forța lui, trupul femeii a izbutit să se ridice la suprafața apei, ca un pește uriaș. Wang Si s-a ferit, ca nu cumva ea să-l apuce cu cealaltă mână, căci știa prea bine ce se întâmplă, de regulă, în asemenea situații – mulți salvatori ajung să sfârșească împreună cu cel pe care vor să-l salveze, fiindcă nu pot scăpa din încleștarea lor disperată. Dacă așa ar fi stat lucrurile, era pregătit să-i tragă un pumn în tâmplă ca s-o amețească, apoi s-o înșface de păr și s-o tragă la mal, însă femeia continua să țină strâns buchetul cu cealaltă mână, părând că n-are nici cea mai vagă intenție să-i dea drumul. În cele din urmă, Wang Si și-a descleștat pumnul și a răsuflat ușurat. Nu se îndura s-o înșface de păr, ci doar a prins-o de mână și a călcat cu putere apa, încercând să se lase dus de curenți către mal. În apă, mintea i se limpezise, iar membrele căpătaseră nespus de multă agilitate. Chiar că era un erou. Încă o dată simțea mândria și onoarea militarului. Atunci, câinele cel negru, care nu făcuse altceva până atunci decât să latre dintre trestii, a sărit curajos în apă și a început să înoate către ei. Wang Si a observat că saltul lui în apă fusese foarte reușit, dar că înota jalnic. Altfel, cum ar fi ajuns oamenii să numească nepriceperea la înot a începătorilor drept „stil câinesc"? Așa se gândea el acum și mai că-i venea să râdă. Câinele își ținea deasupra apei doar botul și ochii, în timp ce spinarea lui arăta ca o dungă. Coada se bâțâia prin apă, de parcă era un băț în continuă mișcare. „Fir-ai al dracului!" l-a ocărât Wang Si. „Dacă nu săream eu în apă, nu săreai nici tu. Când m-ai văzut în apă, ai venit și tu repede. Dar dacă așa crezi că ajungi erou, te înșeli!"

Câinele a înotat până la femeie. A dat s-o apuce de rochie, dar imediat s-a înecat cu apa și a început să pufăie pe nas. Wang Si îl privea cu dispreț și a oftat. Apoi s-a încordat și după câteva clipe a dat cu picioarele de mâlul de pe fundul râului. Și-a îndreptat trupul, cu o mână i-a sprijinit gâtul femeii, iar cu cealaltă a apucat-o de sub genunchi și a ridicat-o pe mal. Simțea cum i se afundă picioarele în noroi, încât se întreba dacă avea să-i mai fie cu putință să iasă de acolo.

A luat-o în brațe pe femeie, iar în momentul în care a ajuns într-un loc destul de uscat și a lăsat-o jos, a simțit cum o durere năpraznică îl taie la mijloc și i se înmoaie picioarele. A încercat să vadă dacă nările femeii mai fremătau și pe dată s-a liniștit. Femeia era încă leșinată – rochia verde, părul lung, florile –, toate erau răsfirate pe pământ. Ea avea burta umflată, dar el știa prea bine din ce pricină. Atunci, câinele s-a apropiat, cu blana udă și coada atârnândă – arăta și jalnic, și respingător. Wang Si i-a tras un șut cu sete, lucru care l-a luat prin surprindere, așa că s-a răsturnat, a tras un schelălăit, s-a rostogolit și apoi s-a scuturat cu putere, împroșcând cu apă în jur. În clipa aceea, Wang Si a simțit că din punct de vedere psihic era în mod absolut pe o poziție de superioritate, care îi permitea să-l strivească numaidecât pe câinele acesta ud.

Wang Si a săltat-o pe femeie în așa fel încât să stea cu burta proptită pe umărul lui și a zgâlțâit-o bine, căci a pornit în fugă tot înainte. După câțiva pași, femeii i-a țâșnit din gură un jet de apă curată. Capul îi atârna pe pieptul lui; părul lung i se răsucise întrucâtva în jurul gâtului, dar câteva șuvițe cădeau până la genunchii bărbatului, așa că în momentul în care i-a țâșnit apa din gură, o parte a ajuns pe pântecele lui, iar o parte i s-a prelins pe păr și a început să-i curgă bărbatului pe picioare.

El a dus-o așa, cocoțată pe umăr, preț de vreo zece minute, timp în care ea a scuipat apa de trei ori, astfel încât încetul cu încetul burta i s-a desumflat. Nu era vreo pricăjită, drept care lui Wang Si îi era destul de greu s-o care. Mai mult, după zbuciumul de care avusese parte o zi întreagă, chiar ajunsese la epuizare. A pus-o între trestii și s-a așezat și el lângă ea. Femeia a tușit de câteva ori și a deschis ochii. Pe chip i s-a ivit acel surâs care aproape mereu era fascinant (deși uneori și puțin înfricoșător), iar în clipa aceea Wang Si a simțit o anumită căldură în inimă.

Era de-acum un amurg târziu, cu lumină aurie revărsată peste întreaga lume. Rochia udă se lipise de trupul femeii, iar poalele, ridicate la întâmplare, îi dezvăluiau interiorul coapselor

albe ca zăpada. Un șuvoi de sânge fierbinte i-a năvălit bărbatului în cap, în clipa aceea. Simțea că țeasta lui se transformase într-un ibric care fierbea sub presiune și urma cât de curând să înceapă să șuiere, iar apoi să elibereze și un șuvoi de abur pârjolitor. Nu s-a putut stăpâni să n-o privească, iar din momentul acela a avut sentimentul că toată amărăciunea lui se estompează. Cu mâna tremurândă i-a atins pulpele netede. Dacă n-ar fi fost câinele ud care s-a scuturat iarăși aruncând stropi de apă rece ca gheața pe fața lui înfierbântată, Wang Si ar fi comis o greșeală nespus de gravă.

Și-a retras mâna, ca și cum s-ar fi opărit. I-a aruncat o privire câinelui, după care a tras de rochie în jos și i-a acoperit goliciunea.

Wang Si s-a ridicat în picioare bălăngănindu-se. Se simțea de-a dreptul istovit, amețit și cu o stare cumplită de greață. Inima și mațele îi erau cuprinse de spasme, se zvârcoleau. Și-ar fi dorit să fumeze o țigară. A deschis geanta și a scotocit după bricheta aceea aurie, strălucitoare, pe care o pregătise pentru unchiul lui, apoi a desfăcut un pachet cartonat de țigări Wanbaolu, a scăpărat bricheta, și-a aprins țigara de la flăcăruia aceea albastră care pâlpâia ușor și a tras cu sete un fum. Încetul cu încetul s-a liniștit.

Evitând să se uite la ea, Wang Si a spus cu durere în glas, cu privirea ațintită către trestie:

— Fată bună, într-o viață anterioară nu se poate să ne fi dușmănit. Eu astăzi ți-am pricinuit necazuri, dar te-am și salvat de două ori, iar cu asta eu zic că mi-am ispășit păcatele. Lasă-mă în pace, rogu-te!

Și-a strâns bagajul, s-a ridicat și a pornit tot înainte. În minte îi scăpăra numai rochia aceea verde cu negru, fluturândă. Se afla într-o stare de confuzie totală, dar a continuat să meargă până a ieșit din păpuriș. Nu s-a putut stăpâni să nu se uite înapoi și a văzut cum femeia și câinele ieșeau și ei la lumină, tot pe urmele lui.

3

Wang Si s-a oprit lângă podul de piatră cenușie care ducea spre satul Lijia. Soarele la apus, roșu ca sângele, strălucea peste apele triste ale râului. Frunzele înguste ale sorgului stăteau și ele aplecate, copleșite parcă de neliniște, în timp ce greierii țârâiau abătuți în noroi. Colonelul simțea cum o amărăciune fără margini îi inundă sufletul, și lacrimile i-au pornit la vale, pe obraji. A înșfăcat-o pe femeie de umărul rece ca gheața și a zgâlțâit-o, spunându-i:

— Fato, ești surdă? Ești mută? Dacă nu ești nici mută, nici surdă, te rog să-mi spui cum te cheamă. Unde e casa ta? De ce stăteai singură sub pod? La urma urmei, ce scop ai de mă urmărești așa și nu mă slăbești nici o clipă? Spune-mi! Spune-mi!

Colonelul a împins-o cu brutalitate, urlând la ea. Femeii îi tremurau buzele și avea ochii împăienjeniți de lacrimi. Înfățișarea ei vrednică de toată mila, sfioasă, i-a înmuiat inima colonelului. I-a eliberat umărul și a continuat:

— Mă rog, poate că tu ești un om bun, dar să știi că peste două zile eu mă însor. Dacă duc acasă pe cineva ca tine, care nu are un statut clar, ce o să se întâmple cu mine? Te rog eu, de o mie de ori, ia-ți câinele și du-te acasă!

Lacrimile femeii au pornit să șiroiască, picurând grăbite pe florile deja umede.

— Te implor, surioară! i-a mai spus colonelul.

S-a întors apoi și a luat-o spre capătul podului. Amurgul se adâncea, iar apa râului căpătase o strălucire de un roșu închis. Cum mergea el așa, bărbatul își vedea umbra alungită proiectându-se pe luciul râului. Nici gând să zărească și umbra femeii sau pe cea a câinelui. Un sentiment foarte asemănător însingurării începuse să i se strecoare în suflet. „Dobitocule! Nu se poate să o mai provoci în felul ăsta! și-a spus el. Din pricina ei ai petrecut cea mai amarnică după-amiază din viața ta."

Podul, care de vreun an tot era în reparații, se legăna acum sub picioarele lui. La fiecare pas pe care îl făcea simțea o durere

nedesluşită care se adâncea puţin câte puţin. Ajuns aproape de capătul podului, nu s-a putut stăpâni şi a întors capul. Ea stătea la celălalt capăt, lângă lanul de sorg plăpând care părea un nor gălbui. Florile, femeia, câinele, toate parcă erau dintr-o imagine pictată pe un vas smălţuit de ceramică. Străluceau nespus. De pe suprafaţa râului se ridicau valuri-valuri de abur. Luna plină, roşie ca sângele, a făcut parcă un salt de pe orizontul vast, asemenea unui armăsar roşu, căci îndată pe apa râului s-a profilat umbra ei roşiatică şi alungită. Amestecul de sentimente calde şi porniri rele din sufletul colonelului sporea tot mai mult. Misterul greu de descris al acestei femei îi năvălea din nou în suflet. El se simţea ca un om de nimic, josnic şi neruşinat, nu ca un bărbat care avea curajul să iubească sau să urască. Prin minte îi treceau tot felul de poveşti romantice, iar curajul a început pe neaşteptate să se rostogolească în sufletul lui. A pornit către pod.

Colonelul a făcut doar doi paşi, când, pe neaşteptate, câinele cel negru, care până atunci stătuse cuminte, a început să ţopăie înviorat. Pesemne că animalul acela era deschizătorul de drum, îl urma iar îndeaproape, zburând spre podeţul întunecat. Trena rochiei ei verzi a început să plutească şi la fel şi părul ei albăstrui. Acestea erau, în mod neîndoielnic, vedeniile lui, fiindcă în realitate părul îi era lipit de gât şi umeri, iar poalele rochiei i se încurcaseră printre picioare. Şi-a desfăcut braţele şi a ridicat florile, pornind în zbor înspre bărbat. Cei doi s-au întâlnit pe podul care se tot legăna. S-au cuprins în braţe, iar buzele li s-au întâlnit pe dată. El simţea că trupul femeii vibra cu putere, de parcă ascundea înlăuntrul său o sută de inimi. Sărutul ei era înspăimântător de lacom, iar el îşi simţea gura inundată de un gust fad de sânge. O senzaţie cenuşie de groază i se răspândea în tot trupul, încetul cu încetul, pornind de la ceafă. Bărbatul ştia că focul entuziasmului său se stingea treptat. A încercat să scape, dar femeia era lipită de el. Din nou a fost cuprins de regrete. Luna deja se desprindea de luciul apei, ridicându-se în vârful lujerelor de sorg. Strălucirea

argintie se răsfira în miezul râului, dar și peste trupurile lor. Colonelului îi era frig. A împins-o cu putere pe femeie, spunându-i:

— Gata, gata, fato! Să socotim că așa a fost dat, să ne întâlnim noi doi, dar relația noastră se încheie aici, căci poimâine urmează să mă însor. În seara asta du-te la hotelul din comuna Majia, iar mâine întoarce-te unde o fi să te întorci!

Asemenea unei femei îndrăgostite fără putere de tăgadă, ea rămăsese încremenită lângă el. Neclintite și ele, petalele florilor pe care le strângea la piept păreau a fi sculptate în jad. Câinele negru ședea cuminte pe labele din dos, aidoma unei statui.

Colonelul a fugit la capătul podului și a intrat în sat cu geanta în mână. Pe drum nu era nici țipenie. Casele erau luminate, iar din câte un loc răzbăteau plânsete de copii sau câte-un lătrat de câine.

În mintea colonelului se întipărise un singur tablou: luna strălucitoare, cât roata carului, lucea în văzduh; sub clarul de lună – podul de piatră, pe pod – femeia cu buchetul de flori și câinele cel negru. „Ești un neisprăvit! s-a ocărât el în sinea lui. Un dobitoc! Un om de nimic!"

Apropiindu-se de casă, a simțit cum ura față de propria persoană și îngrijorarea în legătură cu femeia și câinele ei cel negru sporesc din ce în ce.

Colonelul a intrat pe ușă.

În întâmpinare i-a ieșit tatăl lui care nici una, nici două i-a ars o palmă.

Colonelul a simțit că-i răsună creierii sub forța loviturii.

A sărit cu gura:

— De ce mă lovești?

— Idiotule! Ai făcut-o lată! i-a spus tatăl lui, cu o expresie cruntă pe față.

Deși îi trecuse prin minte gândul că era foarte probabil să se afle toată tărășenia cu femeia, nu-și imaginase că acest lucru avea să se întâmple atât de iute.

4

Wang Si și-a tot bătut gura, dar n-avea cum să le explice limpede tatălui și mamei lui toată pățania. Stând în camera nupțială, proaspăt văruită, cu decupaje din hârtie lipite peste tot, cu patru ceasuri deșteptătoare așezate din loc în loc și șase ceasuri electronice agățate pe pereți, el își simțea sufletul pustiit. O amețeală îngrozitoare pusese stăpânire pe el. Tata continua să-l ocărască:

— Partidul te-a educat degeaba! Ți-ai căutat beleaua! Dacă nu o stârneai tu, se ținea ea scai după tine? Cum se face că s-a legat tocmai de tine și nu de alții?

— Scârnăvie! Om de nimic! l-a mustrat mama lui bolnavă de plămâni, care de-abia mai sufla. Lucrurile bune nu se află niciodată, în schimb relele se împrăștie numaidecât. Vorbele n-au picioare, dar aleargă mai repede decât un cal. În miezul zilei a venit cineva și ne-a spus că tu, în stația de autobuz, ai agățat o femeie-demon și că mai era acolo și un câine! Blestemat să fii!....

— Mă tem că cei din turnul de lângă pod știu de mult. La vârsta lor, care să nu vrea să vadă ceva agitație? Și care dintre ei e în stare să țină o taină numai pentru el? Dacă ar fi aflat fata, chiar că nu mai era cazul de nici o căsătorie și se ducea totul de râpă!

— Dacă e să se ducă de râpă, atunci să se ducă și gata! a spus Wang Si enervat.

— Bag de seamă că ai înnebunit de-a binelea, a spus tata furios. Nici nu mai contează câți bani am cheltuit, dar noi o să fim de batjocură pentru câteva generații de acum înainte, nu? Și oriunde o să mergem, o să fim de râsul lumii. Cum o să ne mai ducem zilele de acum înainte?

— Ajunge, ajunge! Vă implor să aveți milă și să mă lăsați în pace! a spus Wang Si, în timp ce se izbea cu pumnii în cap. Socotiți că am comis o greșeală de moarte și acum am să plătesc pentru ea. Nu mă mai chinuiți atât!

Mama plângea pe înfundate.

Tata s-a dus în curte, unde a tras un scuipat.

Wang Si s-a prăbușit pe *kang* ca un zid, cu senzația că toată casa se învârtea cu el. Cele zece ceasuri băteau fiecare în ritmul lui, în timp ce lumina rece a lunii se revărsa pe geam, inundând încăperea. Și-a tras pătura peste cap, cu sentimentul că se prăbușește într-o beznă adâncă, fără fund.

5

La revărsatul zorilor, colonelul a fost trezit de un ciomag care l-a lovit ca o răpăială de ploaie. A deschis ochii și l-a văzut pe tatăl lui, cu ciomagul în mână, și pe mama vlăguită de atâta gâfâit și tremurat.

— Băiete... scoală-te repede! Ceva de neînchipuit... Demonul ăla stă la poarta noastră, a spus mama tremurând din toate încheieturile.

Tata a ridicat din nou ciomagul și a izbit cu sete drept peste nasul colonelului. Wang Si a simțit o durere cumplită și imediat lacrimile s-au pornit fără voia lui, în timp ce sângele îi șiroia din nas. Colonelul a sărit de pe *kang*, a înșfăcat ciomagul din mâna tatei și l-a azvârlit cu furie la pământ, spunându-i:

— N-ai nici un drept să mă lovești! Eu sunt cadru al statului! Dacă am comis vreo greșeală, atunci am să fiu judecat după lege. Și dacă ar fi să mă pună la zid, tot nu-i treaba ta!

Tata s-a așezat pe jos, alb la față și posomorât.

Colonelul s-a îndreptat spre poartă, ținându-se cu mâna de nas.

Femeia stătea sub salcâmul de la poartă, ținându-și strâns în brațe buchetul de flori, cu câinele negru alături. Norii trandafirii de dimineață se răsfirau pe cer în fel și chip, în timp ce soarele începea să se ridice, strălucitor, spre tării. Pe deasupra canalului cu apă de dincolo de poartă și peste câmp un abur lăptos se înălța și el în fuioare. Roua dimineții o udase pe femeie din cap până-n picioare. La fel se udaseră și florile, și câinele.

În clipa aceea, colonelul nu mai avea temeri. Neînduplecarea femeii, deși îi pricinuise atâta necaz, îl impresiona cu-adevărat. În momentul în care el și-a luat mâna de la nas, sângele a țâșnit din nou.

Ochii femeii s-au umplut de lacrimi limpezi precum cristalul. Într-o clipită s-a repezit la el și a început să-i lingă sângele. El i-a simțit limba caldă, pe care parcă crescuseră perișori fini, și buzele reci ca gheața. Desigur, l-a izbit din nou izul acela de nutreț pe care gura ei îl răspândea.

Câinele negru scheuna încetișor, de parcă era un copil care se tânguia.

Loviturile nemiloase ale tatei îi stârniseră bărbatului o înverșunare necunoscută până atunci, iar în scurtă vreme înverșunarea aceasta, amestecată cu izul de nutreț ce se răspândea din gura femeii, i-a dat din nou curaj. El a apucat-o de încheietura mâinii și a tras-o în camera proaspăt amenajată, cea cu zece ceasuri. Câinele negru o urma îndeaproape, fără să se îndepărteze nici o clipă.

Mâna ei era rece ca un sloi de gheață.

— Fetițo, a zis mama lui pe un ton plângăcios, pleacă degrabă de-aici! Nu-l nenoroci de tot pe băiatul meu!

— Problema nu-i așa de gravă, a spus colonelul, iar apoi i s-a adresat femeii: Stai jos! Mă duc să aduc ceva de mâncare.

El a scos din dulap o mână de tăiței, i-a pus în oală, după care a turnat două polonice de apă din butoi, a acoperit oala cu capacul și s-a aplecat în fața sobei, ca să aprindă focul.

— Fată bună, a continuat mama, după ce mănânci ceva, să pleci, te rog ! Băiatul meu se însoară mâine. Nevasta lui trebuie să vină din clipă în clipă. Dacă nu pleci, eu am să-mi găsesc sfârșitul.

— Ce tot trăncănești acolo? a zis tata furios. Care fată cinstită se poartă așa? Dacă nu-i vreo curvă aciuită pe-aici, atunci sigur e venită de la bordel.

— Tată, nu mai vorbi aiurea! a spus colonelul, verde la față de furie, ridicându-se în fața sobei.

— Eu vorbesc aiurea? a răspuns tata, cu un surâs tăios pe față. Eu? Cum am ajuns eu să cresc așa un neisprăvit?

— Toate lucrurile astea s-au petrecut numai din vina mea. Dacă e să fiu omorât, să fiu pedepsit, atunci așa să fie. Iau totul asupra mea, a spus colonelul.

Tata a ieșit din casă înjurând pătimaș.

Femeia și câinele au venit lângă sobă. Când se uitau la flăcările care săltau în sobă, când priveau fața plină de sânge a colonelului. Femeia când surâdea, când lăcrima. Ea tremura întruna și câinele la fel.

— Fiule, a spus mama pe un ton care cerea milă, grăbește-te odată cu apa și fierbe tăițeii! Dă-i să mănânce și trimite-o de aici, că dacă mai stă mult, va fi prea târziu! Dacă vine nevastă-ta, o să fie nenorocire mare!

— Mamă, a spus colonelul, nu te mai frământa atât! Am să plătesc eu pentru toate astea!

— N-ai decât să plătești, e treaba ta, a zis mama, dar noi o să ne facem de pomină pentru totdeauna. Unchiul nevestei tale este șeful fratelui tău mai mare. Dacă ai să te desparți de ea, atunci i-ai stricat rostul și fratelui tău. Cum o să-și mai ducă el zilele? Fetițo, să știi că eu spun toate vorbele astea ca să le auzi și tu. De ce stai așa tăcută? Cred că nu ești mută, nu? Fiule, inima ți-a fost vrăjită de o femeie năucă de-a binelea. Lași tu fata aia iscusită la vorbă, ca să te înhăitezi cu o mută...

Colonelul a tresărit, socotind că mama avea dreptate.

— Mamă, de fapt eu chiar n-am nimic cu ea, e doar o prietenă. Când o veni Yan Ping, am să îi explic și ei și cu asta basta.

— Vai de capul tău, băiete! Și de ai avea gura aurită, tot n-ai fi în stare să dai socoteală așa cum se cade.

Colonelul o privea pe femeie, cuprins de îndoială.

Atunci tata a dat năvală în casă, împreună cu un bărbat îmbrăcat în haine de polițist.

Era un tânăr înalt, cu ochi aprigi, ca de tigru, și sprâncene negre, stufoase. Avea un aer foarte impunător. Colonelul și-a

dat seama că era vărul adjunctului de la secția de poliție din comună.

Colonelul s-a ridicat în picioare și în clipa aceea s-au ridicat și femeia, și câinele.

Polițistul a râs batjocoritor și a spus:

— Domnule colonel, ești chiar mare figură! Zău că te pricepi! Nu-ți era de ajuns o nevastă, ai mai adus și o concubină?

— Ce prostii tot îndrugi acolo? s-a răstit colonelul la el, furios.

— Ei, hai, nu te supăra! a spus polițistul. Spune-mi ce te preocupă, nu-i cazul să încerci să mă amețești! Asta este femeia aia care vagabonda mai deunăzi?

Imediat, tânărul a scos de la brâu o pereche de cătușe lucioase și s-a îndreptat către femeie.

— Ce-ai de gând să faci? a întrebat colonelul, așezându-se în fața femeii.

— Ce fac? a spus tânărul polițist, întinzând brațul și împingându-l într-o parte. Vreau să-i pun cătușe.

Colonelul s-a repezit și i-a prins mâna, așa încât cei doi s-au prins într-o luptă surdă, fiecare încercând să scape din strânsoarea celuilalt. Amândoi gâfâiau.

— Frate Si, dă-mi drumul! a spus polițistul.

— Dacă pui la loc cătușele... i-a replicat colonelul.

Tânărul s-a conformat și i-a zis:

— Frățioare Si, ce s-a întâmplat cu tine? Ești ditamai colonelul de Marină. Cum de-ai ajuns să faci fapte atât de rușinoase? Uită-te și tu la femeia asta! Ți se pare că e o persoană onorabilă? Nu se știe dacă nu cumva e fugită de undeva și a venit aici să se prostitueze.

— Ia pleacă de aici cu aiurelile astea! l-a repezit colonelul.

— Unchiule, a spus tânărul către tatăl lui Wang Si, dacă fratele Si o protejează, eu n-am ce face.

Bătrânul plângea amarnic.

Văzându-i țeasta palidă, Wang Si a simțit cum tristețea îi copleșește sufletul.

— Frățioare Si, chiar că ești un neisprăvit! Dacă n-ai fi mai mare ca mine, n-aș putea să mă abțin și ți-aș trage o palmă peste ochi.

— Tăticule, nu trebuie să plângi! a încercat Wang Si să-l liniștească. Zău că n-am nimic cu ea. Mai stă puțin și o să plece de tot.

— Frățioare Si, ai o inimă tare miloasă! a mai spus tânărul. Cu o vagaboandă ca asta nu-i cazul să fii așa politicos.

Apoi s-a repezit către femeie și a întrebat-o pe un ton aspru:

— Cum te cheamă? Cum ai ajuns aici?

Ea s-a retras, tremurând toată, până a ajuns într-un colț al încăperii.

Tânărul a zornăit ușor cătușele care îi atârnau la brâu și a spus:

— Hai, spune odată, că de nu, acuși te leg!

Femeia ținea buchetul de flori cu ambele mâini și îl privea rugător pe colonel. Cuprins de un frison teribil, câinele cel negru se ascunsese după ea.

Colonelul simțea că un pumnal i se răsucea în inimă. S-a apropiat de tânăr și i-a spus, apucându-l de braț:

— Nu trebuie s-o sperii așa! Ea n-are nici o vină!

— Frățioare Si, a spus polițistul, înlăturându-i mâna, nu-i așa că ai de gând să te însori cu ea? Dacă așa stă treaba, mie chiar că nu-mi mai pasă. Nu vreau să mă simt vinovat față de nevastă-ta.

— Nu trebuie să-ți pese ție de treburile mele! a spus colonelul și, așezându-se în fața femeii, a întins brațele către ea. Te rog!

Tânărul polițist a râs batjocoritor și a plecat.

Colonelul s-a aplecat iar să facă focul, iar femeia și câinele s-au așezat de o parte și de alta.

— Fetițo, i-a spus el, zâmbind amar, după ce mănânci, trebuie să pleci.

Ochii femeii s-au umplut din nou de lacrimi.

Bătrânul tată s-a năpustit în încăpere cu un târnăcop în mână, a dat la o parte capacul, după care a ridicat târnăcopul

și a zdrobit cu el oala. Apa pe jumătate fiartă a sărit în toate părțile, împroșcându-l pe colonel pe mâini și pe față. Focul din sobă s-a stins și numaidecât aburul și-un fum albicios s-au ridicat până la tavan.

Bătrâna a îngenunchiat în fața femeii și i-a spus printre lacrimi:

— Te implor, pleacă de aici! Te implor, pleacă de aici!

Femeia îi privea pe toți stăruitor, din nou cu același zâmbet pe buze.

— Vezi bine, i s-a adresat Wang Si femeii, pentru tine am ajuns în halul ăsta. Acum nu mai ai nici un motiv să nu pleci.

Femeia zâmbea, iar câinele stătea lângă ea.

6

Era deja miezul zilei. Sătenii se adunaseră curioși să vadă și ei tărăboiul. Unii plecaseră, alții le luaseră locul, însă copiii nu se clintiseră de acolo. De-acum femeia nu-l mai slăbea pe colonel nici un pas, îl urma îndeaproape, cu câinele după ea. Cum se mișca un pic colonelul, imediat se mișca și ea. Când colonelul se oprea, ea îi zâmbea, cu câinele mereu alături.

Bătrânul tată plecase de acasă, iar mamă-sa se prăbușise leșinată la pământ. Colonelul a luat-o în brațe și a întins-o pe *kang*. Femeia stătea în spatele colonelului, iar câinele lângă piciorul ei.

Când colonelul s-a dus în curte, ea l-a urmat, cu câinele după ea. Bărbatul le-a strigat furios sătenilor care priveau toată tevatura:

— Plecați cu toții! Plecați de-aici! Wang Si s-a înhăitat cu o femeie-demon. Ce-i așa distractiv?

Sătenii șușoteau, dar nu se îndurau să plece. Era ca și cum colonelul, femeia și câinele erau niște animale fioroase închise într-o cușcă, și chiar dacă își arătau colții și urlau, nu puteau să le pricinuiască nici cel mai mic rău spectatorilor. Colonelul chiar s-a luat după copiii cei obraznici, ca să-i pocnească. Fe-

meia alerga după el, iar câinele după ea. Copiii, sprinteni ca niște maimuțe, alergau încoace și încolo, se învârteau de îl amețiseră. Oamenii adunați în curte scoteau și ei tot felul de strigăte ciudate.

Colonelul s-a întors în camera nupțială, bineînțeles cu femeia după el și câinele în urma lor. Și obrăznicăturile de copii s-au înghesuit în cameră. Un băiat l-a împuns pe câine cu un băț, stârnindu-i un schelălăit prelung. Apoi câinele și-a ascuns capul sub poalele rochiei femeii.

Fascinația pe care o exercita femeia asupra lui părea să scadă treptat. Colonelul s-a gândit la tot ce trăise în ultimele douăzeci și ceva de ore și l-a copleșit sentimentul că acestea erau clipele cele mai dureroase din viața lui. Iadul cel întunecat, despre care se vorbește atâta, nu putea fi mai rău, iar motivul fundamental pentru care ajunsese să treacă prin așa ceva, de parcă ar fi fiert într-un cazan, era doar absurdul propriei existențe. Se gândea că n-ar fi trebuit s-o sărute, n-ar fi trebuit să se ducă la toaletă după ea, ca s-o ajute. Ar fi trebuit s-o salveze din mijlocul râului, dar n-ar fi trebuit, la capul podului, să întoarcă privirea ca vrăjit și, mai mult, n-ar fi trebuit să se repeadă s-o scape din mâinile polițistului. Acum, el, cu capul înclinat într-o parte și cu ochii închiși, îi spunea:

— Domnișoară, aproape că mi-ai distrus familia și m-ai terminat ca om. Nu poate să existe o pedeapsă mai mare pentru un bărbat decât asta. Trebuie să pleci. Ia-ți câinele ăsta mizerabil și pleacă odată!

Femeia și-a întors fața spre el, a scos limba și a început să-l lingă pe buze.

Colonelul a profitat de faptul că nu fusese încă amețit de aroma de nutreț pe care o răspândea respirația ei, așa că și-a tras capul, a ridicat iute mâna și i-a tras o palmă peste față.

Câinele cel negru schelălăia jalnic cu capul băgat pe sub rochia femeii.

Femeia doar a scâncit ușor, iar ochii i s-au umplut de lacrimi. Pe față încă îi era aninat surâsul.

Din nou colonelul simțea milă pentru ea. Pe obrazul ei alb ca varul se zăreau urmele lăsate de degetele lui – patru, roșii ca focul. Palma lovise obrazul ei, dar durerea răsuna în sufletul lui. Cu greu și-a stăpânit dorința fierbinte de a se duce s-o mângâie pentru urmele dureroase de pe față.

— Pleacă, pleacă, pleacă! a strigat el. Pleacă pentru totdeauna de aici!

7

Pe înserat, fata de la magazinul de ceasuri a venit la colonel acasă, flancată de doi zdrahoni. Avea chipul împietrit și, tăcută, a intrat în camera nupțială. A strâns cele zece ceasornice și le-a pus într-o geantă, după care a oftat uitându-se la colonel, femeie și câine, s-a întors și a plecat. Cei doi bărbați cu care venise o protejau, stându-i de-a dreapta și de-a stânga.

Încăperea din care fuseseră strânse deșteptătoarele s-a cufundat dintr-odată în liniște. Cu durere în suflet, colonelul privea razele reci ale lunii cum se revarsă din nou pe geam.

Câțiva bărbați l-au cărat de nu se știe unde pe tatăl lui aproape lipsit de suflare și l-au așezat pe lemnele de lângă sobă. Apoi au plecat pe furiș.

Doar câțiva gură-cască mai rămăseseră, dar s-au împrăștiat și ei, așa că acum curtea era cufundată în tăcere, pustiită. Vântul de sfârșit de vară și început de toamnă sufla dinspre câmpul sălbatic. Doar câteva păsărele guroase mai ciripeau pe aracii din curte.

Sleit de puteri, colonelul s-a așezat pe marginea *kang*-ului din camera nupțială și, în bătaia razelor de lună, a privit-o pe femeie. Și ea îl privea. Colonelului i se părea că în ochii ei ba sclipea o lumină caldă, plină de dragoste, ba ardeau flăcările pârjolitoare ale iadului. Buchetul acela straniu se ofilise, nu se știe când, însă femeia continua să strângă la piept florile veștejite.

Colonelul și-a amintit de rolul pe care îl jucase câinele cel negru în această dramă. L-a căutat din ochi pe lângă poalele

femeii, dar nu a descoperit nici măcar vreo urmă lăsată de el. Atunci, pe față i s-a ivit un zâmbet enigmatic.

— Ne-a păcălit, a spus el cu voce tare.

În cele din urmă, femeia a lăsat jos buchetul ofilit și în bătaia razelor lunii și-a scos rochia aceea verde cu negru, rămânând goală-goluță în fața lui. Trupul ei avea luciri reci, de parcă era un pește verde-argintiu în mijlocul râului. Colonelului îi bătea inima cu o putere neobișnuită și un miros de crud l-a învăluit numaidecât. În mod cu totul de neînțeles, s-a gândit cum a urcat prima dată pe un vapor: un artilerist înalt și voinic, îmbrățișând un obuz cu luciri metalice, spunea pe un ton viclean: „Atenție, că dacă alunecă, explodează imediat!" Artileristul acela masiv avea chipul de culoarea bronzului, în mod surprinzător, precum culoarea pe care o avea corpul femeii. El știa prea bine că nu avea cine știe ce interes față de femei, însă s-a repezit către ea și i-a cuprins trupul gol într-o îmbrățișare fierbinte. Atunci, femeia i-a vârât limba rece în gură și imediat el a simțit cum îi îngheață sângele în vine. Istovit, a căzut la pământ dimpreună cu femeia. În ultima clipă, a auzit ca prin vis cum un câine urla fără încetare în beznă. A doua zi, sătenii i-au descoperit pe colonel și pe femeie fără suflare, împietriți într-o îmbrățișare desăvârșită. Ca să-i despartă, au fost nevoiți să le sfărâme cu multă brutalitate limbile și să le frângă degetele.

Bumbacul imaculat

PROLOG

Flecăreală despre bumbac

Cultivarea bumbacului are o tradiție îndelungată în China, se spune că de vreo zece mii de ani. Eu cred că nu sunt doar zece mii de ani, sau poate că totuși sunt, însă nu-i cazul să ne frământăm pentru o asemenea problemă. Întrucât bumbacul cunoaște o largă întrebuințare, fiind socotit o adevărată comoară, de el se leagă direct economia țării și viața oamenilor, viața fiecărei familii. Este o resursă importantă și de aceea statul controlează comerțul cu bumbac și interzice ferm orice fel de tranzacție pe piața neagră, aceasta fiind socotită o chestiune foarte serioasă. Știți ce e aceea dinamită? Chestia aceea cu care se aruncă în aer forturile. O componentă esențială a dinamitei se face chiar din bumbac.

Regiunea noastră, Gaomi, și-a făcut un oarece renume ca zonă producătoare de bumbac, și tot datorită bumbacului a fost lăudată cândva de însuși premierul Zhou Enlai. Se spune că, într-un an, conducătorii Coreei de Nord au solicitat bumbac din China și atunci premierul Zhou i-a dat un telefon prefectului regiunii Gaomi, cerându-ne să facem rost de niște bumbac, ca să ajutăm un pic Coreea de Nord. S-a strâns atunci bumbac din toată regiunea și a fost transportat spre Coreea. Nici n-apucaseră ai noștri să trimită jumătate din cantitatea adunată, când ni s-a transmis că ajunge, ajunge, nu mai e nevoie

să se trimită nimic, fiindcă nu au loc de depozitare. Zhou Enlai a fost foarte bucuros și a dat regiunea Gaomi drept un bun exemplu, demn de urmat de către toată lumea. Așa se face că până în ziua de azi oamenii din întreaga regiune simt o mare mândrie când își amintesc acele momente.

În privința bumbacului, eu socotesc că mă pricep doar pe jumătate. De la faza plantării până la prelucrare, îmi este foarte cunoscut fiecare proces, mai cu seamă că m-am ocupat de treburi de felul acesta vreme îndelungată. De aceea, vă rog să-mi îngăduiți să mai flecăresc un pic despre bumbac.

La mijlocul lunii a treia, după calendarul agricol, când soarele își întețea puterile, temperatura pământului crescuse, râul prinsese să se dezghețe, iar oamenii, care stătuseră cuibăriți în case o iarnă întreagă, ieșeau acum de prin culcușuri, își întindeau brațele, se îndreptau de șale și parcă mai toți crescuseră cu câțiva centimetri peste iarnă. Vitele cu pielea bătătorită ieșeau de prin grajduri, cu cozile și crupele mânjite de bălegarul moale. Își mișcau alene spinările ascuțite precum tăișul cuțitului, în timp ce trăgeau grapele, îndreptându-se, copleșite parcă de griji, către câmpul nemărginit. Aricii cu țepii zbârliți ca iarba uscată umblau somnoroși prin canalul cu apă în căutarea gândacilor, dar și a iubirii. Broțăceii slăbănogi stăteau în apă și orăcăiau înfundat, de parcă ruginiseră pe dinăuntru; de altfel și pe ei parcă se așternuseră ceva pete de rugină. Pe drumul de pe care vânturile iernii spulberaseră țărâna, noi mergeam alene pe lângă vite. Ogorul cu culturile de bumbac fusese arat în toamna anului ce trecuse și, după ce înghețase peste iarnă, pământul era acum moale și reavăn. Toată lumea spunea că primăvara pământul arată ca un burete-de-mare, iar acum, privind cu luare-aminte, îmi dădeam seama că era mult adevăr în vorba aceasta. Noi aveam de gând să arăm pământul cu ajutorul vitelor, să fărâmițăm bolovanii, ca apa să se păstreze mai bine în sol și apoi să ne pregătim de semănat. Cum stăteam cocoțați pe grapă, trăgeam de frâiele lungi de vreo trei metri, care ne făceau legătura cu căpăstrul vitei. Ne legănam odată cu grapa de fier și înaintam ca pe valuri, cu sufletul

înviorat de speranțe stârnite pe neașteptate. Ce mult mi-aș fi dorit să înalț capul și să cânt, să mă uit către cerul acela lipsit de simțăminte, dar de un albastru atât de profund, să-mi îndrept ochii către locul unde, în depărtare, pământul se îngemăna cu cerul. De când mă știu mi-a fost greu să accept ideea că Pământul este rotund și se învârte în jurul Soarelui. Mi-aș fi dorit atât de mult ca cerul să fie rotund și Pământul pătrat, că doar se spune „Cerul este precum o boltă care acoperă cele patru zări". Și se mai spune și „Cerul este albastru-închis, câmpul este nemărginit, vântul suflă prin ierburile căzute, în apropiere oile și vitele se adună". Deci Pământul este pătrat, universul este mărginit, iar omul își vede mai departe de viața lui. Dar chiar dacă Pământul cu-adevărat este pătrat și universul cu adevărat mărginit, omului nu-i e deloc mai ușor să-și ducă traiul. Când se întâmpla să mai trag câte un pui de somn pe câmp, cu un ochi supravegheam vitele ostenite, care stăteau țepene și rumegau. Cum-necum pășteau iarba și o mestecau. Când una dintre vite nu mesteca, însemna că avea ceva și atunci Burtosul Guo îmi dădea poruncă să-i torn pe gât niște urină fierbinte, ca să-i stârnesc rumegatul. Metoda aceasta uneori dădea roade imediat, alteori nu era de nici un folos. Atunci, Burtosul Guo îmi cerea să ciocănesc în coarnele vitei cu mânerul biciului, ca să-i stârnesc astfel senzația de rumegare. Asta cam seamănă cu metoda călugărilor din școala budistă Linji[1], care îi loveau pe discipoli cu bățul în cap, ca să-i facă să priceapă mesajul mai bine. Nici metoda aceasta nu dădea roade întotdeauna. Dacă vita chiar nu rumega, atunci era semn clar de boală și însemna că nu mai putea să trudească. Eu mă gândeam mereu că, dacă ar exista de la natură niște vite șmechere, acestea ar profita de un asemenea prilej și s-ar abține de la rumegat, ca să fie lăsate în pace. Din fericire, vitele nu erau așa nemernice ca mine, altminteri de mult n-ar mai fi fost puse la muncă de către om.

1. Școală ce ține de budismul chan. Numele ei japonez este Rinzai.

Grapa de fier se legăna în voie peste urmele lăsate de copitele vitelor, iar pământul moale își scotea la iveală straturile proaspete unul după altul. Pământul e asemenea unui covor de lână, înțesat cu modele vălurite, frumoase și regulate și nu-i de mirare că Burtosul Guo spunea adeseori că a cultiva pământul este ca și cum ai face o broderie meșteșugită. Pe când lucram la fabrica de prelucrare a bumbacului, mă suiam uneori pe stiva de baloți de bumbac, înaltă de vreo zece metri, și de acolo, de sus, priveam pierdut în depărtare, în speranța că aveam să zăresc lumea largă, cu lacurile și mările ei nesfârșite. Pe acestea nu mi-a fost dat să le văd niciodată, însă mi-am bucurat ochii admirând ogorul care mi se dezvăluia asemenea unei tapiserii măiastre. Un zid de cărămidă, înalt de doi metri, despărțea fabrica de prelucrare a bumbacului de restul lumii, ceea ce îmi dădea impresia că aveam parte de o fericire închisă în colivie. Omul nu năzuiește întotdeauna să pornească în lumea largă în căutarea marilor împliniri. De acolo, de sus, de unde mă cocoțam eu, vedeam doar ogorul binecunoscut, pe care viermuia puzderia de țărani. Știam mai bine ca oricine cât de trudiți erau ei, însă, dacă mă gândesc bine, în ochii literaților toate acestea erau aidoma unei poezii sau unei picturi, căci pentru ei suferințele acestor oameni nu însemnau nimic, de parcă acești țărani erau doar niște prăpădiți – ei nu zămisleau copii – pe care nu-i durea nimic niciodată. Bruma atinsese petalele florii de bumbac, iar când ghemotocul copt se desfăcea, bumbacul imaculat se umfla și se desprindea ușor, precum norii albi răsfirați pe cerul azuriu. Vedeam linia râului, dar nu-i deslușeam curgerea, iar satul îmi părea ca de jucărie. După ce mă suiam acolo și priveam în depărtare, aveam sentimentul că spiritul meu se înălța deodată într-un zbor lin. Nu-i de mirare că se spune adesea „Cu cât urci mai sus, cu atât vezi mai departe". De aici admiram când albul ghemotoacelor de bumbac, când verdele luxuriant al câmpului, dar și ridichile roșii, strălucitoare, frunzele aurii de fasole sau plopii semeți care străjuiau canalul cu apă, ca niște făclii aprinse. Aerul răcoros de toamnă se strecura timid în plămânii oamenilor. Pe

mine mă încerca o senzație tare plăcută să stau cocoțat pe baloți și să privesc florile de bumbac și chiar îmi era teamă să mă întorc pe câmp, la muncă.

Primăvara, când mânam vitele la arat, fetele din sat se adunau în hambarul echipei de producție și alegeau semințele de bumbac. Pe cele coapte, rodnice, le puneau în coșurile mari; pe cele uscate, necoapte, în coșurile mici. Era o muncă nespus de plăcută, care le aducea multă bucurie, căci femeilor le plăcea să se adune acolo, mai cu seamă că toate erau măritate și, prin urmare, puteau fi cât se poate de slobode la gură. Firește că subiectul principal se învârtea mai totdeauna în jurul chestiei aceleia dintre picioare. Se stârnea de fiecare dată așa o veselie, că se zguduiau pereții de râsetele lor.

Într-o zi, Burtosul Guo m-a trimis să-l caut pe administratorul Bao, ca să-l rog să mai pună o înnăditură la jugul unei vite. Așa se face că am ajuns în hambar, unde mi-a fost dat să aflu multe lucruri noi.

— Cumătră, dă-mi și mie scula ta de acasă s-o folosesc și eu puțin!

— Da' scula ta ce cusur o avea?

— A mea și-a făcut plinul.

— Așa de mică e?

— Scula ta e mare rău!

Și cum se dezlănțuiseră ele atunci, taman bine că a intrat administratorul Bao.

Au urmat hohote nestăvilite de râs.

Alte lucruri învățate: tare, moale, groasă, subțire, lungă, scurtă, coboară, urcă etc. Toate cuvintele ajunseseră să aibă conotații sexuale. Cică fusese acolo și o femeie de vârstă mijlocie, pe numele de familie Li, foarte libertină, despre care toți bărbații vorbeau că era bună la pat. Odată, atât de desfrânat a vorbit, că s-a înfierbântat tare și, cum stătea ea pe semințele de bumbac, pur și simplu și-a udat pantalonii. După câțiva ani, pe când lucram la fabrica de prelucrare a bumbacului, am descoperit că atunci când fetele mari se adunau și își dădeau drumul la gură, nu erau cu nimic mai prejos decât femeile în

toată firea, doar că se mai sfiau uneori, nu vorbeau chiar așa deochiat.

După ce alegeau semințele de bumbac, le stropeau cu apă caldă și le adunau în grămezi, ca să se încălzească. În felul acesta, coaja tare se înmuia și miezul încolțea. Când ieșeau mlădițele, imediat erau stropite cu insecticidul 3911, ca să fie stârpite ouăle de dăunători. Bumbacul atrage foarte multe gângănii – păduchi de plante, păianjeni roșii, gândaci nas-de-elefant și alte insecte. O puzderie, așa încât, de îndată ce ieșeau mlădițele, trebuia să pulverizăm insecticidul până târziu în luna august. De aceea, mulțimea de fete, la care se mai adăugau și câțiva băieți îndrumați de un tehnician, umblau în fiecare zi cu bidoanele în spinare și stropeau cu insecticid. Și o țineau așa vreo trei luni. Am făcut și eu munca asta până mi s-a acrit. La început, în timp ce pulverizam insecticidul, mai și inhalam, și din această pricină, după câteva zile, aproape că-mi pierdeam mirosul și nimic mai mult. În anii '60 abia începuse să se dezvolte piața de insecticide agricole, iar cei care se ocupau de pulverizarea chimicalelor erau obligați să poarte mască pe față, mănuși de cauciuc, haine cu mâneci lungi, ca să acopere cât mai mult, căci ni se spunea că nu avem voie să expunem nici cea mai mică părticică de piele. Toate fetele urmau întru totul instrucțiunile. Apoi, când a venit rândul nostru să preluăm pulverizatoarele, toate interdicțiile au fost înlăturate, încât ajunseserăm să nu ne pese nici când pulverizam insecticide foarte puternice, foarte otrăvitoare, cu fosfor organic, de tipul 1059 sau 1605. Fetele însă își prețuiau pieptul foarte mult și de aceea purtau cămăși de protecție, cu mâneci trei sferturi, dar nu era chip să le faci să poarte mască la gură. Cine o făcea ajungea bătaia de joc a tuturor. De mănuși nici nu mai încăpea vorbă, pentru că la echipa de producție nu existau bani pentru așa ceva. Dacă se întâmpla să fie cumpărată o pereche, atunci era pusă la păstrare și nimeni nu se îndura s-o poarte. Noi, băieții, eram și mai hotărâți decât fetele. Dacă tot n-aveam nimic tainic de acoperit, la ce bun să fi purtat cămașă? Ca să spun drept, la vremea aceea nimeni nu vorbea de cămașă, căci nu-i

nici un secret faptul că țăranii nu purtau niciodată cămașă. Iarna ne puneam pe noi câte o pufoaică, iar în restul timpului o jachetică. Ce maiou, cămașă, pulover, chestii d-astea? N-aveau nici o legătură cu țăranii. Acum bineînțeles că au legătură, căci țăranii s-au îmbogățit, nu glumă! La vremea aceea, să fi pus pe noi mai multe straturi de haine era, în primul rând, mare bătaie de cap. În al doilea rând, nu ne-am mai fi simțit în largul nostru câtuși de puțin. Acum însă toată lumea spune că țăranii s-au șmecherit și mă întreb dacă nu cumva asta are legătură cu straturile numeroase de haine pe care au ajuns să le pună pe ei. De cum am intrat la fabrica de prelucrare a bumbacului, secretarul filialei de partid ne-a instruit: „Tovarăși, maiourile, flanelele, cămășile – toate sunt fiii și fiicele bumbacului". Mi s-a părut atunci că vorbele lui tăinuiesc atâta înțelepciune, încât, iată, nu le-am putut da uitării nici până în ziua de azi.

Noi, goi până la brâu, desculți, îmbrăcați doar cu o pereche de pantaloni și cărând câte un bidon de douăzeci și cinci de litri în spinare, cu pulverizatoarele în mâini, împrăștiam insecticidele nimicitoare, în lupta cu dușmanii bumbacului, chiar cu dușmanii noștri adică. Noi, flăcăii cu spinarea golașă, câștigam același salariu ca fetele. Ele aveau mereu de comentat, fiindcă bluzele lor se rodeau din pricina bidoanelor pe care le duceau în spate.

— Dezbrăcați-vă și voi la bustul gol! le ziceam noi golănește.

Firește că nu avea nimeni o asemenea îndrăzneală. Când a început să se dezvolte industria chimicalelor pentru agricultură, insecticidul acela a devenit atât de puternic, încât putea otrăvi trei verigi din lanț. De pildă, dacă șobolanul otrăvit era mâncat de pisică, și pisica se otrăvea, iar dacă pisica otrăvită era mâncată de om, acesta murea imediat. Noroc că omul otrăvit nu mai era mâncat de alt om. Țăranii aveau mare grijă de mortăciuni, socotind că sunt mai prețioase decât viața, drept care le îngropau adânc în pământ, acolo unde nu ajungeau câinii să le dezgroape ca să le mănânce. Altminteri, probabil

că s-ar fi otrăvit și câinii. Apoi insecticidul și-a mai pierdut din putere, asta se vedea din faptul că niște gândaci de bumbac puși în insecticidul cunoscut drept foarte toxic și lăsați acolo o vreme nu pățeau nimic, ci rezistau mai departe bine-mersi. Unii spuneau că insecticidul era la fel, dar omul și gândacii dăunători căpătaseră rezistență. Era o fată printre noi care pulveriza insecticid împreună cu mine, pe nume Fang Biyu – o fată frumușică, ochioasă și cu o guriță mică. Chiar dacă era cu patru ani mai mare decât mine, eu tot visam că într-o bună zi mi-ar putea fi nevastă. Era o fată viguroasă, care fusese crescută doar de tatăl ei, fiindcă soarta o lăsase de timpuriu fără mamă. Taică-său ăsta era dat dracu' – știa arte marțiale și se povestea că odată, din două lovituri de picior, a trimis pe lumea ailaltă un afurisit de câine. Fata asta învățase de mică artele marțiale cu el, așa că era în stare să-și ridice piciorul deasupra capului și să lovească năprasnic. Toți băieții râvneau la ea, dar mai toți se temeau de loviturile ei nimicitoare. Prin urmare, nu puteau decât cu vorba să-și împlinească fanteziile, pentru că nici unul nu îndrăznea, de fapt, să-i facă avansuri. De aceea, fata aceasta atrăgea deja privirile tuturor înainte să ajungă la fabrica de prelucrare a bumbacului, ca muncitor sezonier. Pe vremea când lucram împreună la echipa de producție și pulverizam insecticid, nu știu cum s-a făcut că am băut cam jumătate de sticlă de acid, dar n-am murit, doar am fost buimaci vreme de câteva zile. Să zicem că atunci am scăpat de câțiva viermi intestinali, drept care ne-am luat iar în spate bidoanele și ne-am pus pe treabă. Ceilalți o întrebau de ce a vrut să-și pună capăt zilelor, dar ea le răspundea tot cu o întrebare: „Cui vi se pare vouă că i s-a urât cu viața?" „Păi, dacă nu-ți căutai moartea, atunci de ce-ai dat pe gât otravă?" „Ca să scap de viermii din burtă."

Fetișcana asta mi-a lăsat o impresie profundă de-a lungul timpului. Sincer vorbind, în ultimii zece ani și ceva am avut norocul să întâlnesc multe fete de ispravă, dar, din câte mă ajută pe mine memoria, n-a fost nici una precum Fang Biyu. Ca să folosesc o vorbă la modă: fetișcana asta avea o vitalitate înnăscută,

ceva cu totul aparte față de oamenii obișnuiți. Mai mult, avea un gât lung, care o făcea să se remarce cu ușurință și de aceea, într-o vreme, o poreclisem „Lebăda albă". În ultimii ani, am ajuns și eu să învăț tot felul de lucruri și așa am aflat că, dacă e să faci o comparație, mai degrabă să pomenești lebăda sălbatică, nu lebăda albă, căci aceea este mult mai rafinată, mai delicată. Aflând așa ceva, am ajuns să regret faptul că la vremea aceea nu mi-a trecut prin cap să-i spun „Lebăda sălbatică". Poate că nu mi-a venit o asemenea idee și fiindcă știam prea bine zicala aceea: „Orice broscoi visează să mănânce carne de lebădă sălbatică". Tare nătâng mai eram pe atunci! Dacă îți aluneca privirea în jos pe gâtul fetei, dădeai peste pieptul ei săltat, care o făcea cu totul deosebită de celelalte fete. La sat, acestea se rușinau dacă aveau pieptul mare, socotindu-l tare urât și de aceea, adeseori, când vedeau că le cresc sânii, îi legau strâns cu o fâșie de pânză, de îi turteau de tot. Ajungeau bieții de ei să arate ca niște movilițe strivite. În general, fetele de la țară erau pieptoase, însă fetișcana asta, Fang Biyu, chiar că avea pieptul precum munții Himalaya. La fel, avea picioarele lungi, brațele lungi și pielea mai negricioasă, dar lucioasă. Alte părți ale trupului ei n-am avut fericirea să văd și nu pot decât din imaginație să mai scot câte ceva.

Îmi amintesc deseori de momentele când, în urmă cu aproape douăzeci de ani, pe vremea când eram la echipa de producție, străbăteam mii de hectare de bumbac împreună cu Fang Biyu și celelalte fete și împrăștiam insecticide, ca să stârpim gândacii. Ce vremuri romantice, surioară Fang Biyu! Aveai fruntea senină și părea că pe cerul limpede nu s-a abătut nici un firicel de nor. Umerii tăi rotunjori semănau cu luna nouă agățată pe boltă la apus; talia îți era mlădioasă precum crenguța de salcie care tremură în bătaia vântului; sânii moi precum păinițele tocmai scoase din cuptor; buricul tău rotunjor, ca o monedă de aur. Toate acestea erau versuri dintr-un cântecel obscen, *Cele optsprezece mângâieri*. Aluziile coborau câte un pic, până când treptat ajungeau în zona desfrânării.

În anul acela, bumbacul a crescut ca nebunul. Fiindcă plouase din belșug, lujerii cu floare ajungeau și la un metru și jumătate înălțime. Dimineața, în zori, soarele roșu se ivea bucățică cu bucățică din marea de ceață deasă care învăluia totul și odată cu el parcă se ridica ușurel o cortină nesfârșită de voal roșu, trasă între cer și pământ. Noi tocmai ajunseserăm pe câmp, zgribuliți nevoie mare. Tehnicianul scosese apa din fântână și printr-o țeavă de sticlă punea insecticid în apă, apoi îl amesteca și ni-l turna în bidoane. Fang Biyu și-a cuprins brațele goale și a spus:

— De la ceața asta deasă, pe crengi și pe frunze e numai apă. Dacă mai pulverizăm și noi insecticidul, n-o să se prelingă totul pe jos?

Tehnicianul, un tip de vârstă mijlocie, care avea mereu urdori la ochi, era vestit în echipa de producție pentru cât era de sâcâitor, și șeful de echipă simțea o oarecare teamă când dădea cu ochii de el.

— Și dacă o să se prelingă, a zis el, privind-o pieziș, o să-l absoarbă pământul. Ce te tot frământi?

Fang Biyu n-a mai scos nici o vorbă, ci i-a întors spatele și a început să pompeze aer în pulverizator. Puterea brațelor ei făcea ca pieptul să-i salte cu mare iuțeală. Uneori stăteam în fața ei, alteori în spate, și de multe ori rămâneam cu privirea ațintită asupra ei când pompa aer în pulverizator și atât de fascinat eram, că până la urmă uitam că și eu ar fi trebuit să fac același lucru. De fapt, nu cum pompa aerul mă interesa pe mine, ci urmăream povestea spusă de trupul ei. Pentru un bărbat care de-abia descoperă tainele iubirii, trupul femeii, pe de-a-ntregul, este o poveste fascinantă, plină de mistere. Din pricina aceasta, de multe ori am îndurat batjocura și vorbele grele ale tehnicianului, însă cu greu reușeam să mă dezbar de proastele obiceiuri. Era de ajuns să dau cu ochii de fesele acelea cărnoase sau de scobitura dintre sâni, atunci când se apleca, și parcă eram vrăjit, nu mai știam de mine. Chiar dacă îmi era limpede că asemenea gânduri încălcau toate preceptele morale, forța de atracție a femeilor era mult mai puternică decât orice

morală, ca să spun sincer. Firește că toate acestea țin de domeniul trecutului.

Când am pătruns pe câmpul cu bumbac, am văzut cum lujerele încărcate cu flori ajunseseră să se aplece de atâta greutate, desenând parcă o rețea deasă peste canalele de irigații. Cum ne mișcam un pic, picăturile de rouă cădeau în ploaie, iar după câteva minute eram uzi din cap până-n picioare. Deși era o dimineață de vară, răcoarea aceea îmi dădea frisoane și senzația de frig era și mai mult intensificată de ceața rece. Insecticidul pulverizat pe lujerele de bumbac cădea peste noi. De aceea, nu era tocmai adevărat că noi stropeam bumbacul ca să stârpim gândacii, parcă îl stropeam ca să ne stârpim pe noi înșine. Din fericire, aveam deja rezistență la otravă. Odată, am luat păduchi și atunci Fang Biyu a venit cu o soluție cât se poate de eficientă: mi-a pulverizat pe cap insecticid agricol din cel mai puternic, care a stârpit păduchii de n-a mai rămas nici urmă, iar eu n-am avut nici pe naiba. Noi absorbeam prin toți porii insecticidul acela puternic și bănuiesc că mi-a mai rămas încă ceva în sânge, fiindcă de câteva zeci de ani nu m-am mai căptușit cu nimic, nici păduchi, nici altceva. Nici măcar țânțarii nu mă mai înțeapă, ceea ce mă face să cred că, de fapt, am avut de profitat de pe urma acelor otrăvuri. Totuși, atunci când se făceau apeluri pentru a dona sânge, eu nu mă încumetam niciodată să mă ofer voluntar, lucru care în concepția unora însemna un nivel scăzut de conștiință, însă știam eu de ce.

După ce terminam de pulverizat un bidon întreg, ne adunam din nou lângă fântâna de la capătul ogorului, unde tehnicienii ne făceau plinul cu insecticid. Atunci mi se desfășura în fața ochilor o priveliște minunată, fiindcă deseori acestea erau chiar momentele când razele soarelui risipeau ceața deasă. În timp ce strălucirea nesfârșită se împrăștia peste pământ, pe câmpul de bumbac netulburat de prezența noastră picăturile de rouă se iveau pe frunze, ca perlușele albe într-o montură fină, pure și imaculate ca niște fecioare. Pe unde trecuserăm deja și tulburaserăm tihna plantelor frunzele erau întoarse cu

fața în jos, scoțând la iveală un verde profund, ca o dungă groasă ce semăna cu o graniță. Deosebirea dintre zona aceasta foarte verde și restul ogorului era precum deosebirea dintre o fecioară și o femeie în toată firea. Comparația aceasta poate că sună cam nepotrivit și cam vulgar, dar fusese făcută de unul dintre tinerii veniți la muncă din Qingdao, care se ocupa și el cu pulverizarea insecticidului.

Însă cea mai grozavă priveliște firește că nu era cea pe care o oferea bumbacul, ci trupurile fetelor, mai ales cel al lui Fang Biyu. Cum am spus mai devreme, ea purta o bluză roz, cu mâneci scurte, iar în partea de jos avea o pereche de pantaloni vopsiți în negru, făcuți din saci pentru îngrășăminte cu uree, din Japonia. Când se udau de rouă, hainele i se lipeau strâns de trup, și-n mintea mea era ca și cum ar fi fost despuiată. Pot spune că abia privind-o pe Fang Biyu am ajuns să-mi dau seama cum sunt femeile. Și ar mai fi o imagine despre care trebuie să vă povestesc: pe sacul din care erau făcuți pantalonii ei fuseseră scrise cu caractere mari, negre, cuvintele *uree japoneză*. Micuții japonezi au o tehnică dată naibii și se pricep de minune să imprime vopseaua, așa că oricât ne-am străduit noi la vopsitoria din sat, tot n-am reușit să acoperim scrisul acela. Deci caracterele mari, negre, erau atât de vizibile, că pe fundul lui Fang Biyu scria: pe buca stângă – uree, pe cea dreaptă – japoneză. Așa se face că Fang Biyu s-a ales cu o a treia poreclă: Uree japoneză.

Când a aflat și ea despre acest lucru, nu s-a mai îmbrăcat cu pantalonii aceia, dar porecla a mai funcționat încă multă vreme. În general, glumele o înfuriau cu greu pe Fang Biyu, dar dacă se supăra, tuna și fulgera, nestăvilită ca o furtună, și mitralia înjurături către toată lumea.

Într-un an, gândacii de bumbac s-au dezlănțuit cu sălbăticie și aproape că au mușcat din fiecare floare de bumbac, care, pălită de mușcătură, cădea foarte repede. Asta însemna că ogorul fusese plantat degeaba. Șeful de echipă era foarte neliniștit și a mobilizat pe toată lumea, cu mic, cu mare, să vină cu sticlele și să adune gândacii. Norma era de o sută de gândaci

și, cu atâția ochi vigilenți și mâini iuți, într-o dimineață s-a ajuns la o captură de mai bine de două mii de gângănii. Când a văzut șeful de echipă cum stă treaba, a schimbat norma de la o sută la cinci sute. Gângăniile acelea cărnoase erau bălțate, de toate culorile. Toată lumea se punea pe treabă și număra gândacii pe drum, însă cum șeful de echipă nu mai prididea cu număratul, a schimbat măsurătoarea de la bucată la greutate și astfel norma a devenit de o sută de grame. De teamă că gândacii s-ar putea întoarce pe câmp sau că unii cu intenții rele ar putea să facă vreo prostie și să le dea drumul, șeful de echipă le-a cerut tuturor să ducă gândacii la depozitul echipei, unde să fie cântăriți de paznic. Unii, după ce-i cântăreau, îi duceau acasă pentru găini, doar că și găinile, după ce mâncau câțiva, își întindeau gâturile și îi scuipau. Se vede treaba că nici ele nu-i suportau pe scârboșii aceia de gândaci.

Era acolo o femeie care aduna împreună cu noi, tușa Wang, cu o înfățișare tare blândă. Încă de mică trecuse la creștinism, doar că atunci când prindea câte un gândac, îl invoca repede pe Buddha. Vasăzică, un credincios creștin apela la formulele budiste! Chiar că era o dovadă vie a uniunii dintre gândirea orientală și cea occidentală! Ea spunea că aceia erau niște gândaci sfinți și nici nu termina de prins cât era norma, că dădea fuguța la templu să facă ceva mătănii. Unii tineri o acuzau că e o bătrână superstițioasă, dar ea le spunea că nu se teme de gurile lor și adăuga:

— Atunci când o să vă ardă vouă buza, să cereți ceva de la zei, că n-o să mai găsiți poarta templului!

Acum, când mă năpădesc amintirile, să vorbesc un pic și despre momentul plantării bumbacului. Cerul își are ordinea lui și după arșiță veneau ploile abundente. În anii '60, când ploua mult, se produceau inundații cumplite. În anii '70 însă, a fost o arșiță nemaiîntâlnită, iar pământul s-a uscat de parcă fusese pârjolit de flăcările mistuitoare ale cuptorului. Ca să plantăm bumbacul, aveam nevoie de apă. Mai întâi, ne-am chinuit să cărăm apă de la fântână, o muncă de-a dreptul istovitoare, Apoi s-au făcut canale și tot noi ne opinteam să le umplem,

cărând apa cu cobilița. Într-un an a fost așa o secetă, că începuse să iasă fum din pământ. După ce căram apă o zi întreagă, umerii mi se umflau ca niște pâinițe proaspăt rumenite. Umblam în picioarele goale și chiar dacă pământul era rece, mă înțepa sau mă zgâria, tot desculț îmi plăcea să merg. Fang Biyu purta pe umeri o haină de protecție făcută din pânză groasă, de culoare verde-închis, în formă de frunză de lotus, care îi scotea și mai mult în evidență gâtul lung. Arăta ca un receptacul de lotus, proaspăt smuls dintre frunze. Fiindcă ea practicase artele marțiale, avea o forță neobișnuită și de aceea, atunci când muncea, aveai impresia că dă o reprezentație. Fetișcana asta ducea cu cobilița două găleți de apă și mergea cu pași mari, de parcă aluneca pe stele. Se legăna ușor, mlădios, iar găleților se balansau și ele în voie. Semăna cu un vulturaș care își desface aripile sau poate că eram eu prea îndrăgostit de ea și pur și simplu totul mă vrăjea. Tinerii, în bună parte, se îndrăgostesc prima dată de femei mai mari decât ei, atunci când sunt pe jumătate copii și pe jumătate tineri necopți. Iubirea e și dulce, și amară, fiindcă ei au nevoie și de dragoste maternă, dar și de dragoste fizică, iar o femeie matură tăinuiește într-un singur trup putința de a satisface ambele nevoi.

Am uitat să vă spun că la vremea când amestecam semințele încolțite de bumbac cu insecticidul 3911, a început să bată vântul dinspre sud-est, umed, blând, ducând mirosul greu de insecticid până la casele noastre. Mâncam și nu mai simțeam gustul mâncării, nici somnul nu ne mai era liniștit, dar pe sufletul meu pusese stăpânire o stare euforică de neînțeles. În noaptea neagră, învăluită de mirosul otrăvurilor, inima mea neliniștită fremăta, dar parcă plutea undeva în aer o teamă care stătea gata să se abată peste fericirea mea. Insecticidele agresive îmi stârniseră dorințele trupești. La început, mi-am dat pe față cu niște cremă „Floarea-soarelui", furată de la soră-mea, dar când aceasta m-a dibuit, m-a luat la ceartă și la ocară:

— Nesimțitule! Ce să vezi, ai ajuns și tu, un prăpădit, să faci pe cochetul!

În timpul acesta, și tata îmi arunca niște priviri pline de dispreț. După ce am terminat masa de seară, am țâșnit afară din casă și am fugit, ca un cățeluș, prin praful de pe strada mare, cântând cântece din opere revoluționare. Eram atunci în perioada când mi se schimba vocea, cântam ca naiba, iar când nu eram în stare să iau tonalitățile înalte, eram foarte nemulțumit. Am fugit o vreme, după care am început să mă vânzolesc prin fața casei lui Fang Biyu, unde se găseau movilițe de iarbă, lujere de bumbac și porumb. Un cățeluș amușina pe acolo, nu știu ce drăcie punea la cale. Eu eram îmbrăcat foarte sumar, însă nu simțeam deloc răcoarea nopții. Și dacă mi-ar fi fost frig, tot n-aș fi plecat, așa că nu m-am clintit din loc, imaginându-mi cum avea să se petreacă minunea: Fang Biyu, cu inima ei sensibilă ce rezona cu-a mea, își dăduse pe față cu cremă parfumată și dulce marca „Floarea-soarelui". Era îmbrăcată, în partea de sus, cu o bluză de corp mulată, de un roșu apos, cu o jachetă croșetată, de un roșu închis, precum sosul de soia, pulover roșu, bluzon de pânză kaki, iar în partea de jos avea chiloți roșii cu flori, dres de mătase roșu închis și pantaloni albaștri de doc. În picioare purta șosete de nylon, înflorate, și pantofi de pânză cu talpă de cauciuc. Se apropia de mine cu pas delicat și tărăgănat. Ea nu se purtase niciodată după dorința mea, deși sigur că era capabilă să simtă dragostea pe care i-o purtam, doar că nu voia să mă ia în seamă și cu asta basta.

În perioada aceea, mai trebuia și să ne îngrijim de bumbac – să tăiem crenguțele care creșteau aiurea, să rupem vârfurile, să stropim cu substanțe pentru stimularea creșterii și pentru stimularea maturizării. După Sărbătoarea Mijlocului Toamnei[1] trebuia să ne apucăm de adunat pleava care rămânea după cules.

1. Sărbătoarea Mijlocului Toamnei este o sărbătoare a reunirii întregii familii. Are loc în a cincisprezecea zi a celei de-a opta luni, conform calendarului agricol.

Culesul nu era deloc o muncă relaxantă. Nici fetele care adunau frunzele de ceai nu erau atât de îmbătate de romantism ca în filmul *Sora Liu*[1]. Când făceai o asemenea muncă, te alegeai în primul rând cu dureri cumplite de spate!

Circulau multe povești despre culesul bumbacului, ba chiar și un cântec – *Balada culegătorului de bumbac*, al cărui autor chiar nu-l știu. Mi-e imposibil să-mi amintesc melodia, dar versurile erau cam așa:

Vino, lună a opta! Vino iute, iute!
Pe deal se duc fete bumbacul să culeagă.
În fața ochilor se așterne marea de floare albă.
Mijlocele aplecate, fetele arcuite
Când spre stânga, când spre dreapta,
Toate vor bumbacul să-l adune,
Să-l culeagă...

Eu, fiind mai mic decât ceilalți băieți, eram trimis la cules împreună cu femeile. La vremea aceea, socoteam că nu sunt bun de nimic, dar acum, când îmi amintesc momentele acelea, zău că totul era așa romantic! Bumbacul cules se cântărea, ceea ce îi mobiliza pe toți să tragă pe rupte, ca să adune cât mai mult.

Firește că Fang Biyu era iute de mână.

Când o știam prin preajmă, orice durere de mijloc sau de mână dispărea ca prin minune, de parcă nici n-ar fi existat.

Sezonul în care culegeam bumbacul era și perioada în care se fierbeau cartofii roșii, se murau morcovii, ceapa, fasolea, așa că la prânz mâncam pe câmp, ca să avem vreme să culegem cât mai mult.

Bumbacul era transportat în depozitele echipei de producție, unde femeile în vârstă alegeau iarba și uscăturile, apoi îl întindeau la uscat pe rogojina împletită din lujeri de sorg, îl ambalau, iar bărbații îl încărcau în mașini de toate felurile

1. *Sora Liu* (*Liu San Jie*) este un film muzical din 1961, considerat un clasic al cinematografiei chineze.

și îl duceau la vânzare, la fabrica de prelucrare a bumbacului. Pe vremea aceea au început lucrurile să ia o altă întorsătură, cu totul neașteptată.

În 1973 am fost trimis împreună cu Fang Biyu la fabrica de prelucrare a bumbacului, care se afla la vreo zece kilometri de casele noastre. Ce sarcină grozavă căzuse pe capul meu! Trebuie să mărturisesc că am avut această șansă pentru că unchiul meu era contabil acolo, și Fang Biyu pentru că devenise logodnica lui Guo Zhongliang, fiul secretarului de partid, de la echipa mare, cel care avea o cicatrice pe-o pleoapă.

CAPITOLUL 1

În anul acela, eu abia împlinisem șaptesprezece anișori, în timp ce Fang Biyu avea douăzeci și doi. Cu scrisorile de la centru în mâini, cu saltelele făcute sul în spinare, am ieșit amândoi din satul pe care nu-l mai părăsiserăm până atunci și am pășit pe drumul de căruțe care ducea spre fabrica de prelucrare a bumbacului, de la oraș. Guo Zhongliang, fiul secretarului de partid, venea în urma noastră ca o căpușă de care nu-i chip să mai scapi. Avea toate motivele din lume să ne urmeze îndeaproape, fiindcă deja căzuse la învoială cu Fang Biyu în privința căsătoriei. Acolo, la noi, învoiala de căsătorie era mai presus decât certificatul de căsătorie cu sigiliul roșu aplicat pe el. Nu-mi era foarte limpede vârsta lui Guo Zhongliang, dar presupun că se apropia de treizeci de ani. Îl uram pe individul ăla, ba aproape că îl socoteam dușman. Îndrăznesc să spun că apelativul acesta – *dușman* – ne sporește prestigiul și lui, și mie. Mă surprindeam uneori aruncând priviri pline de ură către acest prinț moștenitor al satului nostru, cu trupul bine clădit și impunător ca o pagodă neagră, metalică. Avea dinți de cal, gură de catâr, nas de leu și doi ochi mari, lipsiți de orice licărire, foarte depărtați unul de celălalt. Fața îi era plină de alunițe vinețiu, iar pe-o pleoapă avea o cicatrice violet, care se spunea că îi rămăsese în urma unui furuncul căpătat la naștere.

Străbătuserăm cam o distanță de vreo cinci *li* și el tot nu dădea nici un semn că ar avea de gând să facă odată cale întoarsă. Pe neașteptate, Fang Biyu s-a oprit în loc, înclinându-se un pic într-o parte, cu privirea pironită asupra unei sălcii ce purta urmele trecerii omizilor. Și ea era neclintită precum lemnul, și a spus cu o voce tot ca de lemn:

— Nu-i nevoie să ne mai conduci!

Lui Guo Zhongliang i s-a ridicat sângele la cap și s-a îmbujorat tot; cicatricea de pe pleoapă arăta ca o dudă coaptă. Și-a frecat pe uniforma cenușie, nou-nouță, palmele mari ca niște evantaie croite din frunze uriașe, și-a strâns buzele și a scos un țâțâit prelung.

— Du-te înapoi! l-a îndemnat Fang Biyu.

— Eu... mama... tata... au zis să te conduc până...

— Du-te acasă și spune-le să stea liniștiți! l-a îndemnat fata și și-a continuat drumul cu pași mari.

Eu îl priveam cu oarece compasiune pe Guo Zhongliang care își tot ștergea palmele pe haină, dar nu se dădea dus, ci se ținea mai departe după Fang Biyu.

— Frate Zhongliang, Biyu ți-a zis să te duci acasă, așa că fă bine și du-te!

Imaginea serii precedente mi-a trecut numaidecât prin fața ochilor, ca un fluture în zbor lin. La noi acasă, cocoșul cel cu creasta roșie ca focul începuse să cotcodăcească precum o cloșcă. Se vede treaba că urma să vină norocul pe la noi, că numai așa se explică de ce purtarea păsăretului din ogradă era pe dos decât cerea natura.

— Secretarul de partid de la filială s-a îndurat în sfârșit și te lasă să pleci la fabrica de prelucrare a bumbacului! mi-a zis tata. După ce mănânci, să te duci până la el acasă. Fii cu băgare de seamă cum îi vorbești, să nu cumva să-l jignești! Să stai în picioare! Și de te-o pune să stai jos, tu să nu stai! Ai priceput sau ba?

Eu am băgat la cap vorbele tatei, iar în traistă am vârât zece ouă de găină pe care mi le pregătise mama. Am pornit plin de neliniște către casa secretarului, mai ales că tare mă mai

temeam să nu pățesc vreun necaz cu cele zece ouă. De cum m-a văzut, dulăul cel negru al secretarului de partid a și sărit spre mine, de m-a băgat în sperieți. Guo Zhongliang l-a gonit și m-a condus în casă. Lampa de sticlă lumina tare. Secretarul de partid stătea cu picioarele încrucișate pe *kang*, de parcă era Marele Buddha cel misterios. Eram de-a dreptul gâtuit de emoție și nu-mi venea deloc ușor să rostesc vreo vorbă. Secretarul m-a privit cu ochi mari și m-a măsurat disprețuitor din cap până-n picioare, făcându-mi intestinele să se zvârcolească așa de tare, că mi-aș fi dorit în clipa aceea mai degrabă să mă las pe vine la budă. „Tata... spune că dumneavoastră... m-a pus să..." Și cum mă chinuiam eu așa, l-am văzut că-și flutură mâna și zice: „Stai jos!" Avea vocea răsunătoare ca un clopot de bronz. Bătrânii spun că toți cei care s-au născut sub o stea norocoasă au o voce precum dăngănitul clopotului de bronz. Uitasem de-acum de povețele tatei și m-am așezat cu mare sfială pe un scaun de lemn. Secretarul a spus: „Eu mă uit la obrazul lui unchi-tu și te las liber să pleci". În clipa aceea m-a cuprins o recunoștință fără margini și am dat aiurea din cap a încuviințare. „Voi din tată-n fiu ați fost țărani. În timpul reformei agrare, pe ușa voastră a fost lipit anunțul de sechestru, știai? Alt unchi de-al tău, dinspre taică-tu, a fugit în Taiwan în 1947, știai?" Eu eram atât de speriat, că mă treceau sudori reci ca gheața. Secretarul a continuat: „Eu, dacă pot să te las să pleci, pot și să te aduc înapoi. Să nu uiți cum te cheamă!" Eu dădeam întruna din cap. Secretarul a mai spus: „Fang Biyu merge cu tine. Știi bine cine-i ea, da?" Eu dădeam mai departe din cap. „Atunci e bine dacă știi. Fii cu ochii pe ea! Dacă e vreo treabă, vii imediat și îmi spui. În cazul în care are vreo problemă, pe tine te caut, să știi!" Eu m-am întors acasă cu coada între picioare și cu pantalonii umezi de atâta emoție. Traista era mozolită toată, fiindcă din zece ouă opt se făcuseră praf. Mama m-a ocărât cu năduf, ba mai mult a ridicat și vătraiul și mi-a pălit una în cap.

— Nu-l mai lovi! a zis tata îngăduitor. Mâine pleacă la fabrică, lasă-l!

Și iată cum am devenit eu trimisul secretarului Guo, spionul infiltrat pe lângă Fang Biyu. Cât de josnic era totul! De unde știa că eram îndrăgostit de fata asta? Mama lui de nenorocit!

O lăcustă verde ca jadul a poposit pe cracul pantalonilor lui Guo Zhongliang. Și pantalonii erau noi. Zdrahonul ăsta venea după noi cu fața schimonosită de plâns. Eu țineam aproape de Fang Biyu, la o distanță de cinci metri, el se ținea departe de mine, la o distanță tot de cinci metri. Eu eram aproape de Fang, el era departe de Fang. Eu eram încântat pe-ascuns, căci mă aflam între cei doi logodnici. De-o parte și de alta a drumului se întindea câmpul nesfârșit de bumbac. Frunzele peste care căzuse bruma erau ca un ocean de un roșu profund. Multe ghemotoace își desfăcuseră deja cele cinci petale și scoseseră la iveală bumbacul alb, tare, bun de strâns. În curând avea să iasă bumbacul nou și desigur că nu mai era cazul să stau îndoit de șale, ca să culeg florile. Și la fel se întâmpla și cu Fang Biyu. Era îmbrăcată cu o uniformă militară albastră, pentru studenți, care o făcea să arate nespus de atrăgătoare, ca o tânără intelectuală, doar stiloul agățat la buzunar îi mai lipsea.

Și uite așa, păstrând distanța cuvenită, am mers noi o vreme. Fang Biyu iar s-a oprit și a așteptat până când și eu, și Guo Zhongliang ne-am târâit picioarele și am ajuns lângă ea. Atunci a spus:

— Du-te acasă și vorbește cu ai tăi! Dacă nu sunt liniștiți în privința mea, mă întorc imediat acasă.

La auzul acestor vorbe, pe fața lui Guo Zhongliang s-au produs aceleași schimbări ca și data trecută. Și gesturile făcute cu mâinile au fost aceleași. Într-un final, a spus:

— Atunci, tu... du-te! Tata spune că ești în mâinile lui. El poate să te trimită de aici și tot el poate să te aducă înapoi.

Am văzut pe dată expresia de încordare pe chipul lui Fang Biyu. N-a spus nimic, ci s-a răsucit și a plecat. Se vedea limpede că era o persoană care de mică învățase artele marțiale – avea picioarele puternice, mijlocelul și brațele mlădioase, ca și cum tot trupul îi era acționat de mecanisme și resorturi tainice.

M-am grăbit să țin pasul cu ea, ceea ce n-a fost deloc ușor. În curând gâfâiam de oboseală și nădușisem din cap până-n tălpi. Am mers ceva până când am întors capul și l-am văzut pe Guo Zhongliang că stătea tot pironit locului, cu brațele încrucișate, privindu-ne pe când ne îndepărtam. Razele soarelui se revărsau asupra lui, făcându-l să strălucească pe de-a-ntregul, ca și cum ar fi fost un vas mare, smălțuit, de-abia scos din cuptor.

Ce i-o fi trebuit unei fete de ispravă precum Fang Biyu să cadă la învoială de căsătorie cu Guo Zhongliang, cel cu pleoapa însemnată? Chestiunea aceasta ajunsese un subiect de discuții aprinse în sat. Unii spuneau că tatăl ei urmărea să ajungă într-o funcție mare, alții că Fang Biyu voia să profite de ocazie și să fugă din sat. Alții spuneau că se culca de multă vreme cu secretarul de partid, că bătrânul trudea din răsputeri pentru fiu-su și multe altele. Nu puteai să dai crezare unor asemenea bârfe, dar nici nu puteai să le ignori cu totul. Fang Biyu urma să se mărite cu Guo Zhongliang, ceea ce pentru mine trebuia să fie o grea lovitură, dar, surprinzător, parcă îmi era și indiferent. Eram copleșit de fericirea uriașă a plecării din sat la fabrică, deși era vorba doar de o muncă sezonieră.

CAPITOLUL 2

Fabrica de prelucrare a bumbacului avea o poartă foarte mare, metalică, formată din două părți, care glisau pe rotițe. Lângă poartă era înfiptă o pancartă mare, vopsită cu roșu, pe care fuseseră inscripționate îndemnuri de genul „Fumatul interzis", care n-avea nici o legătură cu politica, dar și altele cu mesaje politice clare, precum „Păziți-vă de relele pricinuite de dușmanul de clasă!" La intrare se aflau cele două cămărițe ale milițienilor. Unul dintre aceștia, slăbuț și îmbrăcat cu o cămașă militară ponosită, ținând în brațe o pușcă model 79, plină de rugină, stătea pe un scaun moțăind și din când în când arunca niște priviri aprige, urmărindu-i din ochi pe cei care

treceau pe drum. Când am ajuns cu Fang Biyu la intrare, paznicul ne-a luat la întrebări. Am descoperit de îndată cum ochii lui cercetau cu atenție trupul lui Fang Biyu, ba chiar aveam sentimentul că privirea îi era asemenea unor mâini lacome care îi dezveleau trupul fără milă, dând la o parte haină după haină. Pe mine aproape că nu mă baga în seamă. Îl vedeam cum își sucește capul tot cercetând cu privirea corpul fetei. Vorbea afectat, în limba standard, cu un accent care îți făcea pielea de găină de artificial ce era. Apoi am aflat că acest „câine de pază" de la poartă era soldat lăsat la vatră, acum angajat permanent aici. Carevasăzică, fiind membru în Comitetul de partid al fabricii de prelucrare a bumbacului și, totodată, șeful echipei de pază, trăia pe spinarea statului. Pe numele de familie îl chema Sun, iar prenumele lui era Hedou. Era căsătorit, însă nevastă-sa rămăsese la țară. Șeful de echipă Sun era neobișnuit de slab și avea niște ochi mari, foarte șireți.

După ce am intrat pe poartă, am dat de clădirea unde se aflau birourile. La intrarea în fiecare încăpere erau agățate plăcuțe cu caractere roșii. Eu și Fang Biyu ne descurcam cu cititul cât de cât, mai recunoșteam ceva caractere, așa că am intrat într-un birou fără să stăm prea mult pe gânduri. Cât se conversase cu tipul de la poartă, Fang Biyu se scuturase cu totul de starea aceea de mâhnire adâncă ce o încercase tot drumul, așa încât acum era plină de energie, luminoasă, de parcă era alt om.

În încăpere se aflau șase mese și la fiecare dintre ele stăteau câte unul sau doi oameni. Am dat imediat cu ochii de doi grăsani – am aflat mai târziu că unul era directorul fabricii, iar celălalt secretarul de partid. Jucau șah și în același timp se certau, se tachinau cu tot felul de vorbe deșuchiate. Mai era acolo și un funcționar bătrân, cam neîndemânatic, care stătea lângă tabla de șah, zgâlțâind telefonul și, recunosc, îmi cam inspira teamă individul ăsta.

— Tovarășe, cine se ocupă de înregistrări aici?

Firește că întrebarea a pus-o Fang Biyu.

L-am văzut atunci pe unchiul meu care stătea la o masă, cu capul plecat. Socotea cu abacul și nota ceva într-un catastif ponosit. În momentul acela, în inimă mi s-a înfiripat un sentiment de mândrie, mai cu seamă că, având o rudă acolo, simțeam că mă aflu pe o poziție de superioritate față de Fang Biyu.

Unchiul meu a înălțat capul și ne-a văzut. Pe mine nu m-a luat în seamă, în schimb a salutat-o foarte călduros pe Fang Biyu. Apoi ne-a prezentat secretarului de partid și directorului fabricii, care ne-au adresat la întâmplare câteva vorbe, după care și-au plecat capetele și și-au văzut mai departe, nestingheriți, de șahul lor. Privirile celorlalți din încăpere au fost atrase numaidecât de Fang Biyu, care s-a îmbujorat ușor la față.

— Veniți aici să vă înregistrați! ne-a spus un bărbat de vreo patruzeci și ceva de ani.

Noi i-am dat certificatele cu care veniserăm din sat și cu această ocazie am aflat că pe bărbat îl chema Cai. Se spunea că trebuia să devină și el angajat permanent, completase toate formularele în acest sens, doar că în final cineva l-a reclamat că nevastă-sa e bolnavă de nervi.

— Bătrâne Cai, ți se face o mare nedreptate! îi ciripise atunci Zhou, funcționarul care se ocupa de achiziții, un individ tare spurcat la gură. Dacă tu ești angajat permanent, asta nu înseamnă că nevastă-ta e favorizată în vreun fel. Că stă ea prost cu nervii n-ar trebui să fie o piedică pentru slujba ta împuțită, nu? De ce nu te-ai dus, bătrâne, la regiune să discuți treaba asta? Nu se știe dacă nu cumva te alegeai cu o slujbă sigură și așa n-ai mai fi fost nevoit să te frământi pentru ziua de mâine. Prea ești cinstit, zău așa, bătrâne Cai!

Bărbatul ne-a dat un registru și un pix și ne-a pus să completăm conform fiecărei rubrici – nume, prenume, sex, vârstă, dacă suntem membri de partid sau nu, statutul familial, relațiile sociale și altele. Totul era foarte serios, însă faptul că aveam și noi puțin de-a face cu clasa muncitoare ne emoționa așa de tare pe mine și pe Fang Biyu, că nu puteam să ținem pixul în mână, iar palmele ne transpiraseră de-a binelea.

— Unchiule al Doilea, când sare calul ăla al tău încoace? a întrebat grăsanul cel înalt, cu ochii pironiți pe tabla de șah.

— Unchiule al Doilea, calul meu de mult stă ascuns aici și te așteaptă! Haide! Haide! Să vedem ce idee genială mai ai, a spus grăsanul cel scund, în timp ce a așezat cu zgomot piesa de șah pe partea de tablă a adversarului.

— Tovarășe, să completez cu vârsta reală? a întrebat Fang Biyu.

— Păi, care e vârsta reală și care e aia falsă? a întrebat bătrânul Cai.

— Vârsta reală e douăzeci și doi, cea falsă – douăzeci și trei. Sunt în zodia dragonului.

— Completează cu vârsta reală, a venit imediat răspunsul.

După ce am completat formularele, i le-am dat lui Cai.

— Pentru problemele legate de hrană, duceți-vă și întrebați-l pe el! a spus bătrânul Cai, arătând spre un tânăr ciung.

Nu știu cum ajunsese tânărul acela – un băiat cu trăsături delicate, palid la față – să aibă doar un braț. Ceilalți vorbeau, râdeau și numai el stătea cuminte, țintuind cu privirea neliniștită peretele din față. Curând aveam să aflăm că numele lui de familie era Qin, iar prenumele Shan[1]. Cei cărora le plăcea să citească aiurea caracterele și să se amuze de chestia asta îi spuneau Tai Shan[2] și uite-așa ajunsese el să fie strigat pe numele acesta. Mai târziu, am aflat că brațul îi fusese tăiat de cuțitul mașinii care curăța puful fin de pe țesătura de bumbac; cu alte cuvinte, avusese un accident de muncă și de aceea fabrica trebuia să se îngrijească de el. Prin urmare, căpătase funcția de contabil pentru tot restul vieții, o slujbă ușoară, din care se câștiga bine. Când i-am zărit mâneca goală care se bălăngănea ușor, mi s-a părut că lucrul acesta este tare stânjenitor, însă după ce te obișnuiai cu imaginea, nu mai aveai sentimentul că îi lipsește ceva. El ne-a spus cu răceală în glas că, dacă aducem rația de cereale la cantină, putem primi în schimb bonuri de masă. Dacă vrem să mâncăm legume, atunci putem veni cu bani și cumpărăm legume. Cât face, atâta dăm.

---

1. *Shan* înseamnă „munte".
2. *Tai Shan* se traduce prin „Muntele Tai".

După vreo zece minute, rezolvaserăm deja toate problemele arzătoare. Deodată, directorul adjunct, un bărbat chelios care până atunci nu făcuse altceva decât să privească jocul de șah, a spus:

— Mao, du-i tu la cămin!

Acest Mao, un angajat permanent care se ocupa de tot felul de treburi mărunte, avea un ciuf zbârlit în vârful capului, era încălțat cu niște pantofi negri lucioși și mai tot timpul își trăgea ostentativ mâneca pentru a se uita la ceas. La vremea aceea, puțini erau cei care purtau ceas la mână. Mie nu-mi plăcea puștiul deloc. Numele lui complet era Mao Hongdeng[1], un nume cu rezonanță foarte revoluționară.

Când tocmai ne pregăteam să plecăm, dincolo de ușă s-a auzit clinchetul soneriei unei biciclete. Apoi un lungan a intrat hăhăind, urmat de o fată mică de statură, cu chipul turtit și pistruiat. L-am recunoscut pe bărbatul acesta – îl întâlnisem cândva pe șantierul hidrologic. Era secretarul de partid de la cooperativa agricolă, bun prieten, cam prea bun, cu tușa Liu a Treia, și zic prea bun deoarece fiica ei cea mică semăna leit cu el. Cei doi grăsani care jucau șah și-au abandonat jocul și s-au ridicat să dea mâna cu ultimul sosit, tot hlizindu-se. Acesta a făcut prezentările, spunând:

— Ea e sora mea mai mică.

Apoi s-a adresat fetei:

— El este secretarul Jin, iar el – Yu, directorul fabricii.

A continuat cu prezentările, lucru care mă enerva de-a dreptul, fiindcă pe noi nu ne băga nimeni în seamă.

— Mao Hongdeng, adu și tu câteva scaune, a zis secretarul de partid.

Tânărul s-a supus imediat, pe noi abandonându-ne la ușă. Directorului de fabrică îi râdeau ochii de atâta veselie, doar că pe chipul puhav zâmbetele lui arătau ca niște crăpături.

— Cum zici că te cheamă? a iscodit-o el pe tânăra cu fața turtită.

---

1. *Hongdeng* se traduce prin „Felinar Roșu".

— Sun Honghua[1], i-a răspuns ea cu o voce delicată ca un susur, în timp ce se juca timidă cu vârful codiței.

— Aha, ce nume frumos! Ce nume frumos! Ce frumos sună! Are și semnificație! „Dacă e să călărești un cal, atunci îți alegi unul de rasă; dacă e să porți o floare în păr, atunci îți iei una de un roșu aprins!" Cu ce te ocupi acasă la tine? a zis directorul fabricii.

— Acasă stârpesc insecte, a răspuns ea cu voce suavă.

— Păi, și ce insecte stârpești tu?

— Oho, sunt multe, dar mai ales gândacii de bumbac.

Măi să fie! Nu cumva ducea și ea bidonul în spate și pulveriza insecticid? Asta cică se chema „stârpit de insecte"! I-am aruncat o privire lui Fang Biyu, dar pe fața ei nu se zărea nici o expresie. În clipa aceea, Mao Hongdeng a intrat ducând două scaune. Când ne-a văzut tot lângă ușă, ne-a spus imediat:

— Hai, duceți-vă singuri! Căminul vostru este chiar la șirul ăla de case.

Se referea la o clădire înaltă de cărămidă, albăstruie, cu mai bine de zece încăperi și cu două uși. Era foarte probabil că Mao Hongdeng mâzgălise chiar el cu vopsea roșie, de parcă ar fi zgâriat o labă de cățel: „Căminul băieților" și „Căminul fetelor". Eu am condus-o întâi pe Fang Biyu la dormitorul fetelor.

Cred că acesta era un cămin de fete unic în întreaga Chină. Camera avea o lățime de șase metri, iar de-a lungul pereților erau două șiruri de paturi suprapuse pe trei nivele, făcute din bârne de lemn, îmbrăcate cu frunze de sorg și rogojini. Patul cel mai de sus era deasupra grinzii încăperii, la o distanță de trei metri de podea. Exista o scară de lemn fixă, pe care se făcea accesul către paturi. Între cele două șiruri de paturi, podeaua era foarte denivelată. Am văzut apoi că sub pat crescuseră niște ciupercuțe și mai era acolo și o pereche de pantaloni, pesemne lăsată de fetele care făcuseră muncă sezonieră cu un an în urmă.

---

1. *Honghua* se traduce prin „Floare Roșie".

Când am ajuns noi acolo, în cameră se aflau câteva zeci de fete – unele erau foarte ocupate, altele stăteau liniștite. Erau fete și frumoase, și urâte, dar mai toate purtau haine albastru-deschis. Rar mai vedeai una să poarte o cămașă înflorată. Pentru prima dată simțeam mirosul pe care îl împrăștie femeile adunate laolaltă, un miros deloc plăcut, dar cu o puternică forță de seducție. Nu puteam să simt cine ce miros răspândea, așa cum o pisică nu poate simți ce miros are fiecare pește din acvariu. De fapt, în căminul de fete se simțea o duhoare de pește împuțit.

O fată trasă la față și negricioasă s-a ridicat și a venit s-o salute pe Fang Biyu. Parcă o mai întâlnisem în satul vecin. Probabil că era și ea vreun personaj de teapa fiicei sau nurorii secretarului de partid.

— Fang Biyu, ai venit și tu? a întrebat ea bucuroasă.

— Song Jinyu, a spus Fang, apropiindu-se de ea și prinzând-o de mână, și tu ești aici!

— Am venit ca să fiu câteva zile muncitoare, să-mi fac damblaua, a spus fata. Tata mi-a zis că aici se câștigă peste treizeci de yuani pe zi, din care dai peste jumătate la echipa de producție, dar tot îți mai rămân zece yuani și ceva. După ce câștig niște bani, mai întâi de toate vreau să-mi cumpăr vreo doi metri de pânză colorată și să-mi fac și eu o jachetică.

Fata era micuță, avea cel mult optsprezece ani, lucru care se vedea limpede după trăsăturile feței, trăsături nu foarte bine definite, ca de copil. Fascinat, eu îi priveam chipul de fetiță, însă ea mi-a aruncat o uitătură plină de enervare și m-a apostrofat:

— Ce te holbezi așa la mine? Nu cumva vrei și tu să-ți faci o jachetică înflorată?

Vorbele ei spuse pe un ton deloc șăgalnic au amuzat atât de tare liota de fete, încât au izbucnit toate în râs.

— Fang Biyu, dormi în patul de sus sau în cel de jos? a întrebat Song Jinyu.

— Tu unde dormi? i-a răspuns Fang tot cu o întrebare.

— Eu tocmai stăteam pe gânduri. Ziceam să dorm sus, dar e prea înalt patul și trebuie să urc și să cobor întruna, o să ajung ca o maimuță până la urmă. Eu n-am un somn prea liniștit și mă întrebam de n-o să-mi rup cumva mijlocul, în cazul în care am să cad de-acolo. Dacă dorm în patul de jos, nu-i de bine, fiindcă dacă doarme vreuna sus și udă patul, n-o să mă trezesc cu pipi pe față?

— Atunci, dormi la mijloc!

— Bine, fac cum zici tu. Am să dorm la mijloc. Și tu?

Fang Biyu s-a gândit ce s-a gândit și a zis:

— Am să dorm în patul de sus.

Cum vorbeau ele așa, a intrat Mao Hongdeng ducând salteaua colorată, făcută sul, a lui Song Honghua, urmat de secretarul Comitetului de partid și de sora lui, sosiți și ei la căminul de fete.

— Ma Chenggong, tu du-te și ocupă-ți un pat, că eu mă descurc singură, mi-a spus Fang Biyu, apucându-se cu o mână de scăra ce ducea la patul de sus, în timp ce în cealaltă ținea salteaua făcută sul. Imediat, patul a început să scârțâie din toate încheieturile.

Eu am intrat alături, la dormitorul băieților, unde am constatat că decorul era absolut identic cu cel din dormitorul fetelor, singura diferență fiind că aici era ceva mai murdar.

Înăuntru se aflau câteva zeci de băieți, majoritatea adolescenți, adunați grămadă în jurul unui flăcău bine crescut și delicat, după toate aparențele. Am aflat mai târziu că îl chema Li Zhigao și se pricepea nevoie mare să scrie articole, să cânte operă. Mai ales știa să interpreteze bucăți din opera *Li a Doua s-a răzgândit cu măritișul,* și anume aria *Li a Doua, cu ochii înlăcrimați, a ferecat ușa, suferind în taină cu gândul la lampa însingurată și amintirile de odinioară.* La momentul acela, el tocmai trăncănea vrute și nevrute, cum că premierul Zhou Enlai încredințase regiunii Gaomi sarcina ajutorării Coreei de Nord cu bumbac, sarcină de care Gaomi se achitase exemplar, primind laude nesfârșite. Povestea într-un chip ce făcea ca totul să pară de-a dreptul miraculos și fascinant.

Eu socoteam că e obligatoriu să dorm la același nivel cu Fang Biyu, așa că m-am cocoțat în patul cel mai de sus. Dacă întindeam mâna, puteam să ating grinzile de lemn și împletitura din sorg. Vrăbiile ciripeau deasupra capului meu și țopăiau ușor, cu gheruțele lor mici și fine, pe olanele de pe clădire. La vremea aceea, n-am zăbovit prea mult timp cu gândul la vrăbiuțe, fiindcă lucrurile care meritau ascultate și observate în această lume agitată, cu totul nouă, erau într-adevăr nespus de multe. Ba mai mult, știam prea bine că de Fang Biyu mă desparte un zid de numai vreo zece centimetri grosime, pe care se găseau scrijelite imagini și cuvinte obscene, fără îndoială operele magistrale ale muncitorilor sezonieri de anul trecut sau de-acum câțiva ani. Patul de sus, din camera alăturată, scârțâia de mama focului, ceea ce îmi spunea că Fang Biyu tocmai își întindea salteaua. Deși între noi era un zid rece ca gheața, simțeam cum respirația ei îmi mângâia obrajii.

CAPITOLUL 3

Peste trei sute de muncitori sezonieri, femei și bărbați, au poposit rând pe rând la fabrică și în scurt timp atât dormitorul băieților, cât și cel al fetelor s-au ocupat până la refuz. Dimineața, când toată lumea voia să se spele pe față, pe dinți sau să-și clătească ceva rufe la spălător, se făcea o înghesuială de nedescris. După ce toți se vânzoleau încoace și încolo, ba ca să-și ia apă, ba ca să se spele, podeaua din dormitor devenea de-a dreptul noroioasă. Când se lăsa noaptea, în încăperi toate zgomotele se adunau laolaltă – șuierat pe nas, vorbit în somn, tras de pârțuri, suflat greu, scârțâit de paturi –, toate alcătuiau o melodie complexă, care făcea ca locul acela să se încarce de vitalitate și de o forță teribilă. Cu atâta lume îngrămădită într-un singur loc, chiar că îmi era teamă că biata clădire avea să explodeze într-o bună zi sau că paturile suprapuse aveau să se prăbușească. Eram pur și simplu înspăimântat, însă din fericire

Fang Biyu se afla în apropierea mea. Ne despărțea doar un perete prin care puteam, totuși, să-i simt căldura.

După ce am început să muncesc la fabrică, sub îndrumarea unui muncitor permanent, poreclit Ciocan de Fier, pliveam prin curte, mă ocupam de reparația zidurilor și așteptam ca bumbacul nou să intre pe piață. Ciocan de Fier era crăcănat, cocoșat și clipea des. Mergea ca o rață, sau mai bine zis ca un rățoi. Nu că vreau eu să-l urâțesc, dar chiar că arăta ca vai de lume. Li Zhigao tot bombănea:

— Cum să faci așa un jeg de om muncitor permanent? Șefii ăștia pe cuvânt că-s orbi! Clasa muncitoare conduce totul! Hm! Cu unul ca el? Conduce o puță!

Ciocan de Fier era porecla deci, dar pe om îl chema Guo Hai. De fapt, Ciocănel de Fier fusese numele lui de lapte[1], dar când a crescut, i-a fost schimbat, căpătând o conotație deloc elegantă. Guo Hai era șef de echipă și așa se face că ajunsese să se ocupe de o echipă care stivuia bumbacul. Dintre aceștia, își trăsese pe lângă el câțiva oameni de încredere – pe unul îl chema Adună Puf, iar pe altul Sculptură pe Munte care îl urmau îndeaproape, cu o loialitate de-a dreptul impresionantă.

Fabrica de prelucrare a bumbacului ocupa un teren de cinci sute de *mu*[2], departe de sat, fiind împrejmuită de un zid făcut din cărămizi aduse de la cimitir. În anul acela fusese penurie mare de cărbuni, și multe cuptoare, ducând lipsă de materie primă, au stat închise. Așa se face că până și la construcția unor conace s-au folosit tot asemenea cărămizi. Viața grea spulbera orice superstiție, împingându-i pe oameni să smulgă cărămizile din mormintele strămoșilor și să le scoată la vânzare. Bieții strămoși aveau parte de o mare nenorocire! Unii care erau veri buni ajunseseră să-și spargă căpățânile când își

1. În China, exista obiceiul ca o persoană să primească, de-a lungul vieții, mai multe nume – la naștere, în copilărie, la școală, în societate –, așadar numele se schimbau, fiecare fiind socotit adecvat doar pentru respectiva perioadă.

2. Unitate de măsură a suprafeței, echivalentă cu 666 m^2.

disputau câte un mormânt. Noi coseam iarba, netezeam pământul și construiam ziduri lungi din pietre, pleavă de bumbac și rogojină. Când era sezon mort pentru vânzările de bumbac, pe terenul viran din curtea fabricii plantam alune, porumb și alte cele care nu creșteau cine știe cât. La recoltatul alunelor și fetele, și băieții se înghesuiau și mâncau până făceau spume la gură, dar pe mulți îi apuca pântecăraia de fugeau care încotro în căutarea unei latrine.

În perioada cât așteptam să iasă bumbacul cel nou, am aflat următoarele treburi:

1. Numele exact al fabricii de prelucrare a bumbacului era Fabrica de prelucrare a bumbacului și a uleiului, fiind în subordinea Biroului Comercial Regional. Această fabrică se ocupa mai întâi de achiziționarea bumbacului de la țărani, după care muncitorii erau puși să separe floarea de semințe. Floarea era bătută și făcută baloți, în timp ce semințele intrau de trei ori în mașina de curățat, unde era îndepărtat puful de pe ele, iar apoi erau presate în atelierul de extracție a uleiului. O anumită cantitate din uleiul obținut se vindea țăranilor pentru consumul alimentar. La început, acest ulei negru, vâscos, nu mai era trecut prin nici un procedeu de rafinare, ci era consumat imediat, însă treptat s-a descoperit că genera numeroase afecțiuni ciudate. Ca să protejeze sănătatea țăranilor, partidul și guvernul au solicitat să se pună substanțe alcaline în uleiul de bumbac și să se fiarbă la flacără mare, pentru a se înlesni depunerea de sedimente. Astfel, s-a obținut un ulei limpede, curat, care a fost dat țăranilor pentru consum alimentar, ceea ce a dus curând la dispariția acelor boli. Se spune că puful mărunt de bumbac este principalul material întrebuințat la fabricarea dinamitei. Întrucât era considerat un lucru nespus de prețios, se interzisese exportul lui, pentru ca nu cumva străinii, folosind un produs chinezesc, să fabrice muniție cu care să-i măcelărească tot pe chinezi. Cozile de semințe puteau servi drept hrană pentru vite, așa crude sau făcute turte. Cu toate că, după ce vitele mâncau asemenea turte, în bălegarul lor se vedeau urme de sânge, oamenii continuau să le hrănească cu așa ceva, iar vitele con-

tinuau să mănânce. În concluzie, se poate spune că bumbacul era o comoară pe de-a-ntregul. „Comuna populară are obligația de a cultiva bumbacul cu simț de răspundere!"– acesta era sloganul suprem pe care ni-l servea, cu cea mai mare seriozitate, Ciocan de Fier la instructaje. Eu constatasem că, rostind aceste vorbe, clipea și mai abitir. Se afla acolo și o fetișcană pe care toată lumea o striga Curent Electric și care râdea de mama focului când îl auzea.

— N-ai voie să râzi! Fii un pic mai serioasă! o apostrofa Ciocan de Fier.

Însă Curent Electric n-avea altă grijă decât să râdă. Unii spuneau că era fiica adjunctului secretarului de partid al comitetului de la cooperativa agricolă. Prin urmare, cine avea îndrăzneala să se pună cu un asemenea personaj? Ce reprezenta Ciocan de Fier în comparație cu ea?

2. La fabrica de prelucrare a bumbacului era un atelier cu tamburi (atelierul principal), un atelier al baloților (aici bumbacul prelucrat la atelierul principal era făcut baloți), un atelier de reparații, un atelier de extracție a uleiului, un atelier pentru protecția muncii, un grup financiar, un grup vocațional, o echipă de bucătari, o echipă de pază, o echipă tehnică (fochiști și electricieni). În mare, cam acestea erau secțiile componente.

La fabrica de prelucrare a bumbacului nu exista apă curentă. Era doar un ochi mare de fântână, în care erau lăsate câteva pompe, iar alături se găseau câteva butoaie cu apă, vopsite în roșu, pentru stingerea incendiilor și câteva extinctoare cu spumă, și ele vopsite tot în roșu-cărămiziu. La o săptămână după ce am ajuns la fabrică, a avut loc un incident teribil. Totul s-a iscat atunci când nevasta lui Cai, cel despre care am spus mai înainte că i-a mai lipsit un pic ca să capete o slujbă permanentă, a venit să-l caute. În ziua aceea taman bine că era târg, așa că femeia s-a dus întâi la târg și apoi a venit la fabrică, purtând pe brațe un coș mare de nuiele, în care îndesase castraveți. Femeia avea peste patruzeci de ani, părul lins, ochii înlăcrimați și o înfățișare de-a dreptul romantică. Sun Hedou i-a ținut calea și a întrebat-o:

— Pe cine cauți?

— Îl caut pe băiatul meu!

Hedou știa prea bine că era nevasta lui Cai, însă dinadins a strigat în gura mare:

— Bătrâne Cai, a venit mama să te vadă!

Nici femeia nu l-a corectat, ci și-a acoperit gura cu palma și a început să râdă. Cai a ieșit în mare grabă și s-a răstit la ea, cu o profundă nemulțumire în glas:

— La ce ai venit după mine?

— Am venit să te văd, a fost răspunsul femeii.

— Sunt bine. Mai vrei să vezi ceva? i-a trântit el.

— Vreau să văd dacă nu ai agățat vreo țiitoare.

— În fiecare zi doarme cu câte o fată în brațe, a zis Hedou.

— Al dracului de nenorocit! a tunat femeia. Las' că azi nu mai scapi tu din mâinile mele.

Și astea fiind zise, femeia s-a și repezit spre el, s-a îndoit de șale, după care cu mare iuțeală, dar și cu o precizie nemaipomenită, și-a înfipt mâna în prohabul lui, strigând:

— Îți arăt eu ție, nemernicule, că nu te mai saturi!

Bietul Cai a tras un răcnet și s-a aplecat, cu capul în jos și cu brațele atârnânde. Fața lui avea o culoare pământie. Hedou s-a grăbit s-o tragă pe femeie în spate, însă ea s-a trântit la pământ și a început să-și smulgă părul din cap, de l-a speriat groaznic pe directorul fabricii, care a ieșit din birou, scobindu-se între dinți cu un băț de chibrit.

— Ce faceți atâta zarvă? Ce-i asta? i-a apostrofat el. Aici e fabrică, nu-i maidan! Ce-i gălăgia asta?

Când a văzut că îl deranjase pe directorul fabricii, Bătrânul Cai s-a enervat groaznic, i s-a pus pata și, fără să se gândească la consecințe, a înșfăcat pușca veche de pe umărul lui Sun Hedou, poc, trosc! A tras piedica mare și, cu pușca îndreptată spre femeie, a strigat:

— Mi-ai distrus viața, tu, cu mâinile tale! Acum o să mori de mâna mea!

Nici n-a isprăvit bine ce avea de zis, că a strâns mai bine patul puștii, după care a urmat un răsunet care a zguduit ce-

rul și pământul. Pușca aceea veche și ponosită, care secerase diavolii[1] japonezi, a detunat cu putere, însă nu se știe încotro a luat-o glonțul. Femeia urla ca disperata, dar nu s-a rostogolit la pământ, nici nu a luat-o razna, ci s-a ridicat de jos și, ținându-se cu mâinile de cap, a rupt-o la fugă, urlând:

— Ajutor! Ajutor! Antirevoluționarul omoară oameni!

Bătrânul Cai alerga cu pușca după ea. Directorul fabricii fusese în Armata Populară în 1947, așa că nu se speria el cu una, cu două.

— Repede! Prindeți-l! Luați-i nenorocita aia de pușcă orice-ar fi! răcnea el.

Hedou fusese și el soldat câteva zile, așa că avea ceva experiență în problemele militare. A pornit numaidecât în fugă pe urmele Bătrânului Cai. Noi tocmai pliveam, când am auzit împușcături la poartă, după care am văzut gloata de oameni alergând. Ciocan de Fier zbiera și el cu însuflețire. Când femeia l-a văzut pe Cai ca un disperat pe urmele ei, s-a speriat groaznic, mai să facă pe ea nu alta, drept care s-a repezit la fântână, cu gândul să se arunce. Ceea ce a și făcut. Bătrânul Cai de îndată a și început să se tânguiască:

— Femeie, și așa n-am nici un căpătâi pe lume. La ce bun să mai trăiesc? Mă arunc și eu cu tine!

A azvârlit pușca și țuști în fântână, după femeia lui. Curioșii s-au adunat în jurul fântânii și îi priveau pe cei doi cum se chinuie, înghesuiți, în fântână. Dacă nu se grăbeau să-i ajute, erau sortiți pieirii, așa că unii au venit în grabă cu o scară de lemn, pe care au coborât-o în fântână, de-a lungul zidului. Toți ar fi vrut să coboare, ca să-i salveze.

— La o parte! La o parte! zicea Hedou enervat. Eu sunt dintr-o familie de militari. Dați-mi voie!

L-au lăsat toți să coboare, ba au mai adus și niște frânghie groasă cu care i-au tras pe cei doi soți. Nu înghițiseră cine știe

1. Apelativ folosit pentru japonezi în timpul războiului de rezistență împotriva Japoniei (1937–1945).

ce apă, dar totuși i-au apăsat pe burtă, ca s-o dea afară, drept care și-au revenit repede. Stăteau amândoi ca două curci plouate lângă fântână. S-au privit în ochi, după care s-au îmbrățișat și au izbucnit în plâns.

— Cai, dobitocule! Dacă n-am fi fost consăteni, te dădeam afară de te găsea mama dracului! l-a porcăit directorul fabricii cu năduf.

Erau amândoi din același sat. Exact atunci bucătarul Jiang Datian, de la cantină, venise să ia apă, iar Ciocan de Fier a spus:

— Haide, gata! O să primiți acum o supă tulbure, făcută din apa în care s-au bălăcit Bătrânul Cai și nevastă-sa!

— Cai, drept pedeapsă ai să cureți fântâna asta împreună cu femeia ta!

— Vere, a spus nevasta Bătrânului Cai, înlăcrimată și amețită de-a binelea, lasă-ne și pe noi doi să avem o vorbă, după care curățăm și fântâna.

— Ptiu! a făcut directorul fabricii, după care a tras un scuipat și a plecat.

După doi pași, s-a întors și l-a ocărât pe Sun Hedou:

— Sun Hedou, ești pe dracu' din familie de militari! Ești un om de nimic!

— Ce te face să zici asta? a sărit Hedou nemulțumit.

— Păi, un militar socotește arma ca pe a doua viață a lui. Cum dracu' l-ai lăsat pe Cai să pună mâna pe pușcă? Ce militar ești tu?

— Cine să știe că dobitocul ăsta o să înșface pușca? a spus Sun Hedou pe un ton neconvingător. Cai, ai vrut s-o omori pe nevastă-ta, după care să te duci și tu la pierzanie. Fir-ar bunică-ta a dracului! Un pârlit ca tine, când s-a văzut cu pușca în mână, a crezut că e cine știe ce de capul lui!

Apoi Sun Hedou a adus câțiva băieți și ne-a făcut o demonstrație de folosire a extinctorului. A apăsat pe mâner și, fâș-fâș, a împroșcat la distanță de mai bine de zece metri o spumă care s-a depus pe pământ ca un strat de flori de bumbac putrezite. Pe parcursul întregii demonstrații, n-a fost chip ca Sun

Hedou să-și ia ochii de la Fang Biyu, însă ceilalți care erau de față habar n-aveau, numai eu băgasem de seamă.

Mai era acolo și o echipă care se ocupa de controlul calității – aceasta era o secție foarte importantă. Șeful acestei echipe se numea Zhao Tigru, și el muncitor permanent. Avea pielea albă și era cam adus de spate.

Ar trebui să-l mai amintim aici și pe șeful bucătarilor, Jiang Datian, un tânăr venit din Qingdao[1], înalt și firav, cu dinții de un alb strălucitor, cu sprâncene frumos arcuite și ochi mari. Datorită înfățișării lui, fusese poreclit Cel Mai Chipeș Bărbat din Fabrică. De fiecare dată când se ducea la fântână să scoată apă, dădea acolo peste câteva fete care se spălau și care îl priveau drept în ochi, fără sfială. El era foarte încântat și se punea pe glume cu ele, cu cel mai neaoș accent de Qingdao. Ciocan de Fier le avertiza cu invidie în glas:

— Aveți grijă, fetelor! Fiți atente, că nici un bărbat frumos nu-i om de ispravă.

Fetele nu-l luau în seamă, mai ales că toată lumea știa că Ciocan de Fier, la treizeci și ceva de ani câți avea la vremea aceea, n-avea nici un căpătâi și îi curgeau balele după femei.

Când a ieșit bumbacul cel nou, la atelierul cu tamburi a început forfota. Eu am profitat de situația mea, că doar aveam un unchi la fabrică, ca să mă aleg cu o treabă mai ușurică: cântăritul bumbacului. Fang Biyu a fost repartizată să supravegheze aparatul de desfăcut floarea de bumbac, tot în atelierul cu tamburi. În fața ei, semințele și bumbacul erau presate și desfăcute de un aparat cu două roți ce se învârteau cu mare iuțeală.

CAPITOLUL 4

După Sărbătoarea Mijlocului Toamnei a apărut primul transport cu bumbac nou la poarta fabricii de prelucrare – o căruță cu zece baloți. Un balot avea doi metri lungime, iar

1. Localitate din estul Chinei.

grosime cât cuprindeau brațele a doi oameni. Căruțașul era un bătrânel gârbovit, dar în urma căruței mai veneau câteva femei de vârstă mijlocie. Gardianul de la poartă, Bâlbâitul Feng, la indicațiile șefului pazei, Sun Hedou, i-a luat căruțașului chibriturile și pipa, după care i-a dat o plăcuță cu care și le putea recupera la ieșirea din fabrică. Baloții de bumbac străluceau în bătaia razelor de soare. Zhao Yiping, controlorul de la Secția de verificare, a ridicat un sac și l-a desfăcut, ca să cerceteze conținutul cu atenție. Bâlbâitul Feng, gardianul, era sărac lipit pământului, atât de sărac, încât abia de avea câteva cereale ca să-și potolească foamea. Cum unchiul lui era membru al Comitetului organizatoric de partid, de la comuna populară, avusese parte și el de o muncă ceva mai ușurică. Zhao Yiping era un tip delicat și drăguț, cu o aluniță la colțul gurii, din care se iteau trei fire de păr. De aceea, căpătase porecla Smoc de Păr. Aceeași poreclă o mai avea un băiat din Secția vocațională, unul dintre oamenii de încredere ai lui Ciocan de Fier. Socrul lui Smoc de Păr era șeful Biroului de lucrări hidrografice, așa că și soția se bucura de un tratament preferențial.

Când bumbacul cel nou a intrat în fabrică, am fost foarte emoționat, pentru că în curând fiecare urma să-și ia în primire treaba, nu mai era cazul să ne ținem după Ciocan de Fier, ca să facem tot felul de munci mărunte și lipsite de importanță. Fang Biyu îmi spunea că tare îl mai detesta pe individul ăsta, fiindcă după cum îi jucau ochii în cap, se vedea limpede că era un mare libidinos.

O grămadă de oameni se adunaseră la poartă, nerăbdători să vadă bumbacul care de-abia venise și toți s-au arătat surprinși când au descoperit că cei care îl aduseseră erau din satul nostru. Bătrânul căruțaș era Wang Jiu, din echipa noastră, iar printre femeile care veneau în urma căruței se afla și Cui Yuegui, soția vărului lui Guo Zhongliang.

— Sunt de la noi din sat, le-am spus eu tuturor, brusc însuflețit.

— Ma Chenggong, ai ajuns și tu muncitor! Te-ai ridicat! Zău că ai ieșit la liman! Câți bani ai câștigat? Ia să-l inviți și

pe moșu' la un pahar de rachiu fiert! a spus cu voce gravă bătrânul Wang Jiu.

— Încă n-am luat salariul, m-am grăbit eu să-i răspund.

— Uită-te la el! Trebuie să ia salariul ca să mănânce! a mai zis Wang Jiu, însoțindu-și vorbele cu un zâmbet răutăcios.

Eu știam prea bine că toți consătenii mă invidiau pentru faptul că venisem să muncesc la fabrica aceasta și nu mă vedeau deloc cu ochi buni, dar n-am comentat nimic. Fang Biyu le-a salutat pe femeile din căruță, gest la care nevasta vărului lui Guo Zhongliang i-a răspuns râzând:

— Biyu, ai mâncat două zile din salariu și deja tenul ți s-a albit!

— S-a albit un cur! a zis Fang Biyu. Și dacă îmi râcâi un strat de piele, tot negru e.

Femeia a continuat, trăgând dindărăt o traistă de pânză înflorată, ticsită cu lucruri.

— Biyu, uite! Soacră-ta m-a rugat să-ți aduc astea.

Luată prin surprindere, Biyu s-a îmbujorat toată. S-a apropiat și a luat traista, cu un aer de stânjeneală vădită.

M-am uitat puțin în jur și am băgat de seamă de îndată că privirile tuturor erau ațintite asupra ei. Era privirea șefului pazei, de la poartă, Sun Hedou, era privirea lui Ciocan de Fier, șeful Secției vocaționale, era privirea acelui tânăr remarcabil, Li Zhigao. Pe acesta din urmă, după o vreme, tot având ocazia să-l întâlnesc, începusem să-l cunosc mai bine. Era unul dintre aceia care știu să spună baliverne și să trăncănească.

Cineva de la birouri a ieșit și s-a băgat în seamă:

— La ce v-ați adunat acolo? N-ați mai văzut bumbac, nu-i așa? Gata, vă ajunge!

Ciocan de Fier a strigat atunci cu o voce ca de rățoi:

— Haideți! Haideți! Haideți! Repede la muncă! Cine vrea să mănânce ouă, să se ducă să-și caute un bărbat!

În timp ce mulțimea se împrăștia, Fang Biyu, derutată, și-a luat traista pestriță, însă n-a apucat să se îndepărteze, că Ciocan de Fier s-a și apropiat de ea, cu o figură de lup căruia îi curg balele de poftă.

— Micuță Fang, ce ți-aș mânca eu ouăle!

Fără să stea pe gânduri, Fang Biyu i-a întins traista și i-a spus cu răceală în glas:

— Poftim, ia-le tu pe toate!

Ciocan de Fier a încremenit, căci în clipa următoare Biyu deja îi îndesa la piept traista aceea cu ouă.

— Nu, nu se cade... a zis el, cuprins brusc de stânjeneală.

Cei care se aflau în preajmă au izbucnit în râs și i-au spus batjocoritor:

— Ciocan de Fier, chiar că ești norocos! Ai noroc și în dragoste. Tare te mai pricepi să profiți de orice ocazie! Hai, îndoapă-te, dar vezi că ce-i gustos cade greu la stomac! Bagă de seamă să nu cumva să te îneci!

— Micuță Fang, nu le vreau. Am zis și eu așa, la întâmplare... s-a grăbit el să lămurească lucrurile.

Fang Biyu deja se îndrepta către zid să-și ia mătura de acolo și să curețe canalul de pământ și buruieni.

Sun Hedou s-a apropiat de Ciocan de Fier și i-a strecurat o vorbă pe furiș:

— Ai grijă că fata asta are deja o familie în care urmează să se mărite!

Ciocan de Fier a strâmbat din gură și i-a trântit:

— Băi, câine de pază, nu cumva te roade pizma?

Apoi, pe neașteptate m-a întrebat:

— Ma Chenggong, cu ce se ocupă bărbatul lui Fang Biyu?

— Este consultant-șef în trupa Armatei de Eliberare, am răspuns eu pe un ton dușmănos.

— Aoleu, măiculiță! a exclamat Ciocan de Fier cu amărăciune în glas. Ăsta-i bun al armatei, face parte din rezerve. De așa ceva nu te atingi!

Apoi, mi-a dat traista cu ouă și a zis:

— Ma Chenggong, voi doi sunteți consăteni. Înapoiază-i tu ouăle!

— Nu mă amestec eu în treburi dintr-astea.

— Te rog, frățioare. Ajută-mă!

— Ți le-a dat să le mănânci, așa că mănâncă-le!

— Eu chiar nu vreau să mănânc. Eu sunt șef și, în plus, sunt angajat permanent și fac parte din clasa conducătoare. Unde s-a mai văzut ca cei din clasa conducătoare să vă mănânce mâncarea vouă, muncitorilor sezonieri? Nu dă bine să mănânc așa ceva. Te rog eu frumos, ajută-mă!

M-am gândit atunci la șeful secției unde lucram, care îi dăduse slujba aceasta și pe care nu îndrăzneam să-l ofensez, așa că am luat traista.

Sun Hedou stătea la poartă. Era bucuros și fredona o melodie.

CAPITOLUL 5

Când am terminat cina, soarele roșu deja cobora la apus, iar temperatura era foarte plăcută. Muncitorii, fete și băieți, ieșiseră deja la ceea ce se numea „plimbare de seară". Când m-am dus prima dată cu cineva „la plimbare", văzându-i pe țărani cum muncesc încovoiați, de-o parte și de cealaltă a drumului, am simțit un profund disconfort sufletesc, de parcă aș fi comis cine știe ce nelegiuire. M-am tot plimbat așa și până după Sărbătoarea Mijlocului Toamnei aveam deja conștiința curată, ba mai mult, căpătasem chiar un sentiment de superioritate. În cele din urmă, ajunsesem și eu un om important, chiar dacă era ceva provizoriu.

Li Zhigao m-a invitat la plimbare, ceea ce m-a făcut să mă simt extrem de flatat. Am urcat pe dig, de unde vedeam câmpul cu bumbac imaculat, unde femeile și copiii tocmai stăteau îndoiți de șale și culegeau florile; mai vedeam fabrica de prelucrare a bumbacului, învăluită de strălucirea roșie ca focul a înserării, precum și satul peste care plutea o pânză de abur lăptos.

După ce am mers o vreme, Li Zhigao a scos un pachet de țigări, l-a desfăcut și mi-a întins și mie o țigară, gest care m-a făcut să mă simt de două ori mai flatat.

Și-a aprins și el una și a tras câteva fumuri, cu aerul unui fumător experimentat. Aceste gesturi mărunte mă umpleau de admirație și tare mi-aș fi dorit și eu să-l imit, doar că stânjeneala îmi cam înfrâna pornirile. El s-a sprijinit cu spinarea de o salcie și a rămas cu privirea pironită asupra râului care își purta liniștit apele mai departe.

— Ma, ai vrea să știi prin ce am trecut eu și care sunt aspirațiile pe care le tăinuiesc în suflet?

— Aș vrea. Spune!

El și-a scuturat ușor capul și, cu un gest șic, foarte la modă în vremea aceea, și-a dat pe spate șuvița de păr negru care îi atârna pe frunte.

— Eu de mic am fost deștept. La cinci ani eram în stare să recit trei sute de poezii din dinastia Tang[1]. Când am mers la școală, am ieșit pe locul întâi la concursul regional de compuneri. Știam să cânt piese muzicale din opera în stil Beijing la vioară, la erhu[2], la fluier, la acordeon. Cunoșteam notele muzicale și puteam să interpretez orice. Eu am lucrat cândva în echipa care se ocupa de propagarea ideilor lui Mao Zedong. Ah! Ce vremuri romantice! Erau zile pline de pasiune și imaginație...

Strălucirea serii i se așternuse pe chip, făcându-i ochii să scânteieze ca două steluțe de foc. Pur și simplu radia de mândrie. Reușise să mă stârnească profund, mânat parcă de o pasiune iute ca focul, iar eu aș fi vrut să am aripi, ca să pot zbura în înalt.

Odată ce și-a schimbat tonul, pe chipul lui s-a așternut o expresia mai sobră, de om abătut.

— Eu am atât de mult talent, doar că n-am unde să mi-l etalez. Aș îndrăzni chiar să spun că sunt un talent cum rar întâlnești. Există o vorbă în popor, „Încă din vechime, toți eroii

---

1. Dinastia Tang (618–906) a fost una dintre cele mai glorioase perioade din istoria Chinei, de o mare efervescență culturală, în care poezia clasică a cunoscut o puternică dezvoltare.

2. Instrument muzical tradițional, cu corzi.

au fost însinguraţi, dar numai cei ce ştiu să preţuiască vinul bun ajung să se bucure de faimă".[1] Stai aşa, să iau eu salariul, că o să te invit, frăţioare, la un restaurant să mâncăm şi să bem pe placul inimii şi, dacă tot o să avem ceva în pahare, atunci o să ne înecăm necazul. Ştii cum se spune, „Scoţi cuţitul şi tai apa, dar apa curge şi mai iute; profiţi de băutură, ca să-ţi faci scrum supărarea, dar supărarea-i şi mai mare".

S-a oprit un pic, după care şi-a mai aprins o ţigară. Razele lunii deja poleiau apele ca de jad ale râului, răsfirând irizări aurii peste tot. Privindu-i chipul scăldat de lumina ca de foc şi ochii aceia care păreau foarte adânci, am simţit cum mă cuprind frisoanele şi dinţii încep să-mi clănţăne. Ştiam sigur că nu temperatura era de vină. Sincer vorbind, nu prindeam eu tâlcul acelor vorbe, însă inima îmi bătea iute, ceea ce era de ajuns ca să-mi dau seama că ceva nu era tocmai în regulă. Deodată, el a spus răspicat:

— Frăţioare, stai să vezi! Eu, Li Zhigao, sunt un om de excepţie, nu sunt unul de rând. Cerul nu m-a adus degeaba pe lume! Fabrica asta de prelucrare a bumbacului e prea mică pentru mine. Nu e locul meu aici! Zău că mă simt precum tigrul scos pentru o vreme din vizuina lui, dar o să vină o zi când „eroul o să-i lase pe toţi cu gura căscată"! Ce Ciocan de Fier, ce Sun Hedou? Toţi sunt nişte nimicuri! Dar, cu puţin noroc sau cu pile, o să ajung eu angajat permanent şi o să fie totul atât de măreţ! Am să le arăt eu lor, am să fiu cel mai tare dintre toţi! Fir-ar mama lor a dracului! În ochii mei nu fac doi bani! Mai sunt şi toate individele astea, nu ştiu care Curent Electric, Sun Honghua, Zhao Yiping. Nişte prefăcute care s-au aciuiat pe-aici numai datorită funcţiilor părinţilor şi fraţilor mai mari. Puţin îmi pasă mie de ele. Femei ca astea şi dacă îmi dai degeaba, tot nu le vreau.

— Frăţioare Li, eşti cu adevărat semeţ! am spus eu cu convingere.

---

1. Aluzie la două versuri din poemul „Aduceţi vinul", de Li Bai (710–762), unul dintre marii poeţi chinezi.

— Nu e vorba de semeție aici, dar nu sunt nici vreun amărât, a spus el cu multă încredere în sine.

— Ești deosebit de semeț, frățioare Li. Dacă într-o bună zi o fi să ajungi departe, să nu mă uiți!

— Cei bogați și puternici nu-i uită niciodată pe ceilalți, a spus el cu hotărâre. Dar e o chestiune în care, de azi înainte, trebuie să asculți de fratele tău mai mare.

— Fii liniștit, frățioare! De azi înainte, ce îmi ceri să fac, aia fac. N-am să-ți ies din vorbă.

— Bine, fratele meu cel bun! m-a bătut ușor pe umăr și a continuat: Când zice stăpânul o vorbă, calul îl ascultă orbește!

— Calul îl ascultă orbește! l-am îngânat eu.

— Te întreb și eu, a continuat el cu voce joasă, Fang Biyu chiar are familie în care se va mărita?

— Frățioare Li, da' ce-ți veni să întrebi de ea? m-am grăbit eu să-l iscodesc, ușor speriat.

— Am întrebat și eu așa, într-o doară.

— Chiar are. A căzut la învoială de căsătorie chiar înainte să vină la fabrică.

— Numai ce a căzut la învoială, zici?

— Da.

— Și bărbatul ăla chiar e consultant-șef în Armata de Eliberare?

— E un rahat! Am zis și eu așa, ca să-l sperii pe Ciocan de Fier, i-am răspuns vădit stânjenit. Bărbatul ei e fiul secretarului filialei de partid din satul nostru. Unul cu negi pe față.

— Bun!

— Ce e bun, frățioare Li? i-am zis. Să o măriți pe Fang Biyu cu unul ca el chiar că înseamnă să strici orzul pe gâște!

— Spune-mi tot ce știi despre Fang Biyu!

— La ce îți trebuie ție?

— Nu-i treaba ta! Hai, spune iute!

Eu am început să-i depăn povestea lui Fang Biyu și nu știu de ce, dar starea de spirit în care eram m-a mânat în timpul povestirii să exagerez mult priceperea ei la artele marțiale. Oare nu cumva pentru că speram ca Biyu să-i tragă cuiva o mamă de bătaie?

Mângâiați de briza serii, mergeam înapoi spre cămin și vorbeam sub revărsarea, ca de ape, a razelor lunii. Râul curgea cu susurat ușor, iar pe mal greierii își începuseră țârâitul întârziat. Cu-adevărat parcă ne aflam într-o poezie, într-un tablou ori poate chiar într-un vis. Toate fanteziile măcinate de munca anostă și viața grea reveneau la viață în noaptea aceasta cu lună. Simțeam că eram și eu aidoma lui Li Zhigao – deținătorul unui talent nerecunoscut, dar nutream speranța că avea să vină o zi când, asemenea lui, am să mă înalț pe coama vântului puternic și am să sparg valurile.

Dar Curent Electric, Zhao Yiping, Sun Honghua, aceste domnișoare bogate, din familii de demnitari, aflate și ele la plimbare, m-au trezit din visarea cea dulce. Se înșiraseră pe dig ca o gașcă de hoațe care voiau să ne țină drumul și să ne jefuiască.

— Li Zhigao, cu cine te plimbi tu?

— O să te căutăm noi după cină!

— De ce n-ai venit să te plimbi cu noi?

— Ma Chenggong a venit odată cu Fang Biyu.

— Fang Biyu, ha, ha, ha... I-a făcut cadou lui Ciocan de Fier o traistă cu ouă fierte.

— Li Zhigao, nu se poate să te duci acasă acum. Trebuie să mergi cu noi la plimbare.

— Bine, bine, bine, frumoaselor, a spus el cu voce mieroasă. Merg cu voi. Ma Chenggong, du-te singur acasă!

El a rămas acolo, înconjurat de fete, și eu am plecat de unul singur. Am făcut doi pași, m-am oprit și am întors capul, ca să le văd siluetele care deveneau din ce în ce mai palide. Auzindu-l cum vorbea și râdea cu ele, am simțit că tocmai suferisem o mare umilință.

— Urâtelor! Așteptați un pic, că o să vedeți voi!

De nervi am tras un șut într-o salcie cu atâta furie, că mi s-a rupt curelușa sandalei de plastic. „Aoleu! Am prăpădit bunătate de sandale pentru care am trudit o lună întreagă!" Am scos sandala din picior și am cercetat-o cu atenție. Mă încerca

gândul că romantismul e o chestiune și costisitoare, și obositoare.

Când am ajuns la fabrică, m-am urcat în „turnul" meu, unde auzeam zgomotele de dincolo de perete. Am bătut cu palma și am zis cu voce joasă:

— Surioară Biyu, traista și ouăle tale sunt aici, la mine.

Am auzit-o cum oftează, după care a spus:

— Mănâncă-le tu!

CAPITOLUL 6

Un vânt de toamnă a început să bată după Sărbătoarea Mijlocului Toamnei, neîncetat, vreme de câteva zile. Cerul părea mai înalt, iar bruma începuse să se arate timid. Bumbacul sosea la fabrică în cantități mari, ca un potop, fiindcă în sfârșit era perioada de achiziție masivă. În același timp, în atelierul cu mașini, cele șaizeci de utilaje cu tamburi funcționau la unison, zdrobind florile de bumbac fără pic de milă. Sub puterea utilajelor cu motoare diesel de o sută treizeci și cinci de cai putere, care uruiau necontenit, fabrica părea că se zgâlțâie zdravăn, din toate balamalele. Fetele lucrau în două schimburi, fiecare schimb de câte zece ore, așa că nu era ușor s-o văd pe Fang Biyu. Șefului Secției vocaționale, Ciocan de Fier, îi mai rămăseseră doar vreo treizeci și ceva de oameni, socotiți de cei de la ateliere drept „rebuturi".

Eu stăteam toată ziua în fața cântarului, cu un pix într-o mână și cu abacul în cealaltă mână. Cântăream, completam tabele, dădeam sacii înapoi, socoteam sacii și bumbacul. Deseori eram cu mintea în altă parte și firește că mai greșeam. Și tot deseori eram mustrat de șeful echipei de calcul și de șeful echipei de la cântar. Știam prea bine că, dacă nu și-ar fi pus unchiul meu obrazul pentru mine, de mult mi-ar fi tras ei un șut în fund.

Un munte de bumbac, înalt de peste zece metri, se ridica falnic, în fața ochilor mei, așa că vedem doar albul imaculat, lumea întreagă era de un alb imaculat. Nu-mi trecuse niciodată prin cap că oamenii puteau să adune atâta bumbac lao-

laltă. Că bumbacul din regiunea Gaomi ar fi putut să satisfacă nevoile unei țări întregi, cum era Coreea, nu era deloc o vorbă în vânt. Vorbele lui Li era întotdeauna pline de adevăr.

În zilele acelea, pe drumul care ducea la fabrica de prelucrare a bumbacului era o aglomerație teribilă – în afară de vehiculele motorizate, se aflau și tot felul de alte mijloace de transport, așa că era foarte ușor să se blocheze circulația. Din zori și până la amurg era o gălăgie de nedescris, se amestecau uruitul mașinilor, nechezatul animalelor, răcnetele oamenilor. Tot drumul era plin cu bălegar de cai, măgari, catâri, strivit sub roțile mașinilor, că nu mai știai ce era acolo. Eu stăteam jos cât era ziua de lungă, așa încât îmi simțeam tot corpul amorțit și capul îmi vuia teribil. Într-o zi, pentru că am oprit chitanța unui țăran, am încasat o palmă. De fapt, chitanța aceea trebuia reținută de cel care transmitea chitanțele, deci nu mie îmi revenea responsabilitatea. Ciocan de Fier însă nu m-a sprijinit, ci, dimpotrivă, i-a luat partea respectivului, care, de fapt, era unchiul lui. Acesta era un munte de om, cu niște brațe mai groase decât picioarele mele. De aceea, n-am îndrăznit să ripostez, ci am fugit la cămin, m-am cocoțat în patul meu de la nivelul al treilea și am început să plâng atât de tare, că am speriat-o pe Fang Biyu care dormea, fiindcă fusese în tura de noapte.

— De ce plângi? m-a întrebat ea prin perete.

— Ciocan de Fier... unchi-su m-a pocnit...

— De ce te-a pocnit?

— A spus că... i-am reținut eu chitanța...

— Și nu l-ai trosnit și tu?

— Mm...

— Nu?

— N-aveam nici o șansă... are doi metri ...

— Ciocan de Fier nu te-a apărat?

— I-a spus lui unchi-su că el ar fi trebuit să-mi tragă una...

Am auzit-o cum se ridică în capul oaselor și spune:

— Haide cu mine! Să-l vedem noi pe nenorocitul ăsta de ce e în stare!

— Surioară Biyu, nu te duce! Ăla e o huidumă!

— Lasă trăncăneala! Dă-te jos din pat și așteaptă-mă la ușă!

Sunt ferm convins că martorii oculari nu vor uita niciodată scena aceea de luptă, ca între luptătorii profesioniști. A fost al doilea eveniment de proporții, după scena cu Bătrânul Cai și nevastă-sa, care săriseră amândoi în fântână.

Am auzit-o pe Fang Biyu coborând din patul de sus de parcă ar fi executat un salt cu viteza fulgerului. Cu siguranță că mișcările acelea erau de-a dreptul fermecătoare, iar ea arăta ca o păsăruică avântată în zbor, în înaltul cerului. Am coborât și eu în cea mai mare grabă din patul situat la același nivel și am ieșit în goană în curte, unde Fang Biyu deja mă aștepta la ușa căminului băieților.

— Să mergem! a spus, trăgându-mă după ea.

— Surioară Biyu..., las-o baltă! Oricum, deja am încasat bătaia și n-am ce să mai fac, am spus eu, bâlbâindu-mă.

— Jigodia! Păi, noi am venit aici să muncim, nu să fim bătaia lor de joc!

Am dus-o la locul meu de muncă, lângă cântar.

Ciocan de Fier a sărit imediat cu gura, clipind iute:

— Ce mama dracului faci aici? Ai lăsat munca baltă și nu-ți mai pasă? Te așteaptă atâția lucrători! Nu cumva te-ai săturat de treabă?

— Am fost bătut... am zis eu pe un ton plângăreț, simțindu-mă nedreptățit.

— Așa-ți trebuie! Ți-ai căutat-o cu lumânarea. Hai, lasă, că doar n-ai mâncat cine știe ce bătaie.

Fang Biyu îl fixa pe Ciocan de Fier cu o privire de gheață.

— Cine te-a bătut? m-a întrebat ea.

Cu un balot de bumbac de vreo cincizeci de kilograme pe umăr, bărbatul acela, care arăta ca un urs, se îndrepta spre grămada de bumbac. Cum călca el apăsat pe scândura de lemn pusă pe post de cărare, vedeam cum placa se îndoia zdravăn sub greutatea lui. Mergea țeapăn, sigur pe picioare, câtuși de puțin îndoit sub greutatea balotului. Chiar că era un zdrahon.

— El! am spus, arătând către bărbatul cu pricina.

Fang Biyu nu spunea nimic, ci stătea cu brațele încrucișate.

Ajuns cu balotul la locul de stivuire, bărbatul se afundase cu picioarele în bumbac până la genunchi. Apoi s-a cocoțat pe mormanul de bumbac, și-a dat jos de pe umăr sacul, l-a apucat de un colț și a început să-l scuture cu putere, până când l-a deșertat cu totul, după care imediat a aruncat sacul gol pe umăr, și-a înălțat capul și a coborât încetișor. Avea o față colțuroasă, ca un mulaj de fier.

Fang Biyu continua să stea tăcută, cu mâinile vârâte în mâneci. Dintr-odată însă, cu o viteză amețitoare, i-a ars bărbatului două palme – una pe obrazul stâng, alta pe obrazul drept – care au răsunat teribil. Sunt sigur că răsunetul lor s-a auzit până hăt departe, căci toată lumea a încremenit.

Bărbatul a tras un strigăt, a aruncat sacul cât colo și și-a acoperit fața cu palmele. Pesemne că aceasta era o tehnică specială, proprie clanului lui Fang Biyu: pălmuirea cu iuțeală nimicitoare. Un om obișnuit nu era în stare să aplice palme în acest mod, de parcă ar fi mânuit lama unui cuțit.

Instantaneu, obrajii bărbatului s-au umflat.

— Hai de-aici! mi s-a adresat Fang Biyu pe un ton poruncitor.

— Javră, unde-ți închipui tu că pleci? De când sunt eu pe lumea asta, n-am luat bătaie niciodată. E prima dată când îndrăznește cineva să dea în mine.

Bărbatul nici nu și-a isprăvit bine vorba că și-a ridicat amenințător pumnul în aer și s-a repezit spre fată cu o înfățișare de-a dreptul înspăimântătoare.

Biyu a făcut un salt într-o parte, astfel încât pumnul lui a izbit în gol. N-a așteptat ca el să se întoarcă și pe dată a executat un salt cu ambele picioare în aer – cu un picior l-a izbit în bărbie, după care cu celălalt i-a aplicat o lovitură în burtă. Bărbatul s-a așezat în fund pe pământ. Stătea cu capul plecat și se ținea de burtă cu mâinile, în timp ce se văita și plângea.

Sun Hedou a venit în fugă, cu pușca aceea mare în mâini, și i-a dat pe toți la o parte, strigând:

— N-aveți voie să vă luptați aici! Puteți să vă luptați doar din vorbe!

Ciocan de Fier i-a dojenit pe muncitorii sezonieri aflați în grija lui:

— Ce strigați atâta? La ce mă-sa vă holbați? Haideți, repede, treceți la muncă!

Sun Hedou a întrebat cu un aer prostesc:

— Cine cu cine se bate? S-au oprit? Ciocane, ce s-a întâmplat aici?

— Să i-o trag lu' mă-ta! l-a înjurat Ciocan de Fier.

— Ce te-a apucat? a întrebat Sun Hedou. Pe cine înjuri tu, mă?

— Pe tine! a venit răspunsul aspru al lui Ciocan de Fier.

— Ai tu curaj să mă înjuri? a replicat Sun Hedou, ridicând pușca. O să te omor, nenorocitule!

— Hai, omoară-mă! i-a zis Ciocan de Fier, izbindu-se cu pumnul în piept. Dacă ai curaj, lovește aici!

Sun Hedou a strâns mai bine pușca și a spus:

— Crezi că n-am curaj să te bat? Eu am omorât pe Insula Comorilor o bandă întreagă de tâlhari și crezi că n-am curaj să te omor pe tine, un prăpădit?

— Sun Hedou, ce-ai de gând să faci? a spus directorul fabricii, care venea rostogolindu-se ca un vas rotund de lut, dat de-a dura în focul întețit de vânt. Vrei să omori oamenii așa, cu sânge rece? a mai zis el, gâfâind din greu.

— Am vrut doar să-l sperii, i-a răspuns Sun Hedou, în timp ce lăsa în jos pușca. Mai ales că n-am gloanțe.

— Dacă n-ai gloanțe, n-ai nici voie să te porți așa, a țipat directorul fabricii. Dacă din greșeală apeși pe trăgaci, tot poți să rănești pe cineva. În plus, de când își permiți tu să îndrepți țeava puștii spre tovarășii revoluționari?

Sun Hedou, cu vădită stânejeneală pe chip, și-a aruncat pușca pe umăr și a spus:

— Individul ăsta e de-a dreptul antirevoluționar.

— Cum adică? Cum adică? a întrebat directorul fabricii.

Ciocan de Fier a arătat spre mine și spre Fang Biyu și i-a răspuns:

— Întreabă-i pe ei doi! Nu-și văd de treaba lor și au bătut un culegător de bumbac.

— Nu cumva vi s-a urât cu binele? a zis directorul pe un ton aspru. Dacă v-ați săturat, atunci să plecați imediat înapoi acasă. Eu duc lipsă de multe aici, da' nu de oameni.

— Dacă e de plecat, păi plecăm, a venit pe dată răspunsul lui Fang Biyu. Ce, vă închipuiți că dacă plec de la voi, nu mai pot să-mi duc zilele?

— Toate sunt numai din vina mea, am intervenit eu.

CAPITOLUL 8

După incidentul cu bătaia, Fang Biyu a devenit un personaj de notorietate. Martorii la scena aceea, atunci când le relatau altora episodul, înfloreau povestea cu multă generozitate, încât ajunseseră s-o descrie pe Biyu ca pe una dintre cele treisprezece luptătoare magice din vechime.

Cele două palme și loviturile de picior fuseseră trosnite cu multă măiestrie, pe placul inimii mele. Lovitura cu palmele se numea „Oala întoarsă cu fundul în sus", în timp ce lovitura cu piciorul se numea „Picioarele raței mandarine" sau „Lovitură dublă de picior". Tatăl lui Fang Biyu era cunoscut pentru că exersase lovitura aceasta de picior pe un câine fioros, însă Biyu avusese îndrăzneala s-o aplice unui individ cum nu se poate mai aprig.

Toată fabrica era cu ochii pe Fang Biyu. Indiferent că stătea la coadă la cantină, ca să-și ia de mâncare, sau că se ducea la spălător, să se spele pe față și pe dinți, toți îi aruncau priviri pline de admirație. Latura ei eroică nu mai putea fi ascunsă, iar ea nici nu făcea vreun efort în acest sens, ci își luase un aer grațios, ca de pe vremea când era o copilă nevinovată. Mergea mândră, cu capul sus și pieptul înainte și tot trupul ei părea să-și fi reluat suplețea de odinioară.

După câteva zile, a fost convocată o ședință generală la fabrică, la care au participat toți muncitorii, și cei permanenți,

și cei sezonieri. Ședința a avut loc în aer liber, în fața atelierului de ambalat, o clădire înaltă, cu două etaje și cu lămpi cu vapori de mercur montate pe acoperiș. Erau lămpile cele mai frumoase și cele mai strălucitoare pe care le văzusem vreodată. Lumina albastră pe care o răsfirau se așternea pe fețele oamenilor, care deveneau și ele albăstrui, încât cele câteva sute de oameni adunați acolo păreau a lua parte mai degrabă la adunarea unor demoni vii.

Secretarul de partid a dat mai întâi citire unui articol de fond din *Ziarul poporului*, care prin critica la adresa romanului clasic *Pe malul apei*[1], se opunea clicii de trădători. După aceea, directorul fabricii a ținut să ne mustruluiască și el, că așa se cădea. Mai întâi, i-a criticat pe cei care își făceau nevoile lângă stiva de bumbac, apoi i-a criticat pe cei care umpleau de sânge ghemotoace de bumbac. A precizat însă că acest lucru nu avea legătură cu muncitorii, ci neîndoielnic era isprava muncitoarelor. Femeile stăteau toate cu capul plecat și nu suflau o vorbă. Curent Electric, fiica secretarului Comitetului de partid al comunei populare, a spus cu voce răspicată:

— Asta n-are nici o legătură cu noi, femeile care suntem din rândul cadrelor de conducere, fiindcă noi avem materiale speciale făcute la mașină, pentru prim ajutor în caz de calamitate.

Toată lumea chicotea și se hlizea.

— Pentru prim ajutor în caz de inundații! a comentat un muncitor.

— Muncitoarele de la țară au făcut asta, a zis Curent Electric, și ne-au băgat și pe noi în belea.

Fang Biyu s-a ridicat în picioare și a spus cu voce tăioasă:

— Ce dovadă ai să faci asemenea afirmații? Din ce sat sunt muncitoarele de care vorbești? Tu vrei să ne bagi pe toate în aceeași oală. Pe de altă parte, nici ce zice directorul nu-i

1. *Pe malul apei* este unul dintre cele patru romane clasice chineze, scrise în limba vernaculară. Lucrarea îi este atribuită lui Shi Nai'an (1296–1372).

corect, fiindcă și bărbații când se julesc sau cărora le dă borșul pe nas, nu tot cu ghemotoace de bumbac se șterg?

La auzul acestor vorbe, directorul i-a răspuns furios:

— Fang Biyu, tu ai face mai bine să vorbești despre problemele tale, dacă tot ai sărit așa cu gura! Ai bătut un țăran culegător de bumbac, ai stricat reputația Uniunii Muncitorilor și Țăranilor, ai distrus disciplina, în total dispreț față de șefi. Conducerea fabricii a hotărât să te concedieze, așa că mâine du-te la contabilitate, ca să te socotești la bani, strânge-ți salteaua și du-te acasă, să mănânci mâncarea mă-tii. Te pricepi tu la arte marțiale, dar aici la mine nu-i teren de lupte.

Muncitorii sezonieri erau așa de speriați, că amuțiseră cu totul. Angajații permanenți, la dracu', nici ăia nu scoteau nici măcar un pârț. Câțiva fluturi de noapte mari se loveau mortal de apărătoarea lămpilor cu vapori de mercur. În timpul acesta, noi parcă eram o adunătură de demoni într-un templu părăginit.

Rememorând scena aceasta după aproape douăzeci de ani, m-am gândit că, la momentul acela, ar fi trebuit, ca un adevărat bărbat, să ies în față și să mă bat cu pumnul în piept, spunând:

— Pentru chestia asta nu Fang Biyu trebuie învinovățită, ci eu. Pe mine ar trebui să mă dați afară, nu pe ea.

Însă n-am făcut așa ceva. De fapt, toată viața am fost un om fricos, un om mărunt, obsedat doar de propriile interese meschine.

Fang Biyu s-a ridicat în picioare și a spus pe un ton liniștit:

— Pot să-mi strâng salteaua, dar trebuie să lămurim problema. Directorul fabricii ar trebui să limpezească lucrurile și să le spună pe șleau. Dacă e să vorbim cinstit, eu sunt o țărancă venită aici pentru o muncă sezonieră fără prea mare tragere de inimă. Nu mai încape nici o îndoială că am venit ca să câștig niște bănuți, să mă căpătuiesc și eu cu niște metri de pânză, cu care să-mi fac ceva haine noi. Eu n-am o conștiință atât de înaltă, încât să fiu preocupată de uniunea muncitorilor și țăranilor. Când am bătut namila aia, de fapt o țărancă a bătut un țăran. E treaba Miliției Populare să aibă grijă de toată

tevatura asta. Ma Chenggong a venit odată cu mine, iar când el a fost umilit, toată lumea a stat cu mâinile în sân și a asistat la spectacol. Mai mult, directorul fabricii ar trebui să știe că muncitorii permanenți nu sunt precum ogoarele pe care ni le-au lăsat strămoșii, iar femeile din cadrele de conducere nu au patru nări, ca să sufle mai tare ca oricine. Fabrica de prelucrare a bumbacului este a partidului, nu este afacerea voastră strămoșească, de familie. Eu am venit la fabrica asta cu o scrisoare de recomandare, așa că nu pot fi concediată oricum. Dacă mi se cere să plec, n-am să plec, iar dacă nu mi se cere asta, cine știe, poate că am să plec eu de bună voie.

Li Zhigao s-a ridicat în picioare, cu fața cuprinsă de o paloare neobișnuită și a spus cu o voce ascuțită, poate din pricina emoției sau poate chiar a spaimei:

— Fang Biyu nu poate să plece... A lovit foarte bine! A lovit minunat! Ea a arătat măreția muncitorilor sezonieri, care nu sunt niște bostani pe care să-i fierbeți voi în oală după cum vă este voia. Gata, eu am isprăvit ce aveam de spus.

Unii au început să arunce vorbe ca în piesele de teatru:

— Eroina nu poate pleca!

S-au luat și alții după ei:

— Eroina nu poate pleca!

I-am urmat și eu.

Directorul fabricii tremura de nervi din tot corpul. S-a izbit cu palma peste coapse și a spus:

— O să vedeți voi! O să vedeți voi!

— Refuzăm să mai muncim, fiindcă e prea mare umilința. Ce, noi, sezonierii, nu merităm să fim tratați ca niște oameni? a strigat cineva.

Secretarul de partid al filialei, văzând că lucrurile degenerează, a spus pe un ton împăciuitor, cu gândul să liniștească întreaga adunare:

— Fang Biyu e de partea dreptății și nu se teme de un individ dubios. A avut îndrăzneala să se lupte, a câștigat și în felul acesta i-a dat o lecție unui șmecher, ceea ce a dovedit cât de puternică este fabrica de prelucrare a bumbacului. Ăsta-i

un lucru de mare ispravă. Când directorul a zis că te dă afară, doar a glumit, că să te bage în sperieți, să nu te mai bați cu bărbații. Nu-i de altă, dar se teme că ai putea avea de suferit. Muncitorii sezonieri, muncitorii permanenți, inclusiv femeile care fac parte din cadrele de conducere, toți sunt frați din aceeași clasă politică, veniți din toate zările pentru un țel revoluționar comun. Trebuie să fim uniți, nu dezbinați. Trebuie să prețuim lucrurile luminoase și cinstite și nu să ne înhățăm la rele. Ședința de azi se termină aici. Fang Biyu, nu trebuie să te gândești la prosti. Vezi-ți de treabă așa cum se cade și nimeni din fabrică nu se va purta rău cu tine. Gata, s-a terminat ședința! S-a terminat! Puteți pleca!

Fang Biyu a făcut o plecăciune către secretarul de partid, **după care a spus:**

— Cerul este măreț, Pământul este măreț, dar nu se compară în măreție cu dumneavoastră. Vă mulțumesc.

Unchiul meu mi-a spus că secretarul de partid s-a întors în birou și i-a tras un perdaf pe cinste directorului fabricii, acuzându-l că mai avea puțin și stârnea un necaz mare de tot. În anii aceia tulburi, un incident precum greva fără îndoială se lăsa cu vărsare de sânge. Directorul a mai spus că s-a făcut atâta caz, de parcă Fang asta ar fi fost buricul pământului.

Unchiul meu m-a ocărât, zicându-mi că sunt un neisprăvit și alte vorbe, cum ar fi: „Cu rahat de câine, nu lipești zidul. Piuca moartă nu se urcă în copac. Talentul înnăscut e o cheltuie **care cere străduință mare"**.

După două zile, Ciocan de Fier mi-a spus:

— Mă Cuonggong, nu mai e nevoie să stai la cântar. Du-te la Archerul cu tamburi și caută-l pe Guo, șeful de atelier. O să se ocupe el de tine de-acum înainte.

Guo, un bătrânel cu fața ciupită de vărsat, era angajat permanent. Știa să cânte opera în stil Beijing *Su al Treilea se eliberează* cu multă vervă, în același timp însoțindu-și cântecul cu bătăi răsunătoare de gong.

— Frățioare, du-te și cară coșurile mari cu bumbac!

Se spune că, în zilele noastre, la fabricile de prelucrare a bumbacului s-au montat instalații de absorbție și că e de ajuns să pui furtunul metalic cu gura lui mare înfiptă în stivă, că imediat bumbacul e tras în atelier, fără să mai fie nevoie ca muncitorii să se spetească ducând coșurile acelea mari.

Pe vremea mea, coșurile erau împletite din bambus, de formă dreptunghiulară, cu lățime de aproape un metru și jumătate, lungime de trei metri și înălțime cam de un metru și ceva. La ambele capete erau prevăzute cu niște suporturi de metal, iar pe la mijloc erau traversate de o bară metalică pentru cărat pe umeri. Când vedeai o asemenea invenție, te apuca frica, însă căratul coșurilor mari îți aducea un yuan, trei *mao* și cinci *fen*[1] pe zi.

Toată lumea mă învinovățea că nu m-am purtat frumos și l-am ofensat pe Ciocan de Fier, și probabil că l-am ofensat și pe directorul fabricii, de-am ajuns să pierd un post așa de bun. De la lucrător cu capul ajunsesem lucrător cu cârca. Noroc că nu fusesem niciodată vreun răsfățat al sorții și eram obișnuit cu munca istovitoare. În același timp, printre cei trimiși la atelierele unde se cărau coșurile mari se afla și Li Zhigao. Nu era câtuși de puțin de mirare că, după ce sărise în apărarea lui Fang Biyu la ședință, își pierduse bunătate de slujbă la atelierele de întreținere a mașinilor cu tamburi.

— Ma, băiete, mi-a spus el cu voce gravă, ți-ai dat seama și tu? Lupta asta ascuțită și complicată de aici este de fapt lupta dintre bine și rău, dintre adevăr și minciună.

— Frățioare Li, mi-am dat seama.

— Chiar ți-ai dat? m-a întrebat el cam neîncrezător.

— Pe cuvânt, m-am grăbit eu să-i răspund. Dacă stau cu tine zi de zi, simt că am să fac adevărate progrese.

---

1. Subdiviziune monetară. Un *fen* este echivalent cu un *mao* (*jiao*), iar zece *mao* alcătuiesc un yuan.

— Bine, bine, a zis el. Lupta abia a început. Dacă trebuie să ne luptăm, atunci vor fi și sacrificii. Ia zi, ți-e teamă?

— Nu mi-e teamă! m-am grăbit eu să afirm, plin de elan.

— Bravo! mi-a zis el, bătându-mă pe umăr.

— Bravo ție, frățioare Li! i-am răspuns eu.

Cerul deschisese ochii în sfârșit! Probabil că Guo Ciupitul a aranjat lucrurile înadins așa, ca eu și Fang Biyu să fim în aceeași echipă, cu program de lucru de la ora nouă seara până în zori, la ora șase. La miezul nopții, aveam pauză de jumătate de oră, timp în care puteam să cumpărăm de la cantină terci fierbinte de mălai.

Eu habar n-aveam ce era în sufletul lui Li Zhigao, dar eram tare bucuros în sinea mea de toată situația.

Noaptea, când intram în tură, trebuia să cărăm coșurile mari. Pe vremea când eram la cântar văzusem de atâtea ori cum coșurile acelea ticsite cu bumbac, mari cât munții, apăsau pe umerii a doi zdrahoni de bărbați atât de tare, încât îi făceau să se bălăngănească și să meargă nesiguri pe picioare, ca niște câini beți. Știam că nu era deloc o muncă ușoară, ci, dimpotrivă, era o muncă istovitoare, totuși, la gândul că în fiecare clipă o puteam vedea pe Fang Biyu, în suflet mi se înfiripau speranțe fără număr.

Când mă culcam, nu mă lua somnul nicicum. Știam că sunt la distanță de doar zece centimetri de ea și prin crăpăturile văzute și cele nevăzute îi auzeam respirația liniștită. Ea dormea, ca să fie pregătită pentru tura de noapte.

Nici Li Zhigao nu dormea, ci stătea întins pe burtă în patul lui, la lumina becului slab, agățat de grindă, care nu se stingea niciodată, nici ziua, nici noaptea. Îi vedeam pieptul și o mână, iar pe pernă se vedea așezat un caiet micuț. Oare ce scria el acolo? Fratele Li nu era un tip oarecare. Era atât de profund, gândea atât de mult și avea un cap atât de rotund... Faptul că mă făcusem frate cu el îmi aducea și mie multă strălucire...

Până la urmă, așa amețit cum eram, am adormit.

Bâlbâitul Feng, din echipa de gardieni, cu un palton mare și negru pus pe umeri și ducând o pușcă prăpădită, a deschis ușa cu piciorul și a spus cu voce răspicată:

— Scularea! Scularea! Se schimbă tura....

Echipa de gardieni avea grijă, cu jumătate de oră înainte, să-i trezească pe cei din tura de noapte.

Lovind cu țeava puștii în ușa dormitorului fetelor, Bâlbâitul Feng a continuat să strige:

— Scularea! Scularea! Se schimbă tura...

CAPITOLUL 10

După unsprezece ani, l-am întâlnit din întâmplare, în tren, pe Feng Feiyang sau, altfel zis, Bâlbâitul Feng, care de acum devenise maestru bucătar. Era grăsuț, cu pielea albă, îmbrăcat cu o uniformă din lână groasă, iar la mână purta un ceas mare și foarte greu.

După o conversație simplă, am aflat că, la un moment dat, cu ajutorul unchiului său, s-a dus la terenurile petrolifere de la mare, unde a devenit angajat permanent. Apoi a fost bucătar, a intrat la școala de gastronomie și a plecat în Hong Kong și Singapore. Când s-a întors, a obținut calificarea cea mai înaltă și a luat-o de nevastă pe fiica secretarului Comitetului de partid, cu care a făcut un copil grăsuț. Firește că tot stând de vorbă, am ajuns cu discuția și la fabrica de bumbac.

— La vremea aceea chiar că duceam o viață mai rea decât câinii. Când mă gândesc la trecut și fac comparație cu zilele noastre, îmi dau seama cât de rău era. Tu nu știi cât de săraci eram noi atunci. Unii aduceau de acasă mălai și îl lăsau la cantină, iar apoi veneau cu bonurile de cereale și cumpărau câțiva boți de mămăligă, ca să se hrănească. Familia mea nu-și permitea nici măcar niște vrejuri de bostan. Rodeam cotoare de legume, beam apă fiartă așa, ca să zicem că ne-am potolit și noi foamea cu ceva. Când îi vedeam pe angajații permanenți că mâncau găluște fierte în abur, mi-era o poftă nebună, fir-ar

mama lor a dracului, că îmi lăcrimau ochii și-mi curgeau mucii. Nu-ți ascund faptul că odată îmi era cumplit de foame, așa că am dat o fugă la atelierul de presat uleiul, unde am băut ulei din semințe de bumbac, un polonic întreg, dintr-o înghițitură. Stomacul meu n-a rezistat și nici fundul nu m-a ținut, așa că atunci când îmi era lumea mai dragă, am dat afară tot uleiul...

Ne-a apucat râsul pe amândoi.

Mititelul acesta avea acum părul negru și lucios, de parcă era înmuiat cu ulei. Ne-am amintit momentele triste, dar și pe cele vesele și firește că am ajuns să vorbim și despre Fang Biyu.

— A avut parte de o moarte crâncenă... am zis eu. O fată așa de bună, să sfârșească zdrobită. N-a mai rămas nimic din ea, sărmana!

— Tu crezi că a murit? m-a întrebat Bâlbâitul Feng.

— Ce? Păi, n-a murit? am întrebat eu uluit.

— Îți mai aduci aminte când a murit?

— N-am să uit niciodată. Pe douăzeci și cinci ianuarie. În ziua aceea ne luam rămas bun de la vatră[1] și petreceam de Micul An Nou.

— Eu nu cred că Fang Biyu s-a prăpădit, a spus Feng.

— Cum așa? Corpul ei a fost zdrobit de mașina de curățat bumbac și tu zici că n-a murit.

— Ea n-a murit. Un om ca ea sub nici o formă nu poate să-și pună capăt zilelor.

— Nu mai bate câmpii! i-am spus eu.

— O mai ții minte pe muncitoarea care a fost strivită de tambur?

— Da.

— Aici e problema, a zis Feng.

---

1. Obiceiul de a-și lua rămas bun de la vatră (*ci zao*) este un obicei străvechi, parte din Sărbătoarea Primăverii. I se aduc ofrande generoase Zeului Vetrei, care să-l determine să prezinte zeității supreme un raport favorabil familiei respective.

CAPITOLUL 11

Era o seară de toamnă târzie, cu vreme foarte răcoroasă. Eram înfrigurat și parcă tremuram din tot corpul.

Mă aflam în atelier, când Guo Ciupitul a spus, arătând spre utilajul cu tamburi, apoi către mine și Li Zhigao:

— De-acum înainte, voi doi o să vă ocupați să aduceți bumbac pentru cele treizeci de mașini. Dacă apare vreo problemă, pe voi vă caut.

Motorul diesel a început să duduie. Maistrul Sun punea cureaua de transmisie, cu ajutorul unui zdrobitor de fier, la motorul diesel prevăzut cu niște dinți de cupru. Câteva muncitoare cu șorț alb, cu bonetă albă pe cap și cu mască la gură erau fiecare la locul lor, cu fața îndreptată spre propria mașină de presat bumbac. Numaidecât am recunoscut-o printre ele pe Fang Biyu. În atelier, becurile străluceau puternic, mai ceva ca lumina zilei. Așa cum era ea, îmbrăcată în alb și înconjurată din toate părțile de bumbac, ochii negri îi ieșeau în evidență parcă și mai tare. Aveau luciri albăstrui precum ochii de leopard. Am băgat de seamă imediat că stătea cu privirea ațintită asupra mea și a lui Li Zhigao. Aveam senzația că îi este milă de noi, dar, totodată, și că este preocupată de soarta noastră. Privirile ei insistente ne încurajau. Cu siguranță că era fericită să poată fi în aceeași echipă cu noi. „Bucuria ta este și bucuria noastră, Fang Biyu" mi-am spus eu în sinea mea.

Deodată, cureaua de transmisie a început să vibreze cu putere, scoțând un zgomot ascuțit, de frecare. Osia roții se învârtea uruind și pe neașteptate curelele câtorva zeci de mașini de presat bumbacul au pornit simultan, iar în clipa aceea un zgomot uriaș a pus stăpânire pe atelier. Fetele luau bumbacul în brațe, îl așezau pe placa din fața mașinii și apoi desfăceau un arc ca o gheară, care prindea bumbacul și îl așeza uniform între cele două tălpi de strivire. Fang Biyu făcea mișcările cele mai rapide, cele mai precise, cele mai grațioase.

— Hai, mai repede! Duceți-vă și aduceți bumbacul!

Forța utilajelor le stârnea oamenilor un entuziasm nebănuit. Cu coșurile mari după noi, eu și Li Zhigao alergam către stiva de bumbac și înapoi.

Alți doi cărători de coșuri, mai în vârstă decât noi, când ne-au zărit, au izbucnit în râs. Unul din ei i-a spus celuilalt:

— Ăștia doi sunt ca niște furnici pe plita încinsă. Nu cred că o să facă prea mulți purici pe aici.

Aveau și motive să râdă. Cât despre aprecierile lor, pot spune că erau foarte precise.

Bumbacul presat în felul acesta se întărise de-a binelea, căpătând forma unei coline, lucru pe care nu mi l-aș fi putut imagina niciodată. Era chinul de pe lume să încărcăm bumbacul de acolo în coșuri, căci fibrele erau lipite, făcute talpă, ca și cum ar fi fost vorba mai degrabă de cauciuc, și nu de bumbac. Greu reușeam să ne înfigem mâinile în el și să smulgem ghemotoacele. Dacă voiam să mai înmuiem puțin bumbacul, ca să-l putem desface și cuprinde cu brațele, o soluție ar fi fost să-l apucăm cu un cârlig de fier. O altă posibilitate ar fi fost să ne cocoțăm pe stiva de bumbac, să ne așezăm în fund, să dibuim cu călcâiele unde se îmbinau straturile și să împingem în jos. Aceasta era experiența pe care o căpătaseră cărătorii coșurilor mari, tot trudind așa de ceva vreme. Pe atunci, noi trăgeam de bumbac cum puteam, îl sfâșiam în fel și chip. Aveam marfa, dar nu puteam s-o îndesăm în coșuri, iar uneori, din această pricină, încărcam doar pe jumătate. Cu toate acestea, suflam din greu și nădușeam atât de tare, că ne șiroia sudoarea pe spinări fără încetare.

— Voi doi, flăcăilor, nu cumva cam trageți de timp? ne-a apostrofat Guo Ciupitul, venind fuga lângă stiva de bumbac. Câteva zeci de utilaje așteaptă flămânde să mănânce! Știți că facem comparație între turele de muncă?

— Șefu', nu că tragem noi de timp, dar dacă ne agităm, nu reușim să desfacem bumbacul, a spus Li Zhigao.

— Proștilor, apucați cu cârligul și trageți! După aceea, urcați-vă pe stivă și împingeți cu picioarele în jos! ne-a dat învățătură șeful Guo.

Ne-am urcat după cum ne-a instruit el, ca să încercăm, și, într-adevăr, am văzut că metoda dădea rezultate. Foarte repede am reușit să umplem coșul. Am dat să-l ridicăm, dar nu mergea, așa că l-am mai echilibrat un pic și în cele din urmă am izbutit. Li era în față, eu în spate, însă nu ne vedeam unul pe celălalt. Stăteam cu spinările încovoiate, ne tremurau picioarele, iar când nu țineam bine coșul, începeam să mergem și mai împleticit. De vorbă nu ne mai ardea câtuși de puțin; doar îl auzeam pe Guo Ciupitul că tot zice la urechea mea:

— Micuțule, vezi și tu acum ce gust are munca? Voi credeați că un yuan și trei *mao* pe zi se câștigă așa ușor?

Când am intrat în atelier, pe jos era numai bumbac în care ne și împiedicam. Și atât ne-am înfășurat, că aveam senzația că ne trage ceva înapoi, iar Li Zhigao, din neatenție, a scăpat prăjina de pe umăr. Am simțit cum îmi trosnesc oasele și în clipa următoare am aterizat în fund. Din fericire, am căzut pe moale, căci erau fâșii mari de bumbac pretudindeni și nu mi-am rupt noada. Fetele se prăpădeau de râs pe seama noastră, mai ales că noi doi eram recunoscuți ca fiind tineri cărturari. Nici acum nu-mi dau seama cum ajunsesem să ne bucurăm de o asemenea faimă. Ne-am ridicat în picioare și, fără să ne mai batem capul să ne acuzăm unul pe altul, am strigat o lozincă și ne-am repezit să răsturnăm coșul mare, doar că am uitat să scoatem bățul care îl străbătea pe mijloc, cel ce împiedica încărcătura să cadă. Am întors iar coșul cu fundul în sus, am scos bățul și abia așa, greoi și neîndemânatic, am reușit să scăpăm de încărcătură. Tocmai când voiam să ne tragem puțin sufletul, Guo Ciupitul a strigat iar:

— Treceți repede la cărat! Futu-vă neamul vostru! N-ați văzut mașinile goale?

Nu ne-am mai bătut capul să-l înjurăm și noi pe Guo Ciupitul de soră-sa ori de mătușă-sa, că am ridicat coșul și am luat-o la picior. Acum Li mergea în față și eu veneam din urmă. Cum ne agitam așa, ne-am lovit de câteva ori peste picioare cu coșul. Poc-poc, trosc-trosc! Ajunși în fața stivei de bumbac,

am băgat de seamă că aveam mâinile bășicate și picioarele umflate. Nu ne mai păsa nici de viață, nici de moarte, ci îndată ce umpleam un coș, îl ridicam iute, iar apoi porneam glonț în trap mărunt. În toiul întrecerii, căutam echilibrul și uite așa, tot exersând, din practică s-a născut adevărata știință a muncii eficiente.

— Așa mai merge! a apreciat Guo Ciupitul.

După o oră, făcuserăm vreo zece ture, căraserăm zece coșuri. Ni se uscase sudoarea pe trupuri, ne moleșiserăm de tot și tare am fi vrut să ne odihnim un pic, deși știam că, dacă ne așezăm jos, nu mai era chip să ne ridicăm. Ne-am întins pe bumbac, fără puterea de a ne mai gândi la ceva. Poate că numai gândul morții ne mai putea încolți în minte în clipele acelea. Am avut senzația că n-am stat întinși nici măcar un minut, că întreg atelierul parcă a fost cuprins de flăcări. Pe neașteptate, Guo Ciupitul s-a apropiat cu un băț de bambus și ne-a croit câteva lovituri peste fund, însoțite de vorbe murdare care-i ieșeau din gură precum ciorchinii de struguri din Deșertul Tulufan[1]. Pesemne că n-aveam scăpare. Ne-am sforțat din răsputeri să ne ridicăm, gândind că o să muncim până la capăt, până la epuizare. O să muncim până la moarte. Aveam senzația că muncisem deja un secol. Cum e cu putință ca noaptea să fie atât de lungă? L-am întrebat pe fratele Li cât e ceasul. El a scos ceasul de la brâu, l-a adus până în fața nasului, l-a cercetat cu atenție și a spus că încă nu-i douăsprezece noaptea. Ar mai fi încă o jumătate de oră până la miezul nopții. Măiculiță, când o să mai ajungem să terminăm tura asta? Uruitul din atelier părea că zgâlțâie din toți rărunchii întreaga planetă, iar tamburile zecilor de mașini parcă erau niște jivine uriașe cu gura căscată, care înghițeau cu lăcomie bumbacul. Nu mai încăpea nici o îndoială că, de îndată ce terminau cu bumbacul, ne venea nouă rândul... În atelier era un abur albicios. Prin aer zbura un puf mărunt, iar becurile

1. Deșert din zona de nord-vest a Chinei, cunoscut pentru temperaturile extrem de ridicate.

albe, pline de scame de bumbac, arătau ca niște ciupercuțe imaculate. Praful și puful fin care pluteau în aer deja le schimbaseră înfățișarea lui Fang Biyu și a tovarășelor ei, căci uniformele de lucru și măștile erau mai încărcate, iar pe sprâncene și pe gene scamele stăteau agățate precum bruma pe crenguțe în miezul toamnei. Supravegheate de șeful Guo, care se proțăpise într-o parte, cu bățul de bambus în mână, utilajele își repetau mișcările la nesfârșit. Ba chiar acest șefuleț le mai articula cu bățul peste fund și pe fete, zorindu-le:

— Mai repede! Mai repede! Întindeți bumbacul în strat subțire și egal! Song Chunhua, ai adormit? Zou, lungano, vrei să îneci mașina?

Afară, stelele așterneau lumină strălucitoare, în timp ce atelierul era invadat de praf și puf. Când abia începusem munca aceasta simțeam mâncărime la nas, o țineam tot într-un strănut, pe când acum abia dacă mă mai încerca vreun strănut când și când. Noi nu îndrăzneam să ne oprim din treabă, cu atât mai mult cu cât lucrurile se schimbau și la un moment dat n-am mai simțit durerea și oboseala, fiindcă nu știu din ce clipă durerea și oboseala membrelor și trupului în întregime au dispărut; simțămintele se schimbau și ele, căci din clipa în care durerea și oboseala au dispărut, percepțiile s-au estompat și o stare de amorțeală a pus stăpânire pe noi. În asemenea momente, omul face economie de gânduri. Eu nu știam cum era fratele Li, dar creierul meu era doar cât boaba de fasole. Toate celelalte părți ale trupului îmi înțepeniseră, parcă eram în transă. Și în creierul de mărimea unei boabe galbene de fasole se aflau doar un coș împletit din bambus, o prăjină mare și bumbacul acela alb, dur, rece, care nu părea să se înmoaie câtuși de puțin și se încolăcea nemilos, precum șerpii veninoși în cuib. Abia azi, la distanță de mai bine de zece ani, când îmi amintesc, senzația aceea de alb, dur și rece se strecoară în mintea mea asemenea unui șarpe și mă înspăimântă nespus.

Guo Ciupitul ne-a bătut la cap până am terminat tura și până când lumina roșiatică a dimineții a pus stăpânire pe orizont. Șeful Su, de la motoarele diesel, a oprit utilajele și

dintr-o dată între cer și pământ s-a așternut liniștea, însă tihna aceea era ca o povară uriașă peste urechile și trupul fiecăruia, ba chiar și peste suflet. Mie îmi țiuiau urechile și deodată am simțit că în fața ochilor mei totul își pierde conturul. Cum putea lumina dimineții să joace asemenea feste? Cum putea vântul de dimineață să fie așa de înșelător? Cum putea caldarâmul să se comporte astfel?

Eu și Li am aruncat coșul mare cât colo și ne-am întins pe bumbacul rece, înghesuit la întâmplare lângă stivă. Mă gândeam să strig un slogan: „Tovarăși, să nu vă despărțiți niciodată!", dar n-am mai avut putere.

Fang Biyu, lipsită de cea mai firavă urmă de politețe, m-a lovit cu piciorul în fund și a zis:

— Ma Chenggong, scularea, scularea! Dacă dormi așa, ai să te îmbolnăvești.

— Li Zhigao, n-auzi, scularea! Dacă dormi așa, ai să te îmbolnăvești.

— Li Zhigao, scularea, scularea! Haideți la dormitoare!

Numai iubirea ne-a făcut să ne adunăm ultimii stropi de putere și să ne ducem la dormitoare. M-am urcat în patul meu de sus de parcă aș fi urcat pe vârful Chomolungma.

CAPITOLUL 12

A venit și ziua de salariu, când am prins teancul de bancnote între degete și am început să număr. Se făcuseră deja trei luni de când venisem la fabrica de prelucrare a bumbacului. Aflasem că muncitorilor permanenți li se dădea salariul în fiecare lună, în timp ce noi, sezonierii, aveam parte de salariu o dată la trei luni. Important era totuși faptul că îl primeam. Cei de rang superior luau salariul în fiecare lună, însă noi luam la trei luni, fiindcă ne situam la mijloc, între cei de rang superior și cei de rang inferior. Se poate spune că noi eram de rang mediu. Cei de rang inferior nu primeau niciodată salariu.

Îmi amintesc că în ziua aceea era un cer senin precum cristalul, iar soarele strălucea cu toată puterea. Sălciile de dincolo de fabrică, golașe, fără pic de frunze, cu crengi atârnând molatice, stăteau înșiruite, tăcute și solemne, ca niște eroi ai revoluției. Sezonul achizițiilor masive de bumbac trecuse, iar pe ogoare rămăseseră doar bețele cu capsulele gălbui uscate, cu petale răsfrânte, dezvăluind atmosfera dezolantă a apropiatului sacrificiu. Motorul diesel de la fabrică fusese stricat de un tinerel pe nume Zhang și necesita reparații capitale. Prin urmare, atelierul a luat o pauză și, cum nu mai aveam de lucru, ne pregăteam cu toții să ne ridicăm salariile și să ne ducem acasă într-un mic concediu.

În fața birourilor se înghesuiau peste două sute de persoane, mai multe femei decât bărbați. Toți se îmbrăcaseră cu hainele cele mai de soi și își dăduseră pe față cu pomezi parfumate. Eu, unul, n-aveam haine noi ca să mă schimb și nici te miri ce creme pentru față. Nu eram într-o stare prea grozavă, dar am șterpelit totuși de la Li Zhigao niște pastă de dinți „Jadul alb" și m-am uns pe fața iritată. Când am dat de vântul de toamnă, m-a încercat o senzație de răcoare plăcută. Mă spălasem cu apă fierbinte pe cap și pe gât, iar cu un ciob de sticlă îmi curățasem tartrul de pe dinți, dar atât răzuisem, că reușisem să-mi ating gingiile și să-mi umplu gura de sânge. Li Zhigao era tare ferchezuit – părul negru și pantofii tot negri, de piele, îi luceau nevoie mare, într-o potrivеală ca la carte. Luciul acela îmi amintea de cărbunele de calitate superioară. Desigur că am descoperit iute faptul că, așa chipeș și ferchezuit cum era, Li Zhigao tare mai atrăgea privirile fetelor din echipă. Sun Honghua se tot fâțâia pe lângă el și râdea cu poftă, însă râsul ei dezmățat mă enerva la culme, stârnindu-mi tot felul de gânduri golănești, ceea ce mă făcea să-mi amintesc o vorbă a derbedeilor din sat: „Omul râde desfrânat, pisica miorlăie desfrânat, catârul plescăie desfrânat, câinele aleargă desfrânat și-și rupe picioarele". Eu m-am gândit serios că zicala avea temei cu-adevărat. De vreme ce Sun Honghua începuse să fie atât de neînfrânată în fața lui Li Zhigao, fratele meu Li, asta însemna că se simțea

atrasă de el. Numai să fi vrut el, că ea era gata, fără îndoială, să-și dea jos pantalonii. Și tot cugetând așa, fără să vreau, mi-am lăsat trupul cuprins de fierbințeală, de parcă eu însumi aș fi comis vreo mare greșeală. Am privit pe furiș la cei care stăteau alături de mine la rând pentru a-și ridica salariul, de teamă ca nu cumva să-mi ghicească gândurile nu tocmai pioase și la locul lor. Mai cu seamă, nu puteam să-i îngădui lui Fang Biyu să-mi citească în inimă. Ea stătea acolo, cu o expresie placidă, fără să scoată o vorbă. Era asemenea unui copac întunecat.

Salariul ne era înmânat de către Bătrânul Cai, cel cu fața brăzdată de riduri. După episodul acela când trăsese cu pușca și sărise în fântână, parcă îmbătrânise cu zece ani. Vorbea tărăgănat și îi striga fără grabă pe oameni după listă.

Într-un final, a rostit și numele meu. Eu am ieșit din mulțime și m-am bulucit, ca să ajung mai repede în birou. Eram atât de emoționat că îmi tremurau mâinile și picioarele. Se aflau acolo directorul fabricii, secretarul, plus câțiva angajați permanenți – unii mai înalți, alții mai scunzi. Mă fixau cu niște priviri pârjolitoare de-a dreptul, dar cu siguranță că așa îi țintuiau cu privirea pe toți sezonierii care veneau să-și ridice salariul. Deodată, am simțit un gol în inimă, de parcă nu venisem să-mi iau plata cuvenită pentru munca grea, ci le ceream pomană.

Directorul fabricii a spus pe un ton sever:

— Ma Chenggong, după ce iei banii, să te gândești bine că partidul ți i-a dat și ar fi cazul să faci și tu ceva în semn de mulțumire pentru bunătatea ce ți-a fost arătată.

— Dar eu am muncit serios, m-am spetit cărând coșurile alea mari, am mormăit eu.

Directorul și secretarul filialei de partid s-au privit pentru o clipă, iar acesta din urmă a încuviințat din cap, spunând:

— Dați-i!

— Dați-i! a repetat directorul fabricii către Bătrânul Cai.

— Apropie-te! Vino mai în față! a spus acesta.

Apoi, a citit din registru:

— Ma Chenggong, ai efectuat optzeci și cinci de zile de muncă. Salariul pe zi este de un yuan, trei *mao* și cinci *fen*, deci trebuie să-ți dăm un salariul de o sută paisprezece yuani, șapte *mao* și cinci *fen*. Îți reținem opt yuani și cinci *mao* pentru lumină și cazare, deci îți mai rămâne un salariu efectiv de o sută șase yuani.

Mi-a împins teancul de bani în față și a continuat:

— Aici sunt incluși și banii pe care se cuvine să-i dai echipei de producție. În principiu, asta înseamnă jumătate, după cum s-a consemnat la echipă norma ta de lucru. Cât ai să dai mai exact, te sfătuiești tu cu cei de la echipa de producție, când te întorci acolo.

Am înșfăcat banii și am ieșit din birou. Era prima dată când primeam atât de mulți bani, așa că sufletul mi-era copleșit de un sentiment de fericire greu de stăpânit. Chiar dacă trebuia să dau jumătate la echipă, tot îmi reveneau și mie peste cincizeci și trei de yuani. Mă gândeam că ar trebui să mă duc să-mi cumpăr o haină militară kaki, un pantalon gri de doc, o pereche de pantofi tinerești, cu închizătoare și talpă albă, pe care cel mai bine i-aș asorta cu o pereche de șosete înflorate, de nylon. Ar trebui să-mi cumpăr și un pachet de țigări. O marcă mai bună, cum ar fi „Frunza de aur" sau „Frunza de jad", care era doi *mao* și nouă *fen* pachetul, nu marca „Modestia" sau „Floarea-soarelui" de nouă *fen* pachetul. Ar mai trebui să-mi cumpăr și-o periuță de dinți și pastă de dinți „Jadul alb" sau „Parfum nesfârșit", fiindcă se cădea să mă spăl și eu pe dinți, să fiu ca Li Zhigao, care umbla cu periuța de dinți înfiptă în gura plină de spuma aceea albă. El vorbea așa frumos, ca o păsăruică, era atât de îngrijit, cult, cu poziție și statut. După ce-mi cumpăram pastă de dinți și periuță, mai trebuia să cumpăr și o savonieră roșie, de plastic, un săpun fin, dar și un prosop colorat, iar când mă spăl pe față, neapărat să mă șterg cu el, așa cum am văzut eu că fac eroii din filme. După ce o să-mi procur toate astea, mai trebuie să-mi cumpăr și o bicicletă marca „Cerbul de aur", un ceas de inox, cu nouăsprezece diamante, fabricat la Shanghai, cu două curele – una metalică și una de piele.

Vara port cureaua metalică, iarna – pe cea de piele. Până atunci, cu siguranță voi deveni angajat permanent, așa că am să merg pe o bicicletă nou-nouță, am să port un ceas de mână strălucitor, o bluză gri de doc, iar la pantaloni sigur am să-mi pun curea, nu ca țăranii bătrâni, care în viața lor n-au văzut așa ceva. Pantalonii neapărat vor fi dintr-un amestec de fibre naturale cu fibre sintetice, de culoare bleumarin și călcați la dungă, dar cu ce o să-i calc? N-am fier de călcat, dar am să-l înlocuiesc cu o sticlă cu apă fierbinte. În mod sigur am să-mi cumpăr și o pereche de pantofi de piele, dar să fie din piele de vacă, nu de porc, pentru că pielea de porc este mată și nu pot să-i lustuiesc. Și ce mai voiam? Păi, era de ajuns, nu-mi mai trebuia nimic. Uitasem un lucru important: îmi mai trebuia o iubită. Fang Biyu, o mai voiam oare pe Fang Biyu? Nu, categoric nu. Trebuia să caut o fată cu un salariu lunar sigur, frumoasă, cultă, și cel mai bine să știe să interpreteze cântecul acela de dragoste celebru, *Apele râului sunt limpezi, iar hambarele sunt doldora de recolte*, dar să știe și cântecul *Armata de Eliberare strânge recolta de toamnă alături de noi*. Dacă chiar nu știe să cânte, merge și dacă știe numai să danseze. *Gâscă sălbatică ce zbori către miazăzi, te rog să pornești mai iute...* Atunci, Ma Chenggong, acest flăcău chipeș și bine clădit, o s-o prindă de mână și, cu capul sus, cu pieptul înainte, mândru nevoie mare, o s-o ia la o plimbare pe malul râului. El, recitând poeme din dinastiile Tang[1] și Song[2] și ținând în mână un evantai făcut din hârtie pliată, o să meargă alături de fata cea frumoasă. Vor fi precum două cămile în mijlocul unei turme de oi, precum doi cocori în mijlocul găinilor. Culegătoarele de bumbac aflate pe ogorul de pe malul râului se vor îndrepta de șale, își vor ridica privirile și vor exclama pline de încântare: „Ia priviți-i! Ce fată drăgălașă și frumoasă! Ce băiat bun și priceput! Sunt o pereche pe care Cerul a potrivit-o și Pământul a predestinat-o. Nici că se putea

1. Una dintre cele mai glorioase perioade din istoria Chinei, cuprinsă între anii 618–907.

2. Perioadă din istoria imperială a Chinei, cuprinsă între anii 960–1279, de o mare efervescență culturală.

o potrivеală mai de soi". Cu ea de mână, am să intru pe ogorul de bumbac. Ea va purta în acea zi o fustă roșie ca focul, care în bătaia vântului va flutura precum o flamură pe deasupra ogorului. Va fi ca o zeiță coborâtă din ceruri. Bumbacul imaculat și fusta ei roșie ca focul vor alcătui un constrast izbitor. Pielea ei va fi lucioasă, la colțurile guriței mici se vor ivi două gropițe. Ea are o fire atât de blândă și se poartă atât de curtenitor cu toată lumea. Toate femeile de acolo, mai în vârstă sau mai tinere, asemenea unui roi de albine sau poate de fluturi, se vor aduna în jurul ei și, firește, și în jurul meu. O femeie în vârstă va întinde mâna zbârcită, o va prinde pe a ei și va spune cuprinsă de admirație: „Priviți-i mânuța! Priviți-i mânuța! Este precum un fir fraged de ceapă, care a fost curățat de frunze. Este moale, alunecoasă, fină..." Fetele îi vor atinge hainele și o vor admira întruna, ba chiar una dintre ele își va lipi fața de a ei. Atunci va trebui s-o prind și eu de mână pe vreo bătrână de acolo și să mă arăt preocupat de soarta ei, cu o atitudine plină de căldură, impresionând-o pe frumoasa mea până la lacrimi, încât să mă privească de parcă aș fi un cadru de conducere de la oraș sau vreun actor de provincie... În cele din urmă ne vom despărți de femeile din sat. Vom pleca braț la braț, arătându-le cât suntem de apropiați, cât de mult ne iubim și cât de mult ne prețuim unul pe celălalt. Apoi vom urca pe dig, și în timpul acesta ea poate că se va tăia la mână într-o frunză ascuțită. Nu trebuie să fie prea adâncă rana, fiindcă atunci doare prea tare, dar nici prea superficială, fiindcă atunci nu-și mai are rostul. Ea va geme ușor, iar eu îi voi cuprinde mâna și voi sufla asupra rănii, ca să-i alin durerea. Această scenă este atât de plină de căldură, atât de emoționantă, încât le va face pe femeile acelea să ne invidieze groaznic. Vor fi aproape moarte de emoție. Noi știm prea bine că stau cu ochii pironiți asupra noastră, dar dinadins nu întoarcem capul, pentru că nu vrem să le lăsăm să creadă că ne dăm în spectacol pentru ele. Noi am fost predestinați să fim iubiți, suntem așa prin grația Cerului. Apropierea noastră vine din iubirea adevărată, asemenea focului, clădită în măduva oaselor

și izvorâtă din vasele de sânge... Eu am să suflu o vreme peste rana ei, după care am să scot din buzunarul hainei o batistă de un alb imaculat, pe care sunt brodate câteva flori-trompetă, de un roșu aprins, și am să i-o pansez. Apoi, ca și cum aș avea grijă de o păsăruică, o s-o ridic în brațe, cu brațul drept sprijinindu-i coapsele și cu brațul stâng sprijinindu-i spatele. Ea mă va prinde de gât cu brațele și își va ascunde chipul îmbujorat la pieptul meu... Pletele ei fine se vor revarsa precum torentele pe brațele mele, sau mai degrabă ca o panglică infinită ce urmează să lege uriașa Pasăre Peng[1]. Eu cu brațul stâng parcă îmbrățișez Muntele Tai, în timp ce cu brațul drept parcă sprijin un prunc care merge nesigur pe piciorușe. Flacăra fericirii arde aprig, atât de tare, încât îmi dă ameteli și îmi iscă lacrimi în ochi. Stăm îmbrățișați, copleșiți de iubire. Eu caut buzele acelea parfumate ca două petale de trandafir... Amândoi nutrim unul față de celălalt sentimente nobile de recunoștință și ne continuăm drumul sprijinindu-ne unul de celălalt, îmbrățișându-ne, rotindu-ne. Drumul revoluționar este greu și sinuos, pesemne fără sfârșit. Pe neașteptate, în fața noastră se ivește un om care stă la umbra sălciilor plângătoare, negricios, uscățiv, aidoma unui copac în toiul iernii grele. În cele din urmă apare și Fang Biyu. Dacă în povestea lui Ma Chenggong nu apare și ea, povestea este aridă și fără farmec, ca un heleșteu cu apă moartă. Atunci, eu, tânărul Ma Chenggong, parcă plutind pe nori, trebuie că sunt tare chipeș, așa mândru cum merg pe drum. Întind mâna dreaptă la care port ceasul – limba secundarului, de un roșu mai pronunțat, se mișcă extrem de iute, iar cadranul strălucește blând sub mângâierea razelor de soare la apus. Mâna mea e subțire, în timp ce mâna ei e grosolană. Eu sunt alb, ea este neagră, însă eu nu sunt deloc îngâmfat. Eu îi strâng încetișor mâna, după care înclin ușor capul și îi spun pe un ton extrem de politicos: „Bună ziua, Fang Biyu!" Pe chipul ei se citește stânjeneala. Eu i-o prezint pe „a mea": „Surioară Biyu, ea este soția mea.

1. Simbol al nemărginirii în scrierile filozofului daoist Zhuangzi.

Numele ei de școală este Iedera-trompețică, iar numele obișnuit este Tigrișor Avântat de Munte". Apoi fac prezentările și în sens invers: „Tigrișor de Munte – mda, ar trebui să-i spun Micuța Cățărătoare sau Micuțul Tigrișor – ea este Fang Biyu, fosta mea colegă de pe vremea când eram în sat". Cum se vor purta femeile acestea? Se vor măsura un pic una pe celalaltă, după care pe Fang Biyu o va încerca un sentiment de inferioritate, în timp ce Tigrișor va fi geloasă. „Fang Biyu, acum sigur că regreți, nu? Eu ți-am cerșit iubirea, dar ție nu-ți plăcea de mine fiindcă eram mai mic decât tine și nu ieșeam cu nimic în evidență. Acum ce mai zici? Desigur că eu, Ma Chenggong, nu sunt genul acela de om mărunt, care-și folosește influența și care e plin de sine. Chiar dacă am devenit bogat, nu-l uit pe cel sărac și umil. Eu mi-am schimbat gândurile și sentimentele în ceea ce te privește pe tine, Biyu! Da! Da! Da! Pasărea trebuie să se întoarcă la cuibul ei, iar noi ar trebui să ne întoarcem acasă... Iubito, să ne îmbrățișăm strâns..."

— Ma Chenggong!

Am auzit deodată că îmi striga numele chiar în ureche, ba chiar am avut senzația că mă bate pe umăr. Mi-am părăsit fanteziile, străduindu-mă să-mi revin și abia atunci am realizat că țineam în brațe o salcie plină de balegă uscată de vită și mușcam din scoarță. Fața îmi era scăldată în lacrimi de fericire.

Fang Biyu mă privea uluită.

— Te-a lovit buimăceala, nu-i așa? m-a întrebat ea.

Eu am mormăit rușinat de moarte:

— M-am prefăcut înadins, ca să te amuz pe tine.

— M-ai speriat grozav. Am crezut că te-ai văzut și tu cu câțiva bănuți în mână și ai luat-o razna de bucurie!

— Vai, ce spui, surioară Biyu! Eu, Ma Chenggong, n-am făcut nici o ispravă pe lumea asta. Cum aș putea să ajung să mă port așa?

— Bine, bine! a zis ea. Hai să mergem împreună spre casă!

— Eu stăteam aici și te așteptam.

— Să mergem!

— Hai!

Am pornit, tot lovind cu piciorul în pietrele de pe drum.

— Surioară Biyu, câți bani ți-au dat pe zi?

— Un yuan, doi *mao* și cinci *fen*. Dar ție?

— Un yuan, trei *mao* și cinci *fen*.

— Păi, voi vă chinuiți mult să cărați coșurile alea mari.

— Cei care câștigă mult nu se chinuie, însă cei care se chinuie mult câștigă puțin.

— Știi cât câștigă Sun Honghua și celelalte fete care sunt cu ea?

— Nu știu.

— Un yuan și trei *mao*.

— Mai mult ca voi. Tu nu ești tehnician?

— Și asta la ce ajută?

Am pornit la drum cu un aer relaxat. De fapt, eu nu eram deloc așa, pe de-o parte pentru că visul meu de mai-nainte încă nu se spulberase cu totul – o parte din trupul meu era tot cufundată în beția fericirii sau, mai bine zis, mintea îmi plutea în cer, în timp ce trupul era pe pământ – sentimentul de fericire mă urmărea, lătra după mine ca un câine nebun și nu mă lăsa să port o discuție cu această Fang Biyu care fusese zdrobită de Tigrișor de Munte, cea plăsmuită de mine. Imaginea acesteia din urmă se destrăma treptat precum norii trandafirii la orizont, până când în mintea mea a rămas doar o umbră de un roșu-cărămiziu. Pe de altă parte, în buzunarul de la piept era îndesată răsplata muncii mele pe trei luni. Îi simțeam puternic existența acolo, așa cum simțeam presiunea uriașă pe care o exercita asupra sufletului, ba chiar asupra sistemului meu nervos. Banii aceștia îmi făceau spiritul greoi, dar trupul ușor ca o pană în vânt. Toate aceste gânduri care mă încercau acum dovedeau că, în acest drum pe care îl făceam cu Fang Biyu, eu eram o entitate dual, compusă din spirit și trup.

Am mers ce am mers până când norii trandafirii, la înserat, au acoperit cerul pe de-a-ntregul. Tigrișorul de Munte deja se contopise cu ei, abandonându-mă pe mine cu visul meu matrimonial cu tot. Pe drum i-am întâlnit pe țăranii care se întorceau de la câmp, călcând cu pas greoi. Aerul mohorât de pe

chipurile lor era și mai accentuat de stratul gros de praf care li se așternuse pe fețe. Când am trecut pe lângă ei împreună cu Fang Biyu, aproape ștergându-ne umerii unii de alții, am simțit cum ne aruncă priviri piezișe, pline de ură. Mi-am pipăit buzunarul instinctiv, dar m-am liniștit repede, fiindcă banii erau la locul lor, neatinși. Ogorul era aproape curățat cu totul, doar undeva, într-un colț, mai rămăseseră câteva tufe de bumbac nesmulse. Un copac de pe marginea drumului își flutura frunzele verzui, un lucru foarte neobișnuit, căci toți ceilalți copaci rămăseseră de mult golași. Cel mai puternic m-a impresionat apariția unui individ masiv – iată, un lucru pe care nu l-am putut da uitării până în ziua de azi – de vreo sută de kilograme, care conducea un tractoraș cu motor diesel de doisprezece cai putere. Stătea țeapăn pe scaunul șoferului, impunător ca un munte de carne. La remorca din spate erau agățate opt steaguri roșii, care arătau straniu și misterios totodată. Șoferul cel grăsan era un fost coleg de-al meu din școala primară. Pentru că accelerase la maximum motorul, lăsa în urmă un fum negru și gros, rostogolindu-se în vălătuci, în timp ce steagurile roșii fluturau amenințător. Parcă era un erou neînfricat, pornit la luptă. Eu și Fang Biyu i-am făcut cu mâna și ne-a răspuns și el la fel, dar fără chef, în timp ce trecea pe lângă noi, cu înfățișarea lui foarte serioasă.

Eu și Fang Biyu ne-am privit, zâmbind. Deodată, am avut senzația că un curent electric mi-a străbătut trupul din cap până-n picioare, înviorându-mă, de parcă mi-ar fi fost făcută o vrajă. Ne-am întors amândoi în același timp și am spus:

— Hai după el!

Cei care mergeau pe marginea drumului s-au speriat de tractorul acela cu steagurile roșii care îl făceau să arate de parcă ar fi fost în flăcări, așa că se dădeau degrabă într-o parte, unii atât de grăbiți, încât și-au sucit picioarele, numai să nu-i stea în cale. Un măgăruș, din pricină că s-a speriat foarte tare, a ajuns într-o clipă cu căruța în șanț. Numaidecât căruțașul a tras niște înjurături, nu se știe dacă adresate măgărușului sau tractorului. Scenele acelea mi-au revenit adeseori în minte ca

într-un film: un tractor demonic gonea în față, cu un prost și o proastă pe urmele lui.

L-am urmărit, l-am urmărit, l-am urmărit.

Într-un târziu, l-am ajuns din urmă.

Grăsanul a oprit tractorul, s-a dat jos și ne-a întrebat:

— De ce vă țineți după mine? Aveți vreo treabă cu mine?

— Conduceai netulburat rabla asta și când te-a strigat un fost coleg de școală, n-ai catadicsit să răspunzi. Îmi închipui că, dacă ai fi fost la volanul unei limuzine și dacă te-ar fi strigat taică-tu, nu l-ai fi băgat în seamă, am zis eu cu nemulțumire în glas.

— Colega, de cine râzi tu? a spus el, zâmbitor precum Buddha cel milostiv. Eu sunt concentrat doar la condus, nu mă uit în altă parte. De unde să vă văd pe voi? Fang Biyu, zi și tu, nu-i așa?

Fang Biyu începuse să se hlizească.

— Unde ai plecat cu tractorul? am întrebat eu.

— N-am plecat nicăieri, a răspuns el pe un ton serios.

— Atunci, du-ne și pe noi acasă. Se poate? a întrebat ea.

— Bineînțeles, a încuviințat el imediat. E de ajuns să deschizi tu gurița. Nu trebuie să-mi ceri să te duc pân-acasă. Te duc și la Polul Nord.

El stătea în picioare lângă tractor și a început imediat să tragă de volan, ca să-l întoarcă.

— Hai, suiți-vă! ne-a îndemnat el.

Apoi, a urcat în cabină și a continuat cu sfaturile:

— Așezați-vă binișor, că am plecat!

Tractorul a pornit duduind și pârâind din toate balamalele, lăsând un nor de fum negru în urmă.

— Mergi un pic mai repede! am zis eu.

— Ce-ar fi să nu mai faci atâta gălăgie? mi-a retezat-o el. Dacă nu-ți place că merge prea încet, atunci zboară călare pe o ghiulea!

Deodată, am auzit pe cineva că strigă din spate:

— Fang Biyu, Fang Biyu!

Era Li Zhigao.

— Așteaptă-l și pe el! am zis eu.

— Nu mai trăncăni atâta! Lasă-l să ne ajungă din urmă! a spus Grăsanul.

Li Zhigao ne-a ajuns din urmă într-adevăr și a sărit în remorcă, după care s-a așezat lângă Fang Biyu, gâfâind.

— Ați dispărut într-o clipă, a zis el. V-am căutat peste tot, până mi-a zis cineva că ați plecat împreună spre casă. Eram foarte neliniștit, m-am tot învârtit pe la poartă, dar în cele din urmă v-am văzut în tractor.

— Tu nu te duci acasă? l-a întrebat Fang cu răceală în glas.

— Eu nu am casă, i-a răspuns el. Pentru un revoluționar, cele patru zări sunt casa lui.

— Mă căutai cu treabă? l-a iscodit Biyu.

— Nu, a răspuns el, un pic îmbujorat la față. Oricum, eu n-am casă unde să mă duc. Voiam să vă conduc pe voi.

— Fang Biyu se pricepe așa de bine la artele marțiale, încât și de-ar fi să dea nas în nas cu o gașcă de opt indivizi, tot n-ar îndrăzni nimeni să se apropie de ea. Crezi că e cazul s-o conduci tu? am zis eu. Frățioare Li, du-te acasă!

— Vă conduc, vă conduc, a insistat el. Îmi face mare plăcere să merg cu un tractor împodobit cu steaguri roșii, impunătoare.

Noaptea se insinua încetul cu încetul, iar luna nouă stătea atârnată în colțul de sud-vest al cerului, undeva foarte jos. Lampa cu vapori de mercur de la fabrica de prelucrare a bumbacului lumina cu licăriri verzui, aidoma unui ochi demonic. Tractorul Grăsanului ar fi trebuit să aibă două faruri, dar unul era ars, așa că rămăsese doar cu unul singur și chiar că ai fi jurat că tractorul lui este ca un dragon chior. Lumina albă, cu ușoare reflexii verzui, se răsfira pe drumul șerpuitor.

Am mers o vreme, până când Grăsanul a oprit tractorul și a spus:

— Hai, coborâți aici! Satul e aproape.

— Grăsane, du-ne până acasă! l-am îndemnat eu.

— Nu se poate, nu se poate! Am și eu sarcinile mele pe care nu pot să le mai amân.

— Haide, coboară! a spus Fang Biyu în timp ce se dădea jos din remorcă. Tu du-te degrabă la treaba ta! Mi-ar părea tare rău să te întârziem.

Li Zhigao s-a dat și el jos.

— Tu nu mai coborî! Întoarce-te cu el! a spus Fang Biyu.

— Nu, nu! Vreau să merg cu voi, i-a răspuns bărbatul.

Grăsanul a întors tractorul, a accelerat și dus a fost.

— Li, a zis Biyu, întoarce-te degrabă! Eu acuși ajung în sat și acolo n-am cum să mă ocup de tine.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, i-a răspuns el. Eu am cercetat mai demult satul vostru și am descoperit că la capătul lui există o căpiță de fân, în care este o adâncitură mare. După ce vă conduc pe voi până acasă, mă duc să-mi petrec noaptea acolo, iar mâine, în zori, când o fi să vă întoarceți la fabrică, mă strigați și pe mine, ca să mergem împreună.

— Tu nu cumva ești bolnav la cap? l-a întrebat Biyu.

— Mie îmi place la nebunie să-mi asum riscurile, să fac ceea ce alții nu îndrăznesc să facă, a răspuns el.

Fang Biyu n-a mai continuat discuția.

Odată ajunși la capătul satului, Li Zhigao, după cum spusese că are să facă, s-a vârât în căpița de fân.

Fang Biyu stătea în fața căpiței. Ar fi vrut să mai zică ceva, dar până la urmă a renunțat. Stelele își răsfirau razele făcând totul să fie cufundat într-o lumină încețoșată, ce părea să arunce o umbră de îndoială asupra tuturor lucrurilor din jur.

CAPITOLUL 13

Apoi m-am tot gândit că, dacă Li Zhigao n-ar fi avut îndrăzneala să înnopteze în căpița de fân, nici povestea romantică de mai târziu nu s-ar mai fi înfiripat. Bănuiesc că, lucrurile evoluând până la un moment critic, e posibil ca Fang Biyu să-l fi lovit cu pumnul în piept pe Li Zhigao și să-i fi spus pe un ton iritat, în care amărăciunea se împletea cu indignarea: „De ce? De ce vrei să-ți petreci noaptea în căpița de fân? Ai

ajuns aici, la marginea ogorului, și dintr-odată te-ai înmuiat, ai devenit timid ca o broască speriată care își trage capul în carapace!"

CAPITOLUL 14

„Nenumărate povești de iubire complicate au arătat de atâtea ori, în mod nespus de dureros, un fapt cât se poate de adevărat: focul iubirii unei femei, odată aprins, cu greu mai poate fi astâmpărat, în timp ce bărbații, într-un moment-cheie, întotdeauna se comportă ca broaștele țestoase speriate, adică își trag capul în carapace." Așa i-am spus eu, după optsprezece ani, lui Li Zhigao, dând pe gât o dușcă zdravănă de băutură.

Părul lui avea reflexii roșcate, lucru care îmi arăta limpede că se vopsise. Devenise între timp directorul adjunct al fabricii de extracție a uleiului de bumbac, un om trecut de patruzeci de ani. A luat și el o gură de băutură, după care a cules cu bețișoarele niște legume verzi și le-a vârât în gură.

— Am ajuns la această vârstă și nu cred decât în destin. Nu mai cred în nimic altceva.

Eu tocmai mă pregăteam să-l contrazic cu mult aplomb, când a intrat pe ușă fiica lui de optsprezece ani, Li Mianhua, îmbrăcată cu o hăinuță viu colorată. Semăna foarte bine cu Sun Honghua.

— Tată, vreau să-mi schimb numele! a spus ea bosumflată.

— De ce? a întrebat-o el.

— Mi-ai dat un nume așa prăpădit, așa urât, așa țărănesc, a spus ea. Toți colegii râd de mine.

— Eu am cunoscut-o pe mama ta la fabrica de prelucrare a bumbacului, ne-am căsătorit, apoi te-am avut pe tine. De aceea ți-am spus Mianhua[1], a ținut să precizeze Li Zhigao.

— V-ați cunoscut la fabrica de prelucrare a bumbacului și mi-ați spus așa, a sărit ea cu gura. Dacă v-ați fi cunoscut la

1. *Mianhua* se traduce prin „Bumbac".

fabrica de îngrășăminte chimice, m-ar fi chemat Îngrășământ Chimic, iar dacă vă cunoșteați la fabrica de cauciuc, m-ar fi chemat Cauciuc, nu-i așa?

— Spui numai prostii! Și ce nume vrei?

— Mă gândesc să mă cheme Li O Sută de Favoruri.

— Faci cum crezi! i-a răspuns Li Zhigao. Și dacă îți schimbi numele în Șaizeci și Cinci de Rădăcini de Munte, tot nu-mi pasă.

CAPITOLUL 15

Sunt încredințat că noaptea cea mai fericită, cea mai înflăcărată din povestea de dragoste a lui Fang Biyu și a lui Li Zhigao a fost cea în care el a rămas să înnopteze în căpița de fân. După noaptea aceea, relația lor a evoluat rapid, cu o iuțeală nemaipomenită, lucrurile grăbindu-se către punctul culminant și, în același timp, către punctul cel mai dramatic.

În ziua ce-a urmat, el s-a întors împreună cu noi la fabrică, având în păr paie și pleavă de grâu, care, în bătaia razelor soarelui de dimineață ce se ridica ușurel, străluceau precum aurul. Și tot ca aurul de strălucitor îi era și zâmbetul.

După o noapte întreagă de frământare, deși mă durea foarte tare, am conștientizat cu limpezime un lucru: lui Fang Biyu și Li Zhigao le fusese sortit să fie împreună, iar eu nu eram un adversar redutabil pentru el. Mie îmi lipsea curajul de a dormi noaptea în căpița de fân. Am decis să mă retrag în linia a doua, ca să le las calea netedă. Eu aveam să fiu cel de-al treilea element în această relație, un element onorabil, plin de demnitate. La vremea tinereții nu-mi venea deloc ușor să-mi asum această postură.

Fang Biyu a scos din traista ei colorată patru ouă cu coajă roșie, fierbinți de-ți ardeau mâna, și ne-a dat, și mie, și lui Li Zhigao, câte două. Țineam ouăle în mână, iar sufletul meu plângea, căci știam prea bine pentru cine fuseseră pregătite. Deși erau la fel – la urma urmei erau doar niște biete ouă cu

coaja roșie – cele oferite lui Li Zhigao erau cât Muntele Tai, pe când cele ce-mi fuseseră oferite mie erau ușoare precum pana de gâscă. Pe drum, un bătrân care se trezise în zori ca să adune rahat de câine și-a îndreptat spre noi fața pe care luceau bobițe de transpirație și s-a uitat la noi cu niște ochi care ne-au speriat de-a binelea.

Ea a mângâiat chipul colțuros al lui Li Zhigao cu o privire în care eu deslușeam o dulceață nemărginită. El, lipsit de cea mai elementară politețe, și-a îndesat în gură oul fiert, numai că s-a înecat încercând să-l înghită, de i-au dat lacrimile. De îndată, ea a izbucnit în râs și l-a lovit ușor cu pumnul în spate. Răsunetul acestei lovituri era fără îndoială ecoul iubirii lor. Era de ajuns cea mai mică atingere ca sunetul să stârnească vibrații profunde. Aparent, pumnul ei izbea în spinarea lui Li Zhigao, dar de fapt izbea în inima mea. Gata, deja fusesem eliminat! Li Zhigao a izbucnit în râs și pe loc i-au zburat din gură fărâmițele de ou, ca niște gloanțe proiectate cât colo. Cum își bălăngănea el capul de atâta râs, părul negru i se răvășise precum penele din coada unui cocoș care se pusese pe cântat. La vremea aceea, era la modă părul lung, un semn evident al opoziției față de societatea tradițională. O auzisem eu cândva pe Zhao Yiping, de la laboratorul de control al bumbacului, spunând că bărbații își lăsau părul lung ca să atragă femeile. Ea dăduse două exemple cât se poate de relevante, prin care întărise această teorie: cică un om de știință din străinătate făcuse un experiment cu un leu căruia i se tunsese coama și s-a constatat că la scurt timp leoaicele din preajmă l-au părăsit, plecând în căutarea leilor cu coama bogată. La fel, unui cocoș i se tăiaseră penele cele mai arătoase din coadă și imediat a fost omorât de găini cu lovituri de cioc. Deci se poate observa cât de important este părul pentru bărbați, căci de ciuf depinde nu numai atragerea partenerei, ci chiar supraviețuirea. Mi-am pipăit țeasta – eu eram tuns chilug și în timp ce mă compătimeam, am decis în taină să-mi apăr părul, ca și cum mi-aș fi apărat viața și chiar dacă nu mai era cu

putință s-o atrag pe Fang Biyu, să atrag și eu alte leoaice sau măcar niște găinușe.

Cât am mers pe drum, am vorbit mult, dar numai prostii. Subiectul discuției era lipsit de importanță pentru un bărbat și o femeie prinși în mrejele iubirii. În vocea lor însă percepeam dureros de limpede semnalele unei iubiri împărtășite. Și eu am trăncănit mult și ai fi zis că toți trei comunicăm într-un mod foarte armonios, dar în realitate cuvintele mele nu erau nimic altceva decât un bruiaj în calea semnalelor de dragoste.

CAPITOLUL 16

Li Zhigao a propus să schimbăm paturile în care dormeam, pe motiv că la patul de jos era prea mult zgomot, ceea ce îl împiedica să se gândească la lucrurile importante care îl frământau. A bătut ușor cu palma în caietul de notițe cu coperta de piele roșie și mi-a spus că tocmai concepea un roman care să reflecte lupta de clasă la țară, mai bun decât *Zile însorite*[1] și mai lung decât *Drumul scăldat în lumina aurie*[2]. Mai spunea că, dacă avea să reușească să-l ducă la bun sfârșit, acest roman avea să zguduie întreaga țară, devenind în mod incontestabil o operă faimoasă.

— Frățioare, a spus el, am nevoie de liniște. În postfață am să amintesc și numele tău.

Avea o privire profundă, precum oceanul cel de nepătruns. În sfârșit, aveam marele noroc de a putea să fac ceva pentru el – o mare personalitate în devenire –, și atunci ce interese personale mai aveam eu, pe care să nu le pot sacrifica? Ce gânduri răzlețe și dorințe egoiste mă mai frământau pe mine,

1. *Zile însorite* este o culegere de cântece foarte populare în China.

2. *Drumul scăldat în lumina aurie* este un roman al scriitorului Hao Ran (1932–2008), a cărui acțiune se petrece în perioada reformei agrare din 1950.

pe care nu să nu le fi putut abandona? Deși știam că voia să se mute în patul de sus ca să poată comunica în taină cu Fang Biyu, totuși am spus hotărât:

— Bine, frățioare Li. Pentru cauza ta măreață nu doar că mă mut din patul de sus în patul de jos, dar sunt gata să mă duc fără nici cea mai mică ezitare în cocina de porci, dacă asta îmi ceri.

Li Zhigao m-a îmbrățișat emoționat și mi-a spus pe un ton moale:

— N-am să uit cât am să trăiesc binele făcut!

CAPITOLUL 17

Cu timpul și cu experiența dobândită, eu și Li Zhigao ajunseserăm la o anumită tehnică de a căra coșurile mari, însă nu fără să plătim un preț, căci ne aleseserăm cu multe bătături pe umeri. Ridicam un coș de o sută cinci zeci de *jin*[1] de bumbac, dar nu ne mai clătinam în stânga și-n dreapta ca odinioară, ci ne struneam bine picioarele, ba chiar mai și alergam câte un pic cu povara pe umeri. Năduşeala fierbinte ne scălda capetele, dar noi fredonam. Am mai spus că Li Zhigao era un tip extrem de talentat. Știa să cânte la tot felul de instrumente, știa să cânte arii din opera în stil Beijing, să improvizeze, să compună poezii pe loc. Toate melodiile pe care le fredonam erau învățate de la el. Ajunseserăm să alergăm și să cântăm în același timp, ceea ce le stârnea hohote de râs fetelor de la ateliere. Șeful atelierului, Guo Ciupitul, era mare iubitor de operă. Îi plăcea să se distreze, îi plăcea atmosfera animată, așa că treptat a început să ne îndrăgească, ba aș putea spune chiar că ne îndrăgea foarte mult.

— Flăcăii ăștia doi zău că sunt de mare ispravă! i-a spus el directorului fabricii. Sunt foarte talentați. Fac o muncă așa de istovitoare și nu se vaită câtuși de puțin. Optimismul lor revo-

1. Unitate de măsură pentru greutăți, echivalentă cu 500 gr.

luționar înflăcărat a reușit să însuflețească întreg atelierul. Eu propun să le dăm în plus câte cinci *fen* în fiecare zi.

Am fost foarte impresionat când am aflat de la unchiul meu că Guo Ciupitul ne-a pus o vorbă bună. M-am gândit apoi că nu trebuie să iau în seamă faptul că avea o gură spurcată, fiindcă în realitate el era un om bun, care știa să facă deosebirea între iubire și ură. I-am povestit totul lui Li Zhigao și a conchis și el că Guo Ciupitul era un om cumsecade.

Pe noi doi, de cum puneam prăjina pe umăr, ne potopea talentul mai ceva ca un izvor cu apă dulce. Cred că e foarte posibil ca celula artistică să fie precum bumbacul care absoarbe apa – de îndată ce ne apăsa greutatea pe umăr, arta țâșnea nestăvilită:

Soarele cel roșu a apus,
Trei sute de jin *de bumbac*
Pe umăr am pus.
Tragem de coșuri încoace și-ncolo,
Să ducem bumbacul la ateliere.
Pe tânăra cea frumoasă am zărit-o,
Cu capul plecat, cu fața acoperită,
Doar ochii cu gene lungi mi se arată
Cum ar putea întristarea să nu mi se vadă?
. . . . . .

De câte ori n-am cântat noi așa? Împreună cu Li Zhigao descoperisem această metodă de lucru minunată. Cântecul era pâinița noastră, era anestezicul nostru. Trăgeam pe rupte timp de o oră, după care ne puteam odihni o jumătate de oră. Atunci, ne întindeam pe stiva de bumbac și număram stelele sau stăteam într-un colț al atelierului și le priveam pe fete. Firește că punctul de interes era Fang Biyu.

Fetelor tare le mai plăcea ca în pauza de lucru să adunăm bumbacul în jurul lor, fiindcă așa se puneau la adăpost – puteau să scape de încordarea pe care o simțeau atunci când stăteau aplecate de mijloc și, în plus, se protejau de vântul aspru de iarnă, care sufla nestingherit prin atelier. Noi întotdeauna

mai întâi ne îngrijeam de Fang Biyu, ca ea să se odihnească și să se încălzească prima. În mod neîndoielnic, celelalte fete erau cuprinse de gelozie și ne ocărau, dar cine făcea așa, drept pedeapsă nu mai era acoperită cu bumbac, ci era lăsată să se aplece și să se chinuie singură să-și adune bumbacul în jur, iar lucrul cel mai neplăcut era că, astfel, trebuia să tremure de frig, în bătaia vântului rece.

— Frățioare Li, frățioare Ma, împachetați-ne și pe noi degrabă! ne rugau fetele.

Noi admiram valul alb de bumbac cum ieșea din mașină precum apa în cascadă, sau precum norii albi care se revărsau dintre tamburii mașinilor de prelucrare și cădeau apoi în lăzile de depozitare. Fetele care recepționau pânza de bumbac alergau între mașinile de zdrobit bumbacul, împingând cărucioarele. De fapt, aceste cărucioare erau niște coșuri mari, împletite din bambus, montate pe patru rulmenți, care uruiau groaznic atunci când fetele alergau cu coșurile dintr-o parte într-alta. La capătul atelierului se găsea amplasat un mecanism cu macara. Cărucioarele aveau o agățătoare, iar când fetele apăsau pe o sonerie, muncitorul sezonier de la atelierul de ambalare, situat la etaj, acționa macaraua, agăța căruciorul și îl ridica în aer, după care răsturna încărcătura în lada pentru ambalare și trimitea căruciorul înapoi jos.

Chestia cea mai enervantă era puful bumbacului, care ți se lipea pe haine, pe păr, pe gene și sprâncene, ba chiar te trezeai că îți intră în nas și în gât. Când mergeam pe stradă, prezența pufului de bumbac pe noi era dovada cea mai grăitoare a statutului nostru.

Albul ce se revărsa în fața noastră zi de zi ajunsese să ne obosească ochii peste măsură, însă la începutul lunii a unsprezecea, după calendarul agricol, roșul ca de foc al sângelui a întinat florile albe.

În seara aceea, după cum ne era obiceiul, le-am înconjurat pe fete cu bumbac, după care ne-am întins pe stiva din colțul atelierului, de unde puteam să admirăm totul în jur, în timp

ce ne odihneam. În seara aceea era la prelucrat bumbac de calitatea întâia, un bumbac foarte pufos și ușor. Pentru că afară era foarte frig, am răsturnat în jurul lui Fang Biyu patru coșuri mari și am îngropat-o până la brâu. În apropierea ei era o fată tare cumsecade, cu cozi lungi, pe care am înconjurat-o, așijderea, cu bumbac, numai că acest lucru a atras nenorocirea. O pală de vânt i-a zburat chipiul de pe cap, iar în clipa aceea, cozile lungi, îndesate sub chipiu, i s-au desfăcut pe neașteptate și, cum tocmai se întorcea ca să cuprindă bumbacul în brațe, i-au fost prinse cu o viteză uluitoare de tamburul mașinii de presat bumbac. Am mai apucat doar să auzim un scâncet dureros, după care am văzut-o pe fată întinsă pe utilaj, cu fața în sus. Toată lumea a încremenit de spaimă. Sângele roșu ca focul fusese împroșcat în toate părțile, iar bumbacul din jur era numai pete.

— Opriți mașina! Opriți mașina! Opriți mașina! urla Guo Ciupitul, în timp ce fugea ca un disperat spre camera motoarelor.

Femeile slobozeau țipete ascuțite și încercau să se îndepărteze cât mai mult de utilaj, numai că bumbacul pe care îl îngrămădiserăm noi pe lângă ele le îngreuna mișcările. Într-o clipă, s-a iscat un haos de nedescris în întreg atelierul. Muncitoarele se zbăteau să iasă din bumbacul care aluneca în toate părțile, de parcă se scufundau în nisipuri mișcătoare.

Cozile acelei fete, împreună cu tot scalpul, ieșeau din mașina cu tambur și se revărsau în lada de colectare a pânzei. Țeasta ei golașă arăta ca un bostan decojit, care te îngrețoșa, dar în același timp te și înspăimânta de moarte. Fața îi era lac de sânge, mutilată așa de rău, încât nu-i mai distingeai trăsăturile. Câteva muncitoare au fugit din atelier țipând, și, odată ce au ajuns afară, în frig, s-au aplecat și au început să vomite.

Deodată, motorul diesel s-a oprit. Conducerea fabricii și câțiva angajați au intrat în atelier într-un suflet. Guo Ciupitul stătea pe mormanul de bumbac, cu capul în palme, nemișcat de parcă era mort.

— Morții mă-tii, Ciupitule! a izbucnit directorul fabricii.

Curent Electric, care se ocupa cu problemele sanitare, bucurându-se de tratamentul cel mai bun dintre toți muncitorii sezonieri, a venit în fugă, cu trusa medicală în spate. Când a văzut în ce hal arăta fata cu cozile lungi, a aruncat trusa cât colo, a exclamat „Măiculiță!" și s-a lăsat pe mormanul de bumbac, cuprinsă de leșin.

Secretarul filialei de partid i-a îndemnat pe oameni s-o ducă pe fata cu cozi lungi la cel mai apropiat spital. Ea se zbătea în bumbac precum o insectă cu capul zdrobit, lăsând urme roșii peste tot. Pentru prima dată simțeam cât de mizerabil și respingător este bumbacul.

Toți muncitorii se temeau că se vor mânji de sânge pe mâini, așa că se tot codeau și se retrăgeau unul câte unul. Cele mai multe muncitoare fugiseră din atelier. Secretarul, un tip voinic, a tras-o pe fata cu cozi lungi, care a căzut imediat pe bumbac.

— Veniți încoace, a spus el supărat, cu mâinile însângerate. Trebuie să ne grăbim s-o salvăm.

Eu am tras-o pe Fang Biyu după mine. Toată lumea știa că ea are un spirit eroic și este neînfricată. S-a dus în urma secretarului, a luat-o în brațe pe fata cu cozi lungi și, dând dovadă de multă prezență de spirit într-o situație de viață și de moarte, i-a înfășurat o bucată mare de pânză pe capul sângerând. Apoi, a ridicat-o de pe mormanul de bumbac – o biată ființă în trupul căreia viața abia dacă mai pâlpâia. Pieptul alb al bluzei era mânjit tot de sângele roșu ca focul.

— Haideți, repede! S-o ducem la spital! a zbierat secretarul de partid.

— Li Zhigao, Ma Chenggong, aduceți degrabă un coș mare! ne-a îndemnat Fang Biyu.

Noi am executat pe dată ordinul și am tras coșul în fața ei.

— Puneți niște pânză pe fundul coșului! a spus ea.

Noi am înșfăcat niște pânză de bumbac, cât am cuprins cu brațele, și am pus-o în coș. Apoi Fang Biyu a ridicat-o pe fată și, după ce a așezat-o peste pânză, ne-a făcut semn cu mâna să pornim.

— Ridicați coșul pe umeri și luați-o la fugă! Mergem la spital.

Eu și Li Zhigao ne făcurăm o tehnică a noastră de ridicare a coșului, dar în momentul acela de criză am depășit toate performanțele. De la fabrică până la dispensarul comunei populare era o distanță cam de trei *li*, pe care am parcurs-o în opt minute. Fang Biyu a alergat tot drumul alături de noi, ținând de marginea coșului, ca să ne ajute să-l păstrăm în echilibru și să nu-l răsturnăm.

Noi alergam în frunte, urmați de o liotă de oameni, care se străduiau să țină pasul cu noi, însă arătau cu toții mai degrabă ca o armată înfrântă.

A doua zi, dis-de-dimineață, fata cu cozi lungi s-a stins din viață.

O chema Xu pe numele de familie și era dintr-un sat din apropierea fabricii. Rămasă orfană de mică, fusese crescută de un unchi mai îndepărtat, iar prin grija celor din sat fusese trimisă ca muncitor sezonier la fabrică. Era o fată tăcută, melancolică, pe care rar o vedeai zâmbind. Ținea tare mult la cozile ei lungi. Eu n-aveam o impresie rea despre ea, dar nu m-aș fi gândit niciodată că tocmai cozile acelea frumoase aveau să îi aducă sfârșitul.

Unchiul ei a venit să facă scandal. N-a plâns, ci doar a socotit câți bani cheltuise cu creșterea ei, ajungând la o sumă înspăimântător de mare. Conducerea fabricii i-a dat trei sute de yuani, însă lui i s-a părut puțin. I-a mai adăugat două sute, dar tot puțin i s-a părut, așa că i-au mai fost oferiți încă cincizeci de yuani. Bărbatul a luat cei cinci sute cincizeci de yuani și a plecat. Însă a spus că nu vrea să ia corpul neînsuflețit, să se descurce cei de la fabrică. Fie să-l incinereze, fie să-l înhumeze.

La vremea aceea abia se revenise la practica incinerării. Conducerea fabricii s-a gândit că pentru incinerare era nevoie să se închirieze o mașină, să fie cumpărată urna, ceea ce însemna bătaie de cap și, mai cu seamă, multe cheltuieli. În plus, toate acestea ar fi tensionat și mai mult atmosfera, și așa greu de

suportat. De aceea, s-a hotărât să fie săpată o groapă și să fie înhumată fata acolo. Zis și făcut, iar peste mormânt s-a ridicat un mic tumul, cu o lespede albă pe post de piatră funerară.

Bătrânul Cai a scris câteva cuvinte cu vopsea roșie pe piatra albă: „Mormântul lui Xu Floare de Lotus".

Și așa, în mare pripă, a rezolvat fabrica problema ceremoniei funerare pentru biata fată. Muncitorii sezonieri, mai cu seamă fetele, se simțeau profund îndureraţi. Vreo șapte fete și-au făcut salteluțele sul și au plecat înapoi acasă. Muncitoarele care au rămas erau copleșite de tristețe și tremurau de frică precum frunzele în bătaia vântului. Dintr-odată în fabrică nu mai răsunau râsetele, iar producția a avut mult de suferit.

Acum, după accidentul mortal, fabrica își pierduse tot creditul la Biroul Comercial Regional. Directorul fabricii și secretarul de partid fuseseră mustruluiți zdravăn și de aceea toată ziua stăteau posomorâți. Au trecut câteva zile însă și conducerea fabricii a ajuns la o concluzie importantă: după un asemenea accident, trebuia să se sporească producția și mai abitir, fiindcă, în caz contrar, ne-am fi făcut de rușine și mai tare. Era de ajuns să crească producția, ca șefii cei mari să ierte conducerea fabricii pentru toată nenorocirea care se petrecuse acolo. Așadar, a fost convocată o ședință a membrilor de partid, dar la care au fost invitați să asiste și angajații permanenți, care nu erau membri. Șefii tuturor atelierelor și secțiilor au explicat în plen starea de spirit a muncitorilor, ba unii, cu o conștiință mai puternică, au formulat propuneri către conducere, în speranța că fabrica avea să cheltuiască ceva bani pentru a-i consola pe oameni.

Drept urmare, conducerea fabricii a hotărât să organizeze o comemorare pentru Xu Floare de Lotus. Ceremonia a avut loc în fața mormântului fetei – directorul a rostit un discurs, iar secretarul de partid a citit necrologul. Înainte de încheierea ceremoniei, secretarul filialei de partid a ținut să ne laude pe mine, pe Fang Biyu și pe Li Zhigao, ba chiar a subliniat că în acțiunea de salvare noi trei ne-am dovedit eroismul și am procedat exemplar. De asemenea, i-a îndemnat pe angajații întregii

fabrici să ne ia drept exemplu și să învețe de la noi, iar drept răsplată pentru faptele noastre conducerea a hotărât să fim evidențiați la panoul de onoare și să ni se dea fiecăruia câte zece yuani.

CAPITOLUL 18

Aceea a fost perioada noastră de aur. Șefii ne făcuseră o mare cinste, ceea ce ne umplea de mândrie. De aceea, am început să muncim cu și mai mare hărnicie, iar curând am ajuns fruntași în toate. Unii muncitori sezonieri erau chiar invidioși pe noi și ne bârfeau adesea, spunând că relația dintre noi trei nu era deloc la locul ei. Angajații permanenți, de teapa lui Ciocan de Fier, când ne vedeau, rânjeau batjocoritor. Fang Biyu l-a avertizat că, dacă mai continua să vorbească aiurea, avea să-i crape țeasta aia negricioasă. Abia așa s-a mai potolit individul și atunci când ne vedea doar clipea din ochi ca un pui flămând care ciugulește orezul bob cu bob. Eu nu prea știam însă ce gânduri rele mai născocește mintea lui. Noi spuneam că șefii noștri chiar erau orbi, dacă ajunseseră să facă dintr-un asemenea rebut social un muncitor permanent, lucru care nu putea decât să fie în detrimentul clasei muncitoare Apoi mi-a ajuns la urechi zvonul că șefii vor să ne treacă pe noi trei pe poziția de angajați permanenți. Am fost atât de surescitat de vestea aceasta, încât n-am pus geană pe geană toată noaptea. A doua zi, m-am grăbit să-i spun lui Fang Biyu, dar ea mi-a tăiat imediat elanul:

— Nu mai visa atât!

Zilele noastre bune erau pe cale să se sfârșească. Sub bătaia ploii care se transforma din când în când în lapoviță, vorbele de laudă la adresa faptelor noastre eroice, scrise cu cretă roz pe tabla neagră, au început să pălească treptat în mintea oamenilor. La fel, și emoția puternică pe care moartea lui Xu Lianhua o stârnise în sufletul muncitorilor sezonieri se estompa de la o zi la alta.

CAPITOLUL 19

Și-am luat iar salariul.

De astă dată, Fang Biyu n-a mai plecat acasă împreună cu mine. Eu i-am făcut propunerea, dar ea a găsit o scuză cum că are treabă și nu merge acasă. Apoi am aflat că s-a dus cu Li Zhigao la restaurant să mănânce și să bea. Tare m-am mai necăjit, pentru că odinioară el îmi spusese că o să meargă cu mine la băutură. Iată însă că acum, dacă o avea pe Fang Biyu, mă dăduse la o parte. Ce prieten de doi bani!

În seara în care m-am dus acasă, secretarul de partid Guo m-a chemat la el, ca să se intereseze de Fang Biyu. Eu i-am spus că se comportă foarte bine și că are o reputație foarte bună la fabrică.

— Li Zhigao ăla cu ce se ocupă? m-a iscodit el pe un ton sobru.

— Cară coșurile mari, la fel ca mine. Muncește de se spetește, am zis eu.

— Să-i spui lui Biyu să vină un pic acasă, că am treabă cu ea, a zis el cu răceală în glas.

CAPITOLUL 20

— Surioară Biyu, am spus eu pe un ton compătimitor, socru-tău, secretarul Guo, a zis să treci un pic pe la el pe-acasă, că are ceva treabă cu tine.

Ea s-a albit la față și a rămas o vreme lângă fântână, cu ligheanul cu apă în brațe.

— Și ce-a mai spus? a întrebat ea într-un târziu.

Eu am încercat să fiu evaziv, dar până la urmă am hotărât să-i spun adevărul:

— S-a interesat de Li Zhigao.

— Și tu ce i-ai zis?

— I-am zis că și el e ca mine, cară coșurile mari și se spetește muncind.

— Ma Chenggong, frățioare, vorbele astea să le ții pentru tine, a spus ea, cu ochii în lacrimi.

Aidoma ochilor ei, și ai mei erau potopiți de lacrimi.

— Surioară Biyu, fii liniștită! Eu în sufletul meu m-am lămurit cum stă treaba cu tine și fratele Li. Voi vă purtați frumos cu mine, așa că eu întotdeauna am să vă protejez, i-am mai spus.

— De fapt, nici nu e cine știe ce, a spus ea. Totul e sortit morții.

— Surioară, în nici un caz să nu gândești așa! Cerul nu curmă drumul omului. Dacă nu se poate altfel, atunci nu vă rămâne decât să fugiți împreună.

— De fapt, eu n-am nimic cu el, a mai adăugat fata.

CAPITOLUL 21

După ce am făcut schimb de paturi cu Li Zhigao, eu n-am încetat nici o clipă să-l observ cu atenție. După ce toți adormeau buștean, de parcă erau niște porci morți, eu ascultam semnalul în perete. Cu fiecare ciocănit, inima mea parcă se mai sfărâma un pic și simțăminte nedeslușite se zvârcoleau în mine ca niște șerpi veninoși. Aș fi vrut să urlu, să înjur, dar nu-mi era cu putință. Îmi trăgeam peste cap plapuma soioasă, dar mirosul de stătut mă sufoca pur și simplu. În zadar, căci ciocănitul străpungea plapuma și parcă îmi ajungea și mai limpede la urechi. Ființa mea vibra la fiecare bătaie în perete. Parcă o și vedeam, dincolo de el, pe Fang Biyu cum se ridică în capul oaselor și se îmbracă încetișor. Nu, ea nici măcar nu s-a dezbrăcat de haine. A așteptat tot timpul semnalul lui Li Zhigao, cioc-cioc, cioc-cioc-cioc! Sunetul acela, asemenea dangătului clopotelor izbite cu ciocanul sau asemenea bubuitului tobelor lovite cu bățul, îmi zguduie nervii răsfirați în tot trupul ca o pânză de păianjen. Ea își privește pe furiș tovarășele care dorm adânc în paturile alăturate și în liniște deplină alunecă ușurel în jos pe scară. E ca o pisică tărcată, ca un fluture, ca

un nor colorat care plutește. Se încalță cu pantofii și o ia în vârful picioarelor până la ușă. Deschide ușa și se strecoară afară. Rămâne în loc, învăluită de aerul rece al nopții, sub puzderia de stele care a împânzit cerul. Li Zhigao coboară pe scară greoi, buimac și se îndreaptă spre ieșire cu mișcări ostentative, ca și cum ar vrea să meargă afară să se ușureze. Cu o mână umblă pe la prohab, nu se știe dacă să-l închidă sau să-l deschidă. În momentul în care deschide ușa, o pală de aer rece ca gheața se strecoară în dormitorul cu aer îmbâcsit. Apoi totul se cufunda din nou în liniște.

Am ridicat plapuma și mi-am scos capul afară. Becul acela chior, care lumina permanent, și zi, și noapte, își proiecta lumina slabă, gălbejită, când mai intensă, când mai palidă, peste lucrurile din încăpere. Peste tot erau încălțări puturoase, răzlețite pe pojghița de gheață care acoperea podeaua. În întuneric nu răsunau decât sforăiturile, de diverse feluri. Îmi era limpede ca lumina zilei că nu era chip să adorm.

În noaptea aceea s-a auzit din nou semnalul, și-atunci m-a străfulgerat un gând: eu fusesem trimis de secretarul Guo ca s-o supraveghez pe Fang Biyu, o sarcină ce-mi fusese încredințată de secretarul de partid din sat, așa că nu se cuvenea să stau întins în bârlogul meu și să mă tot perpelesc, imaginându-mi scenele fierbinți petrecute între cei doi. Puteam să-i urmăresc liniștit, cu conștiința împăcată, așa cum detectivul urmărește un infractor. Nu puteam să mă comport cu umilință, ci, dimpotrivă, trebuia să fiu foarte demn.

Am pornit după Li Zhigao, însă n-am băgat de seamă să fie și Fang Biyu pe undeva. El s-a dus până la latrină și s-a ușurat la poalele zidului. Oare îmi umblau mie tot felul de gânduri prostești prin cap? Oare eram eu sensibil peste măsură? Când tocmai mă luptam cu îndoielile, am zărit umbra lui Li Zhigao cum se pierde pe aleea îngustă și întunecată dintre latrină și popotă. Inima îmi bătea cu putere în timp ce mă furișam într-acolo. „Sunt demn, nu umil", îmi ziceam în minte. Între zidul împrejmuitor și clădirea popotei era un fel de culoar îngust. Pe lângă zid erau câțiva arbori-umbrelă cu crengi

golașe, la poalele cărora vântul adunase frunze galbene, uscate, și ghemotoace de bumbac de care se lipiseră o sumedenie de buruieni. Lumina lămpilor cu vapori de mercur care ajungea până aici era tot mai palidă și mai încețoșată. Am observat că el se strecura pe lângă zid, iar când a ajuns în apropierea muntelui de bumbac de lângă atelierul de ambalat, iarăși și-a pierdut urma. Urmărirea lor era o sarcină glorioasă pe care mi-o încredințase secretarul de partid din sat, ceea ce mă făcea să mă simt foarte mândru. M-am strecurat și eu ușurel pe cărarea dintre baloții de bumbac așezați de-o parte și de alta. Odată ce treceai de acel loc, dădeai peste o grămadă de utilaje vechi. În toamnă le văzusem pline de rugină și năpădite de bălăriile care se strecurau prin toate crăpăturile, însă asta fusese toamna. Acum bălăriile se uscaseră cu totul, dând la iveală un peisaj dezolant. Ținând drumul drept, am ajuns la depozitul în aer liber al fabricii, unde erau înșiruite în mare ordine stivele de bumbac, lungi de vreo cincizeci de metri, late de vreo treizeci de metri și înalte de vreo douăzeci de metri. În întunericul nopții, arătau înfricoșător, ca niște gigantice lighioane cufundate în somn adânc sau ca niște uriașe vapoare acostate la chei. Am trecut peste câteva canale cu apă mică, după care am văzut o umbră mai delicată cum se ivește de după o stivă de bumbac, și numaidecât mi-a fost limpede că aceea era umbra lui Fang Biyu. Mi-a stat inima în loc și imediat m-a fulgerat gândul că cei doi îmi răneau profund sentimentele, iar eu eram nici mai mult, nici mai puțin decât un mare prost pe seama căruia se amuzau ei. Și-au șoptit ceva, după care, ținându-se de mână, au privit cu precauție în jur, iar apoi, cu o viteză uluitoare, s-au strecurat pe lângă mormanul acela de bumbac de calitate superioară, așezat lângă zidul împrejumuitor. Eu însă i-am urmat îndeaproape, fără pic de rușine.

Atelierul de prelucrare a uleiului de bumbac se întindea pe o suprafață mare și se afla la o distanță de vreo două sute cincizeci de metri de celelalte ateliere. De aceea, aici zgomotul utilajelor răzbătea aproape înfundat, plăpând. Lămpile cu vapori de mercur de pe clădirea unde se ambalau baloții făceau ca

fiecare stivă de bumbac să-și proiecteze umbra peste alta și tot așa, încât spațiul dintre stive era întunecos precum o văioagă din creierul munților.

Pe vremea când lucram la cântar, aflasem că bumbacul de aici era de un alb imaculat și foarte pufos, din el se obțineau fire extrem de lungi. Pe plăcuța albă de lemn din fața stivei scria „Nr. 29. Calitatea: 131. Greutatea: 140 000 de kilograme".

Conform regulii, mai întâi trebuia prelucrat bumbacul de calitatea întâi, dar mai târziu am descoperit că de fapt acest bumbac era păstrat pentru mai târziu. Mai bine zis, intra în lucru după ce se termina tot procesul de prelucrare. Așadar, stiva aceasta uriașă rămânea neatinsă cel mai mult timp. Cât de vicleni erau ăștia doi!

Stiva numărul 30, aflată în imediata apropiere, era la fel, de aceeași calitate și pusă la păstrare, doar că era pe jumătate ca dimensiune. Această stivă nu era sigilată, ci doar acoperită cu două bucăți de prelată.

Cei doi, ținându-se de mână, au trecut pe culoarul îngust dintre stiva numărul 8 și stiva numărul 9, au traversat drumul și au intrat pe culoarul întunecat dintre stivele numărul 19 și 18 și, după încă o traversare a drumului, au ajuns pe poteca fericirii, între stivele 29 și 30.

Eu stăteam pitit în umbra stivei numărul 18, de unde vedeam cum razele verzi, ca de jad, ale lămpii, se așterneau pe chipurile lor, făcându-le să pară aidoma unor frunze verzi atârnate de te miri ce plantă. În clipa aceea am avut un fel de viziune. Ei stăteau la o distanță de vreun metru unul de celălalt și se priveau. Am avut senzația că o lumină fosforescentă, verzuie, scăpăra jucăuș pe chipul lui Fang Biyu, îngăduindu-mi să-i văd până în cel mai mic detaliu genele, ochii și razele acelea lipsite de speranță care îi pâlpâiau în priviri. Dintr-odată, am simțit în inimă o durere imensă, ca și cum deja i-aș fi văzut lețul.

Pe neașteptate, s-au apropiat unul de celălalt, contopindu-și astfel umbrele. Lumina lămpii cu vapori de mercur a început brusc să tremure, umbrele se deformau, și ca la un sem-

nal, ei s-au repezit unul spre celălalt, într-o îmbrățișare profundă în care nu le mai puteam distinge trupurile. Lacrimile mele au pornit șiroi și numaidecât le-am simțit gustul sărat în gură.

Se îmbrățișau cu disperare. Auzeam suspinele dureroase ale lui Fang Biyu, dar și respirația precipitată a lui Li Zhigao. Nu rosteau nici o vorbă, ci doar tremurau și suflau iute. Atingerea buzelor lor fierbinți răsuna precum o melodie năvalnică pe cărarea iubirii de lângă stiva de bumbac numărul 29 și la fel de puternic răsuna și în sufletul meu. S-au sărutat și s-au îmbrățișat așa, ca într-o luptă pe viață și pe moarte, preț de vreo zece minute. Apoi, istoviți, s-au desprins unul de celălalt. Lumina lămpii care pâlpâia necontenit se revărsa mai departe peste trupurile lor. Dinspre stiva de bumbac aflată în direcția sud-est s-a auzit cântecul trist și înfundat al unui bărbat care fredona ușor:

Lucrul fiind încheiat, s-au pus pe mâncat,
După care în fața patului cei doi s-au așezat.

Mi-am dat seama că era melodia pe care o cântam cu Li Zhigao atunci când căram coșurile încărcate cu bumbac. Nu mi-aș fi imaginat niciodată că acum, cântată doar de el, melodia ar putea avea o rezonanță atât de puternică și nici că în noaptea aceasta tristă, de iarnă, putea fi atât de emoționantă, indiferent de cât de banale erau versurile.

Li Zhigao și Fang Biyu au rămas încremeniți o vreme, iar apoi, pe neașteptate, s-au îmbrățișat din nou, după care s-au așezat unul lângă altul pe prelata care acoperea stiva numărul 30. Prelata strălucea din pricina brumei care se așternuse pe ea, însă nici una, nici două ei au desfăcut sforile cu care era legată de cercul metalic ce ținea fixă stiva de bumbac. Le-au desfăcut una câte una, șase sfori cu totul. Apoi au tras de un colț al prelatei și au ridicat-o, cu mișcări iuți, precise, pe tăcute, aidoma unor tâlhari ce acționau în noapte spre făptuirea vreunei mârșăvii. Vreo cincizeci de mii de kilograme de bumbac de calitatea întâi au ieșit la iveală sub mângâierea luminii

verzui pe care o revărsau lămpile cu vapori de mercur. Bumbacul căpătase astfel o lucire albăstruie, difuză. I-am simțit în nări izul amărui, dar și aburul fierbinte și umed pe care îl răspândea stiva aceea, odată desfăcută. Când tocmai mă străduiam să mă dumiresc ce gând ascuns îi mâna, cei doi s-au înălțat în picioare pe stiva de bumbac, iar apoi s-au lăsat în genunchi și au început să sape cu mare iuțeală, dând la o parte bumbacul, până când au izbutit să facă o gaură. Își unduiau trupurile, își agitau brațele, ca niște vulpi verzui care își săpau vizuina. Bumbacul scos de ei, asemenea unor flăcări albastre, nedeslușite, tulburând razele de lumină revărsate de lămpi, se dădea în lături, ghemotoc după ghemotoc, pentru ca cei doi să alunece încetișor în gaura formată. Bumbacul acela albăstrui care zbura în toate părțile era dovada cea mai grăitoare a străduinței lor de a-și clădi cuibul iubirii.

La un moment dat, mișcarea a contenit. Ei stăteau în picioare, afundați până la umeri. Unul era cu fața spre răsărit, iar celălalt – cu fața spre apus. În poziția aceasta fiind, au început să tragă spre gaura formată bumbacul pe care îl scoseseră cu puțin timp în urmă. Abia acum pricepeam eu planul ticluit de ei – voiau să se acopere cu bumbac.

În scurt timp, deasupra stivei se mai zăreau doar două capete, aproape lipite unul de celălalt. Acum se apropiau într-un sărut pătimaș, acum se topeau într-un murmur fierbinte. Apoi m-am gândit că, dacă și-ar fi pus pe cap bonetele albe, de lucru, acoperindu-și părul cu reflexii verzui, lucioase, chiar dacă ar fi trecut cineva pe acolo, n-ar fi fost chip să-i descopere. Și mi-a mai trecut prin minte că, dacă ar fi văzut cineva pe neașteptate două capete care se iveau deasupra bumbacului alb-albăstrui, scăpărând o lumină fosforescentă, ba mai mult, dacă ar fi băgat de seamă că cele două capete mai și vorbeau, clipeau, se sărutau, atunci întreaga scenă ar fi fost de-a dreptul înfricoșătoare.

Deși văzusem cu ochii mei cum se îngropaseră în bumbac, în clipa în care capetele lor rămase deasupra au început să se

miște, un frison rece ca gheața m-a străfulgerat din cap până-n picioare. Erau oare ființe omenești sau demoni? De mic avusesem o spaimă crâncenă de demoni, chiar dacă știința modernă demonstra cu prisosință că nu există așa ceva. Eu totuși mă temeam de duhuri atât de tare, încât, atunci când vedeam un mormânt, simțeam cum mă furnică prin tot corpul.

O pisică verde, lucioasă, a trecut ușor, într-o alunecare lină, pe zidul împrejmuitor. Și cum a trecut ea așa, a slobozit un mieunat precum adierea vântului, iar ochii verzi i-au scânteiat cu putere, ca niște steluțe de foc.

În clipa aceea, am auzit-o pe fată rostind cu o voce tânguitoare:

— Frățioare Li... mă dăruiesc cu totul ție...

Unul din capete s-a aplecat asupra celuilalt și, însoțindu-se cu freamătul buzelor fierbinți, bumbacul imaculat, cu reflexii albăstrui, a început să salte ca apa mării izbindu-se de stânci. Se unduiau valuri în care albul se amesteca blând cu albastrul, iar cele două capete, în îmbrățișarea lor, ba se iveau, ba piereau. Apoi cele două trupuri au prins a pluti în inima valurilor și, la fel, acum răsăreau, acum se topeau, ca doi peștișori ce se abandonaseră în voia mării. Mișcările se întețeau treptat, iar sunetele creșteau în intensitate. După ce Fang Biyu a slobozit un geamăt dureros, freamătul a pierit brusc, iar valul a contenit. Trupurile s-au cufundat lin. Doar capetele mai rămăseseră deasupra, însă în scurt timp și ele s-au afundat în oceanul de bumbac.

CAPITOLUL 22

În a opta zi a ultimei luni s-a dat liber de la fabrică dimineața, însă după-amiază am fost convocați la o ședință. Secretarul de partid a citit un articol de pe prima pagină a *Ziarului poporului*, după care a urmat o discuție scurtă despre situația internă și internațională. Apoi tot el a făcut o sinteză a situației

producției, a lăudat câțiva oameni și pe alții i-a criticat. În continuare, a luat cuvântul directorul fabricii, care a ținut să spună că se apropia Sărbătoarea Primăverii[1], așa că se cuvenea ca toată lumea să facă un efort pentru un nou record de producție. A mai adăugat apoi că lotul de bumbac aflat în lucru era destinat susținerii fraților albanezi, care rămăseseră ultima făclie a socialismului în Europa. Dacă și făclia aceasta se stingea, atunci Europa urma să se cufunde într-o beznă adâncă. Deși vorbele lui au stârnit multe nedumeriri, erau totuși emoționante, deosebit de expresive, așa că nouă chiar ne făcea plăcere să-l ascultăm. Directorul fabricii a subliniat încă o dată cât de important era lotul acesta de bumbac. Păi, dacă așa stăteau lucrurile, atunci chiar că nu puteam precupeți nici un efort. Prin urmare, de ce naiba ne mai opriserăm din lucru pentru ședința asta? Exact pentru a-i convinge pe tovarăși să aibă o conștiință mai puternică, să facă tot ce le stă în putință, ca să ducă la bun sfârșit prelucrarea acestui lot de bumbac. Și aceasta era o sarcină politică extrem de serioasă, pe care ne-o încredința statul. De aceea, a spus directorul fabricii, cu scopul de a se reduce impuritățile din bumbac, fusese instalat special un utilaj de curățare foarte performant.

— Tovarăși, ni s-a adresat el în continuare, azi este o sărbătoare tradițională. Este a opta zi a ultimei luni a anului. Pentru a vă stimula în activitatea de producție, conducerea fabricii a hotărât ca în seara aceasta să vă ofere gratuit un bol cu terci. Să vă pregătiți burțile! Nu vă costă un sfanț și nici nu vă cerem la schimb vreun cupon de cereale!

Imediat, din toate părțile au izbucnit uralele.

— Pentru prepararea acestui terci, a intervenit Muntele Tai, ciungul angajat contabil pe viață, la popotă s-au folosit o sută de *jin* de orez cu bob mare, cincizeci de *jin* de orez cu bobul mic, treizeci de *jin* de fasole roșie, treizeci de *jin* de ma-

1. Sărbătoarea Primăverii (*Chunjie*), care are loc conform calendarului agricol în luna ianuarie sau februarie, marchează începutul unui nou an și de aceea mai este numită și Anul Nou chinezesc.

zăre, zece *jin* de fasole galbenă, treizeci de *jin* de alune, douăzeci de *jin* de curmale – cu totul opt soiuri de ingrediente, cântărind trei sute de *jin*. S-au folosit zece găleți de apă, care a fiert în cazanul în care se mai fac prăjelile în ulei. Asta ca să fim siguri că toată lumea apucă să mănânce pe săturate.

CAPITOLUL 23

Pe înserat, toată fabrica era învăluită într-o aromă îmbietoare de terci. Ne-am adunat cu toții în jurul cazanului, am luat bolurile și farfuriile de email, în care am început să batem cu lingurile, nerăbdători să primim cina pentru care nu trebuia să cheltuim nici un sfanț. Chipeșul Jiang Datian, îmbrăcat în uniformă de lucru, învârtea cu o lopățică în cazan și cu cât învârtea mai mult, cu atât terciul devenea mai vâscos. Gurmanzii îl îndemnau să nu mai amestece, să-l lase așa cum este, fiindcă se descurcă ei oricum să-l mănânce. Dacă mai fierbea mult, până la urmă avea să se lipească de fundul cazanului și să prindă gust rău. Jiang îi tot dojenea că se agită, în loc să aibă răbdare. În seara aceea nu adia vântul deloc și nici nu era foarte frig. Electricienii agățaseră câteva becuri mari pe lângă cazan, ca să se asigure că totul se desfășoară în bune condiții în jurul focului, astfel încât locul acela era scăldat în lumină ca ziua. Aroma terciului era tot mai puternică, iar aburul se ridica în rotocoale. Deodată, Ciocan de Fier a apărut ducând un lighean și aruncând niște priviri feroce, ca un bandit ce urma să comită vreo nelegiuire. Terciul a mai fiert o vreme, până când Jiang Datian i-a anunțat pe secretar și pe directorul fabricii că e gata și că se poate trece la mâncat. Odată cu strigătele de bucurie care au răsunat prelung, a început și buluceala. Secretarul repeta întruna că nu-i cazul să ne îngrămădim, fiindcă e de ajuns pentru toți, că fiecare are porția asigurată, însă în zadar. Lumea continua să se înghesuie, fără să ia în seamă spusele lui.

Pe neașteptate, Sun Hedou, șeful pazei, a strigat:

— Dacă mai continuați așa, o să fiu nevoit să trag cu pușca.

Nu s-a sinchisit nimeni de amenințările lui, mai cu seamă că știam toți prea bine că nu săvârșeam vreo ilegalitate, deci nu riscam să primim pedeapsa cu moartea.

— Dați-mi mie polonicul! Să veniți rând pe rând! La ce vă înghesuiți? Fiți un pic mai civilizați, ce dracu'!

Nu-i păsa nimănui de indicațiile lui, care mai de care se zbătea să pună mâna mai degrabă pe polonic. Oamenii se înghesuiau, râdeau, vorbeau tare, se agitau ca într-un mușuroi de furnici, și puțin a lipsit ca directorul fabricii să nu fie împins în cazanul cu terci. Unii îl bețeleau în fel și chip pe Ciocan de Fier, zicându-i: „Ce mama dracului îți bagi ligheanul în cazan? În ligheanul ăla tu te speli pe picioare, te speli la cur, ca să nu mai zicem că îl bagi în cazan cu tot stratul ăla gros de jeg. Cine o să mai vrea să mănânce după asta?"

Ciocan de Fier deja își scotea ligheanul din cazan și încerca să se îndepărteze.

— Aveți grijă să nu vă opăresc! Să nu vă opăresc! Eu mă uit la lighean, nu mă uit la voi, așa că nu-i treaba mea dacă dau peste vreunul.

— Ce mă-ta faci aici? Ciocane, m-ai opărit chiar pe mine!

— Aoleu, măiculiță! Aoleu, taică!

Ciocan de Fier ieșea din mulțime cu ligheanul pe jumătate plin, iar când și-a ridicat capul, l-a izbit privirea furioasă a secretarului de partid, chestie care l-a cam stânjenit.

— Ciocane, de câte generații n-ai mai mâncat? Cum e posibil ca un angajat permanent să aibă o conștiință atât de joasă, mai rău decât un sezonier?

Li Zhigao și Fang Biyu nu s-au înghesuit la mâncare, ci, cu bolurile în mână, stăteau deoparte și așteptau răbdători. Era acolo și Ciocan de Fier, cu un aer de stânjeneală vădită și cu o mină de om oropsit. Cei care izbutiseră să înșface terciul mult visat se puseseră pe sorbecăit, chiar dacă era fierbinte și îi ardea la buze. Șuierau, ca să-și mai ostoiască usturimea; învârteau bolul, ca să dea de marginea mai rece, însă toți se temeau doar că sorbecăie prea încet și nu mai apucă încă o porție.

Jiang Datian i-a umplut lui Fang Biyu bolul pe jumătate, spunându-i că, dacă e mai puțin, se răcește mai repede. Era un tablou cu adevărat emoționant. Fetele, care în mod obișnuit se îndeletniceau doar cu munca, acum se chinuiau să mănânce cât mai repede. Terciul le opărea limba, dar nici că le păsa. Cei care terminau de mâncat aruncau priviri către cazan, să vadă dacă mai e rost de ceva. Sorbiți, sorbiți, sorbiți repede, că dacă nu vă grăbiți, nu mai apucați nimic, la câți sunt aici. Terciul subțire din oală continua să bolborosească, fiindcă focul de la pirostrii încă ardea cu flăcări strălucitoare. Aroma lua cu asalt nările tuturor. Cu toții sorbecăiam terciul cu încordare, dar în același timp și cu bucurie. La ora nouă, sorbecăiala generală s-a domolit. Și fetele, și băieții își arătau burțile mari, de parcă erau niște păianjeni îmbuibați sau niște tărtăcuțe rotunjoare. Se simțeau cu toții îngreunați, iar la fiecare mișcare terciul din burtă părea să alunece zgomotos dintr-o parte într-alta. Parcă și capetele și le simțeau mai greoaie.

— Tovarăși, a spus directorul fabricii, v-ați săturat? Dacă v-ați pus burțile la cale, atunci e bine. Așa o să munciți mai cu spor. Cei care sunt în tura de zi mergeți la culcare, iar cei care sunt în tura de noapte să se pregătească de treabă! În noaptea aceasta trebuie să înregistrăm un nou record.

A doua zi, cineva a descoperit că în fața pietrei funerare de pe mormântul lui Xu Floare de Lotus fusese pus un bol de terci drept ofrandă.

CAPITOLUL 24

Într-un târziu, terciul s-a isprăvit. Pleoapele mi se îngreunaseră de-a binelea, așa că m-am suit în pat cu gândul să mă culc. Ca prin vis, am auzit semnalul acela secret și apoi ciocănitul, dar mă simțeam cu-adevărat sleit de puteri și incapabil să mai pornesc pe urmele lor. Bumbacul cu reflexii albăstrui mi se învălmășea în minte și în vis, în timp ce capetele lui Li

Zhigao și Fang Biyu, ca niște pepeni lucioși, pluteau pe deasupra lui.

— Scularea... scularea din pat... haideți... acuși începe tura voastră... a spus Bâlbâitul Feng, în timp ce izbea cu pușca în ușă.

Eu m-am chinuit să deschid ochii, mi-am frecat pleoapele, ca să-mi limpezesc privirea și m-am apucat să mă îmbrac. În paturile de deasupra, de dedesubt, de la mijloc, toți cei din tura de noapte își trăgeau de zor hainele pe ei, așa că era o scârțâială generală de paturi.

— Frățioare Li, frățioare Li! am strigat eu, dar din patul de deasupra nu mi-a răspuns nimeni.

M-am cocoțat rapid și m-am uitat după Li Zhigao, însă acolo era doar plapuma lui strânsă.

În sufletul meu s-a iscat atunci un sentiment greu de descris în cuvinte, mai cu seamă că știam că cineva plecase spre stiva numărul 7. Știam prea bine că Li Zhigao și Fang Biyu se strecuraseră iarăși în stiva de bumbac numărul 30.

Wang Qiang și Liu Jinguo, tovarășii noștri de echipă, care se îndeletniceau și ei cu căratul coșurilor mari, erau deja la treabă. Se auzea cum Liu Jinguo urina cu zgomot pe culoarul dintre stive, în timp ce Wang Qiang se cocoțase pe grămadă și împingea bumbacul în jos cu călcâiele.

— Cum de n-a venit Li până acum? m-a întrebat Wang Qiang din vârful stivei.

Eu n-am zis nici pâs.

— Fără el nici că mai avem parte de distracție, a continuat el, în timp ce călca bumbacul în picioare.

Motorul diesel 135 a început deodată să uruie și imediat i-au urmat, la fel de zgomotos, și alte zeci de utilaje care băteau bumbacul. Wang Qiang și Liu Jinguo alergau cu coșul, clătinându-se și lălăind un cântecel. Metoda de lucru inventată de mine și de Li Zhigao – „Muncește și cântă" – fusese adoptată și de către ceilalți tovarăși care, asemenea nouă, cărau coșurile mari cu prăjinile pe umeri.

Trecuse o jumătate de oră și Li Zhigao tot nu-și făcuse apariția.

Pe neașteptate, s-a ivit Guo Ciupitul, iar când a dat cu ochii de mine, s-a pus pe înjurat.

— Ma Chenggong, nemernicule, aveți de gând să puneți de-o grevă, nu-i așa?

Eu iar n-am zis nimic.

— Unde-i jigodia de Li Zhigao? a întrebat el.

Am tăcut în continuare.

Guo Ciupitul bătea din picioare de nervi și ocăra.

— Jigodia, unde a șters-o? Și javra de Fang Biyu a dispărut, trebuie să muncească alții în locul ei.

Luna nouă, palidă, stătea aninată într-un colț de cer, înspre sud-vest, dar acea noapte era nespus de mohorâtă.

— Wang Qiang, Liu Jinguo, a zbierat Guo Ciupitul, o să cărați voi mai multe coșuri!

Wang Qiang bodogănea, în timp ce Liu Jinguo a întrebat cu voce răgușită:

— Da' de ce să cărăm noi pentru ei?

— Dacă nu cărați voi, atunci mașinile de bătut bumbacul o să meargă în gol, a răspuns Guo Ciupitul. Cărați, și ce tăiem din salariul lor, vă dăm vouă. Hai, mai repede! Ma Chenggong, caută-i și adu-mi-i încoace repede pe javrele astea de Li Zhigao și Fang Biyu.

— Și unde să-i caut? am întrebat eu răspicat.

— Nici că-mi pasă unde, mi-a răspuns el, fără să se gândească vreo clipă cât de aiurea sunau vorbele lui. Acum vreau să-i aduci pe amândoi la mine.

Și cum ne târguiam noi așa, a apărut în fugă și Li Zhigao, din spatele stivei de bumbac, strigând:

— Am venit! Am venit!

— Fir-ar mă-ta a dracului, Li Zhigao! l-a întâmpinat Guo Ciupitul. Că îți faci tu de cap cu fetele, nu-mi pasă, dar să nu îndrăznești să-mi ții mie treaba în loc!

— Eu... eu... a îngăimat Li Zhigao.

— Scutește-mă de astea, scutește-mă, i-a retezat-o Guo Ciupitul. Du-te repede și cară bumbacul! Las' că mâine mă socotesc eu cu tine, secătură!

— Iartă-mă, frățioare! Am întârziat, mi s-a adresat Li.

Apoi s-a repezit să se cocoațe pe stiva de bumbac, numai că, neatent, a alunecat și a căzut în fund. Părea de-a dreptul tâmpit.

— Fir-ar mă-sa a dracului! a zis el, stânjenit, după care s-a întors și a reușit să se cațere pe stivă.

Eu eram tăcut și atent doar să îndes mai repede bumbacul în coș. Am pus capătul prăjinei pe umăr, cu un sentiment de stânjeneală profundă. Înainte, de îndată ce luam coșul la spinare, gurile ni se porneau singure și slobozeau cântecele unele după altele, fără contenire. În noaptea aceasta însă, nu ne mai ardea de cântat câtuși de puțin. Am pus bățul pe umăr, am deschis gura, dar aveam respirația întretăiată, pasul împiedicat, picioarele tremurânde. Odinioară, începeam în alergare ușoară, până când ajungeam să ne coordonăm perfect, de parcă am fi fost o singură ființă. Astăzi însă, eu trăgeam într-o parte, el se ducea în cealaltă; eu mă împiedicam încoace, el se repezea dincolo. Când am intrat în atelier, am răsturnat coșurile, dar fără pic de vlagă. Am lăsat jos prăjina și, când tocmai ne pregăteam să răsturnăm coșul, l-am auzit pe Guo Ciupitul strigând:

— Ce dracu' faceți? Răsturnați coșul amândoi în același timp!

În spatele muncitoarelor, spațiul gol se căsca precum hăul, fără pic de bumbac, ceea ce însemna că noi doi pricinuiserăm deja o mare pagubă.

Fang Biyu era la locul ei, însă astăzi n-aveam chef să mă uit prea mult spre ea.

Guo Ciupitul alerga pe lângă noi, în timp ce căram coșul, și ne ocăra. Ar fi vrut să ne facă să intensificăm ritmul, dar n-avea sorți de izbândă, fiindcă pe noi atât ne țineau puterile. Nu era chip de mai mult. Nici măcar de cântat nu mai eram în stare. Deja nu ne mai vedeam capul de treabă, însă cu cât

căram mai mult, cu atât ne simțeam mai derutați. Îmboldiți de Guo Ciupitul, Wang Qiang și Liu Jinguo ne ajutaseră cu vreo cinci coșuri mari, așa că mai recuperaserăm puțin. Deznădejdea din trecut parcă revenise la viață în seara aceasta, iar cele câteva zeci de prese cu tambur arătau ca niște animale bizare, cu gurile larg căscate, înșiruite acolo, cu gândul să ne înghită și să ne desfacă trupurile în bucățele – oase, carne, piele.

Am pus iarăși prăjina pe umăr și am pornit împiedicat înainte, când deodată am simțit o apăsare cumplită pe spinare, de am crezut că o să-mi trosnească șalele. Când m-am întors, l-am văzut pe Li Zhigao cum stătea moale pe pământ, cu fața inundată de brobonele de sudoare.

— Frățioare, nu mai am pic de vlagă, a spus el cu glas pierit.

Imediat a răsunat sirena în atelier. Era pauza de la miezul nopții. Fetele s-au adunat toate grămadă și au pornit spre popotă, să-și bea terciul. Li Zhigao s-a prăbușit pe bumbacul afânat, a închis ochii și parcă nici suflu nu mai avea. Fața îi era scăldată de sudoarea rece, în timp ce zăcea țeapăn ca un cadavru. Și eu mă simțeam mai istovit ca niciodată și mă încerca o durere surdă pe șira spinării. Mi-am sprijinit capul pe mormanul de bumbac, am închis ochii și în clipa aceea am văzut doar o pată verde lucioasă. În mintea mea plutea din nou imaginea bumbacului rostogolindu-se precum valurile albastre.

Aveam senzația că seva albastră pe care o conținea bumbacul și bruma albastră căzută din cer se strecurau încetișor în tot trupul meu și îmi măcinau sănătatea picătură cu picătură. Știam foarte limpede că ar fi trebuit să sar în picioare, să-mi pun mușchii în mișcare și cel mai bine ar fi fost să merg degrabă la cantină, să dau pe gât un bol cu terci de mălai, să mă spăl pe față cu apa fierbinte pe care o producea motorul diesel, să strâng din dinți, să deschid ochii și după cele șase ore de muncă pe timpul nopții, să mă vâr sub plapumă și să dorm neîntors până se întuneca din nou. Numai că trupul meu era inert, nu mă puteam urni din loc și toate gândurile mele

încremeniseră în spațiul acela din străfundurile minții, de parcă ar fi încremenit în picătura translucidă din mijlocul unei roci uriașe. Știam că, dacă picătura s-ar fi destrămat, aș fi adormit pentru veșnicie. M-am auzit cum sforăi și cum îmi horcăie gâtul, iar trupul meu s-a cufundat greoi în somn.

Deodată, a răsunat sirena în atelier, iar motoarele diesel și-au reluat huruitul. Zgomotele acestea parcă erau aievea, parcă erau închipuite, răsunând departe, departe, foarte departe... slabe, slabe, foarte slabe... Guo Ciupitul mi-a tras un șut cu furie de moarte, dar pe Li Zhigao n-a îndrăznit să-l lovească. Lumina aceea din străfundurile minții mele a început treptat să sporească, izgonind povara greoaie, izgonind întunericul adânc, izgonind frigul tăios. Am deschis ochii și am văzut în fața mea ghemotoacele de bumbac albastru care își împrăștiau razele orbitoare sub strălucirea stelelor reci.

În cele din urmă am izbutit să mă ridic și la fel a făcut și Li Zhigao.

Înjurăturile pline de năduf ale lui Guo Ciupitul au speriat până și vrăbiile care se adăposteau peste noapte în copacii din apropiere. Au zburat care încotro, asemenea unor pietre negre, și s-au topit în bezna nesfârșită de dincolo de fabrică.

Guo Ciupitul ne supraveghea, ba mai mult, punea mâna și ne ajuta să încărcăm coșurile cu bumbac, lucru care mă sufoca de emoție.

De cum puneam prăjina pe umăr, simțeam o durere neobișnuită de șale. Dacă aplecam umărul într-o parte, aluneca și prăjina, ceea ce făcea coșul tocmai ridicat de la pământ să alunece și să cadă. Trupul lui Li Zhigao era ca o grămadă de carne și oase, fără pic de vlagă. Îl simțeam venind molatic în urma coșului.

— Ce faceți aici, javrelor? s-a răstit Guo Ciupitul. Ieri noapte erați iuți ca dragonii și ca tigrii, iar în seara asta sunteți ca niște cârpe fleșcăite. V-ați tăvălit cu femeile? Ați fost la curve? Fir-ar mama voastră a dracului, mai vreți să munciți sau nu?

Li Zhigao părea nespus de abătut, gata să izbucnească în plâns dintr-o clipă în alta. Reflexiile albăstrui ale bumbacului

așterneau strălucire pe fiecare picătură de sudoare rece ivită pe chipul lui.

— Șefu'... pe noi doi... ne-a ajuns oboseala...

— Nu-mi pasă ce v-a ajuns. Oricum, și de-ar fi să vă puneți coșul pe cap, tot trebuie să duceți bumbacul la atelier, a spus Guo Ciupitul cu furie, în timp ce se îndrepta în fugă într-acolo.

— Ma Chenggong, mi-a zis Li Zhigao în șoaptă, frățioare, relația mea cu ea, oricât aș ascunde-o de ceilalți, de tine n-o pot ascunde. Eu știu că ți-e dragă și ție, iar acum, că eu sunt cu ea, te-ai întristat de tot. Noi doi suntem ca frații, așa că nu trebuie să ne rănim inimile din pricina femeilor. Pe lumea asta sunt femei cu duiumul. Stai să mai crești și tu câțiva ani și îți promite fratele tău că te ajută să-ți găsești o fată de cincizeci de ori mai bună decât Fang Biyu, una pe care s-o iei de nevastă.

Vorbele lui chiar m-au înduioșat, așa încât toată ranchiuna adunată în sufletul meu s-a spulberat numaidecât, precum ceața în bătăia soarelui.

— Frățioare Li, tu ești potrivit pentru Fang Biyu. Eu nu sunt, i-am răspuns eu.

— Termină cu prostiile! Noi, și de-ar fi să murim, tot trebuie să ne jucăm rolul până la capăt. L-am înfuriat rău pe Guo Ciupitul, așa că și eu, și Fang Biyu o să dăm de belea. Te rog să fii îngăduitor cu mine, a zis el rușinat, dar noi am făcut chestia aia așa de mult, că mi-au amorțit picioarele și mă dor brațele...

Împărtășindu-mi secretul lui, nu numai că nu-mi stârnise gelozia, ci dimpotrivă, mă făcea să am o stare de spirit mai bună.

— Frățioare Li, mă ocup eu de încărcat coșul. Tu vezi doar de cărat!

— Lasă, că muncim împreună, a spus el.

M-am aplecat, am scuipat în palme și am întins brațele. Apoi, ca o fiară, m-am repezit spre grămezile de bumbac, unele mai bombate, altele mai netede, parcă încropite acolo din nenumărați ochișori albăstrui-lucioși. Semănau cu bureții de

mare, cu cauciucul, cu șerpii încolăciți, cu meduzele care pluteau neînfricate în vâltoarea apei. Când am cuprins cu brațele grămezile acelea de bumbac, mi s-a făcut pielea ca de găină pe tot corpul, am simțit un gust rău în gât, dar am strâns din dinți și m-am forțat să adun cu toate puterile încărcătura. Într-o clipă, mi-a fulgerat prin minte gândul că senzația aceea de a strânge în brațe bumbacul trebuie să fi fost aidoma senzației pe care aș fi avut-o dacă aș fi strâns-o în brațe pe Fang Biyu...

Alergam spre atelier cu prăjina pe umăr și parcă duceam un coș cu șerpi albaștri, tenebroși, care se încolăceau, șuierau, dându-mi fiori reci pe spinare. Ca să scap de ei, n-aveam altă soluție decât să fug cât mă țineau picioarele.

Dezgustul și spaima pe care ni le stârnea bumbacul ne-au făcut cumva să muncim mai cu spor. Ca să scap de sentimentele care mă încercau, trebuia să adun bumbacul cu mișcările cele mai iuți, mai agile și mai precise, după care să-l azvârl în coșul de bambus. În atelier, când călcam pe ghemotoacele de bumbac, le simțeam cum se zvârcolesc, o senzație care mă forța să alerg și mai repede, să salt picioarele mai tare, pentru ca tălpile mele să atingă cât mai curând pământul pe care mă simțeam în siguranță. Ca să mă pot descotorosi de bumbac, trebuia să-l ating; ca să pot scăpa de acolo, trebuia să intru în miezul lucrurilor. Noaptea aceasta era o noapte albastră, era noaptea în care eu și bumbacul cel înspăimântător ne luptam pe viață și pe moarte. Nu simțeam oboseala, nici durerea, ci doar imboldul rece, apăsător, năvalnic de a merge mai departe, dar la fel de acut percepeam și o reacție de respingere a tot ce se afla în jurul meu.

La ora patru, în zori, ghemotoacele de bumbac, albăstrui și fosnitoare, formaseră coline abrupte de-o parte și de cealaltă a femeilor. Doar lângă zid mai rămăsese un mic culoar de trecere. Când am deșertat ultimul coș, nu mai aveam nici loc să ne strecurăm. Trăgeam de ghemotoacele de bumbac, grele și lipicioase, călcam pe ele, ni se afundau picioarele în ele, iar în cele din urmă, ne cocoțam în vârful mormanului și le răsturnam acolo, tot greoaie și lipicioase.

Am aruncat o privire către fetele care stăteau scufundate în marea de bumbac: scăldate de lumina albăstruie, aveau bonete albăstrui, măști albăstrui pe gură. Nu le mai distingeam chipurile, le vedeam doar ochii galben-aurii, misterioși, urechile neobișnuite, roz și degetele roșii ca niște petale de crizantemă, care se mișcau cu iuțeală, de parcă ar fi executat un dans misterios... Deodată, am simțit că femeile acestea se contopiseră cu bumbacul, alcătuind o singură ființă. Capetele lor erau capetele bumbacului; brațele lor erau de cauciuc, de burete, erau șerpii încolăciți, erau țiparii, erau meduzele care plutesc în mare...

Atunci în spatele nostru a răsunat vocea lui Guo Ciupitul, care ocăra mai departe:

— Voi doi, tâmpiților! Aveți de gând să mă îngropați în bumbac, ca să mor sufocat?

CAPITOLUL 25

Sun Hedou și Ciocan de Fier, grijulii cum erau, i-au găsit pe Li Zhigao și Fang Biyu și i-au scos din stiva de bumbac. Aduși ca doi hoți, sau mai bine zis ca doi răufăcători, Fang Biyu și Li Zhigao stăteau în birou și tremurau, doar cu niște hăinuțe subțiri trase spre ei. Sun Hedou ținea în mână prăpădita aia de pușcă veche, căreia îi cădea mereu câte ceva. Ochea când spre Biyu, când spre Li, însă mai mult spre ea decât spre el. Ochii îi alergau în sus și-n jos pe trupul ei, ca niște șobolani lacomi.

— Să vă văd acuși cum o să mai fugiți! Oricât de vicleană ar fi vulpea, tot nu scapă ea de mâna vânătorului dibaci!

— Dar unde-i secretarul de partid? Dar directorul fabricii? a strigat Ciocan de Fier. Să vină degrabă să vadă ce muncitori model au format!

Apoi a fugit la ușa dormitorului fetelor și a zbierat:

— Veniți! Haideți să vedeți cum și-o trag ăștia! E pe gratis, nu vă luăm bani.

Era trecut de ora zece seara și eu mă aflam în pat, între veghe și somn profund. Îmi aminteam că la un moment dat Li și Biyu își dăduseră semnalul prin perete și plecaseră la întâlnirea de taină, așa că, atunci când Ciocan de Fier a început să răcnească, mi-am dat seama ca prin vis ce se petrecea. În dormitoare s-a stârnit zarvă mare, fiindcă toți erau curioși să afle de unde se stârnise agitația și, mai ales, să vadă ceva ce rar aveau ocazia să întâlnească. Așadar, și-au tras repede pantalonii pe ei, s-au încălțat și au ieșit în goană. Toată lumea se adunase la ușa biroului și comenta în fel și chip. Sun Honghua și alte câteva femei o înjurau pe Fang Biyu, spunând că era o stricată, iar despre Li Zhigao spuneau că era un golan fără seamăn. Li Zhigao stătea cu capul plecat, dar Fang Biyu a prins treptat curaj și a ridicat privirea din pământ. Ciocan de Fier încremenise cu pantalonii lor în brațe și depăna toată grozăvia:

— Eu de mult mi-am dat seama că ăștia doi își aruncă niște ocheade nelalocul lor. I-am urmărit împreună cu Sun Hedou și am văzut cum se strecoară ca niște țipari și nici una, nici două dispar fără urmă. Își făcuseră un cuibușor de nebunii pe cinste. Au săpat un culoar secret în stiva de bumbac numărul 30, pe unde se strecurau până în miezul bumbacului. Acolo se încălzeau ei strașnic unul pe celălalt. Chiar că au știut să-și găsească un locșor bun.

Secretarul de partid și directorul fabricii, care tocmai erau la băutură în bucătărie, au prins de veste și au venit în grabă mare. Au încremenit în clipa în care au văzut întreaga scenă din încăpere. Ciocan de Fier le-a aruncat hainele la pământ și a rostit cu ură:

— Să vadă și șefii noștri de ce sunteți în stare!

— Ce ticăloșie! a exclamat directorul, lovind cu palma în masă.

Nu îmi dădeam seama dacă voia să spună că Ciocan de Fier și Sun Hedou săvârșiseră ticăloșia sau Li Zhigao și Fang Biyu.

— La ce vă holbați? Ce e de văzut aici? Hai, plecați! Plecați acum! le-a zis secretarul de partid celor de la ușă.

— Îmbrăcați-vă! Îmbrăcați-vă imediat!

Noi toți stăteam cocoțați la geam și priveam spectacolul dinăuntru. Li Zhigao și-a tras degrabă hainele pe el, însă Fang Biyu s-a îmbrăcat pe îndelete, după care a zâmbit spre ceilalți.

— Nu ți-ar fi rușine! Mai ai și îndrăzneala să râzi! Cu treaba asta pe care ați făcut-o, mai aveți îndrăzneala să dați ochii cu părinții voștri? a spus directorul fabricii cu năduf, izbind din nou cu palma în masă.

— Am să suport consecințele, a spus Fang Biyu.

— Ia auziți la ea! Asta chiar că-i o mare nerușinată! a răcnit Curent Electric de afară.

Secretarul de partid a deschis ușa și a strigat furios:

— Plecați odată! Plecați toți!

Am pornit fără chef spre dormitor. Eram foart trist, chiar mâhnit, iar în sufletul meu s-a iscat o ură neobișnuită față de Curent Electric. Profitând de întuneric, am dibuit o bucată de cărămidă și i-am aruncat-o în spinare.

Curent Electric a icnit și apoi a izbucnit în plâns, dar nimeni nu a luat-o în seamă.

CAPITOLUL 26

În noaptea aceea, Li Zhigao și Fang Biyu n-au mai venit la lucru. În locul lui Fang a fost adusă o fetișcană, iar coșul pe care îl duceam eu și Li Zhigao a fost preluat de alți doi muncitori, în timp ce eu am fost repartizat la utilajul de curățare a bumbacului. Aici am avut parte de o muncă obositoare, murdară, fiindcă trebuia să apuc bumbacul cu o furcă metalică și să-l pun în mașina de curățat. Așa-numita mașină de curățat era de fapt un tub mare rotativ, pe care erau dispuși dinți ca niște degete groase, de lungimea bețișoarelor cu care mâncam, fiind acționat de un motor imens, care huruia îngrozitor, ca un tanc uriaș, cu o forță impresionantă. Mie îmi era cam frică de drăcia asta, gândind că, dacă nu sunt atent, mă agață și

mă trage înăuntru, după care mă scoate pe partea cealaltă făcut terci.

Munceam pe brânci – culegeam de jos, înșfăcam, luam în brațe bumbacul acela albăstrui și straniu, dar mintea îmi era tot la Li Zhigao și Fang Biyu. Mă încercau sentimente confuze, fiindcă eu o îndrăgeam din tot sufletul pe fată. Imaginea cu capetele lor deasupra stivei de bumbac nu contenea să-mi apară în fața ochilor. Îl uram din răsputeri pe nemernicul de Ciocan de Fier.

Nu cumva conducerea fabricii urma să-i concedieze pe cei doi îndrăgostiți?

CAPITOLUL 27

Conducerea fabricii nu i-a concediat, ci doar i-a repartizat la alte munci. Li Zhigao a fost trimis la atelierul de întreținere, la cuptoare, unde trebuia să învârtă în foc ciocanele și să bată fierul. Fang a fost mutată la cantină, unde făcea focul și căra apa. Toată lumea spunea că, după necaz, pe cei doi îi lovise fericirea, fiindcă sarcinile pe care le primiseră acum erau mult mai ușoare decât cele dinainte, iar în plus nu mai erau nevoiți să muncească în tura de noapte.

Se zvonea că secretarul de partid i-a înjurat zdravăn pe Sun Hedou și Ciocan de Fier, pentru că nu înțelegeau politica.

— Fir-ar mă-sa a dracului! înjura Ciocan de Fier, clipind des. Conducerea fabricii protejează curvele și derbedeii! Ce fel de lume e asta?

CAPITOLUL 28

La masa de prânz, secretarul de partid din satul nostru și Guo Zhongliang, fiul lui, au venit în mare grabă, cu câțiva zdrahoni de milițieni după ei, având în mâini ciomege și o funie.

Secretarul Guo stătea în fața bucătăriei, cu mâinile în șolduri, și spunea plin de năduf:

— Du-te și scoate-o afară pe curva aia!

— Tată... las-o baltă... a îngăimat Guo Zhongliang, roșu la față.

— Dobitocule! De ce te-am adus până aici? s-a răstit la el secretarul Guo.

Milițienii aveau chipurile mohorâte și își aruncau priviri enervate unii altora.

— Ce stați așa și vă zgâiți? a zis secretarul Guo, supărat.

Unii dintre sezonieri nu ziceau nimic, alții stăteau deoparte și priveau tot circul, în timp ce Curent Electric și tovarășele ei exultau de fericire. Amestecat în mulțime, eu nici nu îndrăzneam să scot capul.

Câțiva milițieni au vrut să se repeadă în bucătărie, cu bastoanele în mână.

Chipeșul Jiang Datian s-a postat în ușă, cu pieptul scos înainte, și a spus răspicat:

— Ce aveți de gând să faceți? Ce drept aveți voi aici?

— Tu cine ești? Eu am venit după noră-mea. Ai tu treabă cu chestia asta? a spus furios secretarul Guo, după care le-a ordonat milițienilor: Intrați și scoateți-o afară!

Jiang Datian a scos două cuțite de tăiat legumele și, cu unul într-o mână, a blocat ușa, spunând:

— Ia să văd eu care dintre voi se încumetă să intre!

— Întâi luați-l de aici pe șmecherul ăsta! a zis secretarul Guo.

Câțiva milițieni s-au apropiat, cu bastoanele pregătite.

— Potoliți-vă, că aici nu-i loc să vă purtați ca niște bandiți, a zis secretarul de partid din fabrică.

— Du-te-n mă-ta! i-a răspuns secretarul Guo.

— Ah, tu erai! a spus secretarul de partid. Aici este o fabrică de stat, nu-i tarlaua ta. Vezi că te împachetez acușica în bumbac, de nu te mai semețești tu așa la mine!

— Ce fabrică de stat e asta? i-a dat replica secretarul Guo. Ăsta-i bordel în toată regula!

— Marș de aici! a zis secretarul de partid al fabricii. Dacă mai faci multă gălăgie, dau telefon la regiune.

— Hai că m-ai speriat de moarte! a spus secretarul Guo. Aduceți-o mai întâi pe nerușinata aia.

Sun Hedou s-a apropiat imediat cu câțiva gardieni care aveau puști asupra lor. Au venit în fugă, s-au oprit în loc, și-au pus pușca la umăr și au strigat:

— Cine îndrăznește să-i clintească un fir de păr secretarului nostru o să primească o bătaie soră cu moartea!

Fang Biyu s-a zbătut să înainteze și s-a ivit din spatele lui Jiang Datian, spunând:

— Eu am săvârșit faptele, deci eu trebuie să răspund. Haideți!

— Fang Biyu știe magie! Să-i trageți o mamă de bătaie zdravănă! a lansat cineva un îndemn neașteptat.

— Tu ai făcut isprăvile alea! a spus cu răceală în voce secretarul Guo.

— Eu le-am făcut! i-a răspuns Fang.

— Biyu, a spus Guo Zhongliang, haide cu mine acasă! O să ne căsătorim și o să trăim împreună.

— Te-ai trezit cam târziu, i-a retezat-o scurt Fang Biyu. Deja m-am încurcat cu altcineva.

La auzul acestor vorbe, Guo Zhongliang a început să plângă și să se izbească cu pumnii în cap.

— Dobitocule! s-a răstit la el secretarul Guo. Trage-i o mamă de bătaie nenorocitei! Snopește-o în bătaie! O să-ți găsească tata o nevastă de ispravă.

— Tăticule, a zis Guo Zhongliang, eu... n-am să-i dau bătaie...

— Tu nu ești sânge din sângele meu! a concluzionat dureros secretarul Guo. Dacă aș fi știut mai demult cât de tâmpit ești, te-aș fi înecat în oala de noapte...

— Guo Zhongliang, lovește-mă! l-a îndemnat Fang Biyu și a întins fața înspre el.

Guo Zhongliang s-a așezat pe vine, cu capul în palme, și a început să plângă ca un copil.

Secretarul Guo a înșfăcat din mâna unui milițian un baston și a pocnit-o pe Fang Biyu peste șale. Ea n-a scos nici un sunet, ci doar s-a clătinat ce s-a clătinat, până a căzut la pământ.

Secretarul Guo a aruncat bastonul și a plecat supărat.

Și Guo Zhongliang a fost tras de acolo de către milițieni.

Mulți spuneau că plăvanul chiar era tâmpit.

Jiang Datian a ajutat-o pe Fang Biyu să se ridice.

— Li Zhigao! a strigat el. Unde s-a dus Li Zhigao?

CAPITOLUL 29

Am plecat de îndată în căutarea lui Li Zhigao.

L-am găsit pe un sul de rogojină, cocoțat pe stiva de bumbac numărul 18, tot cu capul în mâini și plângând. Lângă el, Sun Honghua îl tot sfătuia, cu voce blândă, în timp ce frământa în mână o batistă. Avea ochii roșii, ca și cum tocmai ar fi plâns.

— Li Zhigao, aici te-ai ascuns? Fang Biyu a fost bătută și doborâtă la pământ de socrul ei, l-am informat eu.

— Ce faci atâta scandal? a spus Sun Honghua, holbându-se la mine. Nu vezi că plânge?

— Fir-ați voi ai dracu' să fiți! i-am bește lit eu. El de ce plânge? Că doar nu a încasat el bătaia.

— El e mâhnit în sufletul lui mai tare decât dacă ar fi luat bătaie, a ținut să precizeze Sun, și a scos o batistă înflorată, pe care i-a dat-o lui Li Zhigao, să-și șteargă ochii.

După ce a luat batista și și-a șters nasul, Li Zhigao m-a iscodit:

— Frățioare, ce face Fang Biyu?

— Mai ai nerușinarea să întrebi? l-am apostrofat eu. Guo Zhongliang i-a făcut șalele praf.

Li Zhigao a sărit în picioare brusc. Era livid la față, cu o privire de om nebun. A stat un pic încremenit. Lacrimile îi curgeau nestăvilite, iar el, ștergându-și fața cu batista, a spus:

— Sunt o jigodie! O jigodie!

Sun Honghua, agățată de brațul lui, îl sfătuia cu voce plângăcioasă:

— Nu te duce să te bați cu ei! Nu te băga singur într-o belea și mai mare!

El a împins-o și i-a spus răspicat:

— Nu încerca să mă împiedici! Sunt bărbat și trebuie să răspund pentru faptele mele. Mă duc după Guo Zhongliang și am s-o răzbun pe Fang Biyu.

Sun Honghua s-a repezit și l-a apucat de braț, spunându-i printre lacrimi:

— Nu se poate, nu se poate să te duci... Ei sunt o gașcă întreagă. Au sfori, au ciomege... Tu ești un băiat educat. Cum ai să-i dovedești tu pe ei?

Li Zhigao avea părul răvășit, cu o șuviță care îi atârna neputincioasă pe frunte. Își tot legăna trupul, de parcă era nebun, dar nicicum nu putea să scape din strânsoarea lui Sun. Tot încercând să se elibereze, au ajuns lângă fântână, mai mult trăgând-o pe fată după el. Muncitorii sezonieri, care tocmai asistaseră la spectacolul de mai devreme, auzind larma de aici, se adunaseră ca albinele, curioși să vadă ce se mai întâmplă.

Li Zhigao era și mai însuflețit – nu numai că dădea din mâini și din picioare, ba mai mult, o mușca pe biata Sun de mână, în încercarea de a scăpa de ea. Fata țipa cât o ținea gura:

— Mușcă, fiară fără inimă! Mușcă! Și dacă mă muști până mor, tot nu-ți dau drumul.

Jiang Datian a lovit-o de câteva ori în cap cu prăselele reci ca gheața ale unui cuțit și i-a spus cu indiferență în glas:

— Domnișoară, dă-i drumul! Lasă-l să se ducă! Trebuie să se ducă!

Lui Sun îi tresăltau mușchii gâtului, dar deodată brațele i-au căzut pe lângă trup. Li Zhigao stătea prostit, ca un cocoș înfrânt la lupte.

— Eu, Li Zhigao, nu pot să fiu cu Fang Biyu, a spus el. Fang, după ce am să mor, să te măriți cu cine trebuie!

Nici n-a isprăvit bine ce avea de zis, că a rupt-o la fugă spre fântână și, ca și cum ar fi rostit un jurământ, a continuat:

— Tăticule! Mămico! N-am să vă mai văd niciodată!

Jiang Datian s-a repezit și l-a tras înapoi, zicându-i:

— Frățioare, nu mă nenoroci! Dacă tu sari în fântână, noi o să te scoatem de acolo. Tu n-ai să pățești nimic, dar eu o să am mari necazuri. Ia gândește-te! Va trebui să secăm fântâna. Dacă vrei să-ți pui capăt zilelor, nu-i treabă așa ușoară. Poți să te arunci de la etaj, poți să te curentezi, să-ți tai beregata cu cuțitul, dar în nici un caz să te arunci în fântână! Știi bine că sunt câteva sute de oameni în fabrica asta, care își iau apa de aici.

Sun Honghua l-a îmbrățișat pe Li Zhigao fără nici cea mai mică reținere și a spus:

— Dacă tu te arunci în fântână, vin și eu după tine. Oricum, și eu sunt a ta.

Aceste vorbe de pe urmă ale fetei, spuse așa, pe șleau, m-au năucit de tot.

CAPITOLUL 30

Li Zhigao și Sun Honghua au fost transferați în același timp – el la Grupul de Comunicate de Presă, iar ea la Asociația de Femei din comună.

În acea zi, Fang Biyu s-a refugiat în patul ei de sus și a plâns pe rupte, ba chiar, de furie, a izbit întruna cu pumnii în perete.

Eu mi-am mutat plapuma pe locul ocupat până nu demult de Li Zhigao, care, de fapt, era locul meu. Văzând urmele lăsate de el pe perete și auzind plânsul înfundat al lui Fang Biyu, și mie mi-au pornit lacrimi fierbinți, care se prelingeau pe obraji până ce intrau în gură.

Am bătut în perete și am spus cu amărăciune:

— Surioară Biyu, nu mai plânge! Nu mai plânge!

Apoi l-am auzit pe unchiul meu cum m-a strigat de jos, pe numele meu de copil. Mi-am șters lacrimile și m-am dat jos din pat. Nici nu apucasem să calc bine pe podea, că unchiul

meu, în fața tuturor muncitorilor sezonieri, mi-a tras o palmă zdravănă.

— De ce dai în mine? am spus eu furios.

— Tu i-ai dat în vileag pe Li Zhigao și Fang Biyu, nu-i așa? Altfel cum se explică faptul că Guo Zhongliang ne-a schimbat statutul de la familie de țărani din categoria mijlocie la cea din categoria superioară? m-a întrebat unchiul meu plin de năduf.

Eu nu mai eram în stare să scot o vorbă, ci doar am îndurat, în tăcere, încă o palmă venită din partea unchiului. Lacrimile îmi împânzeau ochii, în timp ce îl priveam cum se îndepărtează, strecurându-se pe lângă zid, asemenea unui șobolan.

CAPITOLUL 31

Fang Biyu a plâns o zi întreagă. A doua zi, toată lumea a văzut-o cum se tot ducea la fântână și scotea apă. Am căutat prilejul potrivit ca să vorbesc cu ea:

— Surioară Biyu, gândește-te și tu! Unul ca Li Zhigao, mai devreme sau mai târziu, tot o să dea de belea.

— Nu-l blestema! a spus ea, zâmbind amar.

După ce a trecut și a opta zi din ultima lună a anului, am început să ne gândim la Sărbătoarea Primăverii, care se apropia cu pași repezi. Deja prin fabrică umbla zvonul că pe data de douăzeci și nouă urma să fie zi liberă și că aveau să fie trimiși acasă o serie de muncitori sezonieri. Eu mă gândeam că asta ne privea și pe mine, și pe Fang Biyu. Prea bine, eu mă întorceam la ai mei, dar pe Fang ce zile o așteptau, odată ajunsă acasă?

Nu m-am putut abține și i-am împărtășit și ei îngrijorarea mea.

— Nu te neliniști! Dacă ai drag de viață, întotdeauna găsești o cale de a ieși la liman.

CAPITOLUL 32

În seara zilei de douăzeci și unu, nori negri s-au adunat pe cer, iar după ce a bătut un vânticel rece dinspre nord-vest, fulgi răzleți de zăpadă au început să plutească ușor în zbor.

La cină, m-am întâlnit cu Fang Biyu într-un colț al cantinei.

— După ce mănânci, să mă aștepți la stiva numărul 30, că am ceva să vorbesc cu tine, mi-a spus ea.

Mie mi-au scăpărat ochii de bucurie.

Am căutat sute de motive ca să mă conving că trebuie să mă duc la stiva numărul 30, s-o întâlnesc pe Fang Biyu. Tremurând ca varga, am pornit de-a lungul drumului întunecos, până am ajuns în valea dragostei. Când am ridicat capul, am zărit fulgii de nea, atât de frumoși, albăstrui, cum dansau în lumina verde a lămpilor cu vapori de mercur. Pe neașteptate, am simțit cum aroma iubirii îmi năvălea în nări și în gură.

Am zărit și prelata aceea mare care acoperea bumbacul. Oare cuibușorul lor fusese distrus de Sun Hedou și Ciocan de Fier? Atunci prelata s-a ridicat într-un colț și de sub ea s-a ivit un cap verde ca jadul, pe care se lipiseră două ghemotoace de bumbac albăstrui. Capul verde, doi ochi aurii, urechi trandafirii și buze vinete. Era Fang Biyu! M-a speriat groaznic.

— Intră degrabă! mi-a spus ea cu neliniștite.

Am privit în jur, cuprins de îndoială.

— Dacă ți-e teamă, atunci du-te înapoi!

— Nu, nu, nu... nu mi-e teamă, am spus eu răspicat și m-am strecurat înăuntru prin spațiul creat pe lângă trupul ei.

În urma mea, ea a coborât prelata, moment în care lumina verde a pierit și s-a făcut întuneric beznă. Apoi a spus încetișor:

— Vino după mine!

M-a mângâiat pe mână; a ei era rece ca gheața.

La început, crezusem că prelata o să ne apese groaznic, însă abia acum descoperiam că, de fapt, prelata stătea suspendată deasupra noastră, căci ne aflam în tunelul săpat în stiva de bumbac.

Am început să mă târăsc după ea. În fața mea se întindea bezna în care nu deslușeam nimic, însă parfumul trupului ei mă purta pe urma sa. Tunelul se întindea până în inima stivei de bumbac, având, probabil, vreo șapte, opt metri lungime.

— Am ajuns, a rostit ea în bezna adâncă.

Pe dibuite, mi-am dat seama că ne aflam într-o gaură de vreo doi metri cubi. Am ridicat brațul și am atins prelata.

— Stai jos!

M-am supus de îndată, cu gândul tainic de a face întocmai ce îmi spunea ea. Inima îmi bătea cu iuțeală.

Două firicele subțiri de lumină se strecurau înăuntru și mi-am dat seama repede că două găurele în prelată făceau posibil acest lucru, dar ele nu îngăduiau doar luminii să pătrundă, ci și aerului.

Treptat, ochii mi s-au obișnuit cu întunericul și astfel am văzut cum bumbacul împrăștia în toate părțile o strălucire albicioasă. Așa am putut să-i deslușesc lui Fang Biyu trăsăturile pe chipul rotund precum luna plină. O auzeam cum respiră, îi simțeam aroma trupului – un amestec un pic acru, un pic sărat, un pic parfumat. Fang Biyu, de care mă îndrăgostisem nebunește din clipa în care începusem să înțeleg cum stă treaba cu viața omului, se afla acum la mai puțin de treizeci de centimetri de mine. Dacă întindeam brațul, puteam s-o ating, dar eu nu îndrăzneam să fac așa ceva. Mi-era frig, atât de frig, încât îmi clănțăneau dinții. Ea era foarte tăcută. Oare ce-i trecea prin minte în clipele acelea?

— Biyu… surioară, am spus eu bâlbâindu-mă, de ce m-ai chemat aici?

Ea a oftat și a spus cu voce limpede:

— În locul ăsta m-am culcat cu el de nouă ori!

Odată slobozite, vorbele ei s-au izbit de bumbacul care de îndată le-a și absorbit în tăcere pentru totdeauna. În aceste nouă prilejuri de bucurie, câte șoapte, câte mirosuri și câte lacrimi tăinuise acest bumbac?

— Aici, cu bumbac, eu… La urma urmei, tot cu bumbac mă șterg de sânge!

Bumbacul înghițise sângele ei de fecioară.

Iată că acum taina ei de femeie îmi fusese dezvăluită pe de-a-ntregul.

Aveam optsprezece ani.

Deodată, ea a izbucnit în hohote de plâns. Eu am întins mâna, în căutarea mâinii ei, iar când am atins-o, i-am spus:

— Surioară Biyu, nu fi tristă! Neisprăvitul ăla de Li Zhigao e un om fără suflet. Așteaptă puțin și ai să vezi că face un copil cu Sun Honghua, aia cu fața ca o clătită!

Ea a înșfăcat un ghemotoc de bumbac pe care l-a îndesat în gură. Bumbacul acela rece și aspru, care nici nu se întindea și nici nu se desfăcea cu ușurință, era acum stavilă în calea disperării ei. Cu lăcomie, îi absorbea saliva, lacrimile, dar fără îndoială că în același timp îi umplea gura de gustul acela și amar, și rânced, gust pe care îl simțeam și eu.

Plânsul ei înfundat mă îndurera, iar trupul ei tremurând mă înfuria. Am început să-l blestem și să-l înjur pe Li Zhigao, cu toată ura de care eram capabil. Atunci ea a scuipat ghemotocul de bumbac și a spus:

— Te rog din tot sufletul, nu-l mai înjura!

— Tot ți-e gândul la el? Tot nu l-ai dat uitării?

— Nu pot să-l dau uitării.

Cele două firicele de lumină împrăștiau o strălucire albăstruie în acest cuib al iubirii. Deodată, am auzit un freamăt ușor pe prelata de deasupra capului – erau fulgii de zăpadă ce cădeau unul câte unul. Zbaterea prelatei și foșnetul fulgilor se amestecau într-un joc tainic.

— Eu îți sunt dragă de multă vreme, așa-i? m-a întrebat ea cu gingășie.

— Da, am răspuns eu cu toată sinceritatea. M-am îndrăgostit de tine de când am început să înțeleg cum stă treaba între bărbați și femei. Eram nebun după tine, te doream... eu... te iubesc... surioară Fang.

— Ce păcat că eu deja mi-am făcut de cap cu altcineva! a spus ea cu tristețe în glas.

— Nu mă deranjează.

— Mai devreme sau mai târziu o să te deranjeze, a adăugat ea. Toți bărbații sunt la fel.

— Eu nu sunt ca Li Zhigao.

— Încă nu.

— Nici n-am să fiu.

Ea a surâs trist și a spus:

— Te-ai gândit atâția ani la mine. Chiar că nu ți-a fost ușor, dar, uite, în seara asta am să-ți fac pe plac.

Eu tremuram din tot corpul.

— Ți-e frică?

— Eu... eu... nu mă tem.

— Nu ți-e frică de Guo Zhongliang?

— Nu... nu mi-e frică deloc.

— De fapt, nici nu ai de ce, a spus ea. Despre treaba din seara asta, dacă tu n-ai să vorbești cu nimeni, atunci numai spiritele o să mai știe.

— Eu am să fiu tăcut precum pământul.

— Chiar dacă ai să scapi vreo vorbă, să nu-ți faci griji! a mai adăugat ea pe un ton misterios. Desfă-ți nasturii de la haină.

— Dezbracă-te și tu!

Ea mi-a prins capul cu mâinile și m-a sărutat pe buze. Am simțit numaidecât un fior iute, rece ca gheața, care m-a străbătut puternic din cap până-n tălpi. Mai întâi mi-a pătruns în măduvă, apoi s-a strecurat până a ajuns în creier.

Lumina albăstruie o învăluia cu totul.

Gemea ușor, iar geamătul ei parcă era o flăcăruie care ba era limpede și strălucitoare, ba părea gata să pălească dintr-o clipă într-alta.

— De ce nu te dezbraci?

Ea mă țintuia cu ochii ei aurii; dinții albaștri păreau niște cristale translucide, iar în gură parcă avea un lotus violet. S-a așezat în genunchi și atunci am văzut cum se ițeau sânii ei mândri, pe care îi zăream ca prin ceață în diminețile când pulverizam insecticid peste bumbac. Parcă erau două animale micuțe, care gâfâiau din greu. Cu degetele ei trandafirii și-a desfăcut bluza și apoi mi-a dat jos și mie hainele.

M-a strâns la piept. Trupul meu era țeapăn și am simțit cum o istoveală cumplită pune stăpânire pe mine. În mintea mea doar un fascicul plăpând de lumină mai pâlpâia ușor. Aveam sentimentul că am nimerit într-o peșteră, înconjurat de bumbacul albastru care se zvârcolea, care absorbea totul și mă paraliza de frig. Mai întâi, ea s-a contopit cu bumbacul acela neobișnuit, apoi ne-am cuprins într-o îmbrățișare fierbinte. Când am devenit un singur trup cu ea, și eu, și bumbacul am devenit un singur trup...

Ea m-a apăsat pe piept în dreptul inimii și a spus cu durere în glas:

— Frățioare, tu ești un biet copil! Iartă-mă...

CAPITOLUL 33

Bâlbâitul Feng striga la noi să ne pregătim, că intrăm în tură. M-am îmbrăcat și am ieșit la ușă, iar afară am dat peste Fang Biyu care era îmbrăcată în uniforma de lucru, cu masca pe gură. Doar ochii i se vedeau.

— Frățioare, du-te și trage un somn bun! Îți țin eu locul.

— Nu-i nevoie, nu-i nevoie. Ai muncit o zi întreagă. Și tu ești destul de obosită, am zis eu.

— Mâine dimineață vreau să te trimit la mine acasă. Vine acuși Anul Nou și mă gândeam să-i duci câte ceva și tatălui meu.

— Da, dar tot nu-i nevoie să-mi ții locul.

Ea m-a împins și a spus:

— Nu-i cazul să te porți așa, cu mănuși, cu mine!

Eu tot încercam s-o conving, numai că ea deja pornise spre atelier.

La miezul nopții am auzit zarvă mare. M-am ridicat în capul oaselor chiar în clipa în care cineva striga ca din gură de șarpe:

— Nenorocire! Nenorocire mare! Fang Biyu a fost prinsă de utilajul de curățat bumbacul și a fost făcută zob!

La auzul acestor vorbe, a început să-mi vâjâie capul.

Utilajul era plin de sânge și carne. Oamenii se buluceau acolo, în jurul lui Fang Biyu, din care nu mai rămăsese nici o bucată întreagă – tot trupul și capul erau făcute praf. Nimeni nu scotea o vorbă, cu toții tremurau precum frunzele verzi ale copacilor în toiul celei mai aprige furtuni. De departe răsuna cântecul ascuțit al cocoșilor, căci în curând se crăpa de ziuă.

CAPITOLUL 34

În noaptea de Anul Nou, Sun Hedou, care făcea de serviciu la poartă, a zărit o umbră albă ce se apropia plutind de undeva din depărtare.

— Cine-i acolo? a strigat el cu îndrăzneală. Stai pe loc! Dacă nu, trag!

Umbra s-a apropiat ușurel, hlizindu-se întruna. Deodată, Sun Hedou a simțit cum este învăluit de o boare răcoroasă care îi împiedica mâna să se miște și gura să scoată vreun cuvânt. Grație luminii verzui, răsfirate de lampa cu vapori de mercur, el a băgat îndată de seamă că ființa aceea plină de bumbac din cap până-n picioare, cu fața mânjită de sânge, nu era nimeni altcineva decât Fang Biyu. Lui Sun i s-au înmuiat picioarele și a căzut în fund pe pământ. Deja făcuse pe el de frică.

În aceeași noapte, Ciocan de Fier, cu ochii împăienjeniți de atâta băutură, a ieșit afară să-și facă nevoile. Pe neașteptate, a simțit o mână rece ca gheața care îl apucă de gât.

— Stai cuminte! Te ții de prostii! a spus el, cu limba împleticită.

În clipa aceea a auzit în ceafă un râs lugubru, iar când a întors capul, a văzut chipul însângerat al lui Fang Biyu.

După această întâmplare, cei care fuseseră de serviciu la fabrică în noaptea de Anul Nou și-au amintit cu toții că parcă auziseră pe lângă ateliere plânsul îndurerat al unei femei.

Parcă aș fi căzut de la mare înălțime și m-aș fi scufundat într-un ocean de bumbac. De jur împrejurul meu nenumărate ghemotoace de bumbac, prinse într-o plutire asemenea fulgilor de zăpadă imaculată, se înălțau încetișor în zbor și tot încetișor cădeau pe pământ, într-o liniște desăvârșită. Petale de bumbac, precum fulgii deși de nea, acopereau cerul în zborul lor neted și încetul cu încetul mi-au acoperit trupul. La început, prin deschizăturile din bumbac, mai vedeam soarele pe cer, stoluri de gâște sălbatice îndreptându-se către miazăzi, însă apoi n-a mai rămas decât o nesfârșire albă. M-am gândit că fusesem deja îngropat în bumbac. Am început să plâng ca pentru propriile funeralii, iar lacrimile îmi biciuiau aprig obrajii. Ca un om să poată să asiste cu luciditate la propria îngropăciune este un lucru cât se poate de fericit, mai cu seamă atunci când îi poți vedea pe cei dragi jelindu-te. Fang Biyu mă plângea; de gene îi atârnau lacrimi mici, ca de cristal. Era învelită cu un voal subțire, care îi dădea un aer de zeitate diafană, suplă și grațioasă. Ținea în mână bumbac, din care smulgea câte o bucățică pe care o lăsa să-mi cadă pe față. Frățioare Ma, fie-ți țărâna ușoară! Eu plângeam, cufundat în bumbac... A început să plouă! A început să plouă! Cineva bocea lângă capul meu. M-am zbătut să mă smulg din visul de bumbac, simțind că un lichid fierbinte, urât mirositor, îmi picura pe față. Mi-am ridicat privirea și am văzut că printr-o crăpătură din salteaua de deasupra mea se prelingea ceva. Cu siguranță, cineva udase patul. Vreo patru sau cinci dintre cei care aveau de suferit din această pricină au început să înjure la unison, însă cel acuzat nu scotea nici un sunet, de parcă ar fi murit. Abia după ce s-a luminat de ziuă s-a aflat că cel care făcuse în pat era Yang Gui, de la atelierul de ambalare, un munte de bărbat. Îi auzisem pe cei din satul lui spunând că un bărbat așa ca el, în mod surprinzător, luase de nevastă o pitică de nici măcar un metru înălțime; altfel, ar fi ajuns un golan. Eu îl văzusem pe Yang Gui furios odată și pot spune că era absolut înfricoșător. Motivul

furiei lui a fost faptul că Li Jieshi, din același atelier, a făcut glume pe seama nevestei lui pitice. Atât i-a trebuit lui Yang Gui ca să se dezlănțuie: cu mâinile lui de zdrahon l-a înșfăcat pe Li Jieshi de gât și, dacă n-ar fi fost mulțimea care să-i sară în ajutor, acolo și-ar fi găsit sfârșitul.

Într-o noapte, când făcea de pază pe afară, Bâlbâitul Feng a simțit, pe la miezul nopții, că foamea crâncenă îi chinuie burta și așa, cu pușca în spate, și-a schimbat traseul către cantină, cu gândul să caute de-ale gurii. Cantina era încuiată și nu putea intra; ar fi vrut să spargă lacătul, dar totuși nu avea curaj, așa că a tras un oftat și și-a continuat drumul, legănându-se de pe un picior pe altul. Deodată, și-a amintit că lângă cantină era un cort, unde se afla o oală mare, instalată special acolo pentru fiertul cartofilor dulci, destinați muncitorilor sezonieri. I-a trecut prin minte gândul că poate mai găsea pe acolo o bucățică de ceva, să-și potolească foamea. S-a aplecat și a intrat în cort, unde a simțit imediat mirosul de cartofi, dar și căldura care încă nu se risipise. Pe neașteptate, a auzit un zgomot slab, însă destul cât să-l sperie. A bâjbâit după lanternă și a îndreptat fasciculul de lumină către căpița de fân și vreascuri pentru foc, unde se aflau două persoane cu pantalonii în vine. Uitându-se mai atent, a băgat de seamă că erau Zhao Hu și Zhao Yiping.

— Tu... voi, nu vă temeți! a zis Bâlbâitul Feng pe un ton serios. Vedeți-vă de treabă! Eu fac de pa... pază.

Cei doi și-au tras degrabă pantalonii pe ei. Zhao Yiping a fugit îndoită de șale, lăsându-i acolo pe cei doi bărbați.

— Mi-e foame de moarte, a spus Bâlbâitul Feng. N-am timp să stau la prostii cu voi.

— Am eu niște biscuiți, a zis Zhao Hu. Așteaptă-mă aici!

N-a trecut mult și i-a adus o jumătate de kilogram de biscuiți.

— După aceea aș fi vrut ca în fiecare zi să mă duc în cort, după biscuiți, dar el n-a mai venit niciodată, a comentat Bâlbâitul Feng.

S-a auzit sirena locomotivei care trecea pe un pod.

Zhang Hongkui, muncitorul sezonier de la atelierul de ambalare, se ocupa de călcatul în picioare al bumbacului, mai precis răsturna bumbacul în lada de doi metri înălțime, optzeci de centimetri lățime și șapte sute cincizeci de centimetri lungime, apoi îl îndesa cu picioarele, după care îl împingea la utilajul de ambalat, care îl ridica și îl cobora de mai multe ori, până îl lega într-un balot bine strâns. Înainte de schimbarea turei, Zhang Hongkui a călcat în picioare cam jumătate de balot de bumbac, însă, cuprins de o oboseală cruntă, s-a așezat jos în ladă, unde l-a luat somnul. Colegul care îl schimba în tură a socotit că lada deja e pregătită pentru ambalat, așa că a împins-o pe utilaj, a dat drumul motorului și imediat a început procesul de presare și ambalare. Utilajul a presat și a tot presat, până când prin crăpăturile lăzii a început să se prelingă sângele. Atunci, și-au dat seama că s-a petrecut o mare nenorocire. Când au deschis lada, l-au văzut pe Zhang Hongkui transformat într-o masă de carne.

Ce a mai rămas din Fang Biyu a fost învelit în pânză albă, strat după strat, și îngropat lângă mormântul lui Xu Lianhua. După moartea ei, m-a căutat secretarul de partid al fabricii, care a vrut să afle cum s-a petrecut totul. Eu i-am raportat faptele întru totul conform realității. Unii spuneau că s-a sinucis, mai cu seamă fiindcă avea o sumedenie de motive să facă acest lucru: pățise o mare rușine, fusese snopită în bătaie de socrul ei, iar Li Zhigao se dovedise a fi un mare trădător. Toată lumea îl ocăra pe acest netrebnic. Până și Curent Electric și alte fete care se declaraseră inamicele lui Fang Biyu îl înjurau pe la toate colțurile.

Conducerea fabricii m-a trimis pe mine în sat să anunț vestea morții fetei.

Secretarul de partid Guo a spus că soarta ei nu avea nici o legătură cu statul, deci nu-l interesa.

Tatăl lui Fang Biyu, când a aflat ce pățise fata lui, și-a pus capăt zilelor, spânzurându-se de grindă.

De înmormântarea ei s-au ocupat cei de la fabrică.

În dormitor, fetele boceau de se zguduia cerul.

Sun Hedou și Ciocan de Fier erau mâhniți, dar toată lumea spunea că ei doi o împinseseră la moarte pe biata fată.

După povestea cu demonul, Sun Hedou părea s-o fi luat razna și a fost dus la un spital de boli nervoase. Ciocan de Fier s-a îmbolnăvit și el grav și a fost la un pas de moarte. După ce au ieșit amândoi din spital, n-au mai lucrat la fabrica de prelucrare a bumbacului.

Li Zhigao s-a dus cu ofrande la mormântul lui Fang Biyu și a plâns amarnic. Avea părul răvășit, ochii înfundați în orbite și părea copleșit de durere. Desigur că s-au găsit unii să spună că joacă teatru și că totul nu-i decât o prefăcătorie ieftină.

Eu nu mi-aș fi imaginat niciodată că dispariția lui Fang Biyu avea să stârnească atâtea gesturi de compasiune. După moartea ei, femeile au lăsat lucrul, așa că cei din conducerea fabricii n-au avut încotro și au dat mai devreme salariile, iar apoi toată lumea a intrat în vacanță. Odată ce și-au luat salariul, muncitoarele s-au îngrămădit la magazin de parcă s-ar fi vorbit, și fiecare a cumpărat câte o bucată de pânză colorată, pe care a întins-o peste cele două morminte.

În a douăzeci și patra zi a ultimei luni a anului, mai bine de două sute de muncitoare, cu saltelele în spinare, au ieșit tăcute pe poarta fabricii de prelucrare a bumbacului. Starea lor de spirit era într-un contrast uriaș cu bucuria ce le stăpânea atunci când de-abia veniseră la fabrică. În urma plecării lor, o liniște ca de mormânt s-a așternut peste întreaga fabrică. Stivele de bumbac care nu apucaseră să fie prelucrate aveau un aer solemn, aidoma unor pietre funerare uriașe.

După Sărbătoarea Primăverii, toate muncitoarele au refuzat să se întoarcă la fabrică. Povestea cu Fang Biyu preschimbată într-un duh care se răzbuna pe dușmani s-a auzit până departe, așa că bumbacul care nu fusese prelucrat a fost încărcat în mașini și transportat în alte părți.

Pretutindeni în fabrică bântuiau demonii. Toți muncitorii permanenți au cerut să fie transferați. Directorul fabricii a

ordonat electricienilor ca în toate cotloanele întunecoase ale fabricii să fie instalate becuri, iar dacă era vreo pană de curent, trebuia să se pună imediat în funcțiune generatoarele cu motoare diesel, care să asigure iluminatul. Se vede treaba că și directorul fabricii era înspăimântat.

Și pe când mergeam cu trenul acela zgomotos, Bâlbâitul Feng mi-a mai spus:

— Frățioare, Fang Biyu era o fată aparte și neobișnuit de curajoasă. Avea ea planurile ei, că doar ai văzut prea bine cum învârtea pe toată lumea pe degete. În noaptea zilei de douăzeci și două a ultimei luni a anului, ea singură, pe furiș, a dezgropat-o pe Xu Floare de Lotus și a ascuns-o în stiva de bumbac. În seara următoare, s-a dus în locul tău la lucru, la utilajul de curățat bumbacul. La momentul acela, deja mutase cadavrul lui Xu în apropierea utilajului. Când a intrat în tură, n-a zis nimic. Probabil că nimeni n-a băgat de seamă că ea îți ținea locul ție. În pauza de masă de la miezul nopții, a închis lumina de lângă utilajul de curățat bumbacul și, profitând că nu-i nimeni acolo, a adus cadavrul cu căruciorul cu care se cărau bețele de bambus și l-a ascuns în apropierea utilajului. Știi bine că muncitorii care transportă bumbacul, înainte de pauza de masă de la miezul nopții, întotdeauna stivuiesc bumbacul de lângă utilajul de curățare pentru ca, atunci când e cu putință, să stea acolo și să-și soarbă terciul sau, după ce se reia lucrul în atelier, să se odihnească preț de vreo oră. În acest timp, sub prelata care acoperea utilajul de curățare nu mai era decât Fang Biyu care avea totul pregătit, în așteptarea momentului prielnic. Când au început utilajele din atelier să huruie din nou, ea s-a ridicat în picioare. Mai întâi, a aruncat o parte din bumbac în utilajul de curățare, după care a târât cadavrul țeapăn al lui Xu Floare de Lotus și i-a scos toate hainele, pe care le-a făcut ghem și le-a pus lângă ea. Cu brațele ei puternice, de practicant de arte marțiale, a tras cadavrul și l-a aruncat pe gura uriașă a mașinii. Utilajul a scos zgomote ciudate în momentul în care

a slobozit pe partea cealaltă cadavrul tocat, iar ea a aruncat în mașină și părul pe care și-l tăiase de cu seară, dar și chiloții, bluza, uniforma, pantofii și masca de gură, pe care i le cunoștea toată lumea. Apoi a vărsat o apă de culoare roșie, dinainte pregătită, peste bumbac, utilaj și cadavrul lui Xu. De îndată ce a isprăvit toate acestea, a ieșit pe furiș din atelier, luând cu ea hainele pe care le scosese de pe cadavru și s-a ascuns în stiva de bumbac ce slujise drept loc tainic ei și lui Li Zhigao, unde fără îndoială că se găseau apă și hrană. A stat acolo ascunsă până în noaptea Anului Nou, când în toate satele din împrejurimi au răsunat artificiile, semn că era gonit anul vechi și, totodată, era întâmpinat anul nou. Abia atunci a ieșit afară. S-a prefăcut a fi demon, ca să-i sperie pe Sun Hedou și Ciocan de Fier, iar apoi a fugit repede în atelierul părăsit și a slobozit câteva urlete, după care a ieșit în fugă din atelier și, din nou folosindu-se de tehnicile de arte marțiale, a sărit zidul și dusă a fost.

— Ai văzut tu cu ochii tăi așa ceva? am întrebat eu uluit.

— La vremea aceea, eu eram acasă și petreceam de Anul Nou. Cum să fi văzut cu ochii mei? a spus el. Pot doar să bănuiesc.

— Carevasăzică, tu bănuiești doar, am comentat eu.

O lumină albastră, profundă, iar apoi una verde ca jadul mi-au străfulgerat prin minte pe dată. Dinaintea ochilor aveam aievea cadavrul suplu, cu străluciri fosforescente, asemenea unui rechin mort pe plajă. Ghemotoacele fremătătoare de bumbac erau precum talazurile mării, precum o grămadă de șerpi ce șuierau necontenit. Se năpusteau, se încolăceau, atacau, mușcau… Nările îmi erau năpădite de duhoarea cadavrului. M-am ciupit de gât.

— N-ai văzut că era ceva dubios în legătură cu cadavrul ăla? a întrebat Feng.

Am scuturat din cap.

— Eu, când eram în Singapore, la cursul de gastronomie, am văzut o femeie care arăta exact ca Fang Biyu.

— Sunt atâtea femei pe lumea asta care seamănă între ele, am spus nesigur.

— Am curaj să fac pariu că în cele două morminte de la fabrica de prelucrare a bumbacului se mai află doar un singur cadavru. Dacă nu crezi, du-te și sapă acolo, ca să te convingi…

Locomotiva a scos un șuierat straniu, după care s-a avântat în tunelul întunecos, ce părea fără de sfârșit. Într-o străfulgerare albăstruie, am simțit cum din nou mă împresoară senzația aceea neobișnuită pe care mi-o stârnea întotdeauna bumbacul – rece, lipicios și greu de sfâșiat.

Maimuța. Umor și divertisment

CAPITOLUL 1

Umor

Într-o duminică toridă, la amiază, profesorul Wang San, de la Facultatea de Limba Chineză a unei anumite universități, care locuia la etajul șase al unui bloc-turn, stătea aplecat peste secțiunea „Stilul poetic" din *Marele dicționar de poezie chineză*, de pe măsuța pătrată, și făcea câteva adăugiri. Fusese rugat de un prieten să mai intervină în text și desigur că acceptase pe dată, fiindcă era un bun prilej de a câștiga niște bănuți în plus. După ce a isprăvit de scris despre „Elementele solemne și speciale", a început să scrie despre „Fantastic". Acest cuvânt poate fi explicat prin „bizar", „straniu", cu referire la un stil destul de rar în poezia clasică, fiind caracterizat prin elemente ciudate, neobișnuite, suprarealiste... La un moment dat a simțit o palmă lipicioasă care l-a pocnit ușor pe gât, numai că el s-a speriat și a sărit în sus, răsturnând călimara cu cerneală. Lichidul albastru s-a prelins iute pe piciorul mesei, până a ajuns pe podea. Încăperea de doar doisprezece metri pătrați era ticsită cu lucruri: un pat dublu, un frigider, un televizor, o canapea, un pătuț de copil, un birou mic, un șifonier mare, la care se adăugau și o mulțime de jucării ale copilului. Era o înghesuială cum nu se poate mai mare, așa încât cerneala albastră a ajuns foarte repede să mânjească diverse lucruri. Palma care îl lovise ușor îi aparținea soției lui. Wang San era un tip firav, din nordul

orașului Suzhou[1], pe când soția lui era o femeie înaltă și voinică, din Shandong[2], care fusese voleibalistă în liga profesionistă. Înainte să se lase de sport, era înaltă și solidă, dar nu grasă, după aceea însă, mai ales după ce născuse, trupul ei se umflase înfricoșător. Patul lor cel vechi, cu arcuri, gemea dureros în fiecare noapte sub greutatea ei. Dacă la început studentul Wang San, îndrăgostit peste măsură, se ținuse ca un cățeluș după voleibalistă, acum profesorul universitar Wang San o privea cu respect și teamă pe profesoara de la școala sportivă. Ori de câte ori stătea față în față cu nevasta lui se simțea ca un prăpădit, ca o maimuță, cu picioarele îndoite, cu brațele atârnânde și tot timpul îl încerca sentimentul că ar fi mai sigur pe el dacă ar sta în patru labe. Întâmplarea asta cu cerneala fără îndoială că nu era din vina lui, însă el tot tremura din toate încheieturile. Spinarea i se îndoise de parcă era un cârlig de pescuit, iar în momentul în care a ridicat privirea către nevasta lui, a văzut doi sâni mari, ca niște mingi de volei și o față mare, rotundă și îmbujorată. Privirea i s-a fixat pe firele de păr de pe buza ei inferioară și a spus cu sfială:

— Ce-ai cu mine? De ce m-ai lovit?

— Mă gândeam să-ți zic să mergi cu mine la baie, să mă freci pe spate, a răspuns ea. Hai, las-o baltă! Du-te mai bine și cumpără un mop!

Wang San a pășit cu grijă peste pata de cerneală albastră, strecurându-se pe lângă nevastă-sa.

— Ai grijă când treci strada! Să nu te calce vreo mașină și să mori!

Auzind-o cum strigă povețele în urma lui, s-a simțit înviorat până în adâncul sufletului. Într-o clipă și-a amintit ce figură eroică era ea odinioară, pe vremea când juca volei, și fără să vrea a scuturat din cap.

---

1. Suzhou este un oraș din sudul Chinei, supranumit „Veneția Orientului", datorită frumuseții sale.

2. Provincie în nordul Chinei.

Apartamentul lor se afla la capătul palierului, așa că pentru a ajunge la lift trebuia să depășească piedici care se iveau în calea lui la tot pasul, cum ar fi, de pildă, țevile de gaze, dulapul de vase, coșul de hârtii și altele. Culoarul, scăldat într-o lumină palidă, gălbuie, era năpădit de miros de ceapă, de usturoi, de roșii stricate și tot aici răsunau plânsetele de copil, strigătele unei femei, muzica unui aparat de radio. Chiar și cu lumina aprinsă în miezul zilei, culoarul acesta era ca un tunel întunecat. Wang San a coborât șaizeci de trepte, a cotit de șase ori și s-a oprit pe bordura trotuarului. Soarele arzător strălucea atât de tare, încât îl împiedica să deschidă larg ochii. Și-a făcut palma streașină la ochi și, profitând de fărâma aceasta de umbră, a mijit privirea, în căutarea trecerii de pietoni.

Acest obicei de a-și adăposti ochii la umbra palmei și-l făcuse pe vremea când era la țară. După ce a cunoscut-o pe voleibalistă, ea de multe ori îl ironiza, spunându-i că un asemenea gest îl făcea să semene leit cu maimuța din romanul *Călătorie spre Soare-Apune*[1]. S-a străduit și el cât a putut, dar n-a fost chip să se descotorosească definitiv de pornirea de a-și proteja astfel privirea, dar și de a se ascunde la umbra palmei adusă deasupra ochilor.

Când privea în depărtare, cu palma streașină la ochi, își îndoia picioarele, își încovoia spatele, își ducea capul înainte, căsca gura; într-adevăr, parcă era o maimuță.

După ce a descoperit unde se afla trecerea de pietoni, s-a uitat în dreapta și-n stânga. Părea că nu vine nici o mașină, drept care s-a pornit temător să traverseze. Numai ce-a făcut câțiva pași, când de lângă punctul de supraveghere a traficului a răsunat un strigăt plin de furie:

— Stai pe loc!

Tot trupul îi era zguduit de un tremurat necontrolat. Parcă nici picioarele nu-l mai țineau, iar din inerție și-a întins capul în față, exact ca un cal pricăjit care încerca să fure ceva nutreț.

---

1. *Călătorie spre Soare-Apune*, scris de Wu Cheng'en (1500–1582), este unul dintre romanele clasice chineze.

O motocicletă cu trei roți și cu steguleț roșu, pe care erau cocoțați doi polițiști îmbrăcați cu haine albe, a trecut prin fața lui cu iuțeala vântului. El și-a dus mâna la piept, simțind cum îi bubuie inima, de parcă ar fi fost un iepure sălbatic hăituit de vânător. Ar fi vrut să traverseze pe la trecerea de pietoni cât mai repede cu putință, să ajungă odată pe partea cealaltă, să găsească magazinul cu de toate și să îndeplinească sarcina dată de nevastă, dar numai ce a făcut un pas mare, că a și auzit un alt răcnet din spate:

— Stai pe loc!

Imediat și-a retras piciorul pe care apucase să-l întindă, și-a îndreptat spatele cât a putut de mult, revenind la înălțimea lui, ca nu cumva să încurce circulația. Dinspre punctul de control al traficului cineva a zbierat:

— Cu tine vorbesc, ăsta cu ochelari!

El și-a pipăit ochelarii de pe nas și s-a întors neliniștit spre punctul de control, ca să vadă despre ce era vorba. Un polițist negricios, cu înfățișare aprigă, striga ceva, fluturându-și mâna în care ținea o batistă albă ca zăpada, de parcă l-ar fi chemat la el. Lui însă au început să-i tremure picioarele groaznic.

Cu ochii pironiți asupra polițistului care continua să-i facă semn, a pornit spre el cu mare sfială, fiindcă nu îndrăznea să nu se supună. N-a apucat să facă doi pași, că a și auzit lângă el un strigăt ca un tunet:

— Stai pe loc! Tu, ăsta cu ochelari!

Imediat s-a oprit în loc, moment în care a observat cum niște limuzine luxoase, în coloană, îi treceau prin față în mare viteză. Vâjjjjj – o Toyota Crown, vâjjjjj – un Mercedes, vâjjjjj – un Audi, vâjjjjj – un Nissan, vâjjjjj – un Steagul Roșu –, mașini de toate culorile alunecau prin fața lui atât de iute, de parcă zburau. Nici nu apuca să-și dea seama ce se întâmplă. Roțile, în răsucirea lor uluitoare, pur și simplu păreau să-l aspire, iar căldura apăsătoare se amesteca până la refuz cu mirosul de asfalt încins și cauciuc ars, la care se adăuga mirosul de benzină arsă, emanat de țevile de eșapament. Toată acestă contopire de mirosuri îi dădea amețeli teribile. Cu fiecare mașină care trecea

avea impresia că i s-a mai dus un strat de piele și încetul cu încetul a ajuns la concluzia că trupul i se preschimbase într-o coală subțire de hârtie. Nu avea nicicum stabilitate și nu putea sub nici o formă să stea drept – acum se apleca înainte, acum se lăsa pe spate. Aerul poluat și fierbinte îl făcea să foșnească de atâta tremurat, în timp ce pietricelele aruncate scrâșnit de roțile mașinilor izbeau hârtia – adică pe el, ca niște gloanțe mitraliate. Avea sentimentul că dintr-o clipă într-alta trupul lui firav precum coala avea să fie tras sub roți și apoi răsucit într-un ghemotoc, sau poate într-un sul. Cu cât se gândea mai mult la aceste lucruri, cu atât i se părea că senzațiile trupului său firav devin mai intense, că nu-l mai țin picioarele, că nu poate sta drept, ba chiar că pământul nu-și mai exercita nici un pic forța de atracție. Își dorea mai mult ca orice să găsească un punct de sprijin – un copac, un zid, umărul cuiva, ba chiar și o buruiană mai vânjoasă. Doar că în fața lui nu se afla decât coloana de limuzine, aflată într-o curgere nebunească. Vâjjjjj – o pată verde, vâjjjjj – o pată roșie, vâjjjjj – o pată neagră, vâjjjjj – o pată albastră, vâjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjjj, roșu-portocaliu-galben-verde-turcoaz-albastru-vișiniu, tot felul de culori, înlănțuite se contopeau, transformându-se într-un dragon feroce, înfricoșător. Nici gând să mai facă vreun pas, și dacă i-ar fi crescut aripi, cu greu s-ar fi putut înălța în zbor pentru a scăpa din capcana aceea.

Razele puternice ale soarelui izbeau mașinile strălucitoare, care goneau cu mare viteză și reflectau fascicule ascuțite de lumină, străpungându-i măruntaiele, ochii, până la orbire, până când pe trupul lui de hârtie au început să se ivească mii de perforații și sute de găuri. El a închis ochii, deznădăjduit, și în clipa aceea a avut senzația că trupul îi devine și mai ușor. Dragonul colorat, alcătuit din mii de mașini, părea că se răsucește și se încolăcește în jurul lui, în timp ce curentul de aer multicolor se răsucea și el deopotrivă. Trupul lui – coala aceea străvezie de hârtie – se răsucea, prins în vârtejul uriaș stârnit de fluxul mașinilor și de curentul de aer, până când a devenit precum o sfoară șubredă. S-a răsucit, s-a tot răsucit și cu cât

se răsucea mai mult, cu atât se încălzea mai tare. În cele din urmă s-a rupt, apoi a luat foc și s-a transformat într-un abur, iar în final într-un fum alb. Wang San, profesorul universitar la Facultatea de Limba Chineză, se văita: „M-am evaporat! Am luat foc!"

A simțit după aceea cum mintea îi părăsește trupul, care se transformă într-o balegă de vacă, pe jumătate uscată, lipită în mijlocul drumului, pe trecerea de pietoni. Mintea lui s-a ridicat, plutind, la trei metri înălțime deasupra coloanei de mașini și, la fel, s-a tot răsucit întruna, privind în jos, către mașinile prinse în vârtej. Mașinile și aerul se amestecau alcătuind un nimb ce se învârtea și el. Nu era nici cea mai mică fisură în acea trombă, și dacă ar fi vrut s-o curme, lucrul acesta ar fi fost mai greu decât ridicarea la cer.

Deodată, aflată în văzduh, mintea lui și-a amintit o poveste simplă: odinioară, un copil a omorât un șarpe pe câmp. Mai mulți șerpi au descoperit acest lucru și s-au pornit pe urmele lui. Copilul a dat fuga acasă și i-a povestit mamei despre primejdie, iar mama, îngrijorată de moarte, a găsit imediat soluția: l-a ascuns într-un vas mare de lut. Șerpii i-au luat urma, s-au învârtit de câteva ori în jurul vasului, după care au plecat. Când a desfăcut vasul, femeia a descoperit cu groază că bietul ei copilaș se prefăcuse într-o grămăjoară de oase uscate.

Wang San se și vedea transformat în câteva oase albe. Cuprins de deznădejde și spaimă, a tras un țipăt ascuțit, după care a căzut greoi, drept în fund, pe stradă. Căderea aceasta a făcut ca toate halucinațiile sale să se spulbere, însă peisajul real – dragonul de limuzine, care gonea cu iuțeala vântului – era îndeajuns ca să-l înfricoșeze de moarte în continuare.

Până la urmă, după ce a trecut o limuzină mare, aflată în coada coloanei, s-a aprins lumina verde a semaforului și imediat pietonii ținuți în loc atâta amar de vreme au năvălit ca un torent, din sensul opus, către el. Dându-și seama cât de caraghios era, așa cum stătea în fund pe drum, s-a grăbit să se ridice, doar că picioarele îi tremurau cumplit și cu greu reușea să-și mențină echilibrul.

Buimac cum era, Wang San pur și simplu uitase de ce stătea țintuit în mijlocul drumului. A ridicat capul și a descoperit că acel polițist negricios, care mai adineauri îi făcea semn cu mâna, continua să repete gestul. Pe fața lui părea să fi încremenit un zâmbet ca de bitum topit, ceea ce i-a tăiat elanul înfierbântat. Cu toate acestea, și-ar fi dorit să pornească înspre polițist.

De cum și-a mișcat piciorul, a avut senzația că parcă l-ar fi smuls din apă și numaidecât strigăte ca niște tunete uriașe, precum și zgomote amestecate i-au străpuns timpanele cu putere.

— Hei, tu, ăla cu ochelari! Vino încoace! l-a auzit pe polițist strigând.

Ca o maimuță, s-a strecurat printre ceilalți și într-un final s-a oprit în fața polițistului negricios, care avea atârnat la brâu un baston negru și lung, ca o țeavă. De centură avea agățat și un toc de pistol, din piele roșcată. Se simțea, stând în fața polițistului, la fel ca atunci când stătea în fața nevestei lui, mai bine zis ca atunci când încerca să-i țină piept nevestei lui, și râdea prostește. Polițistul cel negricios a întins mâna și l-a scuturat pe profesorul universitar de bărbia alungită, de forma unei căpățâni de usturoi, zdrobindu-i zâmbetul fără pic de milă.

Durerea din bărbie l-a făcut imediat să conștientizeze diferența evidentă dintre polițist și soția lui, căci strânsoarea polițistului era dură ca un clește.

Polițistul l-a tras îndărătul cabinei de control al traficului, sub un platan cu frunze cărnoase, unde l-a eliberat întrebându-l furios:

— Nu cumva ți s-a urât cu viața?

— Nu, nu, nici gând, a răspuns el foarte sincer. Mă gândesc să mor după ce o să-mi văd băiatul mare.

Foarte posibil ca polițistul să fi interpretat răspunsul profesorului universitar ca fiind zeflemitor și batjocoritor, drept care, cu pumnul strâns ușor l-a pocnit în umăr, doar că lovitura aceasta a avut darul de a-l face să tremure într-atât, încât să-i clănțăne dinții.

— Pe cuvânt! a spus el pe un ton plângăreț. Nu spun minciuni. Eu chiar că n-am acum nici cel mai mic gând de moarte.

De Ziua Națională împlinesc numai patruzeci de ani, iar fiul meu abia a făcut șase. Cum mi-aș putea permite să mor?

Polițistul avea o asemenea expresie pe față, că nu s-ar fi putut spune dacă râde sau plânge.

— Dacă nu vrei să mori, atunci de ce traversezi pe roșu? a întrebat el indignat.

— M-a trimis soția să cumpăr un mop...

— Eu nu te-am întrebat de nevastă-ta!

— Ea înainte a fost voleibalistă, iar acum e antrenoare la o școală sportivă...

— Eu te întreb de ce traversezi pe roșu! a repetat polițistul, aproape ieșindu-și din fire.

— Eu... eu sunt daltonist... a mințit cu mare viclenie profesorul universitar.

— Cu ce te ocupi? a întrebat polițistul.

— Sunt profesor universitar. Predau literatură veche. Acum scriu o carte, iar soția mi-a tras o palmă și, când m-am ridicat, am vărsat călimara, iar soția mea...

— Nevastă-ta ți-a tras o mamă de bătaie și după aia te-a trimis să cumperi un mop! l-a întrerupt polițistul, pe un ton ironic. Și după ce-l cumperi, o să te pună să ștergi podeaua, nu-i așa?

— Așa-i, a răspuns el. Sper să nu-mi dați amendă.

Polițistul și-a fluturat mâna și a spus, pierzându-și răbdarea:

— Pleacă! Pleacă de aici! Pleacă odată! Dacă nu distingi culorile semaforului, atunci ține-te după ceilalți și traversează odată cu ei.

Wang San a făcut o plecăciune plină de respect în fața polițistului, însă el deja îi întorsese spatele. Atunci l-a tras, timid, de poala vestonului, moment în care polițistul s-a întors iute și l-a întrebat cu asprime:

— Ce naiba vrei?

El din nou a făcut o plecăciune și a întrebat sfios:

— Pot să plec?

Polițistul a râs până i-au dat lacrimile și a spus tare, dar și cu multă compasiune în glas:

— Oare nu cumva ar fi bine să te duc în spate până pe partea cealaltă a străzii?

El dădea încontinuu din cap și, îndoit de spate, a spus:

— N-aș îndrăzni să vă cer așa ceva, n-aș îndrăzni. Pot să trec singur, sigur că pot.

Polițistul a exclamat:

— Chiar că ești o comoară!

De îndată ce a rostit vorbele acestea, polițistul a luat-o din loc cu mare repeziciune, de parcă s-ar fi ferit de șerpi și lighioane. Wang San l-a petrecut cu privirea. Simțea că inima îi era copleșită de un sentiment de victorie, de mândrie, precum și de o recunoștință nemărginită față de acest polițist care îl compătimea. S-a întors pe trotuar.

Se afla iar la capătul trecerii de pietoni. Dungile acelea albe, deși înșiruite cuminți în fața lui, păreau niște obstacole greu de trecut. Privea cu atenție semaforul de pe partea cealaltă și într-adevăr nu deosebea culoarea roșie de cea verde. Oare fiindcă spusese o minciună devenise cu adevărat daltonist? S-a frecat la ochi și s-a consolat singur: „Probabil că din pricina razelor de soare nu mai văd bine. Pentru moment nu mai fac distincția între roșu și verde. Sau poate că semaforul nu mai are putere, ori poate e o pană de curent. Nu se poate să fie din vina polițistului care a adormit, pentru că semaforul de aici e automat. Nu e nimeni în cabina de control". S-a uitat și-n stânga, și-n dreapta și a descoperit că nu venea nici o mașină, dar a mai descoperit și-o fată frumoasă, îmbrăcată cu o rochie roz, cu picioare lungi și suplă, cu o talie ca de viespe, cu o pălărie de pai gălbui, cu pielea albă și fragedă și cu fundul mare – „unii studenți, în loc de fund, ar spune cur", l-au năpădit pe el niște gânduri cam vulgare –, încălțată cu sandale de piele, cu toc înalt, și cu dres de mătase, de culoarea pielii, iar când mergea își legăna fundul de toată frumusețea. Se ținea dreaptă – deși nu o văzuse din față, se gândea că este cu siguranță o fată foarte frumoasă, cu părul prins într-o coadă care îi tot sălta pe spate. Mergea cu pași mici, delicați, dar legănați. Poc-poc, răsunau tocurile ei, când a trecut pe lângă el și

a început să înainteze pe zebră. El și-a amintit atunci sfaturile date de polițistul acela negricios: „Dacă nu distingi culorile semaforului, atunci ține-te după ceilalți". „Ia să mă țin eu după fata asta!" A pornit degrabă pe urma fetei îmbrăcate în roz, care îi stârnise gânduri atât de nelalocul lor. Deodată, un claxon ascuțit i-a răsunat în urechi și, cum a întors privirea, a văzut o mașină marca Santana la mai puțin de jumătate de metru de el. Capul îi vâjâia și a simțit cum într-o secundă i se umflă ca o minge de fotbal, în timp ce gâtul i se duce înainte. Mintea i se golise pe de-a-ntregul. Aproape instantaneu i-a ajuns în nări un miros de fum și de cauciuc încins, din pricina frânei puse brusc, și imediat a înțeles că acel claxonat ascuțit îi curmase gândurile. Apoi, a văzut cum portiera se deschide încetișor și un șofer bine făcut, la costum negru și cu părul lung iese din mașină. Wang San s-a dat mai înapoi cu băgare de seamă, s-a tot retras, însă șoferul, livid la față, tot avansa către el și tot avansa, cu toate că făcea pași nesiguri și se cam clătina. Wang San a dat cu călcâiul de marginea bordurii și atunci picioarele i s-au înmuiat. Ca paralizat, s-a așezat pe marginea drumului, însă șoferul a întins mâna, l-a apucat de guler și l-a tras în sus. Parcă i se rupea gâtul și începuse să respire cu greutate. Mâna șoferului îl împingea cu violență în față, până când el a căzut în fund, simțind o durere sfâșietoare care i se ridica de la noadă până-n gât. Apoi, l-a auzit pe șofer cum spune printre dinți:

— Fir-ar mă-ta a dracu' să fie! Dacă te omoram, cine era de vină?

Lui Wang San i-au dat lacrimile numaidecât și a spus plângăcios:

— Șefu', șeful meu cel bun, eu eram de vină. Eu eram de vină dacă-l striveai pe neisprăvitul de mine.

Șoferul a răsuflat adânc și preț de câteva clipe i-a aruncat lui Wang San o privire în care se amestecau simțăminte de tot felul. Apoi s-a întors la mașină și a demarat încetișor. Cu tristețe, Wang San a petrecut cu privirea mașina vișinie care se îndepărta greoi, ca un câine bătut zdravăn.

După aceea s-a ridicat de jos și a căutat să se sprijine de platan – mai întâi s-a proptit stând în picioare, apoi, cu spatele lipit de copac, s-a lăsat să alunece până s-a așezat pe rădăcinile copacului, ieșite la suprafață. Tot trupul îi era scăldat de o sudoare rece. La început, a privit neîncrezător urmele negre lăsate de roțile mașinii, dar apoi, brusc, a tresărit de parcă s-ar fi curentat. S-a cutremurat în clipa în care a înțeles un mare adevăr: cel mai înfricoșător lucru nu este moartea, ci teama care se naște odată ce ai izbutit să scapi de moarte. S-a gândit că, dacă șoferul ar fi avut reacții mai lente, el ar fi sfârșit cu siguranță acolo, sub roțile mașinii. Aproape că își vedea trupul făcut praf, cu mațele împrăștiate și creierii întinși pe trecerea de pietoni. Din nou l-au podidit lacrimile, căci îi era cât se poate de limpede că spaima și umilința îșI dăduseră mâna ca să-l chinuie împreună. „Cum se poate să fiu așa de prost? Cum se poate să fiu așa de neajutorat? Orașul ăsta e prea înspăimântător!" se gândea el. Câmpurile nesfârșite din nordul orașului Suzhou i s-au ivit deodată în fața ochilor. Pe drumurile line de pământ, ce legau satele între ele, vitele mergeau în voie; pe ogoare, vântul clătina spicele verzi ca jadul, apele limpezi ale râurilor pline de meandre curgeau molcom, pe maluri creșteau netulburate trestiile semețe, păsările își trimiteau ciripitul spre înaltul cerului, iar cântecele păstorilor răsunau molcom. Și-a amintit apoi de articolul pe care îl scrisese cu o zi în urmă, intitulat „Desfătarea". Acesta este un termen care face referire la un stil poetic ce urmărește destinderea, eleganța. Căutarea confortului, a tihnei, reprezenta un mod de viață al literaților feudali din Antichitate, o formă de expresie a hedonismului clasei conducătoare, care purta o pregnantă amprentă de clasă. A avut senzația că o asemenea definiție era doar o flecăreală fără rost, așa că și-a pus în minte ca, odată ajuns acasă, musai să rescrie articolul cu pricina. Cum se muncea el așa cu gândurile lui, și-au făcut apariția din senin niște băieți, probabil elevi de gimnaziu, care au început să traverseze fără să descalece de pe biciclete, în șir, silindu-i pe șoferi să încetinească. De-acum îl încerca un sentiment de dispreț față de propria

persoană, dar în scurtă vreme, ca și cum ar fi prins brusc curaj, și-a zis: „Ești ditamai profesorul universitar, cu permis de rezident în acest oraș, luat în mod cinstit. Ești un cetățean strălucit al acestui oraș. Oare nici măcar un drum nu ești în stare să traversezi?" S-a ridicat în picioare, a privit în toate părțile și a descoperit că nimeni nu se sinchisea de el. Și-a scuturat praful de pe turul pantalonilor, și-a îndreptat hainele, și-a scos pieptul înainte și a luat hotărârea să se comporte precum fata aceea îmbrăcată în roz, adică să traverseze pe zebră călcând mândru, cu pas legănat. „N-ai nici un motiv să te simți umil!" se încuraja el. „Fără îndoială că poți traversa în siguranță. Nu oamenii se tem de mașini, ci mașinile se tem de oameni."

Pentru a treia oară se afla la marginea trecerii de pietoni și din nou urmele acelea negre, de frânare, lăsate de cauciucurile mașinii, îi făceau creierul să se dilate. Curajul, senzație plăpândă, aproape că dispăruse fără urmă. „Cel mai bine ar fi să mă duc acasă și să trag o minciună, să-i spun nevestei că la magazinul cu de toate s-au terminat mopurile."

În clipa aceea, a băgat de seamă că o ocazie bună era pe cale să se ivească. Mai întâi a auzit hărmălaie, iar când s-a uitat mai atent, a văzut câteva zeci de copilași de grădiniță, împreună de două educatoare, care se îndreptau spre trecerea de pietoni. Cele două femei stăteau una în frunte, alta în spatele coloanei. Amândouă țineau de capetele unei sfori roșii, lungi, de care se prinseseră copiii cu mânuțele, de parcă erau niște fructe roșii atârnate pe o creangă la fel de roșie.

— Țineți-vă bine de sfoară, că trecem strada! a auzit-o pe una din ele spunând.

Ce n-ar fi dat și el să poată întinde mâna și să se prindă de sfoară!

Coloana de copii a trecut încetișor drumul, prin fața mașinilor oprite. Imaginea l-a emoționat atât de mult pe Wang San, încât nasul i-a fost cuprins de usturime și ochii năpădiți de lacrimi. L-a încercat pe neașteptate sentimentul că orașul acesta avea într-adevăr multe lucruri minunate.

În cele din urmă, la adăpostul coloanei de copii, Wang San a reușit și el să traverseze. S-a grăbit să intre în magazinul cu de toate și a pornit în căutarea raionului unde se vindeau mopuri. L-a găsit numaidecât. Două vânzătoare, îmbrăcate în uniforme albe și cu câte un număr agățat la piept, discutau în mare secret ceva. El s-a apropiat temător de tejghea, unde a constatat că vânzătoarea îl privea cu dispreț și enervare. Imediat un sentiment de inferioritate crâncenă a pus stăpânire pe el. Parcă simțea chiar cum trupul său emana acel miros rău pe care îl au trupurile animalelor de la grădina zoologică. Pur și simplu, nu îndrăznea să mai facă nici un pas. Una din cele două vânzătoare era tânără, dar cealaltă era foarte bătrână și avea pe față o cicatrice lucioasă, în formă de semilună; cea tânără avea pistrui. Înfățișarea lor respingătoare a avut darul de a-i ostoi starea de umilință. „Sunt profesor universitar, se gândea el, pe când voi două stați la tejghea. Ce mare scofală?" Și a reușit până la urmă să ajungă în fața raionului, unde s-a proptit cu amândouă mâinile pe tejgheaua de sticlă. În clipa aceea, bărbatul a simțit un miros de vulpe și imediat l-a străfulgerat gândul că numai cele două femei ar fi putut răspândi un asemenea miros. Alftel zis, amândouă puteau a vulpe. Wang San a luat o poză marțială și a zis:

— Tovarășa, vreau să cumpăr un mop.

Bătrâna cu cicatrice i-a aruncat o privire și apoi, fluturându-și mâna prin fața nasului, a întrebat:

— Ce miroase așa?

Femeia îl țintuia cu privirea, în timp ce pistruiata se ținea de nas:

— Chiar că pute!

Wang San simtea că ceva îi arde pielea din cap până-n picioare.

— Șefa, a spus el cu voce joasă, vreau să cumpăr un mop.

Cea mai în vârstă a scos din spate un mop cu fâșii de pânză în două culori – roșu și albastru – și i l-a dat, după care i-a spus cu o voce răutăcioasă:

— Șase yuani și patruzeci și nouă.

Lui Wang San îi plăceau mai mult mopurile cu fâșii de pânză albă, dar nu îndrăznea să spună nimic, ca nu cumva s-o enerveze prea tare pe vânzătoare. Grăbit, a întors buzunarul pe dos, în căutarea banilor, numai că a constatat de îndată că buzunarul era gol-goluț. Într-o clipă, fața i-a fost năpădită de broboane de sudoare, căci și-a dat seama că uitase să-și ia bani la el. De fapt, din altă pricină transpira el, și anume pentru că o deranjase degeaba pe vânzătoare.

— Mă scuzați, banii... am pierdut banii...

Iarăși a mai spus o minciună.

Vânzătoarea cea bătrână l-a privit cu ură și, după ce a ridicat mopul peste tejghea, l-a aruncat cu furie peste vraful din spatele ei.

— Mă iertați... se tot scuza Wang San întruna. Chiar vă rog să mă iertați...

Pistruiata a început din nou să discute în mare taină cu vânzătoarea cu cicatrice pe față, ca și cum scuzele bărbatului nu făceau nici cât o ceapă degerată.

Wang San a ieșit mâhnit din magazinul cu de toate.

Trecerea de pietoni îl paraliza iarăși.

Două femei în vârstă, cu centuri de piele la brâu și banderole roșii pe braț, tocmai treceau drumul, așa că Wang San imediat s-a luat după ele, căci știa prea bine că aceste bătrâne moșcăite asigurau paza prin oraș în timpul liber. Ele ar fi trebuit să rezolve chestiunile serioase ale țării, dar de fapt nu făceau altceva decât să se ocupe de fleacuri. Aveau o autoritate incomensurabilă, cum n-aveau nici polițiștii adevărați. Trebuia să traverseze cu ele, nu avea cum să dea greș!

N-a ajuns bine la a patra, a cincea dungă a zebrei, când a văzut iar urmele acelea negre ca smoala, lăsate de limuzină și l-a cuprins tremuratul. A răsunat din nou un claxon ascuțit și atunci Wang San, ca un pui tocmai opărit cu apă clocotită, s-a aruncat la pieptul uneia dintre bătrâne, căutând protecție. S-ar putea ca mâna lui să-i fi atins sânii, fiindcă femeia a tras un răcnet, și degetele ei cu unghii ascuțite l-au ciupit pe profesorul universitar de fața slăbănoagă, stârnindu-i o usturime

nemaipomenită. Văzând-o cum îl privea cu răutate, Wang San s-a dat un pic înapoi, panicat, fără să-i mai pese de mașinile care treceau.

— Derbedeule! a auzit-o el ocărându-l. Ai tupeu să profiți de o biată bătrână!

— Nu, nu, s-a apărat el, scuturând cu vigoare mâinile. N-am făcut-o intenționat... Eu sunt profesor universitar, sunt intelectual...

— Hm! Dacă ceva a mers rău în China, a fost din cauza voastră, a intelectualilor! a continuat ea, ridicându-și brațele a dezgust.

Avea degetele încovoiate, aidoma unor gheare de uliu, iar unghiile împrăștiau o strălucire rece, metalică. Pe Wang San l-a cuprins groaza. A uitat cu totul de mașini, s-a întors și a călcat neînfricat pe trecerea de pietoni, îndreptându-se spre trotuarul celălalt.

Din toate părțile răsunau claxoanele, ceea ce îi dădea senzația că în curând capul avea să-i explodeze ca o minge mult prea umflată. A luat-o la fugă pe trecerea de pietoni și a prins din zbor tot felul de invective obișnuite ale epocii, cum ar fi „Prindeți derbedeul!", „Prindeți hoțul!", „Prindeți-l pe nenorocit!", care treceau în foc încrucișat pe deasupra capului său, asemenea unor ciomege albe ca zăpada. Gândul că trebuia să-și scape pielea dădea forță picioarelor lui, care alergau acum mai repede ca niciodată.

Profesorul universitar gonea pe trecerea de pietoni de parcă avea aripi, iar nenumăratele biciclete care veneau din față se dădeau într-o parte, ca să-i facă loc. El deslușea frica și surescitarea pe chipurile tinerilor bine îmbrăcați de pe biciclete. Nu simțea nici cea mai mică oboseală, ci doar o ușoară senzație plăcută, stârnită de hainele care i se frecau cu iuțeală de piele. Ca să intensifice această senzație, a început să alerge și mai abitir, până când a simțit că întreaga lui ființă se cufunda într-un torent de fericire. Își simțea membrele sprintene, de parcă era o maimuță venită din inima pădurii; corpul îi era alunecos, de parcă era un țipar ivit din miezul mâlului. Înota

în voie, fără griji, în marea adâncă de biciclete. De nenumărate ori, atunci când vehiculele păreau gata să se izbească de el, reușea în ultima clipă să evite coliziunea. Copacii cu trunchiuri văruite, aflați de-o parte și de alta a drumului, care arătau ca niște soldați aliniați în mare ordine, se zdrobeau unul pe altul și cădeau fără încetare pe pământ. Gardul de sârmă verde ce împrejmuia terenul de sport îi tăia umbra ca o foarfecă ascuțită. Îi părea că această fugă era continuarea fugii nebunești, de acum douăzeci de ani, de pe malul râului din satul natal. Atunci alerga după iubire. Tocmai văzuse împreună cu Wang Xiaomei, colega lui de grupă, filmul *Așa s-a călit oțelul*[1] și fuseseră de-a dreptul fascinați de povestea de dragoste dintre Pavel Korceaghin și iubita lui. Încercaseră și ei doi un sărut uscat și insipid, după care începuseră să se alerge, precum văzuseră în film că făceau cei doi eroi principali. Wang Xiaomei era vedeta școlii la atletism, așa că se potrivea perfect în rolul fetei, și ea foarte bună la alergare. La vremea aceea, Wang San era un tânăr cam sălbatic, cu părul ciufulit, ceea ce îl făcea să se potrivească la fix cu personajul din rolul masculin. Au alergat călcând iarba moale și în timpul acestei alergări pe Wang San îl încerca o senzație plăcută datorită hainelor care i se frecau de piele. În timpul cursei nebunești pe urmele lui Wang Xiaomei, Wang San pășise în etapa tinereții. Atunci, trestiile de pe mal alergau și ele ca niște valuri ușoare, undă după undă; atunci, apa râului era asemenea faldurilor de mătase strălucitoare; atunci, când cursa nebunească a luat sfârșit, Wang Xiaomei, conform rețetei din film, și-a rezemat spatele de pieptul lui Wang San; atunci, Wang San a încălcat rețeta din carte și, scăpând de timiditatea lui Pavel Korceaghin, și-a pus palmele pe sânii fermi, ca niște merișoare verzi, ai lui Wang Xiaomei; atunci, ea i-a tras un pumn și i-a croit și-un șut, după care, îmbujorată toată, l-a ocărât pe derbedeu, spunând că nu

1. Ecranizare semnată de A. Alov și V. Naumov, după romanul omonim, scris de Nicolai Ostrovski (1904–1936), operă reprezentativă pentru realismul socialist rus. Eroul principal este idealul luptătorului bolșevic.

a procedat cum scria în *Așa s-a călit oțelul*, acest manual al oamenilor noi. Wang San a vrut să se apere, dar Wang Xiaomei a spus că Pavel sub nici o formă nu o pipăise pe iubita lui. Imediat, Wang San a susținut că în mod neîndoielnic o pipăse, doar că autorul, rușinos cum era, a tăiat acest episod. Atunci, cei doi s-au certat multă vreme pe această temă, iar Wang San n-a avut încotro și a trebui să spună: „Am greșit. De acum înainte am să mă îndrept". Și-a recunoscut el greșeala din gură, dar ochii, ca vrăjiți, stăruiau asupra celor două merișoare crude, făcând-o pe Wang Xiaomei să roșească de rușine. Până la urmă, întinsese mâna și pipăise merișoarele neînfrânat, imaginându-și-le înnobilate de o brumă subțire. Wang Xiaomei l-a împins, nu foarte hotărâtă, sfioasă ca o floare de cardamon, deschisă la începutul lunii februarie. Bărbăția lui Wang San s-a îmbățoșat. Wang Xiaomei a săgetat înspre el vorbe de dojană, zicând: „Nu te las să pui mâna. Dacă pun mâna bărbații, sânii cresc cu mare iuțeală. Mi-a spus mie soră-mea că bărbații au un fel de drojdie în palme, așa că sânii atinși de ei cresc ca niște pâinițe puse la dospit". Atunci Wang San chiar că n-a mai ascultat ciripitul ei fără rost, ci a pipăit și mai hotărât pe unde a putut, iar odată cu scâncetul ei vremea fecioriei a luat sfârșit. Atunci s-au sărutat din nou, dar de astă dată sărutul a fost altfel decât prima oară. El îi simțea trupul fierbinte, ca al unui om cuprins de febră, în timp ce suspinul ei era precum geamătul unei femei mature. Așa a priceput el, ca prin ceață, că iubirea este ca un microb care se dezvoltă cu mare repeziciune. S-au prins unul de celălalt, de parcă trupurile le-ar fi fost unse cu lipici. Atunci, sămânța lui a făcut-o pe Wang Xiaomei să se înalțe precum bambusul primăvăratic după ploaie. Curând, l-a depășit în înălțime cu un cap, apoi cu două. După o vreme, Wang Xiaomei a fost aleasă ca voleibalistă la echipa regională.

Acum Wang San simțea că aleargă mult mai bine ca odinioară, dar uitase motivul pentru care fugea ca un nebun. Parcă nu era un „derbedeu" urmărit, ci un sportiv de perfor-

manță, care alerga după tinerețea și iubirea de altădată. Zdrang! S-a auzit un zgomot ca de gong spart. Bum, bum, bum – a răsunat un bubuit ca de tobă izbită la întâmplare. Toate acestea l-au trezit din visare.

Wang San, profesorul universitar, cu respirația întretăiată și vlăguit de orice putere, s-a eliberat din visul romantic de adolescent. Era leoarcă de transpirație atunci când a căzut pe trecerea de pietoni a acestui oraș care duhnea a putreziciune. A alunecat pe-o coajă de pepene lângă niște cazane de gunoi din metal verde, și, exact ca un personaj caraghios dintr-o comedie plicticoasă, a făcut mișcări ample din brațe, a alunecat câțiva metri, după care s-a prăvălit cu toată greutatea între pubele. Trupul lui a fost ca o bombă, stârnind în cădere roiuri peste roiuri de muște. Își zicea că mai bine ar muri acolo și gata, însă deodată a văzut venind de departe o trupă de soldați, conduși de către cele două bătrâne cu banderole roșii pe braț. O spaimă uriașă l-a determinat pe profesorul universitar să-și adune ultimele forțe, așa că a făcut un salt și a continuat să alerge înainte. Din nou i-a răsunat în urechi un zornăit ca de gong sfărâmat, după care imediat a urmat o bubuitură prelungă, de tobă lovită nervos. Și-a lungit gâtul un pic și a văzut în bătaia razelor arzătoare ale soarelui o masă pătrată pe care se afla un ghiveci cu crizanteme. În jurul mesei stăteau câteva bătrâne, ținând în mâini niște steguleț soioase, pleoștite. Bătrânele acelea băteau tobele și gongurile. Sudoarea le lucea pe față, amplificându-le expresia nespus de emoționantă. O femeie arțăgoasă a strigat cu voce tremurândă: „Începe acțiunea de stârpire a șobolanilor. Toată lumea are responsabilități!" Bum, bum, bum!

Era de-a dreptul înspăimântat de aceste polițiste de ocazie și, ocolindu-le, s-a îndreptat spre o străduță îngustă. Le auzea pe cele două bătrâne cum strigă în urma lui: „Surioarelor, prindeți-l pe derbedeul ăla!" Wang San a întors capul și a văzut că femeile care propovăduiau deratizarea conteniseră a mai bate tobele și gongul. Stăteau cu ochii bulbucați, ca niște pisici gata

să lanseze un atac fulgerător asupra șobolanilor. Unghiile lor lungi, care, asemenea unghiilor împărătesei Cixi[1], exprimau autoritatea legii, ți-ar fi putut scoate ochii din orbite pe nesimțite. Doar pentru o clipă Wang San le-a aruncat o privire piezișă, dar a simțit cum i se udă pantalonii de frică. Știa că, dacă ar fi încăput în mâinile lor, n-ar fi avut un sfârșit fericit, căci, dacă nu l-ar fi sfâșiat cu colții, cu siguranță l-ar fi zdrobit cu înjurăturile. Și cum fugea, și-a amintit ca prin vis de casa lui. Se vede treaba că inteligența se naște în deznădejde. Dacă ar fi continuat să fugă astfel, până la urmă ar fi fost prins. Aflat la ananghie însă, și-a amintit de căminul lui – adevăratul refugiu. „Pe stradă sunt primejdiile și teama, doar casa este ca un golf liniștit", se gândea el, analizând rapid peisajul din jur, în fuga sa nebună. Strada lăturalnică îi era străină, căci goana teribilă în care pornise îl făcuse să-și piardă simțul de orientare. În acest oraș labirintic aproape niciodată nu izbutise să identifice cu precizie punctele cardinale; cu atât mai mult acum, când fugea ca să-și salveze viața. Singura lui scăpare era să meargă unde-l ducea străduța lăturalnică. A dat peste niște pisici care l-au speriat teribil, dar l-au și ajutat să dibuiască o alee, pe care a străbătut-o în mare viteză. La capătul ei a întâlnit un panou publicitar care făcea reclamă unei băuturi de kiwi, cu aport nutritiv foarte bogat, și care înfățișa o maimuță mare, cu blana verde și fața albastră, extrem de încântată de respectiva băutură. Zărind această reclamă, Wang San a fost emoționat peste măsură, fiindcă în spatele panoului se înălța clădirea în care locuia. De nenumărate ori rămăsese acolo încremenit în loc, cu ochii ațintiți asupra maimuței, ca și cum s-ar fi angajat cu aceasta într-un schimb de gânduri și sentimente. Maimuța avea ochii pictați cu o vopsea specială, care strălucea în întuneric, și uneori Wang San, noaptea, stătea rezemat de pervazul

1. Cixi (1835–1908) a fost concubina împăratului Xianfeng, din dinastia Qing, iar după moartea acestuia, a fost numită „împărăteasa văduvă", devenind cea mai influentă personalitate de la sfârșitul Chinei imperiale.

ferestrei, ca să-i admire ochii sticloși. El era un bărbat căruia îi plăcea să se cufunde în bucuriile lui mărunte și, de fiecare dată când lua bătaie de la nevasta voleibalistă, supărată din te miri ce pricină, privea intens ochii maimuței și își găsea astfel consolarea. Ba chiar își imagina că el însuși se transformă într-o maimuță care țopăie în voie prin pădurea cu vegetație luxuriantă, bea din pârâiașele limpezi de munte, atunci când o cuprinde setea, se desfată cu fructele proaspete din copaci atunci când o chinuie foamea. Cu o zi în urmă, nevastă-sa i se cocoțase în spinare și îi dăduse o palmă la fund. El nu și-a putut înfrâna durerea și i-au ieșit pe gură niște cuvinte miraculoase: „Mai dă tu o dată în mine și ai să vezi cum mă transform în maimuță!" La auzul acestor vorbe, nevastă-sa a izbucnit în râs, iar el a profitat de ocazie și i s-a strecurat pe sub braț, după care i-a spus cu toată seriozitatea de care era în stare: „Nu glumesc cu tine, să știi!" Apoi, a adăugat, arătând spre maimuța aceea uriașă, cu blana verde și lucioasă, de pe panoul publicitar: „Ea mi-a trimis deja un mesaj. Mai dă tu o dată în mine și ai să vezi cum mă transform în maimuță!" Nici nu și-a isprăvit vorba, că a și văzut-o pe femeie cum se uită prostită la maimuța care bea licoare, în bătaia razelor soarelui aflat la apus. Treptat, s-a schimbat la față. Wang San își aducea bine aminte acest lucru, care acum avea un ecou atât de limpede în sufletul lui. „Da!" a zis el în timp ce alerga spre panoul publicitar. „Ia gândește-te! De ce să nu mă transform într-o maimuță? De ce nu s-ar putea?" Gândul acesta a început să pună stăpânire pe el, dându-i o stare de-a dreptul euforică. Acum se îndrepta spre casă pe un drum atât de cunoscut, încât aproape că nu se mai temea de urmăritori. S-a strecurat pe ușa blocului, a sărit în lift, spunându-și în sinea sa: „Chiar nu mi-e frică de voi. De îndată ce ajung acasă, mă transform în maimuță, ca să nu mă mai găsiți niciodată". Deja experimentase un soi de euforie aidoma celei care le cuprinde adeseori pe maimuțe. Își simțea membrele mai sprințare ca niciodată și, ori de câte ori sărea, constata cu încântare că avea o mare

elasticitate. Sărea câte două trepte, ba chiar câte patru, și, dacă s-ar fi străduit mai tare, ar fi sărit și peste cinci trepte. Și astfel, a urcat, ca o maimuță zburătoare, șaizeci de șiruri de scări, a străbătut culoarul întunecos și adânc, iar apoi s-a străduit să deschidă dintr-o lovitură ușa apartamentului. Simțea cum în ochi îi scapără scântei și de îndată privirea i s-a izbit de trupul înalt și viguros al soției. Ea tocmai se freca pe spinare cu un prosop aproape negru, pe care îl tot înmuia în apă. Părea să fie complet dezbrăcată. Când s-a deschis ușa, a tras un țipăt ascuțit și a dat să se ascundă. A avut o reacție foarte iute, doar că mișcările ei erau foarte stângace, așa cum se întâmplă de multe ori în cazul sportivilor de mare talent. Ea a împins ușa și a început să amenințe: „Wang San, te omor, derbedeule!"

A ridicat pumnul sus ca să-i tragă una în cap lui Wang San, doar că, în timp ce pumnul ei cădea spre țintă, a descoperit cu uluire cum trupul soțului ei se micșora tot mai mult. Ceea ce s-a petrecut chiar sub ochii ei te lasă mut de uimire: profesorul universitar Wang San, în decursul a trei minute, s-a transformat într-un maimuțoi cu blana verde și fața albastră, care tremura de mama focului.

CAPITOLUL 2

Și...

Femeia aceea voinică si înaltă, care ridicase pumnul, nu era nimeni alta decât Wang Xiaomei. Cum se poate ca timpul nemilos să transforme o tânără inocentă, vioaie, cu trup mlădios, într-o femeie tiranică, mătăhăloasă, parcă umflată cu pompa? Cu durere în suflet, autorul n-are de gând să dezvolte mai mult subiectul acesta. Autorul este bun prieten cu Wang Xiaomei și Wang San. Pe vremea copilăriei, au învățat în aceeași școală, iar după ce au crescut și-au dus zilele în același oraș. Desigur că autorul ar putea să descrie foarte amănunțit procesul transformării lui Wang Xiaomei, dar el nu-și dorește acest

lucru. Wang San s-a preschimbat din profesor universitar în maimuță și această transformare este mult mai importantă decât ceea ce s-a întâmplat cu Wang Xiaomei. Când autorul a aflat vestea preschimbării lui Wang San în maimuță, nu a fost foarte mirat, căci el de multe ori spusese în glumă că Wang San e ca o maimuță. Apoi a mai auzit și că Wang Xiaomei și Wang San au dispărut, ceea ce din nou nu l-a mirat foarte tare, pentru că el știe prea bine că intelectualii chinezi sunt ca niște păsări în colivie – atâta vreme cât sunt închiși acolo, ciripesc zi de zi, ba chiar se mai și izbesc cu capul de barele metalice, dar odată ce sunt eliberați, își iau zborul în câteva zile. De aceea, atunci când cei de la școlile unde predau Wang San și Wang Xiaomei au trimis pe cineva să facă investigații, acea persoana a alcătuit un raport în care a spus că cei doi aveau să se întoarcă. Și chiar s-au întors la un moment dat, apoi Wang San a continuat să fie profesor universitar, iar Wang Xiaomei a continuat să fie profesoară de sport, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Autorul l-a întrebat pe Wang San ce a simțit când s-a transformat în maimuță, iar el i-a răspuns că n-a simțit nimic și nici nu-și amintește defel ce s-a petrecut după transformare, însă de ceea ce s-a întâmplat înainte îșI mai aduce aminte. Autorul i-a luat un interviu și lui Wang Xiaomei, care i-a povestit pe scurt cum a fost viața ei după metamorfoza lui Wang San. Prima parte a acestei povestiri a fost scrisă după relatările lui, în timp ce partea a treia a fost scrisă după relatările soției sale. Recent a apărut *Marele dicționar de poezie* la redactarea căruia a participat și Wang San, care a reușit, astfel, să mai câștige niște bănuți și să se bucure un pic mai mult de viață. Acum s-a apucat iarăși de scris și tocmai lucrează la un articol despre *Metamorfoza* lui Kafka. Perspectiva din care face cercetarea aceasta este una specială, de un înalt nivel științific. Wang Xiaomei și-a schimbat considerabil atitudinea față de Wang San de când cu transformarea și, în plus, acum ia un medicament pentru slăbire, cu efecte vizibile. Ei nu sunt foarte dornici să discute cu ceilalți despre preschimbarea în

maimuță, însă excepție fac prietenii, așa că, dacă sunt prieteni interesați de cercetarea referitoare la genetică și variație, atunci pot lua legatura cu ei doi prin intermediul meu. Îndrăznesc a spune că, la prima vedere, o asemenea poveste stranie ascunde cu siguranță o cheie cu care se poate descifra misterul uriaș al lumii în care trăim. Cel care va izbuti acest lucru va deveni mai celebru decât Darwin. Firește că această cercetare va întâmpina piedici foarte mari, căci este ca atunci când molia se aruncă singură în flacăra lumânării, și știti cum se zice: „Când ducele Jiang prinde peștele în năvod, și peștele își dorește să fie prins!"

CAPITOLUL 3

Divertisment

Pumnul pe care îl ridicase a rămas suspendat în aer. Furia i s-a oprit în gât, înțepenită la mijlocul traseului. Ea a observat că numai ochii înspăimântați ai soțului rămăseseră neschimbați, în rest fiecare părticică a trupului lui zvâcnea cu mare iuțeală, se micșora; în timp ce zvâcnea, se micșora, în timp ce se micșora, zvâcnea. Spinarea i se îndoia, membrele i se strâmbau, hainele alunecau, ochelarii i-au căzut, buzele i s-au strâns, gingiile i s-au umflat, urechile i s-au subțiat, gâtul i s-a îngroșat, iar degetele mari de la mâini i s-au lungit. Smocuri subțiri de blană verde s-au ivit cu viteza cu care se zbârlește pielea. Cel mai înfricoșător lucru era faptul că la spate începuse să-i crească încetul cu încetul o coadă groasă, acoperită de blană lucioasă, care a tot crescut până a ajuns la pământ. În colțul în care mai devreme stătuse soțul ei acum se afla o maimuță în toată regula. Avea blana de un verde smarald, fața albăstruie, își ținea picioarele îndoite, tremura din tot corpul și doar privirea jalnică, cu o ușoară licărire, mai amintea încă de soțul ei. Nu se poate descrie în cuvinte spaima femeii. Avea impresia că un vârtej ce venea dinspre nord îi învăluia trupul gol, iar

în începerea până mai adineauri înăbușitoare se făcuse îngrozitor de frig. Sângele îi înghețase în vine, inima își curmase bătăile, plămânii își opriseră respirația, intestinele își blocaseră mișcările. Până când organele ei și-au reluat funcțiile, a simțit cum o durere cumplită îi pune stăpânire pe suflet, ochii i s-au umplut de lacrimi sărate, în timp ce o sudoare lipicioasă îi scălda tot trupul. Simțea o spaimă necunoscută până atunci, dar și multă uluire și tristețe. Brațele îi atârnau ca niște aripi lovite de glonț, iar când a deschis gura, a slobozit un plânset ca un nechezat.

—Nu, nu, asta nu se întâmplă de-adevăratelea!

A tras deci un țipăt ascuțit și s-a frecat la ochi cu dosul palmelor. Apoi a cercetat cu atenție maimuța aceea care stătea neputincioasă în fața ei și care o privea cu niște ochi ce parcă cerșeau milă. Femeia se uita deznădăjduită la hainele murdare ale soțului ei – cămașa, pantalonii, ba chiar și chiloții –, îngrămădite sub picioarele maimuței ca un vraf de cârpe, ca și cum vreun animal necunoscut năpârlise acolo. Ochelarii cu ramele îngălbenite căzuseră pe podea și aveau un braț rupt. O realitate de nezdruncinat i se dezvăluia dinaintea ochilor – propriul soț se preschimbase deja în maimuță, nu mai încăpea pic de îndoială. Atunci ea și-a amintit vorbele rostite de el nu cu mult timp în urmă: „Mai dă tu o dată în mine și ai să vezi cum mă transform în maimuță!"

Femeia regreta nespus tot ce se întâmplase. Deodată și-a amintit cât de harnic era Wang San și prin minte i-au trecut, rând pe rând, calitățile sale de neprețuit. Nu s-a putut stăpâni să nu se repeadă către maimuță, strigându-i:

— San, San, totul e numai din vina mea...

Ar fi vrut s-o strângă la piept, s-o încălzească cu propriul trup, ca s-o readucă la înfățișarea de altădată, doar că soțul preschimbat avea apucături de maimuță, așa că i s-a strecurat pe sub braț, iar când femeia a întors privirea, a descoperit că deja se cocoțase pe frigider, de unde clipea viclean și își frământa buzele necontenit, arătându-și dinții albi ca zăpada.

Avea o înfățișare feroce – probabil că era o maimuță obraznică, neîmblânzită – și îți trebuia ceva timp ca să-i deslușești expresia feței. Dar ceea ce i se părea foarte greu de suportat lui Wang Xiaomei era coada aceea lungă și lucioasă care îi atârna de-acum soțului ei la spate.

Starea de surescitare care o cuprinsese mai devreme pe femeie se mai domolise. Deși faptele erau cât se poate de evidente, îi era nespus de greu sufletește să accepte aceste lucruri. A făcut un pas către frigider, însă maimuța s-a sprijinit numaidecât de peretele din spatele frigiderului, iar apoi s-a ridicat în picioare, adunându-și parcă forțele și pregătindu-se să sară. Speriată, își arăta colții și, mai mult decât atât, scotea niște țipete care erau, în mod evident, țipete de maimuță.

Wang Xiaomei stătea în fața frigiderului, maimuța sus pe frigider, și-abia acum reușeau să se privească ochi în ochi, de la aceeași înălțime. Poziția ei de superioritate față de soț, pe care o adoptase de mai bine de zece ani, dispăruse, așa că tot ceea ce simțea acum era doar un imens gol în suflet. A început să plângă cu lacrimi uriașe, care i se rostogoleau ca niste bulgări pe pieptul umflat, însă ei i se părea că o asemenea scenă era plină de farmec și cu siguranță avea darul de a-l aduce înapoi pe soțul ei.

— San, San, zicea ea pe un ton de jelanie, eu am greșit. E numai și numai din vina mea. N-ar fi trebuit să te bat, n-ar fi trebuit să te terorizez. Gândește-te și tu la toți anii pe care i-am petrecut împreună ca soț și soție și întoarce-te! Gândește-te la anii tinereții noastre și întoarce-te! Gândește-te la povestea de dragoste dintre Pavel Korceaghin și iubita lui și întoarce-te...!

Îl ruga cu lacrimi, însă maimuța, cu ochii înlăcrimați, doar își frământa botul în fel și chip. Femeia privea urechile acelea mari și trandafirii care se iveau de sub blana verzuie și spunea întruna:

— San, San, oare tu îmi înțelegi vorbele? Se spune adeseori: „Dacă doi oameni au fost căsătoriți o zi, rămân legați pentru multă vreme unul de celălalt". Chiar dacă eu am făcut mii și

mii de greșeli, la urma urmei am împărțit aceeași pernă cu tine mai bine de zece ani. În plus, ți-am dăruit un fiu. „Dacă nu te uiți la fața călugărului, atunci uită-te la fața lui Buddha." De dragul fiului nostru, trebuie să-ți revii. Și dacă va fi să se întâmple așa, atunci ai să vezi că totul va fi în regulă. Ia gândește-te ce ne facem noi fără tine! Dacă rămân fără soț, eu va trebui să suport consecințele faptelor mele, dar copilul ce vină poartă? Nu se poate să crească fără tată. Dacă te-ar fi lovit mașina, ori să fi dat vreo boală peste tine, să fi fost pus la zid și executat, era altceva. În fața morții mai găseam o explicație, însă tu te-ai preschimbat în maimuță, și dacă o să-l întrebe cineva pe copil de taică-său, el cum se cuvine să răspundă? Să spună că tata s-a preschimbat în maimuță? San, San, recunosc că am greșit, că doar oameni suntem și toți greșim. Cine e fără de greșeală în lumea asta? Că doar nu există pădure fără uscături, nu? Până și Mao Zedong a spus că oamenii au și defecte, mai fac și greșeli, dar nu trebuie să ne tulburăm prea mult din cauza asta. E de-ajuns să ne îndreptăm greșelile și atunci cu toții suntem niște tovarăși buni. San, San, numai să-ți revii tu și îți garantez că n-ai să mai înduri ce ai îndurat până acum. Am să te respect și am să te iubesc ca în anul acela când alergai după mine pe malul râului. Hainele eu am să ți le spăl, mâncarea eu am să ți-o fac, de problemele copilului eu am să mă ocup, de toate, de toate numai eu am să mă îngrijesc. Te asigur că am să mă străduiesc și am să-mi folosesc toate forțele ca să fiu harnică și bună, am să te sprijin ca să-ți faci meseria cum se cade și așa am să-mi duc zilele de acum înainte, până la sfârșitul vieții. Sunt gata să mă sacrific pentru tine, să-ți fiu un sprijin de nădejde, ca să atingi culmile carierei profesionale. Atunci o să ajungem și noi să avem un apartament cu două camere, ba chiar să ne instalăm telefon, să ne punem și boiler în baie, așa încât să poți și tu să te speli cu apă caldă în fiecare zi. San, San, șansa fericirii e în mâinile noastre. Te implor, întoarce-te. Hai, transformă-te degrabă, cât nu-i copilul acasă...!"

Chiar dacă îl ruga cu cerul și cu pământul, maimuța tot maimuță era. Situația nu se schimba în nici un fel, însă ea a

observat cu emoție că, în momentul în care a pomenit de copil, maimuței i s-au umplut ochii de lacrimi, ceea ce însemna că natura ei umană nu dispăruse încă pe de-a-ntregul. Deși trupul îi era de maimuță, tot gândea ca un profesor universitar de la Facultatea de Limba Chineză. Ea a prins momentul favorabil și s-a pornit iarăși cu rugămințile, doar-doar l-o convinge. Până atunci, Wang Xiaomei fusese o femeie care apela mai degrabă la pumn decât la vorbe și de aceea ea însăși găsea că este cât se poate de neobișnuit să țină un asemenea discurs. A încercat să se apropie, fiindcă se gândea că are să fie de-ajuns doar s-o strângă pe maimuță la piept, să așeze capul maimuței între sânii ei bogați, că toată ura din lume avea să se spulbere, iar maimuța să redevină Wang San.

— San, San, iubitule, oare tu nu știi că atunci când te băteam, când te ocăram, de fapt toate astea erau o expresie a iubirii și afecțiunii pentru tine? Uneori am palma cam grea, dar în nici un caz nu am vrut să se întâmple așa ceva. Știi bine că am fost atacant principal la volei și toți îmi spuneau Palmă de Fier. Câteodată aș fi vrut doar să te ating ușor, dar probabil că îți dădeam una de-ți clănțăneau dinții. Te rog să mă ierți. Tu ești bărbat în toată firea și de acum înainte n-am să te mai ating nici măcar cu un deget. San, San, te rog să te transformi la loc. Transformă-te! Dacă ți-e rușine de mine, mă întorc cu spatele, închid ochii, ce zici? Sau poate vrei să te transformi la pieptul meu? Hai, San, eu asta vreau. Vino, la pieptul meu! Uite, am să închid ochii....

Femeia a desfăcut larg brațele, a închis ochii, în așteptarea maimuței care să-i sară la piept, însă în clipa aceea dinspre ușă a răsunat un ciocănit puternic.

Ea a deschis ochii furioasă și a văzut-o pe maimuță cum sare de pe frigider tocmai pe țevile de căldură de deasupra geamului. Femeia s-a repezit furioasă și a deschis ușa, arătându-și toată goliciunea trupului ei masiv, stavilă în calea oricui s-ar fi încumetat să-i apară în drum. În fața ei se aflau bătrânele acelea cu banderole roșii pe braț, care tare se mai chinuiau întru apărarea legii și moralei în oraș, slăbănoage și ofilite, cu părul

cărunt vâlvoi, cu gonguri și ciomege din lemn alb în mâini. Aici trebuie spus un lucru important, și anume că e de ajuns să vezi pe cineva cu banderolă roșie pe braț, că te și apucă teama, chiar de ești tu om bun.

— Ce căutați aici? a întrebat profesoara de sport, plină de nervi.

Faptul că era despuiată le-a consternat pe bătrânele care s-au grăbit să-și pună palmele streașină la ochi, ca să cerceteze cu mai multă atenție camera.

— N-a intrat un derbedeu aici la tine, în casă? a întrebat una din ele, cu un accent autentic de Beijing.

Cele două femei ar fi vrut să se strecoare înăuntru, dar profesoara de sport s-a înfuriat, a întins brațele și s-a proțăpit în ușă ca un zid de beton.

— Cine v-a dat dreptul să faceți percheziție în casele oamenilor? a întrebat ea, scăpărând flăcări din priviri.

O bătrână cu accent neobișnuit s-a bătut cu palma pe piept, arătând ecusonul roșu, după care a spus plină de mândrie:

— Poporul ne-a dat dreptul ăsta!

Profesoara de sport simțea că în piept i se aprind flăcări mistuitoare, însă a întins mâna uriașă într-un mod politicos și i-a răsucit scurt nasul ascuțit. Din nasul bătrânei au ieșit niște chestii ca niște muci lipicioși și scârboși, ceea ce a îngrețoșat-o teribil pe profesoara de sport, așa ca i-a eliberat nasul din strânsoare, a încleștat pumnul pe care l-a îndreptat spre capul bătrânei, la fel de amenințătoare ca în anii de glorie, când ataca pe terenul de sport. Bătrâna era ca o traistă murdară, plină cu nisip. Sub lovitura ei, s-a înclinat și în cădere a dărâmat cu brațul oala cu mâncare pe care o pusese la fiert pe reșoul cu cărbuni vecina de vizavi. Jumătate din mâncare – un terci moale – s-a răsturnat și a împroșcat-o pe însoțitoarea ei, însă mai mult a ajuns pe hainele ei. Oala de inox a izbit-o în piept și apoi a aterizat zgomotos pe cimentul de pe jos.

— M-a omorât! M-a omorât! răcnea bătrâna.

Femeile s-au retras grăbite, în timp ce pe holul îngust, ticsit cu tot felul de lucruri, ușile se trânteau unele după altele, iar locatarii, înarmați cu armele de apărare aflate la îndemână, stăteau în ușă, pregătiți să se apere cu orice preț. Tot ce li s-a arătat în fața ochilor însă au fost bătrânele și jalnicele polițiste voluntare, care fugeau cât le țineau picioarele. Văzând-o pe bătrâna care sufla din greu, stând întinsă pe jos, profesoara de sport nu simțea în adâncul inimii decât ură. Nu mai avea nici un pic de teamă.

— Dacă vrei să stai lungită aici, n-ai decât, a spus ea pe un ton răutăcios.

Apoi, a luat un termos de lângă contorul de gaze, i-a desfăcut capacul și a lăsat un pic de apă fierbinte să curgă încetișor peste brațele și gâtul bătrânei. Ea striga ca din gură de șarpe după tovarășele ei, care deja își luaseră tălpășița. Până la urmă, s-a ridicat și a luat-o și ea la fugă, poticnindu-se și amenințând:

— Jigodie, așteaptă puțin, că ai să vezi tu!

Părul cărunt îi era răvășit ca o claie de cânepă, iar ea era murdară din cap până-n picioare și avea un aspect demn de toată mila.

Profesoara de sport a închis ușa și a tras ivărul. Cum rămăsese încremenită cu spatele rezemat de ușă, simțea pe piele răceala pe care o degajau părțile metalice. Pe neașteptate, vântul fierbinte de pe stradă a suflat în draperia verde, prăfuită, cu desene în chip de cocotieri. Prin plasa de țânțari plină de găuri vedea coroanele plopilor albi și auzea foșnetul frunzelor. Cicadele țârâiau uscat prin frunziș. A mai văzut, în același timp, și panoul acela publicitar cu maimuța care se desfăta cu băuturi răcoritoare, acoperit întrucâtva de coroanele copacilor. Capul uriaș al maimuței părea viu în bătaia razelor strălucitoare ale soarelui. Profesoara de sport nu îndrăznea să-l privească direct, ci a luat din agățătoarea de pe ușă un prosop, s-a șters la ochi și, incapabilă să-și stăpânească hohotele, a izbucnit în plâns, spunând:

— San, deja am răbdat destulă ură din partea ta, mi-am recunoscut greșelile, dar dacă tot nu te transformi la loc, să știi că ești prea de tot.

Și cum plângea ea așa, de mama focului, a ridicat privirea și a văzut maimuța cocoțată pe țeava de căldură. Coada îi ieșea și mai mult în evidență, atârnată în lumina care se strecura prin fereastră. Femeia plângea din pricina maimuței, în timp ce aceasta îi arăta colții. În sufletul profesoarei de sport furia creștea încetul cu încetul. S-a îndreptat spre fereastră cu intenția să-i smulgă coada, dar nu și-a putut duce planul la bun sfârșit. Era prea evident ce voia să facă și, în plus, femeia se mișca greoi, așa că maimuța a reacționat cu sprinteneala specifică speciei, drept care femeia abia dacă a apucat să-i atingă coada cu vârful degetelor, că maimuța a și zburat pe deasupra capului ei și, cu o ușurință remarcabilă, ca în joacă, a aterizat pe șifonier. Cu coada a măturat praful de acolo într-o clipă, încețoșându-i femeii privirea.

— Poate să nu-ți pese de mine, a zis ea, dar oare nu-ți pasă deloc de fiul tău? Mă duc îndată să-l aduc acasă și sper să-i faci o impresie bună. Dacă vrei să revii la chipul tău omenesc, e treaba ta. Eu n-am să suflu o vorbă.

Femeia s-a îmbrăcat în grabă și a ieșit pe ușă, încuind-o pe dinafară. Înainte de asta, a mai aruncat încă o dată, prin ușa întredeschisă, o privire către animalul de pe șifonier. Ochii rotunzi ai maimuței aveau o strălucire tristă, ca și cum ar fi căzut pe gânduri.

Profesoara de sport s-a dus să-l ia pe băiat de-acasă de la unul dintre unchii ei. Wang Xiaosan, căci acesta era numele copilului, avea doar șase anișori și se pregătea să intre la școală din toamnă. A stat și l-a așteptat multă vreme pe copil, fiindcă era împreună cu un alt nepot de-al unchiului la grădina zoologică. Cât i-a așteptat, a simțit cum o cuprinde o stare de neliniște fără margini. Mătușa i-a spus:

— Dacă ai treabă, du-te acasă! Îți aduce unchiul tău băiatul.

— Nu, nu-i nevoie, i-a răspuns ea.

A așteptat acolo până pe înserat, când s-a întors unchiul cu copiii, după care a plecat imediat spre casă cu Wang Xiaosan de mână. Soarele roșu, care apunea domol, așternea o strălucire ca de aur peste copaci, făcându-i să pară mai blânzi, dar în același timp și mai dezolanți.

A mers trei stații de troleibuz cu copilul și, după ce au coborât, au luat-o pe strada pe care fugise Wang San mai devreme. Și ea le-a văzut pe bătrânele care făceau propagandă pentru deratizare. Și-a amintit de bătrâna care încasase pumnul ei și s-a gândit că urma să aibă probleme, însă nimic pe lumea asta nu i se părea a fi un lucru atât de grav precum transformarea soțului ei în maimuță. L-a tras pe copil de mână și l-a întrebat:

— Xiaosan, ce-ai văzut la grădina zoologică?

— Maimuțe, a răspuns el răspicat.

Parcă a lovit-o ceva în moalele capului, simțind în clipa aceea că o cuprinde o stare cumplită de agitație.

— Fiule, a întrebat ea înviorată, spune-i mamei, sunt drăguțe maimuțele?

— Sunt drăguțe și foarte jucăușe, a zis copilul.

— Xiaosan, dacă tatăl tău ar deveni maimuță, te-ai teme de el?

— Oh, ce grozav! Tata să se transforme în maimuță!

L-a apucat strâns de mână pe băiat și nu a mai spus nimic, ci și-au continuat drumul spre casă. Spera ca ceea ce văzuse la prânz să fi fost doar un vis. Spera să deschidă ușa și să-l vadă pe Wang San slab ca o maimuță, aplecat peste cărțile lui, lucrând de zor la *Marele dicționar de poezie*. Își dorea să se întoarcă acasă, dar în același timp îi era și teamă. Dacă soțul ei se transformase la loc, voia să ajungă mai repede acasă, dar dacă era tot maimuță?

În fața panoului publicitar uriaș, care părea să-i întâmpine în drumul spre casă, ea s-a oprit speriată. Zărind ochii scânteietori ai maimuței, în care părea că licărește viața, a avut

credința limpede că transformarea soțului ei are o legătură certă cu acest panou.

— Mamă, ai văzut maimuța? a întrebat Wang Xiaosan, trăgând-o de mână.

Femeia a simțit că nu-i poate răspunde. A întors capul și a privit către o fereastră cu vopsea scorojită, adăpostită de coroanele plopilor albi. Fereastra era întunecată, iar coroanele erau bogate, cu frunze nenumărate ce atârnau ca niște bănuți de aur.

— Mamă, să mergem acasă! Mi-e foame! a spus Wang Xiaosan.

Femeia s-a gândit că, de vreme ce lucrurile au luat această întorsătură, ea nu mai avea cum să se ascundă. S-a aplecat și l-a luat pe băiat în brațe, punându-și speranța în noroc. Poate că totul era doar un coșmar.

Au urcat scările și au pătruns pe culoarul care acum era luminat de becurile acelea cu lumină palidă. Toată lumea gătea, încât peste tot plutea miros de prăjeală, iar oalele duduiau de zor pe foc. Cei care găteau pe coridor erau îmbrăcați cu haine de casă și aveau părul ciufulit. Aerul devenise de nerespirat din pricina mirosului de gaz. Ea a trecut, ca de obicei, fără să salute pe nimeni, însă i s-a părut că toți îi aruncau priviri ciudate, ca și cum ar fi știut ce se întâmplă la ea acasă.

A mers până la capătul culoarului, cu sentimentul că ispășește o pedeapsă, și în cele din urmă a ajuns la ușă. În timp ce căuta cheia, se ruga la Cer cu toată râvna de care era capabilă: „Cerule, te implor, fă ca soțul meu să se transforme la loc". Când a vârât cheia în broască și a deschis ușa, i s-a părut că vede în fața ochilor numai stele verzi. Camera era cufundată în beznă. L-a tras pe copil înăuntru și a tras degrabă ivărul. A închis ochii și a apăsat pe comutator, moment în care în încăpere s-a revărsat lumina. Bineînțeles că maimuța era tot maimuță! Stătea chircită pe frigider și moțăia. De cum s-a aprins becul, a sărit speriată pe șifonier.

Profesoara de sport s-a lăsat încetișor în jos și s-a așezat pe podea. În suflet i se amestecau sute de senzații și sentimente. Wang Xiaosan însă a exclamat uluit:

— Maimuța! Mamă, maimuța! Avem o maimuță!

Maimuța scotea și ea niște sunete, cocoțată pe șifonier. Wang Xiaosan era atât de emoționat, încât s-a agățat de piciorul mamei. Mai văzuse el maimuțe în cușcă, dar niciodată așa de-aproape, drept care se cam temea.

Profesoara de sport și-a luat fiul în brațe și, înăbușindu-și un strigăt, a început să plângă. Lacrimi fierbinți îi scăldau chipul.

— Wang San, a spus ea, adresându-i-se maimuței, ești un animal! Te urăsc!

— Mamă, de ce vorbești așa urât de tata? a întrebat copilul nedumerit. Unde e tata?

— Taică-tu, a zis ea printre dinți, a plecat în provincie, în delegație.

Wang Xiaosan și-a agitat bucuros brațele și a spus:

— Foarte bine! Tata a plecat în delegație și mi-a cumpărat o maimuță, ca să-mi țină de urât, nu-i așa, mamă?

Profesoara de sport nu era în stare să-i răspundă. A privit maimuța, apoi a plecat capul și și-a privit fiul.

— Wang San, a șoptit ea, dacă mai ai puțină omenie în tine, transformă-te degrabă la loc!

— Ce zici, mamă? a întrebat Wang Xiaosan curios.

Ea l-a mângâiat ușor pe cap și a spus cu un ton grav:

— Xiaosan, să nu cumva să spui cuiva că avem o maimuță. Ai înțeles?

Copilul a întrebat nedumerit:

— De ce?

— Tatălui tău nu i-a fost deloc ușor să-ți aducă maimuța asta din pădure. Dacă află lumea, cei de la grădina zoologică vor veni s-o ia și în felul acesta n-ai să mai poți să te joci cu ea.

— Nici lui Li Dongdong nu pot să-i spun? a întrebat copilul.

— Nimănui. Treaba asta o știm numai noi doi.

Apoi, apucându-l bine de umăr, l-a dăscălit iar:

— Ai să ții minte ce ți-a spus mama?

Wang Xiaosan a încuviințat din cap.

— Să nu ieși din cameră! Eu mă duc să-ți fac de mâncare.

— Nu-i dăm de mâncare și maimuței?

— Dacă vrea să mănânce, o să mănânce! a spus ea, deznădăjduită.

Femeia și-a luat toate cele necesare gătitului și a închis bine ușa după ea. Iarăși i se părea că cei de pe hol o privesc cu insistență, drept care și-a ferit privirea și s-a ocupat numai de mâncarea ei. În timp ce oala fierbea zgomotos, auzea și râsetele copilului, care se juca vesel cu maimuța în încăpere.

Când a intrat cu mâncarea, l-a văzut pe băiat cum se distra de minune. Maimuța a sărit mai întâi pe frigider și de acolo pe pat, după care, dintr-un salt, a aterizat pe pervaz. Chiar că era maestrul săriturilor! Copilul o urmărea îndeaproape și era limpede că și maimuței îi făcea plăcere să se joace cu el.

— Mamă, maimuța asta e simpatică foc! a exclamat copilul cu bucurie.

Profesoara de sport însă a strâmbat din nas.

— Copile, ia și mănâncă! a spus ea, așezând mâncarea pe măsuța pătrată.

I-a pregătit scăunelul, după care i s-a adresat și maimuței cu răceală în glas:

— N-ai de gând să mănânci și tu la aceeași masă cu fiul tău?

— Mamă, tu vorbești cu maimuța? a întrebat Wang Xiaosan uluit.

Profesoara de sport nu i-a răspuns. După obicei, a pregătit boluri și bețișoare pentru trei persoane. Și soțul ei își avea locul acolo.

— Mămico, tata chiar a plecat în delegație?

— Chiar a plecat.

— Unde a plecat?

— Undeva foarte, foarte departe.

— Păi, oricât de departe ar fi, locul ăla tot are un nume, nu-i așa?

— Așa-i. Oricât de departe ar fi, tot trebuie să aibă un nume. Se cheamă Muntele Florilor și Fructelor, a spus ea pe un ton ironic. S-a dus la Peștera Perdelei de Apă.

Wang Xiaosan a început să bată din palme și, cu voioșia copilului inocent, a spus:

— Hei, mamă, ce grozav! L-au trimis pe tata acasă la maimuța Sun Wukong[1].

— Hai la masă! l-a îndemnat femeia pe un ton ferm, după care a înșfăcat bolul și a început să-și îndese mâncarea în gură cu repeziciune. Lacrimile îi picurau în bol.

Atunci maimuța, cu mare agilitate, a sărit de pe pervazul ferestrei, s-a ridicat în două labe și s-a apropiat de ei cu mișcări nesigure. Mergea șovăielnic, ca un bebeluș care abia învață să facă primii pași.

Femeia privea cu amărăciune către maimuță, dar și maimuța, la rândul ei, o privea direct în ochi. În privirea aceea femeia îl recunoștea pe soțul ei. Tot timpul crezuse că el se va preschimba la loc în om dintr-odată, tot așa cum, pe neașteptate, se transformase în maimuță. În orice clipă exista această șansă, poate chiar în clipa în care se așeza la masa care îi era atât de familiară. De aceea stătea acolo nemișcată, în fața maimuței, și îi arăta cu degetul scăunelul din lemn pe care obișnuia să stea soțul ei. Maimuța s-a simțit încurajată și s-a apropiat de masă, ca și cum ar fi vrut să se așeze. Femeia a simțit deodată mirosul acru pe care îl răspândea trupul maimuței și a zărit câteva gângănii roz care i se cățărau pe burta albăstruie. A cuprins-o pe loc o greață fără margini. Aceasta era sută la sută maimuță, nu mai încăpea nici o îndoială. Nu mai rămăsese nici urmă de soț, așa că se gândea că toate cele ce se petrecuseră în timpul zilei, inclusiv scenele care se desfășurau acum sub ochii ei, toate erau parte dintr-un mare coșmar și poate că soțul ei chiar plecase în delegație, iar maimuța asta scăpase de la grădina zoologică și ajunsese printre oameni. Deodată, maimuța a întins un braț, cu degetele încovoiate, și a început să se scarpine după ureche. Wang Xiaosan i-a dat o pereche de bețișoare, pe care maimuța și le-a vârât la subraț. Apoi, Wang

1. Sun Wukong este unul dintre personajele principale ale romanului clasic *Călătorie spre Soare-Apune* de Wu Cheng'en.

Xiaosan i-a dat o jumătate de pește sărat, iar maimuța s-a repezit să-l înșface și i-au căzut bețișoarele pe jos. Și-a îndesat peștele în gură și a început să clămpăne, să rânjească și să clipească în timp ce mesteca delicatesa primită. S-a apucat de ureche, s-a frecat pe obraz și a scos tot felul de sunete ciudate. Speriat, Wang Xiaosan s-a tras lângă mama lui.

— Mamă! a strigat copilul înspăimântat.

Profesoara de sport l-a luat în brațe pe copil și, cu o privire care tăinuia multe gânduri, s-a uitat în ochii maimuței, apoi a oftat și, încetișor, cu bețele, a împuns-o în burtă. Maimuța a tras un țipăt ascuțit și a sărit cât colo. S-a învârtit de câteva ori prin cameră și iarăși s-a cocoțat pe țevile de căldură, de unde atârna ca un fruct uriaș care dăduse în pârg.

După masă, Wang Xiaosan a cerut să se uite la televizor. Duminică seara era emisiunea *Lumea animalelor*. Femeia, fără prea mult entuziasm, i-a deschis televizorul, după care a rămas încremenită pe marginea patului, privind reclamele la tot felul de farduri, aplicate pe fețele unor femei seducătoare, ascultându-le cum laudă cu un aer fals și închipuit produsele respective. Fiul ei recita odată cu televizorul toată vorbăria aceea nesfârșită: „De ce poate această vedetă să-și păstreze veșnic tinerețea? Eu folosesc pudră de perle cu miere. Medicamentul pentru stomac este cel mai tare. Domnule doctor, eu am probleme cu glandele mamare. Vă rog să folosiți cutare medicament nou descoperit..." Reclamele curgeau unele după altele, până la saturație, într-o înșiruire cât Marele Zid. Într-un final, trăncăneala s-a isprăvit. Gata, trecătoarea Jiayuguan – capătul Zidului. După ce ecranul s-a întunecat pentru câteva clipe, vocea gravă, nazală, a crainicului a răsunat puternic, conform unui scenariu făcut dinainte: „În seara aceasta, vedeta lumii animalelor este o specie pur chinezească, ce a făcut vâlvă peste tot în lume: maimuța de pe Muntele Huang. Aceasta este mai interesantă chiar decât maimuța din pădurile amazoniene sau decât cea din Insula Jawa și, în plus, are și un evident specific național". Toată prezentarea crainicului o înspăimânta și mai

tare pe profesoara de sport. Oare lucrurile astea apăruseră așa, din întâmplare? Femeia nu s-a putut abține să nu studieze pe furiș maimuța care stătea cocoțată pe țevile de căldură și așa a observat că aceasta, la fel ca băiatul, rămăsese cu ochii ațintiți la ecranul televizorului. Deodată, au apărut imagini spectaculoase de pe Muntele Huang și acel pin-umbrelă care a avut atât de mult de suferit. Își amintea că odinioară soțul ei spusese că pinul-umbrelă de pe acel munte este imaginea vie a umilinței și a suferinței, asemenea unui leu impunător și furios, căruia i se zbârlește coama și îndată îi sfâșie pe toți vizitatorii. De unde îi vine oare faima de „pin-umbrelă care întâmpină călătorii"? Femeia și-a amintit că soțul ei scrisese cândva o poezie:

Eu sunt pinul-umbrelă în calea oaspeților așezat.
Acesta e numele pe care mi l-ai dat,
Dar nu m-ai întrebat dacă și eu am încuviințat.
M-am născut pe marginea prăpastiei,
Cu rădăcinile înfipte în piatră.
Vreme de sute de ani cu greu m-am ridicat
Și abia de-am căpătat această înfățișare.
Când poposesc oamenii, multe am de îndurat.
Cu cât oamenii mănâncă mai copios,
Cu atât mie îmi este mai anevoios.
Eu nu pot cere oamenilor să nu mă atingă
Eu nu fac nici cât femeia cea mai ieftină
Ce poate oricând clienții să-i alunge.
Eu să refuz pe cineva n-am voie.
Femeia ieftină de grația bărbaților are parte,
Iar de bani se bucură cât poate.
Eu să resping bărbații n-am voie nicicum
Și mai mult trebuie să le îngădui pe femei,
Indiferent de sunt urâte sau frumoase.
Dacă sunt oameni culți și cumsecade
Sau derbedei ieșiți la drumul mare,
Toți mă înconjoară și lovesc unde mă doare.
Mă îmbrățișează, mă strâng lângă ei.

Îmi iau imaginea și o pun asupra lor
Mă agață pretutindeni, unde vor
Și fac din mine simbol important al vieții lor.
Mi-au luat mii și mii de straturi din scoarță,
Până când mi-au ieșit vinele la iveală.
Zi și noapte tremur în bătaia vântului.
Lăcrimez în ploaie,
Mă înfurii sub tunete și fulgere.
Cât de mult mă urăsc pe mine oamenii!
Sper ca într-o zi în hău să mă prăbușesc,
Într-o zi de stânci să mă zdrobesc.
Abia așa veți auzi vântul cum șuieră printre creste.
Acela a fost un copac bătrân, de furie înclinat,
Cu rădăcini firave și ciripit jalnic de pasăre împovărat.

Profesoara de sport nu era prea talentată la literatură, însă intuiția îi spunea că se descurca binișor. La vremea aceea, nu erau căsătoriți de multă vreme și viața lor încă era dulce ca mierea, ba ea chiar își amintea emoția aceea profundă pe care a simțit-o când Wang San i-a recitat poezia. Ea l-a îndemnat s-o publice, în primul rând pentru că putea să mai câștige niște bani, iar în al doilea rând fiindcă avea șansa de a deveni celebru. Își amintea că Wang San i-a spus atunci pe un ton foarte sobru:

— Nu se poate, nu se poate! Poezia asta e prea acidă. Dacă o public, îi va zgudui pe toți locuitorii noștri, ba chiar și pe conducătorii de partid și de stat.

El mai adăugase atunci că poezia trebuia ascunsă în sertar, ca să fie transmisă generațiilor viitoare. Trecuseră aproape zece ani de atunci și ea încă își amintea poezia. Fără să vrea, s-a uitat spre sertar. Versurile i se învârteau în minte, însă le păstrase în memorie foarte bine. Exact ca nevasta lui Buharin, care îi învățase pe dinafară testamentul, și ea, îndemnată de Wang San, învățase pe de rost poezia. Nu o uitase nici după un deceniu, ceea ce însemna că avea cu-adevărat o memorie bună. Dacă n-ar fi făcut sport de performanță, poate ar fi ajuns vreo

scriitoare sau vreo poetă renumită. În timp ce gândurile i se învălmășeau, maimuțele de pe Muntele Huang săreau din creangă în creangă, iar camera de filmat aducea necontenit în prim-plan imagini cu maimuțe care rânjeau sau slobozeau tot felul de sunete. Prezentatorul vorbea despre o comunitate patriarhală a maimuțelor din pădurile luxuriante – fiindcă există o căpetenie, atunci au și dorința de a lupta pentru putere, pentru că în comunitatea maimuțelor există război politic, dar poate exista și pace. Transpuse în limbajul omenesc, toate aceste lucruri păreau foarte incitante. Acesta este ceea ce numim noi „umor". Prezentatorul a mai precizat că zoologii au dat nume fiecărei maimuțe din această comunitate, de exemplu, „Ureche Ruptă", „Fără Unghii", „Față Albastră", conform caracteristicilor biologice ale respectivelor exemplare. Un nume interesant i-a fost dat unei maimuțe bătrâne după ce a fost detronată de pe poziția de conducător suprem, pentru că ea adeseori stătea singură pe câte o stâncă, având un aer profund meditativ. Semăna cu un politician atunci când e pus în situația de a lua o decizie. Ar fi fost prea usturător să i se spună „Politicianul", așa că, a precizat prezentatorul, zoologii au numit-o „Gânditorul".

Gânditorul stătea ca prostit pe o creangă și privea cum celelalte maimuțe se joacă în fața lui: câteva se alergau de colo până colo, altele se dădeau huța, altele se căutau prin blană de gângănii. Camera de filmat zăbovea asupra maimuței care părea să fie noul șef; două femele, care înainte stătuseră pe lângă Gânditor, acum îi puricau blana noului șef. Întreaga scenă probabil că îi străpungea sufletul Gânditorului mai ceva ca un cuțit tăios, judecând după privirea lui rănită. Apoi, a urmat o scenă cu maimuțe care se împerecheau și, deși a fost o scenă scurtă și destul de voalată, Wang Xiaosan a strigat surprins:

— Mamă, vino repede să vezi!

— Ce să văd? a răspuns ea.

— Nimic, a bătut în retragere Wang Xiaosan.

— Dacă nu-i nimic de văzut, atunci de ce zbieri așa? l-a apostrofat ea.

— Mamă, toate maimuțele de la televizor au nume, a spus Wang San pe neașteptate. Să-i dăm și noi un nume maimuței noastre!

Ea s-a gândit că numele era deja pregătit, puteau să-i spună Wang San, fiindcă era chiar soțul ei transformat în această ființă; puteau să-i spună și „Profesorul Universitar", fiindcă Wang San, de felul lui, era chiar profesor universitar.

A simțit o pornire năvalnică să fie răutăcioasă, așa că a spus:

— Ce-ar fi să-i zicem Wang San?

Băiatul a protestat vehement:

— Mama este rea, mama este foarte rea! Pe tata îl cheamă Wang San. Cum să-i spunem la fel și maimuței?

— Atunci să-i spunem Profesorul Universitar, a răspuns ea cu calm.

Deja nu mai era pusă pe rele.

— Nici asta nu se poate! a spus băiatul. Tata e profesor universitar!

— Pe mama atât o duce capul, așa că mai bine dă-i tu un nume!

Wang Xiaosan își clătina căpușorul mic ca de maimuță și își mușca buzele. Se vedea limpede că se străduiește din răsputeri să găsească un nume potrivit. Prezentatorul emisiunii de la televizor tocmai explica ce stări interioare reflectă expresia feței și gesturile maimuțelor: când rânjeau însemna că sunt bucuroase, când se loveau peste burtă erau furioase și tot așa. Femeia se gândea că la urma urmei aceasta era o lecție foarte utilă și, după câte se părea, era cazul să se familiarizeze și ea cu lumea acestor animale, fiindcă numai așa se putea adapta noi situații familiale. Cum se gândea ea așa, deodată Wang Xiaosan a strigat:

— Mama, ce-ai zice dacă i-am spune Liu Huifang?

Profesoara de sport văzuse și ea câteva episoade din serialul *Dorința* și știa prea bine că Liu Huifang era eroina principală, care întrupa toate calitățile femeii asiatice, dar ea detesta sincer acest personaj, poate tocmai pentru că era atât de virtuoasă.

— Nu se poate! a spus ea cu dispreț.

Entuziasmul băiatului a primit o lovitură drastică, așa că el a continuat bosumflat:

— Nu-i bine nici dacă-i spunem Liu Huifang. Atunci ce nume să-i dăm?

— Nu-i bine, pentru că Lin Huifang este femeie, iar maimuța noastră este mascul, a spus ea răspicat, parcă încercând să demonstreze că refuzul ei era cât se poate de îndreptățit, deși știa cât se poate de bine că motivul nu era diferența de sex dintre protagonista filmului și maimuțoiul lor.

Băiatul a prins din nou curaj și a propus:

— Am găsit! Mamă, să-i spunem Song Marele Împlinit!

— Nici numele ăsta nu merge, a spus ea scuturând din cap, pentru că Song Marele Împlinit este foarte gras.

— În cazul ăsta, nu putem decât să-i spunem Wang Husheng, a spus băiatul dezamăgit, doar că mie nu-mi place.

Femeia l-a mângâiat pe copil pe creștet:

— E bine Wang Husheng! Așa îi spunem!

— Bine, bine, a rostit băiatul cu nemulțumire în glas, după care a adăugat: Mamă, ești foarte rea!

Femeia a oftat, neputincioasă.

Maimuțele de pe ecran s-au cocoțat în copaci și treptat au dispărut. Emisiunea *Lumea animalelor* luase sfârșit.

Femeia a închis televizorul și l-a îndemnat pe băiat să se bage în pat la culcare.

— Mamă, te rog, mai lasă-mă un pic să mă joc cu Wang Husheng și după aceea mă culc! Mami, tu ești așa bună! Te rog!

Ea a ridicat capul, privind către maimuța cea rânjită. După spusele prezentatorului, rânjetul exprima o stare de bucurie. „Și de ce ești bucuros, mă rog frumos?" Cum o să-și ducă ea zilele de aici înainte? Era nespus de îngrijorată și simțea o imensă deznădejde.

— Wang Husheng, vino jos! Hai să te joci cu mine! s-a auzit vocea copilului.

După cum era de așteptat, Wang Husheng a sărit pe pat, spre marea bucurie a copilului, care imediat s-a repezit la el. Copilul și maimuța au pornit un tărăboi de nedescris în

cămăruța devenită dintr-odată de-a dreptul neîncăpătoare. Femeia îi privea încremenită, într-o stare de prosteală.

Wang Xiaomei n-a închis un ochi toată noaptea. Nici spaima și nici furia nu-i tulburau inima, împiedicând-o să pună geană pe geană, ci anxietatea. Simțea că nu are stare nici să stea pe marginea patului, nici să se întindă, doar dacă se plimba încolo și încoace îi era ceva mai bine. Copilul dormea în pătuțul lui, cu un zâmbet dulce, de mulțumire, pe chip. Pătuțul acesta devenise în mod evident prea mic pentru el, iar ea aștepta ca soțul să-și primească onorariul pentru dicționar, după care să-i cumpere copilului un pat nou. Manuscrisul și stiloul soțului erau pe măsuță, în timp ce soțul ei preschimbat în maimuță moțăia cocoțat pe țeava de căldură. Femeia s-a gândit atunci cu jale că probabil articolele acelea pentru *Marele dicționar de poezie* nu aveau să mai fie terminate niciodată. Cum se plimba întruna prin încăpere, începuse să simtă o greutate mare în picioare, de parcă avea pulpele umplute cu apă. Era cam unu noaptea. S-a așezat pe pat, apoi iar s-a ridicat, și-a schimbat hainele și până la urmă s-a întins. Mintea ei care se agitase mai ceva ca valurile mării preț de atâtea ore se afla deja într-o stare de buimăceală totală. S-a ridicat în capul oaselor, cu gândul să stingă lumina, însă când a zărit blana albăstruie a maimuței, pur și simplu i-a pierit curajul și a lăsat lumina să ardă mai departe. Apoi s-a gândit că poate ar fi fost mai bine să stingă lumina, fiindcă în întuneric exista șansa ca maimuța să se transforme la loc în soț.

— Wang San, a zis ea încetișor, asta-i ultima ta șansă!

Nici n-a rostit bine aceste vorbe, că a și stins becul.

Cufundată în beznă, se gândea la chestia aceea păroasă de pe țeava de căldură și simțea o oarecare temere, însă și-a înfrânat pornirea de a aprinde iarăși lucire. De la felinarul din stradă se strecura în încăpere o lucire palidă care făcea ca toate lucrurile din jur să aibă un contur neclar. Femeia a privit pe furiș către maimuță – stătea nemișcată, însă ochii ei sticloși săgetau o lumină albăstruie. Noaptea trecuse pe jumătate, iar orașul încins peste zi era acum cufundat în răcoare. O boare

proaspătă se strecura prin plasa de la fereastră și pătrundea încetișor în încăpere, învăluindu-i părțile descoperite ale trupului într-o mângâiere plăcută. Întinsă pe pat, vedea frunzele verzi, lucioase, ale plopilor, scăldate de lumina verde-albăstruie a felinarelor, însă panoul publicitar pe care era desenată maimuța uriașă, dindărătul plopilor, pe care nu-l putea zări, i-a apărut pe neașteptate în minte. Atunci a simțit că transformarea soțului ei era opera acestei maimuțe, iar soțul ei trebuie că încuviințase aranjamentele animalului de pe panou. Motivul groazei sale era gândul că în spatele soțului-maimuță se afla această arătare care ticluia tot felul de planuri mârșave. Dacă Wang San s-ar fi transformat singur, chiar dacă ar fi devenit un crocodil, profesoara de sport nu s-ar fi temut, fiindcă deși ar fi avut o altă înfățișare, sufletul nu i s-ar fi putut schimba. Pe dată, a vrut să se ridice și să aprindă lumina, însă în clipa aceea s-a trezit că ceva păros o apasă pe piept. Mintea îi era neobișnuit de limpede, însă trupul îi era țeapăn. Nu-i era de nici un folos să se zbată. Abia acum se dumirise că de fapt răul fusese pricinuit nu de soțul-maimuță, ci de maimuțoiul acela mare de pe panoul publicitar. L-a văzut pe soțul-maimuță cum face un salt sprințar de pe țeava de căldură, iar în zbor trupul lui desenează un arc frumos, de un verde lucios. A auzit un foșnet ușor în clipa în care a aterizat pe podea. Ea s-a abținut cât a putut să nu se agite, doar respirația grea trăda starea ce o încerca. Auzea respirația ritmică a copilului. În clipa aceea i-a venit în minte o poveste de demult despre o maimuță care se hrănea cu creier de bebeluș. Oare Wang San avea de gând să-i mănânce creierul lui Wang Xiaosan? Ar putea să fie atât de dezumanizat? Un tată prefăcut în maimuță poate oare să mai știe ce e omenia? Femeia devenea tot mai neliniștită și, pe măsură ce se gândea la aceste lucruri, își dădea seama că ar comite o greșeală gravă dacă ar aprinde lumina. Frunzele de la geam tremurau cu foșnet uscat și nu după mult timp foșnetul acesta s-a amestecat cu un râset care îți ridica părul în cap de spaimă. Privea deznădăjduită cum maimuța se mișca încetișor prin cameră – când se îndrepta de spinare, când își îndoia

picioarele. S-a cocoțat pe dulapul de haine, s-a cocoțat pe masă, s-a cocoțat pe frigider... folosea pe deplin spațiul. A lovit ușor în pătuțul copilului, ba chiar l-a mângâiat pe față cu ghearele încovoiate. Profesoara de sport simțea că o dramă este pe cale să se petreacă și mai avea puțin până să leșine, însă drama n-a mai avut loc, fiindcă maimuța nu părea să aibă vreo intenție rea. S-a apropiat șovăielnic de frigider și a deschis ușa cu amândouă mâinile. În clipa aceea, lumina dinăuntru i s-a așternut pe fața neobișnuit de expresivă, în timp ce mirosul din frigider a umplut toată camera. Maimuța a împuns cu ghearele o bucată grasă de carne congelată bocnă, după care a deschis sertarul din partea de jos și a scos un măr scofâlcit, pe care a început să-l molfăie zgomotos. Îl mânca în mod evident cu mare plăcere. Văzând cum rontăia mărul, profesoara de sport deja își pierduse speranța că maimuța aceea avea să se mai transforme vreodată la loc în Wang San. Deja nu mai vedea nici o diferență între ea și maimuțele de la grădina zoologică. Tulburată de aceste gânduri dureroase, femeii i-a trecut totuși prin minte că s-ar cuveni să se ducă la piață să-i mai cumpere niște mere.

Apoi maimuța s-a urcat pe pervazul geamului și a tras un pipi zgomotos și urât mirositor. Noroc că și-a îndreptat jetul spre plasa de la geam, așa încât lichidul a nimerit pe coroana plopului alb din față. Gândindu-se la metoda pe care și-o alesese maimuța ca să se ușureze, profesoara de sport și-a dat seama că nu putea s-o trimită pe maimuță la toaletă, nici să-i aducă vreo oală de noapte în cameră, ci doar să pună un lighean vechi pe care să-l umple cu nisip uscat și s-o învețe să-și facă nevoile acolo. Așa văzuse că procedau prietenii care creșteau pisici în casă. Femeia s-a încurajat totuși la gândul că maimuța e un animal mai evoluat, doar e strămoșul omului, așa că o să-i fie mai ușor decât pisicii să deprindă lucrurile acestea.

Pe urmă a văzut-o pe maimuță cum se apropie de pat, pas cu pas, până a ajuns în fața ei. A simțit cum începe s-o mângâie pe trup cu ghearele ei reci, dar foarte blânde, încât i s-a făcut pielea de găină. Și mai tare s-a îngrozit când i-a ajuns în nări mirosul de maimuță. Femeia habar n-avea ce-i trece lighioanei

prin cap să facă mai departe, însă se gândea cu spaimă la faptul că era în perioada de ovulație, ba chiar i-a venit ideea că ar putea să nască vreo arătare părosă, în cazul în care maimuțoiul îi făcea vreo treabă de rușine. A tras un strigăt de spaimă, care, de îndată ce a fost slobozit, a scăpat-o de coșmarul ce exercita atâta presiune psihică asupra ei. Trupul îi era scăldat de o sudoare rece ca gheața. Femeia stătea întinsă pe pat, mai mult moartă decât vie, ascultând cum ecoul propriului strigăt încă se zbătea în încăpere.

În cele din urmă, a aprins lumina, moment în care maimuța a țâșnit cu viteza fulgerului și s-a ascuns pe șifonier. Femeia s-a ridicat în capul oaselor și așa a rămas până s-a crăpat de ziuă.

A doua zi, dis-de-dimineață, l-a dus pe copil la grădiniță. Fiind ora la care oamenii mergeau la lucru, pe toate străzile era un aflux teribil de mașini. Și, ca și cum n-ar fi fost de-ajuns, o mașină de la salurizare stropea străzile aglomerate, lucru care a avut darul de a-i scoate din minți pe toți. Jetul de apă strălucea în bătaia soarelui, împrăștiind irizări colorate la tot pasul. Deodată, femeia l-a auzit pe un tânăr care tocmai fusese stropit pe pantaloni cum îi înjură pe toți oamenii de pe lumea asta, zicând că sunt toți bolnavi la cap. A simțit deodată cum o cuprinde amețeala și i se învârte o puzderie de steluțe prin fața ochilor. Avea sentimentul că este cu totul lipsită de vlagă, incapabilă să se adune. A umblat buimacă pe străzi până pe la ora nouă și ceva, și apoi, dintr-odată, parcă și-a revenit în simțiri, socotind că, orice ar fi, viața ei trebuie să meargă înainte. O durea capul îngrozitor, gata să-i plesnească, așa că s-a gândit că n-ar strica să meargă la doctor. Spitalul cu care avea contract instituția ei nu se afla departe. A mers până la poarta spitalului, însă odată ajunsă acolo, pe neașteptate, în loc să intre, a sărit într-un autobuz, a mers mai bine de zece stații și a coborât la poarta unui spital mare.

Și-a făcut programare la secția de boli interne, a luat o fișă de consultație, a găsit ușa și s-a așezat pe băncuța din față, așteptând să fie strigată. După ce-a așteptat cât a așteptat, într-un târziu a fost chemată înăuntru de un doctor de vârstă mijlocie,

cu ochelari, care a invitat-o să se așeze. Ea a făcut întocmai. Când doctorul a întrebat-o ce a pățit, femeia a deschis gura, dar n-a fost în stare să spună prea multe. Doctorul a privit-o cu îndoială însă, judecând după privirea lui, femeia a bănuit că el știa tot ce se petrecea în sufletul ei. Doctorul a mai întrebat-o ceva, dar ea n-a înțeles prea bine spusele lui. Atunci i s-a adresat: Dom' doctor, ce-ar trebui să fac? Doctorul a spus: Ce ar trebui să faci cu ce? Ea a completat: Ce ar trebui să fac cu problema bărbatului meu? Doctorul s-a uitat la foaia de consultație și la bonul de ordine, apoi din nou la femeie, și a întrebat-o: Ce a pățit bărbatul tău? Ea a zis: Păi, nu știți tot? Îmbujorându-se instantaneu, doctorul a răspuns: Ce să știu eu? Ea a spus: Nu știți că bărbatul meu s-a transformat în maimuță? Ce soluție aveți ca să revină la înfățișarea de dinainte? Doctorul a sărit în picioare speriat și a zis: Ai greșit cabinetul. Du-te și fă-ți programare la boli nervoase! Ea era nemulțumită de atitudinea doctorului și nu s-a lăsat: Bărbatul meu chiar s-a transformat în maimuță. Să nu credeți că spun minciuni! Doctorul i-a răspuns: Hai, du-te! Du-te! Fă-ți din nou programare și caută-te tu mai întâi! După aceea mai discutăm despre problema bărbatului tău. Ea a spus: Bărbatul meu e mai important decât mine. El este profesor universitar. Acum scrie un articol și trebuie să țină și cursuri. Găsiți o soluție ca să se transforme la loc! Doctorul s-a ridicat și a ieșit în grabă din cabinet. După puțin timp a revenit cu câteva femei îmbrăcate cu halate albe. Văzând cât de masive erau, femeia s-a gândit că sunt toate foste sportive. Una dintre ele a întrebat-o pe un ton foarte brutal: Unde lucrezi? Profesoara de sport i-a răspuns supărată: Ce te interesează pe tine unde lucrez eu? Două s-au apropiat de ea și au zis: Pleacă repede de aici, că dacă mai faci mult tărăboi, punem bastonul electric pe tine și te potolim. Ea a sărit ca arsă: Cu ce ocazie puneți voi bastonul electric pe mine? Una i-a răspuns: Ești bolnavă la cap! Ea i-a replicat: Bolnavă la cap ești tu! Bărbatul meu s-a transformat în maimuță. Voi nu numai că nu vă gândiți să-l tratați, dar vă mai și bateți joc de mine. Ce fel de doctori sunteți? Așa vă purtați

cu pacienții? Alta i-a zis: Du-ți bărbatu' la grădina zoologică și gata! Profesoara de sport s-a repezit să-i tragă una femeii cu gura mare, doar că de îndată s-a trezit cu mâinile răsucite la spate și trasă de femeile acelea pe coridor. Profesoara de sport s-a zbătut, le-a înjurat, dar ele au târât-o până la etajul doi, unde i-au aplicat lovituri cu bastonul electric până a leșinat. Când și-a revenit, a văzut în fața ochilor o femeie cu bastonul în mână, care îi spunea: Dacă nu vrei să pleci, să vezi cum te potolesc iar cu bastonul ăsta! Femeia simțea cum o furie de nedescris îi cuprinde pieptul, însă n-a avut încotro și a trebuit să și-o înfrâneze. Le-a aruncat cuvinte grele și a ieșit în mare grabă din spital.

A bântuit multă vreme pe străzi, după care s-a urcat într-un autobuz. Parcă voia să coboare la un spital de boli nervoase, însă, ca și cum duhurile i-ar fi călăuzit pașii, a coborât în fața Muzeului de Științele ale Naturii. A cumpărat un bilet și a intrat. Îi era foarte familiar locul acela, fiindcă mergea acolo cam o dată la două săptămâni, nu datorită interesului pentru biologie, dimpotrivă, n-avea nici un interes în sensul acesta, ci datorită pasiunii fiului ei pentru natură. De cum intra în muzeu, era tare greu de scos afară, chiar și cu forța. Să vadă nu știu ce dinozauri fioroși, să vadă omul-maimuță... copilul se uita la toate cu mare atenție și mormăia ca un bătrânel tobă de carte. Ea îi povestise toate amănuntele acestea lui Wang San, care îi spusese că este un lucru lăudabil, fără îndoială. De cum a intrat în prima sală a muzeului, a simțit pentru prima dată că totul era atât de surprinzător. Ceea ce altădată trecuse cu vederea îi sărea acum în ochi cu mare ușurință. O anume sală înfățișa cât se poate de elocvent o teorie care îi era extrem de cunoscută, și anume că omul se trage din maimuță. Totul se desfășura în fața ei mai ceva ca strălucitul și impunătorul „Paravan al celor nouă dragoni"[1]. Fiecare cuvânt i se arăta

1. „Paravanul celor nouă dragoni", aflat în Palatul Imperial din Beijing, un simbol al măreției imperiale, este un zid cu fațadă din ceramică smălțuită, ornamentat cu nouă dragoni.

precum un dragon viguros. În fața panourilor și exponatelor, ea conștientiza perfect faptul că nu duhurile o aduseră aici, după atâtea cotituri și meandre, ci toate aveau legătură cu transformarea soțului ei. Ea venise aici să găsească dovezile. De vreme ce maimuța poate deveni om (chiar dacă este un proces extrem de lent), atunci și faptul că soțul ei devenise maimuță nu era deloc o aberație, ci era o transformare cu un anumit temei, chiar și așa, cu o doză de absurd. Își amintea că, pe vremea când era îndrăgostită de Wang San, studenții de la Facultatea de Limba Chineză îi povesteau cu multă răbdare diverse lucruri despre literatură, și veche, și contemporană, și din cea chineză, și din cea străină. Acum își amintea că erau multe povestiri despre oameni și zeități care făceau schimb de identități, de pildă vulpi care deveneau oameni sau oameni care deveneau broaște ori insecte. La vremea aceea, pe o ureche îi intrau, pe cealaltă îi ieșeau, însă acum amintirile legate de acele povestiri îi reveneau în minte cu multă claritate. Încă o dată își dădea seama ce memorie grozavă avea. Stătea în fața dioramelor în care era prezentată evoluția omului în fiecare etapă embrionară și dintr-odată a descoperit că în scurta perioadă de nouă luni, petrecută în pântecele mamei, se petrecea tocmai o transformare tipică de la animal la om. În prima fază, aproape că nu era nici o diferență între embrionul uman și cel al maimuței, ceea ce arăta clar că în fiecare om se ascunde ceva ce îngăduie transformarea în maimuță. E de-ajuns să existe ocazia potrivită pentru a se petrece așa ceva, că fiecare dintre noi poate deveni maimuță. „Dar nu este aceasta o involuție?" s-a gândit ea, însă pe dată și-a amintit că, la școală, îl auzise pe unul dintre profesori vorbind despre marxism, explicând că evoluția fiecărui lucru are forma unei spirale. Maimuța devine om. Omul devine maimuță și apoi din maimuță devine om. Și acest ciclu al transformărilor se poate repeta la nesfârșit. Profesorul spunea că acest ciclu nu este o simplă repetiție, ci înseamnă un progres pe bazele existente. Și cum cugeta ea așa, a simțit că în pieptul ei copleșit de

mâhnire parcă i se abătea un vânt răcoros, iar mintea începoșată parcă i se limpezea din ce în ce mai mult. Viața este, de fapt, la fel de măreață precum norii trandafirii de pe cer și la fel de complicată precum agitația de pe pământ: adineauri nu vedea în fața ei decât un drum închis, iar acum se țeseau pe neașteptate mari speranțe. Ea se gândea că, potrivit teoriei profesorului de marxism, transformarea aceasta a soțului era doar o negare a lui Wang San – maimuța îl nega pe Wang San, iar după asta urma ca Wang San s-o nege pe maimuță. Doar că Wang San care o nega pe maimuță deja nu mai era Wang San de odinioară, ci un Wang San aflat la un nivel superior. Ea fusese tot timpul nemulțumită de atitudinea lui – ocupat, pasiv, însă acum Wang San, care împlinise procesul de transformare prin negarea negației, trebuia să fie în stare să obțină rezultate fabuloase, având o minte briliantă. Cu senzația că viitorul avea să fie minunat, profesoara de sport simțea cum prinde aripi. A ieșit în vârful picioarelor din muzeu. După ce s-a urcat în mașină, a întors capul către clădirea cam ponosită ce adăpostea muzeul, cu un sentiment de recunoștință.

Când a ajuns la taraba cu fructe de lângă casă a cumpărat întâi o pungă de mere. Erau acolo pere, mere, banane, dar ea și-a adus aminte de piersicile preferate de maimuțe și le-a căutat anume – niște fructe rotunde, cu puf bogat, foarte scumpe. A ezitat ceva vreme, dar până la urmă a strâns din dinți și a cumpărat numai patru bucăți.

Pe nesimțite au trecut șase zile. Într-o după-amiază Wang Xiaomei s-a dus să-l ia de la grădiniță pe fiul ei, care era acolo la program săptămânal.

Aceste șase zile, după părerea ei, duraseră cât șase ani. Își petrecuse timpul între speranță și neliniște, între spaimă și furie. Spera ca maimuța să se transforme mai repede în om; era neliniștită pentru că maimuța semăna tot mai mult cu o maimuță; era înspăimântată la gândul că, atunci când dormea dusă, maimuța avea să-și facă poftele cu ea și mai era înspăimântată și de faptul că s-ar putea afla despre metamorfoza bărbatului

ei; era furioasă la gândul că maimuța, într-un spațiu așa de mic, sărea de colo-colo și țopăia întruna. Trăgea de toate, se ușura pe unde apuca, ceea ce o enerva îngrozitor.

Femeia n-a mai mers la serviciu, mai ales că la școala sportivă unde lucra ea regimul era foarte relaxat și nu punea nimeni prea multe întrebări, chiar dacă lipsea mai multă vreme. Soțul ei însă era angajat la o universitate de renume, așa că pe miercuri a primit un telefon de la cineva care se interesa ce s-a întâmplat cu profesorul și de ce nu s-a prezentat la cursuri. Telefonul era unul public, instalat pe palier, și, ca să vorbească, a fost chemată de un pensionar care lucrase cândva ca îngrijitor al hipopotamilor și leilor de mare la grădina zoologică. În clipa în care a deschis ușa, a văzut un bătrân care privea cu ochii holbați spre interiorul încăperii; avea o căutătură ciudată și făcea gesturi dubioase. Modul în care se uita la ea o înspăimânta de-a dreptul. L-a văzut cum își mișca nasul, ca și cum ar fi adulmecat ceva, și s-a gândit că în mod cert simțise mirosul de maimuță. La telefon, l-a mințit pe șeful soțului ei, spunându-i că acesta a vomat și e bolnav de nu se poate ridica din pat.

După-amiază, ea a încuiat ușa și a pornit pe scări, cu gândul să-l ia de la grădiniță pe Wang Xiaosan. La mijlocul drumului, și-a adus aminte că, atunci când a închis ușa, parcă nu a auzit zgomotul acela pe care îl făcea yala la încuiere. Dacă nu încuiase ușa – cu siguranță n-o încuiase –, atunci era de rău. Imaginea haosului îi juca în fața ochilor: maimuța fugise pe coridor sau vecinii se năpustiseră în încăpere s-o vadă. De aceea, s-a întors în grabă acasă, iar când a urcat pe scări, aproape că s-a izbit de pensionarul-îngrijitor de hipopotami. Acesta, cu ochi la fel de încețoșați ca ai unui hipopotam, o fixa cu privirea. Ea nu și-a cerut scuze, mai cu seamă că începuse să-l urască pe bătrânul acela, ci și-a continuat drumul pe culoar, cu pași mari, până a ajuns la ușa lor. Era cam întuneric acolo. Ea știa că într-adevăr stă prost cu nervii. A bâjbâit după cheie, iar când a deschis ușa, a văzut-o pe maimuță că stătea pe pernă, ținând în mâini un dicționar gros cât o cărămidă, pe care îl studia cu

mare zel. De cum a zărit-o că intră pe ușă, maimuța a aruncat dicționarul, a tras un țipăt și, urmându-și traseul deja stabilit, a sărit de la capul patului pe frigider, apoi pe șifonier, iar de pe șifonier pe țeava de căldură. Acum încremenise în cel mai înalt punct din încăpere și o privea cu ochi triști. Femeia s-a uitat la dicționarul aruncat sub pat, apoi la maimuța cocoțată pe țeavă și deodată a simțit cum emoția îi cuprinde sufletul: aceasta era prima dată când Wang San venea în contact cu o carte, de când se preschimbase în maimuță. De fapt, maimuța fusese obstacolul care stătea între Wang San și cultură. Acum, că maimuța pusese mâna pe carte, ea devenise puntea de legătură între Wang San și cultură. Intermediarii trebuie mereu eliminați deci, și înlăturarea maimuței era necesară, ba chiar începuse deja. Femeia simțea pe nări o senzație de usturime și curând lacrimi fierbinți și limpezi s-au pornit să-i șiroiască pe obraji. Cu vocea gâtuită de emoție, i-a spus maimuței:

— San, San, băiete, nu-ți fie teamă! Nu pot să-ți spun cât de bucuroasă am fost când te-am văzut că citești. Hai, citește! Fă-ți curaj și citește! Cel mai bine ar fi să stai la biroul tău și să-ți citești articolul...

I-a aprins lumina maimuței și a încuiat ușa. A împins de mai multe ori în ușă, ca să se convingă că într-adevăr a încuiat-o și a plecat cu speranța în suflet. Tot mergând așa, a ajuns curând la grădinița copilului.

A observat că băiatul slăbise mult și chiar că arăta și el ca o maimuță.

— Copile, i s-a adresat ea, ce-ai pățit?

— Mami, a spus Wang Xiaosan cu ochii în lacrimi, mi-e tare dor de maimuță!

Iarăși a cuprins-o deznădejdea, însă se ținea tare, așa că a afișat o mină zâmbitoare și i-a răspuns copilului:

— Maimuța e acasă. Ai s-o vezi de îndată!

Când tocmai se pregătea să plece cu băiatul de mână, domnișoara Fan, educatoarea cea grăsană de la grupa lui, a strigat-o. Profesoara de sport discutase multe lucruri în particular cu ea,

de fapt, la început, intrarea lui Wang Xiaosan la grupa cu program săptămânal se datorase intervențiilor făcute de domnișoara Fan.

— Surioară, voi aveți acasă o maimuță? a întrebat domnișoara Fan.

Profesoara de sport s-a speriat la auzul acestor vorbe și s-a grăbit să răspundă:

— Nu, nu, n-avem așa ceva, că doar la noi acasă nu-i grădină zoologică. Ce să facem cu o maimuță?

— Păi, așa mă gândeam și eu, că n-aveți grădină zoologică acasă. La ce bun să creșteți o maimuță?

Profesoarei de sport însă i s-a părut că domnișoara Fan s-a arătat cam bănuitoare atunci când a spus cu subînțeles:

— Doar că fiul vostru toată săptămâna asta a mâncat foarte puțin, a dormit prost și a plâns întruna, zicând că vrea acasă la maimuță.

Domnișoara Fan tot o privea neîncrezătoare, însă ea a spus, încercând din răsputeri să ascundă adevărul:

— Taică-său i-a cumpărat o maimuță de jucărie.

— Atunci nu-i de mirare că se poartă așa, a fost replica educatoarei.

Profesoara de sport a ieșit din grădiniță cu băiatul în brațe, furioasă pe el pentru că scăpase povestea cu maimuța față de educatoarea lui. Când au ajuns într-un loc mai retras, l-a întrebat pe un ton aspru:

— Xiaosan, de ce nu m-ai ascultat și ai spus secretul nostru?

Băiatul i-a răspuns cu lacrimi în ochi:

— Mami, am greșit. Bate-mă!

Văzându-l vrednic de toată mila, profesoara de sport a oftat neputincioasă și a adăugat:

— Oricum, deja s-a aflat. La ce bun să te mai bat?

De cum a intrat pe ușă, copilul a strigat de bucurie, după care și maimuța a slobozit un țipăt ascuțit. Apoi copilul și maimuța s-au pus pe o joacă de toată frumusețea. Profesoara de sport a observat cu mare mâhnire că maimuța făcuse ferfeniță

dicționarul -- pe pat, pe jos, peste tot erau numai foi rupte din bietul dicționar.

A doua zi, dimineața, profesoara de sport stătea pe marginea patului și privea încremenită către copilul și maimuța care se jucau de zor, când s-a auzit o bătaie în ușă. S-a ridicat speriată în picioare și a întrebat:

— Cine e?

Dincolo de ușă a răsunat o voce cunoscută, de bărbat:

— Mătușă, eu sunt!

— Care eu? a întrebat profesoara de sport.

— Sunt eu, Xiao Xu, colegul profesorului Wang San.

— De ce ai venit? a întrebat ea într-un mod foarte nepoliticos.

Cel de la ușă părea să fi încremenit pentru o clipă, după care a continuat:

— Am auzit că profesorul Wang s-a îmbolnăvit și am venit să-l văd.

— Nu e acasă.

— Mătușă, i-am adus salariul și mai am și corespondența lui. În plus, cei de la facultate m-au trimis să vorbesc cu el niște chestii.

Profesoara de sport îl cunoștea pe acest Xiao Xu, era bun prieten cu Wang San. De vreme ce Wang San tot nu era acasă, n-avea nici un motiv să-l țină la ușă. Ea l-a privit neliniștită pe copil, după care a descoperit că maimuța deja asculta cu urechile ciulite zgomotul de dincolo de ușă. În ochii maimuței femeia zărea ceva ce-i amintea foarte limpede de Wang San. Femeia și-a rotit privirea prin cameră și a țintit către șifonier într-un mod foarte firesc. Apoi a spus:

— Așteaptă un pic!

I-a șoptit ceva la ureche băiatului, după care a înșfăcat-o pe maimuță de gât și a îndesat-o în șifonier. Era prima dată când îi atingea blana. Maimuța a rânjit spre ea și a scos un horcăit. Nu mai putea să dea atenție acestor amănunte, așa că a închis degrabă șifonierul și l-a încuiat cu cheia. A strâns la mare repezeală lucrurile aruncate vraiște prin cameră, i-a mai dat câteva

sfaturi băiatului, după care a tras zăvorul și a descuiat ușa apartamentului.

L-a văzut imediat pe delicatul Xiao Xu cum își încrețește nasul în clipa în care intră în încăpere, dându-și seama că simțise mirosul de maimuță.

— Scuze, dar cu copilul acasă, e tot timpul dezordine, a zis ea cu răceală.

— Nu-i nici o problemă, a răspuns Xiao Xu. La mine acasă e și mai dezordine.

— Stai jos, l-a îndemnat ea cu aceeași răceală.

Xiao Xu s-a așezat pe scaunul pe care obișnuia să stea Wang San și a început să privească în jur cu nedumerire.

— Wang Xu e plecat. Abia diseară se întoarce, a spus profesoara de sport.

— Nu-i nici o problemă. Nu-i nici o problemă, că eu stau doar un pic și plec. El este Xiaosan? Nu l-am mai văzut de vreo jumătate de an. A crescut mult.

Și spunând acestea, Xiao Xu i-a făcut semn cu mâna lui Xiaosan, spunându-i:

— Xiaosan, mai ții minte cine sunt eu?

Deloc bucuros, Xiaosan a ridicat privirea către el.

— Copilul ăsta, a zis profesoara de sport, pe măsură ce crește parcă e și mai neștiutor. Păi, nu este unchiul Xu? Hai, salută-l mai repede!

Xiaosan privea însă numai spre șifonier. Mama lui l-a smucit de mână și i-a zis:

— N-am spus să-l saluți pe unchiul Xu? Ce faci?

— Lăsați, lăsați! Așa sunt copiii, nu-s dornici să vorbească cu cei mari, a intervenit Xiao Xu, fluturându-și mâna împăciuitor.

— E la fel ca taică-su, un mototol! a comentat profesoara de sport.

Xiao Xu a râs și a schimbat subiectul:

— Am auzit că profesorul Wang s-a îmbolnăvit grav.

— Nu e cine știe ce boală, a replicat profesoara de sport.

Xiao Xu a scos din geantă un plic și a spus:

— Aici este salariul lui. Vă rog să numărați banii.

— De ce să-i număr? Nu-i nevoie, sigur e bine, a spus femeia.

În clipa aceea, din șifonier s-a auzit o bubuitură, care l-a speriat pe Xiao Xu, făcându-l să-și întoarcă privirea într-acolo.

Profesoara, lividă la față, s-a dus repede în fața șifonierului și, lovind în ușă cu palma, a spus cu năduf:

— Șobolani nenorociți, stați puțin, să plece musafirul, că mă socotesc eu cu voi!

— Șobolanii ăștia sunt afurisiți rău! a comentat Xiao Xu.

— Chiar că nu știu ce să mai fac, a zis profesoara de sport. Nu înțeleg la ce bun cheltuiește guvernul atâția bani ca să facă deratizarea.

Xiao Xu a mai scos niște plicuri și a spus:

— Astea sunt scrisorile profesorului Wang. Vă rog să i le dați când vine acasă.

— Vă mulțumesc! i-a răspuns femeia.

Iarăși s-au auzit zgomote din șifonier.

— Șobolanii au prins curaj, a râs Xiao Xu.

— Chiar că au prins curaj, a întărit profesoara de sport, îmbujorată toată.

— Mătușă, a continuat Xiao Xu, să-i transmiteți profesorului Wang că șefii de la facultate au spus că, oricum ar fi, săptămâna viitoare trebuie neapărat să vină. Sunt chestiuni care au legătură cu avansarea și nu se poate să neglijeze lucrurile acestea.

— Bine. Când se întoarce, am să-i spun, i-a răspuns profesoara de sport.

— Xiaosan, hai cu mine la plimbare! l-a îndemnat bărbatul pe copil, în timp ce se ridica în picioare. Mătușă, eu am plecat, a continuat el.

— Mulțumesc tare mult, Xiao Xu. Ai venit tocmai până aici. Chiar îți mulțumesc din suflet.

— Nu-i nici o problemă. Nu-i nici o problemă, a răspuns Xiao Xu.

Profesoara de sport l-a condus la ușă, unde el s-a întors către ea și, împreunându-și mâinile a mulțumire, a spus:

— Nu-i nevoie să mă conduceți!

— Ai grijă pe drum! l-a îndemnat ea.

Cu spinarea sprijinită de ușă, după ce a închis-o bine, profesoara a răsuflat ușurată. Nerăbdător, Xiaosan a deschis ușa șifonierului și a eliberat-o pe maimuța care a început să țopăie și să arunce afară toate rufele din șifonier, una câte una, ca și cum voia să se descotorosească de furia ce o cuprinsese cât timp stătuse închisă acolo.

Profesoara de sport simțea că și ea era în pragul nebuniei. Coada săltată a maimuței și fundul ei roșu ca focul îi provocau o greață nemărginită.

— Wang San, animalule! Nu mai am pic de milă față de tine! a spus ea furibundă.

Maimuța nici că o lua în seamă, ci își vedea mai departe de hainele ei. Atunci profesoara de sport a apucat un tanc de jucărie și l-a aruncat înspre animal. Cum brațul ei avea forța și precizia unei foste sportive de performanță, tancul a nimerit-o pe maimuță drept în ceafă. Aceasta a tras un țipăt jalnic, după care a făcut o săritură cam de vreun metru și a căzut molatică la podea.

Wang Xiaosan a strigat și el din toți rărunchii. S-a repezit disperat către maimuță și a început să-i arunce mamei lui vorbe urâte, învățate la grădiniță. Profesoara de sport s-a lăsat să alunece pe vine, sprijinindu-se de ușă, și a rămas acolo tăcută, cu o privire tâmpă.

Cu copilul în spinare, care plângea amarnic, mai să leșine, profesoara de sport s-a dus acasă la unchiul ei. Acesta, când a văzut în ce hal arătau amândoi, s-a speriat îngrozitor și a coborât scările în mare grabă, ca s-o cheme pe nevasta lui care făcea afară propagandă pentru deratizare. Cei doi au insistat cu întrebările, dar profesoara de sport plângea pe înfundate, fără să scoată o vorbă. Unchiul fusese mare cadru de conducere la o fabrică importantă de confecții și avea o fire aprigă, așa că n-a răbdat prea mult, ci a lovit cu palma în masă și a spus:

— Nu mai boci atâta! Spune odată ce problemă ai! Nu rezolvăm nimic dacă tu o ții așa cu plânsul!

Atunci profesoara de sport și-a șters lacrimile și nasul și le-a relatat celor doi povestea transformării lui Wang San în maimuță și felul tragic în care acționase ea după aceea.

Cu mâinile tremurânde, unchiul și-a aprins o țigară, a tras două fumuri și a spus:

— Nu cumva bați câmpii?

— Dacă nu crezi, n-ai decât să te duci să vezi! i-a răspuns ea. I-am tras una de a leșinat și acum zace întinsă în cameră.

— Asta chiar e o minunăție cum n-am mai auzit în viața mea, a comentat mătușa.

Wang Xiaosan își bocea maimuța de mama focului.

— Nu mai plânge! l-a îndemnat mama lui. Maimuța aia este taică-tu, de fapt. Ne-a făcut destul rău.

Unchiul s-a gândit vreme îndelungată, după care a spus:

— Xiaomei, dacă treaba stă așa cum ai povestit tu, probabil că nu mai e cale de întors. Eu zic că cel mai bine ar fi să te duci la poliție să faci un denunț.

— De unde ți-a mai venit și prostia asta în cap? Păi, dacă Xiaomei face un denunț, n-o să fie acuzată că a comis o crimă cu premeditare asupra soțului ei? N-o să creadă nimeni că maimuța aia este Wang San.

— Atunci să se ducă și să anunțe conducerea facultății lui Wang San, a spus unchiul.

— Și ce diferență este între asta și denunțul la poliție?

— Atunci spune tu ce să facă! a zis unchiul, aflat în impas.

— Eu mă tot gândesc că, dacă el a putut să se transforme în maimuță, cu siguranță poate și să se transforme înapoi în om, a zis mătușa. Important este să găsim pe cineva de care se temea el, care să-l bage în sperieți.

— De cine se temea? a întrebat unchiul.

— Mi-aduc aminte că atunci când era mic se temea de tatăl lui, a răspuns tot mătușa. Țin minte că odată fratele meu mai mare a strigat la el și l-a speriat așa de rău că a făcut pipi în pantaloni.

— Fratele tău face în curând optzeci de ani, nu mai e în stare de nimic, cu atât mai puțin să-l sperie, a spus bărbatul.

— Păi, un cal mort poate fi oricând înviat, a zis soția lui.

— Să mergem atunci să-l aducem pe fratele tău! a propus el.

— O să ne ia foarte mult, i-a răspuns nevastă-sa. Uite ce zic eu, să rămână Xiaosan aici, că am eu grijă de el, iar tu și Xiaomei duceți-l pe Wang San acasă la părinți. Să-i tragă fratele meu vreo două scatoalce de să-l bage în sperieți și poate o să se transforme la loc în om. Fratele meu e în zodia tigrului, iar tigrul, după cum bine se știe, este regele animalelor, așa că n-o să fie mare lucru să sperie o maimuță prăpădită.

— Da, numai că nu te lasă cu animale în tren, a obiectat unchiul.

— Dar fabrica voastră nu are legături cu localitatea Yancheng? În fiecare zi e câte o mașină de marfă care merge acolo, îi dai șoferului un cartuș de țigări și rezolvi problema, a venit soția lui cu ideea salvatoare.

— Bine, o să facem cum zici tu, dar dacă nu-și revine? a zis unchiul.

— Uită-te la tine, te porți ca un moșneag! a sărit nevasta ca arsă. Dacă nu-și revine, atunci o să găsim o soluție pentru situația respectivă. Mereu tragi de timp și lucrurile își urmează cursul. Așa și Xiaomei, numai a dat din gură și n-a rezolvat nimic.

— Bine, o să facem ca tine! a zis unchiul.

Unchiul, mătușa, Wang Xiaomei și Wang Xiaosan au pornit cu toții spre apartament, să-l vadă pe Wang San cel preschimbat în maimuță. Bărbatul tot bombănea pe drum:

— Ce... ce... ce... ce înseamnă toată povestea asta?

Când cei patru au ajuns la capătul străzii întortocheate, au găsit zarvă mare în fața blocului de garsoniere. Când au dat colțul, au văzut o grămadă de oameni adunați la poalele plopului alb de lângă panoul publicitar. Razele soarelui erau foarte puternice, însă oamenii aceia, cu mâinile streașină la ochi, priveau undeva în sus. Profesoara de sport a avut o

senzație acută că toată tevatura aceea avea o legătură nemijlocită cu maimuța lor.

— Am dat de belea! Totul a ieșit la iveală, le-a spus ea însoțitorilor săi.

Wang Xiaosan avea privirea ageră și imediat a văzut ce se întâmpla.

— Maimuța! Maimuța noastră e în copac! a exclamat el fericit.

Cei patru au fugit degrabă la poalele copacului și au privit și ei în sus, doar ca să vadă maimuța cocoțată pe o cracă, strâmbându-se către spectatorii adunați jos.

Aceștia comentau care mai de care, spunând că sigur este o maimuță scăpată de la grădina zoologică. Profesoara de sport l-a zărit printre ei și pe îngrijitorul de hipopotami. Privirea lui nu era ațintită asupra maimuței, ci asupra ferestrei deschise de la etaj. În clipa aceea, profesoara a știut că el devenise un inamic de temut.

Câteva obrăznicături de copii și-au scos praștiile din buzunar și au început să țintească maimuța cu bulgări de pământ. Când un bulgăre a nimerit-o în braț, maimuța a tras un țipăt ascuțit și a făcut un salt pe altă cracă. Agilitatea cu care se mișca o umplea de deznădejde pe profesoara de sport. Era puțin probabil ca o asemenea maimuță să se mai poată preschimba vreodată în om.

Wang Xiaosan s-a smuls din mâna mătușii lui și, ca un animăluț înfuriat, s-a repezit la copiii care trăgeau cu praștia, ba mai mult, l-a doborât pe unul dintre ei și l-a mușcat de mână. A mușcat cu atâta furie, încât copilului i-a dat sângele, ceea ce l-a făcut să izbucnească în hohote de plâns. Și Wang Xiaosan plângea și striga:

— N-aveți voie s-o loviți! E maimuța noastră! E tatăl meu transformat în maimuță!

Cei adunați acolo au pufnit în râs, după care s-au pornit să comenteze în fel și chip.

Profesoara de sport era împietrită, cu totul pierdută.

Un polițist care patrula prin zonă s-a apropiat și a cercetat și el locul cu privirea, să vadă ce anume îi adunase pe oameni laolaltă.

Profesoara de sport l-a văzut pe polițist cum își îndreaptă mâna tremurândă către centură, unde avea pistolul, și în clipa aceea un gând criminal i-a fulgerat prin minte: spera ca polițistul să împuște maimuța. Era de-ajuns să deschidă focul, că toate necazurile ei își găseau rezolvarea. Sărmanul polițist însă avea dreptul de a împușca infractori, dar nu și pe acela de a ucide maimuțe. Mâna lui tremurândă s-a îndreptat către buzunar, de unde a scos o batistă murdară cu care și-a șters sudoarea de pe gât.

— Hai, împrăștiați-vă! Împrăștiați-vă! a strigat el. Am să anunț eu grădina zoologică, să vină cineva să rezolve problema.

Cum cei din mulțime nu-l băgau în seamă, polițistul a continuat să turuie; abia așa s-a mai găsit câte unul care s-a lăsat convins și s-a îndepărtat alene.

Mătușa nu ducea lipsă de idei. Prin urmare, i-a chemat pe bărbatul ei, pe Wang Xiaomei și Wang Xiaosan și le-a propus să urce în casă.

Wang Xiaomei a descuiat ușa.

Nu mai era nici o îndoială că maimuța din copac era cea în care se transformase Wang San, fiindcă fereastra era deschisă, iar în încăpere nici urmă de animal. Era limpede că se urcase pe pervaz, iar de acolo sărise în copac. Wang Xiaomei știa bine că maimuța fugise din pricină că o lovise cu tancul de jucărie.

Unchiul și nevasta lui cercetau camera cu privirea mai ceva ca niște polițiști versați, în timp ce Wang Xiaomei le dădea explicații. Confruntați cu rahatul și urina de maimuță, care erau peste tot, precum și cu părul de maimuță de pe țeava de căldură, cei doi luaseră niște figuri foarte serioase.

— S-o aducem înapoi! a propus mătușa.

— Cum s-o aducem înapoi? a întrebat bărbatul.

— Cu fructe, a venit răspunsul.

— Aveți fructe în casă? s-a interesat el.

Wang Xiaomei a scos din frigider două mandarine cu coaja uscată.

— Xiaosan, cheam-o! a zis mătușa.

Băiețelul s-a urcat pe un scăunel, în fața ferestrei, și cu mandarinele ridicate, a strigat spre maimuță:

— Maimuțico, vino! Vino să mănânci mandarine!

Maimuța stătea în vârful copacului pe o creangă subțire cât degetul, care se legăna la fiecare adiere de vânt, în timp ce maimuța uriașă de pe panoul publicitar strălucea în bătaia razelor de soare.

— Xiaosan, cheamă-l pe tata! l-a îndemnat mătușa.

— Tăticule, vino în casă, vino să mănânci mandarine! a spus copilul, ridicând fructele și mai sus.

Maimuța a întors capul spre el. Blana transpirată îi lucea tare.

Mătușa a tras-o pe Wang Xiaomei lângă perete, ca să n-o vadă maimuța cât tot striga copilul.

— Tăticule, vino înapoi!

Maimuța a coborât încetișor pe o creangă aflată în dreptul ferestrei, după care a făcut un salt prin aer și s-a strecurat în încăpere, ca un fulger verzui, lucios.

Mătușa s-a repezit și a închis geamul bine. Imediat, zarva de afară a devenit foarte slabă, abia dacă se mai auzea.

Wang Xiaosan i-a dat maimuței mandarinele, iar aceasta, după ce le-a înșfăcat, a sărit pe țeava de căldură și a început să le roadă. Zeama din mandarine picura pe podea.

Deodată, s-a auzit un ciocănit la ușă. Wang Xiaomei se făcuse mică de tot. Mătușa s-a dus să deschidă și în fața ei s-au ivit niște bătrâne cu banderolă roșie pe braț.

— N-aveți voie să creșteți animale în această clădire.

— Oh, dar dumneata nu ești tanti Hu? a iscodit-o mătușa.

Pe înserat, cei patru au părăsit clădirea cu maimuța legată cu o sfoară de brâu. Toată tărășenia se rezolvase datorită mătușii.

S-au dus la fabrica de confecții, unde au găsit o mașină care mergea la Yancheng, în provincia Jiangsu. Șoferul era un

tinerel cu barba deasă, care a fost de acord ca Wang Xiaomei să se urce cu maimuța.

Wang San plângea de ți se rupea inima.

Seara, pe la ora nouă și ceva, camionul a plecat din oraș, croindu-și drum prin câmpul nesfârșit. Calea era netedă, largă și, deși se lăsase noaptea, erau încă multe mașini care se vânzoleau în toate părțile. Luminile farurilor se răsfângeau asupra arborilor înalți de pe marginea drumului, dându-le o strălucire aparte. Huruitul motoarelor părea deosebit de strident în noaptea adâncă, în timp ce mașinile goneau neîncetat, aruncând flash-uri ascuțite, într-o curgere înspăimântătoare. Wang Xiaomei stătea în cabina șoferului, cu maimuța adormită în brațe. Respirația acesteia o amețea, căci femeia nu găsise altă cale de-a o liniști pentru drum decât să-i dea o porție bună de rachiu. Firește că și aceasta fusese tot ideea mătușii.

Mașina spinteca întunericul. Wang Xiaomei își simțea sufletul cam pustiit.

Pe la miezul nopții, a băgat de seamă că vehiculele se împuținaseră considerabil pe drum, iar în cele din urmă părea că rămăsese numai unul – al lor.

Șoferul a oprit mașina, a sărit din cabină și s-a ușurat cu zgomot chiar în apropiere. Wang Xiaomei avea senzația că ceva nu-i a bună.

După cum se aștepta, au apărut și problemele. Șoferul s-a urcat în mașină, dar în loc să pornească, a oprit motorul și și-a aprins o țigară. Wang Xiaomei îi vedea ochii luminați de strălucirea albastră a țigării. Aștepta.

— Știi regulile când mergi cu mașina, nu-i așa? a spus șoferul.

— Știu, a răspuns femeia.

— Ce știi? a continuat el cu întrebările.

— Nu cumva că pasagerul trebuie să-și dea jos pantalonii? a spus ea.

— Ești foarte directă! a comentat șoferul.

— O femeie care are sifilis se mai teme oare să-și dea jos pantalonii?

— Adică vrei să zici că ai sifilis?

— O femeie care ține în brațe o maimuță s-ar putea să aibă boli mai grozave decât sifilisul, a spus Wang Xiaomei.

— Și, mă rog, de ce ții maimuța în brațe? a întrebat el.

— Maimuța asta e soțul meu, a răspuns ea.

Șoferul a izbucnit în râs.

— Dacă ești cu bărbatul tău lângă tine, atunci trebuie să fiu foarte cuminte, a comentat el.

— Nu-ți face probleme, că e beat! a zis ea.

— Nu te duci să-ți faci nevoile? Mergem de multă vreme și n-am oprit deloc până acum! a spus șoferul.

Wang Xiaomei a pus maimuța pe scaun și a coborât din mașină.

În același stil necioplit, și femeia s-a ușurat tot lângă mașină. Profitând de momentul favorabil, șoferul i-a dat un brânci maimuței și a aruncat-o jos din mașină, după care a închis portiera.

Văzând farurile mașinilor în depărtare, Wang Xiaomei nu s-a înfuriat prea tare. Și-a rezolvat nevoile în liniște, după care a luat-o în brațe pe maimuța copleșită încă de beție și a pornit spre marea de lumini ce se zărea undeva în față.

A doua zi, dis-de-dimineață, profesoara de sport a apărut într-un orășel din sudul provinciei Shandong, trăgând maimuța după ea. Îi era cam foame, așa că a căutat în drum o cârciumă și tot umblând așa, până la urmă a ajuns în piața din fața gării. Maimuța o urma îndeaproape, când ridicată pe labele din spate, când mergând în patru labe. De câteva ori chiar a încercat să sară în spinarea lui Wang Xiaomei, dar fără succes. Nu pentru că nu ar fi fost destul de sprintenă, ci pentru că trupul femeii era ca un zid de care se izbea fără nici o șansă. Deși încă nu se crăpase de ziuă, era forfotă mare în piața de la gară. Pe margine erau multe tarabe în aer liber, la unele se vindeau gogoși și lapte de soia, la altele clătite cu carne. Wang Xiaomei a cumpărat o jumătate de *jin* de gogoși și două boluri cu lapte de soia. Un bol i l-a dat maimuței, dar aceasta a refuzat să bea. Atunci i-a dat o gogoașă, pe care a primit-o, doar că a mușcat la întâm-

plare din ea de câteva ori, după care a aruncat-o cât colo. Preocupată de sănătatea maimuței, femeia a cumpărat niște dovleac de munte pe care i l-a dat numaidecât, doar că a descoperit că îi ploua în gură de poftă, văzând-o pe maimuță cum se înfruptă.

Vânzătoarea de la tarabă era o tânără care i-a pus femeii multe întrebări despre maimuță. Unele dintre ele se refereau la sexul și împerecherea maimuței, ceea ce a cam enervat-o pe Wang Xiaomei, care s-a făcut că nu aude.

Apoi și-a luat maimuța și au plecat, învârtindu-se prin piață fără vreun țel anume. O mulțime de curioși a început să se țină după ea. Orășelul ăsta era departe de pădure și de oraș și de aceea o maimuță vie era o raritate, atrăgând mulți privitori. Cineva a și spus:

—Surioară, pune-o pe maimuță să ne arate câteva giumbușlucuri!

Wang Xiaomei nu a luat în seamă.

Femeia cu maimuța a fost o bună bucată de vreme un punct de mare atracție în piața din fața gării, însă până la urmă atmosfera s-a calmat treptat, pentru ca într-un final lucrurile să ia întorsătura ce urmează.

Tot în ziua aceea a apărut în piața din fața gării un bărbat care ducea pe umăr o maimuță, iar în mâna avea un gong de bronz. Era unul dintre cei pricepuți la jocuri cu maimuța. El bătea din gong și cânta:

De cum bate gongul, poc-poc-poc,
Îmi chem maimuțica și o pun la joc.
Arată-i fiecăruia ce ești în stare,
Ca să vină să te privească cu încântare.
Arată-ne cum urci tu muntele spre lună
Și mai arată-ne cum zboară phoenixul spre soare
Și cum călugărul crenguțele de plop le smulge
Și cum Wu Song zdrobește tigrul pe înserate.
Fiecare giumbușluc arată-ne câte o dată!
Ia coșul și adună-n el grasa răsplată!

Maimuțica ținea de toartă coșul împletit: avea o pălăriuță roșie pe cap și era îmbrăcată cu o hăinuță albastră. Își trăgea după ea coada, ceea ce o făcea și mai drăgălașă și amuzantă. Așa a plecat să-și adune răsplata. Cei care îi urmăriseră reprezentația îi aruncau în coșuleț monede de doi *fen* sau de cinci *fen*. Unii, mai generoși, îi aruncau câte o bancnotă de un *mao* sau chiar de doi *mao*. Maimuțica a ajuns cu coșulețul și în fața lui Wang Xiaomei, care, la momentul acela, era îmbrăcată ca o cerșetoare și nu mai avea nici un ban la ea. Femeia rămăsese cu privirea ațintită asupra maimuței, apoi a ridicat capul și s-a uitat la stăpânul ei. Și bărbatul o privea cu stăruință. Femeia a simțit că parcă îl cunoștea pe bărbatul acesta, însă nu-și amintea de unde și de când. De îndată, maimuța care până atunci stătuse pitită în spatele ei s-a repezit în fața maimuței-acrobat. Cele două maimuțe nu s-au sfâșiat, ci dimpotrivă, asemenea stăpânilor, s-au privit ochi în ochi. Fețele lor erau atât de expresive de parcă se aflau într-un tablou. Apoi maimuța lui Wang Xiaomei a întins brațul și a mângâiat cealaltă maimuță pe cap, iar răspunsul acesteia a fost identic. Gesturile lor semănau cu cele ale copiilor care se împrietenesc la grădiniță, însă nu era vorba de prietenii de grădiniță aici: totul părea atât de amuzant, atât de distractiv, încât toți cei din jur priveau fascinați, fiecare uitând pentru moment de propriile necazuri.

Geniul

La vremea copilăriei mele, Jiang Dazhi era considerat de bătrânii satului și profesorii de la școală cel mai deștept copil. Avea o scăfârlie rotundă, ochii negri, strălucitori și de cum îl vedeai, îți dădeai seama că e un geniu. La vremea aceea, profesorii îl lăudau, colegele îl plăceau, iar noi – colegii lui – îl consideram tot timpul penibil și nutream o ură neobișnuită față de el. Acum știm prea bine că sentimentul acela nesănătos nu era altceva decât pură invidie. Profesorii ne ocărau adeseori, spunându-ne că suntem tari de cap, că avem căpățâni de lemn și că nici dacă le-ar fi despicat cu toporul n-ar fi putut să bage nimic în ele. Ceea ce ar fi trebuit noi să facem era să învățăm de la Jiang Dazhi. Odată, un coleg de-al nostru, poreclit Porc Bălțat, l-a contrazis pe unul dintre profesori: „Capul lui Jiang Dazhi nu-i ca al nostru. Cum să învățăm de la el? Oare ar trebui să le cerem părinților noștri să ne mai zămislească încă o dată?"

Vorbele lui Porc Bălțat l-au amuzat teribil pe profesorul nostru, poreclit Lupul, care, văzând cum capul lui Jiang Dazhi iese în evidență în marea de căpățâni, a oftat și a spus: „Chiar că nu puteți învăța și nici să vă mai nașteți încă o dată nu se poate. Cărămida ieșită din cuptor are deja o formă proprie". Când am ajuns acasă, le-am spus părinților vorbele Lupului, iar ei n-au găsit nimic altceva de făcut decât să ofteze adânc.

De atunci înainte, Lupul a început să-i acorde cea mai mare atenție lui Jiang Dazhi, pe noi, ăștialalți, mai tâmpiței, lăsându-ne în voia sorții. Jiang Dazhi nu l-a dezamăgit pe Lup: mai

întâi, a luat premiul întâi la concursul local de eseuri pentru elevii de școală primară, iar apoi a mai scris și un eseu SF, intitulat *Pământul este un pepene mare*, care a fost publicat în „Revista științifico-tehnică a elevului". Acest lucru a făcut multă vâlvă, devenind subiectul principal de discuție în sat, vreme de vreo două săptămâni. Jiang Siting, tatăl lui Jiang Dazhi, era și el nemaipomenit de mândru, iar când se întâlnea cu cineva, după două-trei cuvinte, aducea vorba de fiul lui. Apoi, când îl întâlneau, oamenii pur și simplu îi spuneau drept în față: „Lao Jiang, cum l-ai făcut pe băiatul ăsta al tău? Dezvăluie-ne și nouă secretul, să facem și noi un geniu!" Lao Jiang nu sesiza ironia și se pornea cu multă seriozitate să le spună: „De unde să am eu vreun secret? A fost sămânța de la tată și sângele de la mamă, la fel ca și la voi, și tot la fel ne-am tăvălit și noi de la un capăt la altul al patului. Dacă mă întrebați pe mine ce a fost mai aparte, atunci v-aș spune cum copilul ăsta numai ce s-a născut, că a și deschis ochii mari". Și mai adăuga: „Dacă ar fi mâncat mai bine, atunci Jiang Dazhi ar fi fost și mai deștept". Când auzeau ceilalți, imediat îi dădeau replica: „Lao Jiang, nu-l lăsa pe băiatul tău să se facă și mai deștept, fiindcă atunci noi nu o să mai avem încotro și va trebui să ne sugrumăm copiii".

După ce m-am lămurit că deșteptăciunea lui Jiang Dazhi avea legătură cu capul lui mare, am început să coc în mintea mea un plan, iar Porc Bălțat a devenit curând strategul principal. Scopul nostru era să-i facem zob căpățâna lui Jiang Dazhi, dar nu puteam să-i îngăduim Lupului să ne descopere. Cineva a venit cu ideea să-l ademenim într-o seară și să-l lovim pe la spate cu un ciomag; alții au propus ca după ore să ne ascundem pe o străduță și să-l pocnim cu o cărămidă în cap. Toate aceste metode au fost respinse de Porc Bălțat, care a spus că, dacă procedam așa, avea să fie cât se poate de rău pentru noi. Atunci, a venit el cu o idee: să tragem de Jiang Dazhi să vină la baschet și să-l pocnim cu mingea în ceafă. În primul rând că în felul acesta nu curgea sânge, deci Lupul nu putea să descopere „arma" atacului; în al doilea rând, incidentul putea fi

explicat că o pasă dată greșit, care nu nimerise unde trebuia. Această metodă s-a bucurat de aprobarea noastră unanimă. Noi i-am spus: „Porc Bălțat, tu ești adevăratul geniu! Ce mare geniu poate fi considerat Jiang Dazhi numai pentru că știe să scrie câteva compuneri prăpădite?"

Într-o zi, la ora de sport, Lupul ne-a dat, ca de obicei, o minge de baschet și ne-a trimis pe teren să jucăm. Terenul era plin de gropi și peste tot dădeai de cărămizi sparte. La o margine era un copac în care fusese agățat un cerc metalic pe post de coș. Fetele săreau coarda, se jucau cu mingiuța cu pene[1], iar băieții se îngrămădeau la baschet, care mai de care țipând și alergând. Porc Bălțat ne-a făcut cu ochiul și noi am știut foarte bine ce vrea să zică, așa că ne-am bulucit cu toții și l-am împins în înghesuială și pe Jiang Dazhi. Mai întâi l-am amețit bine, după care nu se știe cine, cu mult sânge rece, a luat de jos vreo doi bulgări de pământ și a strigat: „A venit cutremurul!" Țărâna care a zburat prin aer le-a intrat multora în ochi, însă cel mai mult i-a afectat vederea lui Jiang Dazhi. Am văzut cum mingea ajunge în mâinile lui Porc Bălțat, care a ridicat-o deasupra capului, a făcut un salt, după care i-a trosnit lui Jiang Dazhi una după ceafă. Poc! Mingea de baschet a ricoșat și Jiang Dazhi s-a răsucit de-a binelea. Noi am strigat cu toții și am pornit în urmărirea mingii, în timp ce Jiang Dazhi a rămas singur pe loc, plângând.

După acest incident, toată lumea se temea că Jiang Dazhi se va duce cu pâra la Lup. Porc Bălțat făcuse împreună cu noi, cei câțiva curajoși, o alianță a atacatorilor. Așteptam pedeapsa Lupului și în fiecare zi, la ore, stăteam cu inima strânsă cât un purice, însă nu s-a întâmplat nimic. Noi am continuat să fim la fel de proști, iar Jiang Dazhi a continuat să fie la fel de deștept.

După câțiva ani, am absolvit școala și firește că am rămas acasă, la munca pământului. Doar Jiang Dazhi a luat examenul

1. Este vorba despre o mingiuță de cauciuc, în care sunt înfipte câteva pene. Jocul presupune să lovești mingiuța în sus, cu piciorul, cât mai mult, fără să atingă pământul.

și a plecat la oraș să studieze la liceu. Noi am ținut o anumită distanță față de el, însă sentimentul acela straniu de ură a pierit treptat. Atunci când mergeam dis-de-dimineață la râu să aducem apă curată, deseori ne întâlneam cu el, cu ghiozdanul în spate, îndreptându-se grăbit spre școală. Noi îl salutam cu respect, iar el ne răspundea tot politicos. Îmi aduc aminte că în perioada aceea el era foarte palid, îngândurat și călca întotdeauna cu pas ușor, de parcă nici nu atingea pământul.

Au mai trecut câțiva ani și am auzit că a intrat la facultate, ba chiar la una de renume. La aflarea acestei vești, n-am fost câtuși de puțin mirați, fiindcă ni se părea că așa se și cuvenea. Jiang Dazhi avea un cap atât de mare și de rotund, că, dacă el nu ar fi mers la facultate, atunci cine pe lumea asta să se fi dus?

Parcă era într-o vară ploioasă și mohorâtă când eu, Porc Bălțat și alți câțiva stăteam la baraj, de pază. Apele crescuseră mult și inundaseră podul, dar nu exista pericolul ca barajul să se rupă, așa că noi ne omoram vremea cu șahul și cu alte jocuri. Tatăl lui Jiang Dazhi ne-a găsit și ne-a spus că băiatul lui s-a întors acasă, în vacanță, însă a rămas pe celălalt mal al râului din pricina apelor. Tocmai sunaseră de la Direcția Regională și ne ceruseră să ne ducem cu bărcile să-l luăm. Noi am încuviințat bucuroși.

După ce am trecut râul, l-am găsit pe mal, îmbrăcat doar cu o pereche de pantaloni. Tremura de mama focului și era plin de noroi. Era atât de slab, încât capul îi părea și mai mare. Fără să vrem, ne-am amintit de povestea de pe terenul de sport și în adâncul sufletului ne-am simțit rușinați.

— Frățioare, a spus Porc Bălțat, atunci te-am lovit cu mingea, dar de fapt noi voiam să îți nimicim deșteptăciunea.

El a spus râzând:

— Chiar voiam să-ți mulțumesc pentru mingea aia, fiindcă ea m-a transformat într-un geniu.

— Adică ce vrei să spui? a întrebat Porc Bălțat.

— Așteptați și o să vedeți, a răspuns el.

— Frățioare, ce înveți tu la facultate? am întrebat eu.

— La facultate nu învăț nimic și de aceea mă pregătesc să mă retrag, ne-a anunțat el.

— Nu se poate așa ceva, am protestat eu. Frățioare, tu ești primul student din satul nostru, de atâtea și atâtea generații. Toată lumea așteaptă să ajungi om mare, fiindcă după aceea și noi ăștialalți, foștii tăi colegi, o să avem parte de o fărâmă din faima ta.

El a scuturat din cap. În mod evident, era abătut.

Când am aflat pe urmă că Jiang Dazhi voia să se întoarcă acasă definitiv, am fost cu toții extrem de uluiți. Câți n-ar fi vrut să meargă la facultate și nu puteau! După ce ne-a trecut surprinderea, am simțit mare părere de rău pentru că noi, niște proști, aveam soarta pecetluită – toată viața să muncim pământul și să împrăștiem bălegar. Pe când un deștept ca tine, Jiang Dazhi, cu căpățâna ta mare, să te irosești stând toată ziua pe câmp? Eu am convins câțiva dintre colegii cu care odinioară complotasem să-i facem rău lui Jiang Dazhi să mergem la el și să-l facem să se răzgândească. Toți credeam că cei care au citit mult au uneori și momente de prosteală. De unde să știe el cât de rea e munca la câmp? Dacă iadul are într-adevăr optsprezece trepte, atunci munca la câmp se află pe ultima dintre ele! Pe drept cuvânt, câinele unei familii de bogătani ducea o viață mai bună decât noi.

Când am deschis poarta de fier a casei lui, un cățeluș gălbui, cu urechile ciulite, ne-a întâmpinat dând din coadă. Jiang Dazhi avea o casă luminoasă, cu patru camere, iar curtea era plină de floarea-soarelui, cu pălării mari cât roata carului. Tocmai ne pregăteam să-l strigăm când tatăl lui a ieșit din casă și ne-a întrebat cu voce joasă:

— Ce vă aduce pe-aici?

Atunci Porc Bălțat a spus:

—Am auzit că Dazhi vrea să se retragă de la facultate și ne-am gândit să-l facem să se răzgândească, fiindcă sigur săvârșește o mare prostie.

Tatăl lui a scuturat din cap și a spus:

— Eu și maică-sa ne-am tot bătut gura degeaba! Copilul ăsta de mic a fost foarte hotărât și când îi intră lui ceva în cap, e mai aprig decât zece bivoli bătrâni la un loc.

— Noi nu ne bucurăm deloc să vedem că dă cu piciorul la tot ce a clădit până acum, am spus eu, așa că vrem să vorbim cu el și să-l convingem să meargă mai departe.

— Flăcăi, a spus tatăl lui Dazhi, nu vă mai frământați degeaba! Lăsați-l să se chinuie!

— Nu se poate așa ceva, a zis Porc Bălțat. Noi nu putem să asistăm pasivi la distrugerea viitorului lui. De cinci generații n-a mai fost un asemenea deștept la noi în sat.

Pe când făceam noi zarva asta, Jiang Dazhi a ieșit din casă. Mergea îndoit de mijloc, era galben la față ca turta de ceară și întreaga lui înfățișare era de om bolnav. Și-a dat jos ochelarii, i-a șters pe bluză, și i-a pus la loc pe șaua nasului, după care ni s-a adresat:

— Dragi colegi, eu am auzit tot ce ați spus.

Cum ne pregăteam să mai adăugăm câte o vorbă, el a ridicat mâna și, oprindu-ne, a spus:

— Băieți, voi ați auzit de cutremurul de la Tangshan?

— Cum să nu? a zis Porc Bălțat. Atunci când a fost cutremurul de la Tangshan, la noi au scârțâit toate bârnele casei.

— Știți câți oameni au murit la cutremurul acela? a continuat el cu întrebările.

— Nu știm.

— Atunci au murit două sute patruzeci de mii de oameni. Și ăsta a fost socotit un cutremur cu puține victime, fiindcă la cutremurul cel mare din Shaanxi, din 1556, au murit opt sute treizeci de mii de oameni. Alte cutremure mari au fost cele din Japonia și din Santiago de Chile, fiecare cu peste o sută de mii de victime.

— Noi am venit să te convingem să continui facultatea. Ce ne tot vorbești de cutremure?

— Băieți, a zis el, voi nu știți că satul ăsta al nostru se află într-o zonă seismică activă și oricând ar putea să izbucnească un cutremur.

— Atunci, cu atât mai mult, ar fi trebuit să nu te întorci acasă, a spus Porc Bălțat. Dacă o fi să vină un cutremur, dacă moare unul ca mine, o să fie cu o gură mai puțin de hrănit pentru stat. Dar dacă moare unul ca tine, atunci e de rău, fiindcă tu ești de folos statului și n-ai voie să mori.

— Fraților, a răspuns el, dar dacă toți din sat mor și eu ajung președintele statului, ce sens mai are? Eu m-am retras de la facultate tocmai pentru a face studii și previziuni despre cutremur.

— Păi, statul nu se ocupă de asemenea treburi? m-am interesat eu.

El a scuturat din cap și a spus:

— Am fost și am văzut sistemele lor, care nu sunt deloc bune. Desigur, și mai înapoiată este mentalitatea lor. Premisele teoriei lor privind cutremurul sunt complet greșite și, de aceea, cu cât mijloacele lor de cercetare sunt mai avansate, cu atât sunt mai departe de adevăr. Exact ca în proverbul acela: „Osia căruței este îndreptată spre Sud, dar drumul merge către Nord".

Noi îl priveam nedumeriți.

— Eu mi-am dat seama de tot, a spus el cu multă părere de rău. Voi nu vă încredeți în vorbele mele, dar nici nu le deslușiți tâlcul. Apoi, a continuat, arătând cu degetul spre propriul cap: Dacă nu mă credeți pe mine, lui ar trebui să-i dați crezare!

Bluza îi era murdară toată de tuș roșu și albastru, iar din cap părea să-i iasă un abur albicios. Păi, dacă nici ăsta nu era harul lui, atunci ce anume era? În suflet deja ne încolțise teama, așa că am bâiguit cu toții:

— Frățioare, noi te credem. Tu du-te și cercetează, și dacă ai vreo treabă de făcut, să ne spui!

Și acestea fiind zise, am părăsit curtea.

În solul nisipos de pe malul râului erau plantați, cât vedeai cu ochii, pepeni verzi ca jadul. Aceasta e o expresie din opera lui Lu Xun[1], pe care o citisem în manualul de literatură când

1. Lu Xun (1881–1936) este considerat unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului XX.

eram la școală. Aproape fiecare familie din sat avea aici un petic de pământ pe care-l cultiva. Solul de aici de la noi era cel mai potrivit pentru cultivat pepeni. Toți aveau coaja subțire, erau zemoși și plesneau ușor, de copți ce erau. Pe parcela fiecărei familii se afla câte o colibă, încât, dacă priveai de departe, ai fi zis că sunt niște cetăți fortificate. După ce a renunțat la școală, Jiang Dazhi a stat închis în casă o iarnă întreagă, iar noi n-am îndrăznit să-l deranjăm. Când l-am întâlnit pe tatăl lui și l-am întrebat de el, ne-a spus că scria fără încetare, zi și noapte. Noi l-am întrebat ce scria, ce desena, iar tatăl lui ne-a răspuns că scria niște cuvinte străine încovoiate și răsucite, ba mai făcea și niște desene științifice cu forme ciudate. „Pentru flăcăul ăsta", zicea tatăl lui cu vădită mândrie, „nu există lucru pe care să nu-l poată face. Nu se știe dacă nu cumva, într-o bună zi, o să facă vreo mare descoperire."

De cum a venit primăvara, noi am tot stat pe câmpul cu pepeni și am văzut cu ochii noștri cum se ridică vrejul pe araci, cum înflorește, cum prinde rod. Cam pe când se făcuseră pepenii cât pumnul, și-a făcut apariția și Jiang Dazhi pe parcela tatălui său. Nu-l mai văzusem de vreo jumătate de an. Era tot palid, cu ochii și mai mari, slăbuț, iar corpul lui părea incapabil să mai susțină greutatea căpățânii. Noi am crezut la început că venise să admire peisajul și în nici un caz nu ne-am gândit că venise să facă cercetări.

Avea o lupă în mână și s-a așezat în genunchi pe pământ, ca să studieze cu atenție vrejul, pepenele. O sucea în fel și chip și privea cu mare băgare de seamă. A stat acolo o dimineață întreagă. Apa râului strălucea, la fel și capul lui. Noi ne întrebam dacă nu cumva el cerceta mai degrabă pepenii decât cutremurele. Schimbarea subiectului cercetării nu putea decât să ne bucure, pentru că, dacă reușea să descopere vreun soi nou de pepene, vreo metodă nouă de cultivare, totul ar fi fost în favoarea noastră. Nu îndrăzneam să-l întrebăm direct, ci îl tot iscodeam pe tatăl lui, care ne răspundea că nici el nu s-a dumirit ce face fiu-su. La vremea aceea, bătrânul era încă fericit. Vremea era ușor uscată, tocmai bună pentru ca pepenii să

crească repede. Pe parcela lui creștea și fiul care urma să facă vâlvă în întreaga lume. Cum ar fi putut să nu fie fericit?

Mama lui Jiang Dazhi îi aducea uneori merinde la câmp. Când îi vedea sudoarea lucind pe cap și hainele prăfuite, nu se putea abține să nu spună:

— Băiete, odihnește-te și tu un pic! Lasă-ți și căpățâna ta mare cât un bostan să se odihnească!

Strădania lui asiduă impresionase pe toată lumea și datorită lui am ajuns și noi să ne dăm seama că un om de știință se chinuia mai abitir decât un agricultor care, e-adevărat, trudea mult și nădușea din greu, dar după ce își isprăvea munca se spăla în râu, iar apoi se întindea în colibă și trăgea un pui de somn, având parte de o nespusă fericire omenească. În timp ce noi dormeam la răcoare și umbră în colibă, omul de știință stătea tot îngenuncheat pe parcela cu pepeni și se chinuia cu tot felul de gânduri. Timpul trecea și pepenii deveneau din zi în zi mai mari, doar că pe el îl vedeam tot din zi în zi cum se topește pe picioare. Trupul lui părea să devină în curând un vrej de pepene, însă capul nu dădea semne că s-ar micșora, ci, dimpotrivă, parcă se făcea cât un pepene. Noi îi spuneam tatălui său: „Unchiule, spune-i lui Dazhi să se mai odihnească un pic, că parcă a făcut rădăcini în genunchi! Dacă o s-o țină tot așa, băiatul dumitale o să se transforme în pepene!"

Guguștiucii zburau în toate părțile. Copacii au înflorit, florile s-au scuturat. Grâul a dat în pârg. Pepenii crescuseră și se făcuseră mai mari decât căpățâna lui Jiang Dazhi. Într-o zi, pe neașteptate, fulgerul a brăzat cerul, s-au auzit tunetele și a căzut prima ploaie din an, și cu ceva grindină, cam cât boaba de alună. Noi ne-am adăpostit în colibe, însă omul de știință stătea tot în genunchi pe câmp, cu privirea fixă, ca și cum ar fi meditat la cele mai grozave mistere ale lumii. Frunzele pepenilor tremurau în vânt și își arătau reversul albicios și păros. Pepenii mari, rotunzi și lucioși străluceau în lumina fulgerelor. Grindina străpungea pe alocuri frunzele pepenilor, ba chiar lăsa ceva urme și pe coaja lor. Ne cam durea sufletul pentru ei, însă și mai tare ne durea pentru capul omului de știință, care îndura

vântul, ploaia și grindina. Părul ud i se lipise de țeastă, ceea ce făcea căpățâna aceea mare să semene și mai tare cu un pepene. Boabele de gheață, de un alb imaculat, lucioase, o loveau nemilos și apoi cădeau pe jos. Coliba familiei mele era aproape de coliba alor lui, așa că am strigat în gura mare:

— Unchiule Jiang, oare nu-ți mai e de trebuință copilul ăsta?

Tatăl lui a venit în fugă la coliba mea, înfruntând ploaia și vântul. Tremura din tot corpul și mi-a spus cu lacrimi în ochi:

— Ce-i de făcut? Ce-i de făcut?

A mai adăugat că și de-ar fi să pice cuțite din cer, pe Jiang Dazhi tot nu l-ar deranja, fiindcă el ajunsese într-un punct-cheie cu problemele de care se ocupa și astăzi era momentul când totul avea să fie rezolvat pentru totdeauna...

— Dar nici nu poți să stai cu mâinile-n sân și să-l vezi cum își dă duhul în ploaie! am mai spus eu.

Ne-am dus lângă omul de știință din ploaie și parcă auzeam cum capul îi răsună puternic sub loviturile grindinei. Era o fabuloasă mașinărie de gândire, care tocmai se afla în plină acțiune. L-am apucat de umăr, însă era rece ca gheața și țeapăn. „Nu-i bine, unchiule. Băiatul dumitale deja a înghețat aici."

I-am turnat pe gât supă cu ghimbir și l-am frecat pe tot corpul cu alcool încălzit, până când trupul lui vinețiu a început să prindă puțină culoare, iar pupilele încremenite au început încetul cu încetul să se miște.

El a dat să se ridice în picioare, dar nu avea pic de vlagă. Dacă în ochii lui s-ar fi oglindit păsările care zburau în tot înaltul cerului, poate abia atunci s-ar fi înviorat.

— Fraților, cred că am înțeles! a spus el cu buzele tremurânde.

De îndată ce a rostit aceste vorbe, capul i-a căzut în piept. Am întins mâna și l-am atins pe frunte. Cerule! Ardea ca un cărbune încins! Am luat din colibă o scândură lungă și l-am cărat pe omul de știință, traversând râul, și-am gonit într-un suflet până la spitalul orășenesc.

Când s-au cules primii pepeni, a ieșit din spital și omul de știință. Noi ne-am bulucit cu toții în coliba tatălui său, așteptând să ne împărtășească rezultatele cugetărilor sale. Ținând în mâini un pepene mare, el ne-a spus gâfâind:

— Fraților, colegi, știu că problema aceasta este foarte complicată și plină de mister. E greu s-o lămuresc în câteva vorbe, dar am să mă străduiesc s-o simplific pe cât pot, s-o ilustrez mai bine, ca să mă puteți înțelege. În urma cercetării și observațiilor mele, am descoperit că procesul de creștere a pepenelui este întru totul identic cu procesul evoluției Pământului. Pepenele este un glob pământesc în miniatură, altfel spus, acum țin în mâini planeta noastră micșorată de nenumărate ori... De aceea, a cerceta pepenele este tot una cu a cerceta Pământul, iar a despica un pepene este totuna cu a despica Pământul. Eu deja am înțeles care sunt factorii care produc cutremurul și pot să prevăd un cutremur cu multă precizie...

El a pus pepenele pe o placă de lemn și a scos de sub pat un cuțit cu lama strălucitoare. Nici una, nici două, trosc! a despicat pepenele în două jumătăți și, arătându-ne miezul roșu și sâmburii negri, ne-a spus:

— Uitați, asta e coaja, ăsta e miezul, iar asta este lava încinsă. Aceasta este placa ce se mișcă....

Noi îl priveam ca prostiți. El a râs cu îngăduință și a tăiat la întâmplare pepenele acela foarte copt în mai multe bucățele pe care ni le-a dat, spunându-ne:

— Ce ziceți? Oare m-a lovit vreo boală de nervi? Nu v-aș învinovăți dacă ați gândi așa. Haideți, mâncați pepene! Gustați acum, că e proaspăt! Gustați roadele muncii tatălui meu!

Noi am luat câte o bucățică de pepene, dar ni se părea atât de greoaie. Aceasta este o bucățică din planeta noastră. Poate că pe felia aceasta este jumătate din China și aici sunt mari orașe, mari păduri, deșerturi, oceane, munți înzăpeziți...

Cu multă sfială am luat o gură din miezul roșu, care, spunea el, era lava încinsă. Ni se părea că anul acesta pământul are o culoare foarte frumoasă, lava era rece, avea apă din belșug și era dulce, moale. De cum puneai miezul în gură, se și topea...

— Dar de ce nu mă contraziceți? a continuat el. Ar trebui să mă întrebați: Jiang Dazhi, dacă pepenele reprezintă Pământul, atunci mările de pe el unde sunt? Unde e Fluviul Albastru? Dar Fluviul Galben? Dar munții Himalaya? Unde e Beijing și unde e Washington? Pepenele crește pe vrej, dar Pământul? Nu cumva se formează și el pe un vrej? Sistemul solar este o bucată de pepene sau este pepenele întreg? Nu cumva universul este invadat de patru vrejuri care se cațără peste tot? În vârful acestui lăstar s-a legat un Soare? În vârful acelui lăstar s-a legat o Lună? De ce nu mă întrebați?

Noi, cu coji din scoarța terestră în mâini, încremeniserăm de-a binelea. Fiecare avea senzația că îi crapă țeasta de atâtea întrebări fără răspuns. Puzderie de steluțe se rostogoleau și se izbeau în mintea noastră. Ne dureau căpățânile cumplit și parcă stăteau să plesnească, căci creierele noastre se tranformaseră în lavă fierbinte...

El ne privea cu tristețe și a luat o gură de lavă. A scuipat apoi o sămânță neagră, a aruncat o bucată de coajă pe care o rontăise și a spus:

— Știu că voi nu aveți nevoie de explicațiile mele, dar fraților, părinților, oameni buni, eu vă iubesc...

De atunci încolo chiar că n-a mai fost chip pentru noi să ne liniștim, mai ales că seara, din colibe, priveam pepenii. Ridicam privirea spre cerul împânzit de stele, o coboram și vedeam pepeni pretutindeni. Simțeam o spaimă uriașă și nenumărate îndoieli ni se cățărau în minte ca niște colonii de furnici: dacă pepenele este planeta Pământ, atunci frunzele ce sunt? Dar florile pepenelui? Ori semințele? Porumbul ce este? Dar fasolea? Nevăstuica ce mănâncă pepene ce este? Solul nisipos ce este? Ureea ce este?... Și mai presus de toate acestea, omul ce este?

Zbor lin

Odată ce-a adus omagii Cerului și Pământului, Hong Xi, un vlăjgan negricios, s-a simțit cuprins de neliniște și oricât se străduia, nu izbutea nicicum să-și stăpânească emoția. Deși miresei nu i se vedea chipul, brațele ei lungi, frumos clădite, și talia subțirică vădeau faptul că era mai frumoasă decât cele mai multe fete din orașul Jiaozhou de nord. Hong Xi se număra printre celibatarii de notorietate din oraș – un tip de patruzeci de ani, cu fața ciupită de vărsat. Nu cu multă vreme în urmă, bătrâna lui mamă luase hotărârea de a-i aranja căsătoria cu o fată pe nume Yanyan, în schimbul căsătoriei surorii lui, Yanghua, una dintre frumusețile satului Gaomi de nord-est, cu fratele mai mare al lui Yanyan, un băiat mut. Hong Xi era profund impresionat de sacrificiul făcut de surioara lui. La gândul că ea avea să îi nască mutului copii, sentimente confuze au început să pună stăpânire pe sufletul lui, până când s-au preschimbat, încetul cu încetul, în ură față de mireasa lui. „Mutule, dacă o să-ți bați joc de sora mea, nici eu n-am s-o iert pe soră-ta."

Mireasa a intrat în camera nupțială. O liotă de copii făcuseră câteva găurele în hârtia roșie din geam, ca să privească mireasa care se așezase pe marginea *kang*-ului. O femeie l-a bătut ușor pe umăr pe Hong Xi și i-a spus, chicotind:

— Ciupitule, a dat norocul peste tine! Ai pus mâna pe un bobocel de lotus, așa că ai grijă cum umbli cu fata asta!

Hong Xi își tot freca palmele pe pantaloni, chicotind la rându-i. Semnele de pe față deveniseră și mai roșii.

Soarele atârna în înaltul cerului, nemișcat, în timp ce Hong Xi se foia prin curte în așteptarea căderii nopții. Mama lui s-a apropiat, sprijinindu-se în băț, și i-a spus:

— Xi, e ceva la nora asta a mea care nu mi-e deloc pe plac. Ai grijă să nu fugă!

— Nu te teme, mamă! Soarta o leagă de soră-mea, Yanghua, așa că n-are cum să fugă.

Și cum stăteau ei doi de vorbă, mamă și fiu, Yanyan a ieșit în curte, împreună cu două însoțitoare.

— Cine a mai auzit ca o mireasă să n-aibă răbdare să stea pe *kang* până la lăsarea serii și să încerce să se elibereze? Asta arată că n-o să rămâneți împreună până la sfârșit. Bag de seamă că pune ea ceva la cale.

Însă Hong Xi era de-a dreptul vrăjit de frumusețea nevestei lui care avea o față prelungă, sprâncene fine, nasul proeminent și ochii migdalați precum ochii de phoenix. Femeia i-a cercetat chipul mai întâi, iar apoi a văzut-o cum se oprește în loc pentru câteva clipe, scoate un țipăt ascuțit, după care o rupe la fugă. Însoțitoarele au întins mâinile, ca s-o prindă, dar trosc!, n-au făcut altceva decât să-i rupă rochia roșie de mireasă, dând la iveală brațul alb ca zăpada, gâtul lung și subțire, precum și pieptarul roșu pe care îl purta pe dedesubt.

Hong Xi a încremenit. Mama l-a pocnit cu bastonul în cap și a răcnit:

— Prostule, du-te după ea!

Lovitura a avut darul de a-l trezi din buimăceală, drept care a luat-o la fugă, împleticindu-se.

Yanyan alerga pe drum, cu pletele fluturându-i în vânt precum o coadă de pasăre.

— Opriți-o! Opriți-o! striga Hong Xi, alergând pe urmele miresei lui.

Strigătele lui i-au scos pe oameni din case, bulucindu-se cu toții pe drum. Și câinii fioroși, mulți la număr, lătrau ca nebunii.

Yanyan s-a întors și a pornit pe un drumeag, către ogorul din sud. Era vremea când spicele de grâu, înalte, se legănau ușor sub adierea vântului, unduindu-se ca valurile unui ocean verde

ca jadul. Yanyan s-a avântat în lanul vălurit care îi ajungea până la mijloc și care făcea un contrast profund cu pieptarul roșu și brațele albe ca neaua. Totul era aidoma unui tablou în mișcare.

O mireasă fugită de acasă era o mare rușine în ținutul Gaomi, așa că toți bărbații, furioși, s-au năpustit în urmărirea ei din toate părțile. Și câinii li s-au alăturat, intrând în lan cu salturi răzlețe, pe deasupra spicelor.

Cercul se strângea tot mai mult, însă deodată Yanyan s-a pierdut în grâul vălurit.

Atunci Hong Xi a suflat ușurat. Urmăritorii au mai slăbit și ei ritmul, suflând din greu. Înaintau ținându-se de mâini, cu mare băgare de seamă, ca și cum ar fi întins năvodul ca să prindă peștele.

Hong Xi simțea cum furia i se adună în suflet și nu-și putea lua gândul de la bătaia zdravănă pe care avea să i-o dea femeii, de îndată ce punea mâna pe ea.

Pe neașteptate, o lumină roșie s-a ridicat deasupra lanului, zăpăcindu-i de tot pe oameni și doborându-i la pământ. Au văzut-o apoi pe Yanyan cum își flutură brațele, își ridică picioarele lipite unul de celălalt, ca un fluture minunat, și zboară grațios, scăpând din cercul care se formase în jurul ei.

Oamenii au încremenit ca niște figurine de lut atunci când au văzut-o cum bate din brațe și se avântă în zbor tot înainte. Nu zbura prea repede, fiindcă un om obișnuit ar fi călcat pe umbra pe care o proiecta pe pământ de s-ar fi încumetat să pornească de îndată pe urmele ei. Se ridicase la vreo șase-șapte metri deasupra lor într-un zbor superb. În satul Gaomi de nord-est se întâmplaseră multe minunății, dar era prima dată când o femeie își lua zborul către înaltul cerului.

Imediat ce și-au revenit din uluire, oamenii și-au continuat urmărirea. Unii au fugit până acasă și s-au întors pe biciclete, ca să se poată ține mai aproape de umbra ei. Era de-ajuns ca femeia să se prăvălească pe pământ, că ar fi fost numaidecât prinsă.

Tânăra aflată în zbor și urmăritorii ei care alergau pe pământ păreau să fie prinși într-un joc amuzant, ținând seama de uralele celor care se adunaseră să privească din toate părțile, de pe ogor. Și cei care erau în trecere, fiind de prin alte părți, își lungiseră gâturile, urmărind scena aceasta neobișnuită. Femeia care zbura era deosebit de grațioasă; urmăritorii ei, nevoiți să stea cu capul dat pe spate și cu privirea ațintită în sus, se împiedicau prin șanțuri și hârtoape și cădeau unii după alții, aiurea, ca o armată aflată în derivă.

Într-un târziu, Yanyan a coborât într-un crâng de pini, de lângă un vechi cimitir, în partea de răsărit a satului. Pinii negri, răspândiți pe o suprafață de vreo trei *mu*, vegheau sutele de tumule sub care se adăposteau strămoșii din satul Gaomi de nord-est. Erau mulți copaci bătrâni, drepți ca lumânarea, cu vârfurile pierdute în nori. Vechiul cimitir și pinii cei negri erau cele mai înspăimântătoare, dar și cele mai sacre lucruri din satul acela. Sacre fiindcă aici odihneau strămoșii, înspăimântătoare fiindcă aici se petrecuseră nenumărate întâmplări cu duhuri și spirite.

Yanyan a poposit în vârful celui mai înalt și mai falnic pin din mijlocul cimitirului. Oamenii au ajuns-o din urmă. Stătea pe o creangă subțire din vârf, legănându-și ușor trupul, deși avea vreo cincizeci de kilograme – pricină de mare uluire pentru privitori.

Vreo zece câini lătrau și ei la femeia din vârful copacului.

— Coboară imediat! Să-mi cobori acum! striga Hong Xi în gura mare.

Femeia nu lua deloc în seamă lătratul câinilor sau strigătele lui Hong Xi, ci continua să stea acolo, nepăsătoare, legănându-se de fiecare dată când se stârnea o pală firavă de vânt.

Mulțimea a privit cât a privit, neputincioasă, și treptat a început să dea semne de oboseală. Câțiva copii obraznici au început să strige:

— Mireaso, mireaso, mai zboară puțin, să te vedem și noi!

Yanyan și-a ridicat brațele.

— Zboară! Zboară! Haide, zboară! strigau copiii bucuroși.

Femeia însă nu a zburat, ci s-a scărpinat la ceafă cu degetele subțiri, ca o pasăre care își curăță penele cu ghearele.

Hong Xi a căzut în genunchi și a început să se jelească:

— Unchii mei, frații mei, oameni buni, ajutați-mă s-o dau jos! Știți bine cât de greu mi-a fost să-mi găsesc o mireasă!

Atunci a apărut și mama lui, adusă călare pe un măgar. De îndată ce s-a dat jos de pe spinarea acestuia, a căzut la pământ și a prins a se tângui cu multă durere în glas:

— Unde este? Unde este? îl întreba bătrâna pe Hong Xi.

— Sus! i-a răspuns bărbatul, arătând spre vârful pinului.

Bătrâna și-a pus palma streașină la ochi și, văzându-și nora cocoțată tocmai în vârful pinului, a început să strige:

— Demonul! Este chiar demonul!

Tieshan, șeful satului, a spus:

— Demon sau nu, trebuie să găsim o cale s-o dăm jos de acolo. Orice lucru trebuie să aibă un sfârșit.

— Unchișule, a implorat bătrâna, te rog să ne ajuți să isprăvim cu toată tărășenia asta.

— Uite cum facem, i-a răspuns Tieshan. Mai întâi, trimitem pe cineva în orașul Jiaozhou de nord să-i aducă pe maică-sa, pe frate-său și pe Yanghua. Dacă ea tot nu se dă jos, atunci o ținem aici pe Yanghua și nu-i dăm voie să plece. Apoi trimitem câțiva oameni să facă niște arcuri cu săgeți și să cioplească niște sulițe mai lungi. Dacă tot nu merge, o s-o dăm jos prin mijloace mai dure. În al treilea rând, de vreme ce ea și Hong Xi sunt căsătoriți, se află sub puterea legii, așa că guvernul local e nevoit să ia niște măsuri. Așa facem! Hong Xi, tu stai aici de pază la poalele pinului. Imediat o să trimitem pe cineva să-ți aducă un gong, ca în cazul în care intervine vreo schimbare, să ne anunți numaidecât cu câteva bătăi. După cum se poartă ea, sunt sigur că e posedată. Va trebui să ne ducem înapoi în sat și să omorâm un câine, ca atunci când va fi nevoie, să avem sângele lui la îndemână.

Mulțimea s-a împrăștiat și a pornit spre casă, pentru a pregăti cele necesare. Mama lui Hong Xi, mai mult moartă decât vie, a insistat să rămână cu băiatul ei, dar Tieshan a spus:

— Mătușă, nu fi proastă! La ce bun să aștepți aici? Dacă se întâmplă ceva rău, nici măcar nu poți să fugi. Mai bine du-te acasă!

Văzând că n-are încotro, bătrâna n-a mai insistat, ci a rugat pe cineva s-o ridice pe spinarea măgarului și a pornit spre casă, bocind cât o ținea gura.

Acum, când zarva și tumultul din crângul de pini se domoliseră pe neașteptate, Hong Xi, cunoscut drept unul dintre cei mai curajoși oameni din satul Gaomi de nord-est, era profund tulburat de acea liniște. Când, la vremea apusului, soarele roșu a început să coboare, s-a stârnit un vânt puternic care șuiera printre pini. Hong Xi și-a plecat capul și și-a frecat gâtul amorțit. Apoi a găsit o lespede de piatră pe care s-a așezat, a scos o țigară și numai ce voia să și-o aprindă, când a auzit deasupra lui un râs sinistru cum plutea către el. Pur și simplu i s-a zbârlit părul pe cap și-a fost pe dată cuprins de frisoane reci. Degrabă a stins chibritul, a făcut câțiva pași în spate, a ridicat capul și a spus:

— Nu face glume de-astea cu mine! Mai devreme sau mai târziu ai să încapi tu în mâinile mele. Stai puțin, să vezi ce te aranjez eu!

El a observat cum soarele așternea o lumină roșie peste pieptarul lui Yanyan, transformându-l parcă într-o flacără pârjolitoare. Și fața ei era la fel de strălucitoare, ca și cum straturi peste straturi de poleială i s-ar fi așternut pe chip. Nimic nu dovedea că râsul sinistru de mai înainte îi aparținea lui Yanyan. Un stol de ciori tocmai a trecut în zbor, lăsând găinațul cenușiu să cadă precum stropii de ploaie. Câțiva picuri, fierbinți, au aterizat pe capul lui Hong Xi, însă el s-a gândit să scuipe repede pe pământ, ca să alunge ghinionul. Pe deasupra coroanelor copacilor încă mai adăsta strălucirea soarelui, însă prin crângul de pini se lăsa întunericul, iar liliecii se roteau în zborul lor măiastru. Vulpile își slobozeau chemările printre morminte. Pe Hong Xi l-a cuprins din nou spaima.

Printre pini păreau să umble nenumărate spirite, căci fel și fel de sunete îi bubuiau în urechi. Pe deasupra capului său râsul acela lugubru se auzea fără încetare, stârnindu-i o sudoare rece din cap până-n picioare. Singura metodă de a alunga spiritele rele care îi venea în minte era să-și muște degetul mijlociu. Durerea ascuțită a mușcăturii îi făcea mintea să se limpezească iute. Realiza că pădurea de pini nu mai era atât de întunecată precum o văzuse adineauri. Distingea clar fiecare mormânt, fiecare piatră funerară, ba chiar și razele soarelui, ce cădeau piezișe pe trunchiurile copacilor. Câteva vulpi blănoase se jucau printre morminte, în timp ce o vulpe bătrână le urmărea cu privirea dintre buruienile crescute de-a valma, rânjind către el când și când, semn că îl supraveghea cu atenție. Când s-a uitat în sus, bărbatul a văzut că Yanyan era în continuare cocoțată pe-o creangă, iar ciorile se învârteau în zbor, pe deasupra ei.

Un băiețaș cu pielea albă s-a ivit dintre copaci și i-a dat un gong, un băț, un topor și o turtă mare. Apoi i-a spus că Tieshan avea grijă ca oamenii să confecționeze arcuri și săgeți, că fuseseră trimiși oameni în satul Jiaozhou de nord, că șefii primăriei priveau cu îngrijorare incidentul și în curând aveau să trimită întăriri. Ei voiau ca Hong Xi să mănânce turta și să aștepte răbdător și de avea să apară ceva, să dea de veste cu bătăi de gong.

Băiețașul s-a întors pe călcâie și s-a făcut nevăzut. Pe dată, Hong Xi a pus gongul pe o piatră de mormânt, și-a agățat toporișca la brâu și a început să înfulece din turtă. După ce a terminat de mâncat, a luat toporișca și a strigat în gura mare:

— Ai de gând să cobori sau nu? Dacă nu te dai jos, atunci stai să vezi tu cum am să dobor copacul.

Yanyan a tăcut mai departe.

Atunci, el a învârtit un pic toporul și l-a înfipt cu sete în trunchiul copacului, care s-a scuturat sub puterea loviturii. Yanyan continua să rămână cufundată în tăcere. Lama toporului se înfipsese adânc în copac și nu mai ieșea.

Hong Xi s-a gândit în sinea lui: „Nu cumva e moartă?"

Și-a strâns mai bine cureaua, s-a descălțat și a început să se suie în copac. Coaja groasă și aspră îi îngreuna cățărarea, iar când a ajuns pe la jumătate, a ridicat privirea către femeie. Tot ceea ce a reușit să zărească au fost picioarele ei care atârnau și fundul așezat pe o cracă. Furios peste măsură, s-a gândit: „Acum ar fi trebuit să dormim în același pat și uite că tu mă faci să mă sui în copac!" Furia i-a dat forță, ajutându-l să urce tot mai ușor. Pe măsură ce înainta, trunchiul devenea tot mai subțire, crengile tot mai numeroase, așa că de-acum se putea sprijini mai ușor în mâini. S-a strecurat în coroana copacului, s-a proptit cu tălpile și a întins ușurel mâinile spre ea, ca s-o înșface. Când i-a atins vârful piciorului, a auzit un suspin prelung și a simțit cum crengile de deasupra lui au prins a fremăta. Mii de pete de lumină au zburat în frânturi, asemenea unor solzi aurii desprinși de pe crapii năzdrăvani. Yanyan și-a fluturat brațele și a părăsit coroana copacului, pentru ca apoi, agitându-și și mâinile, și picioarele, să pornească într-o lungă plutire până în vârful unui alt copac. Hong Xi a descoperit cu uluire că, spre deosebire de momentul când se înălțase din lanul de grâu, acum Yanyan zbura, în mod vizibil, mai bine.

Ea s-a așezat în aceeași poziție ca mai înainte, pe o creangă a copacului. Chipul ei, îndreptat către norii trandafirii nesfârșiți, dinspre apus, arăta precum un trandafir deschis în toată splendoarea lui. Era o imagine de-a dreptul emoționantă.

— Yanyan, a spus Hong Xi plângând, buna mea nevastă, hai cu mine acasă, să ne ducem zilele împreună cum se cade! Dacă nu, nici eu n-am s-o las pe Yanghua să se culce cu mutul de frate-tu....

Nici n-a apucat să-și isprăvească vorba, când a auzit un trosnet puternic sub picioare; creanga pe care stătea s-a rupt, trimițându-l la pământ ca pe o halcă uriașă de carne. A trecut ceva vreme până când el s-a sprijinit cu palmele pe acele de pin putrede, depuse într-un strat gros pe pământ, și s-a ridicat în picioare, ținându-se de trunchiul copacului. A făcut câțiva pași și și-a dat seama că îl dureau mușchii, însă, din fericire, nu-și rupsese nici un os. A înălțat capul și a căutat-o cu privirea

pe Yanyan. A văzut pe cer luna plină, strălucitoare, cu raze ce se revărsau precum apa într-o cascadă, strecurându-se prin fiece spațiu liber din coroana copacului, pentru ca mai apoi să aștearnă strălucire peste morminte, peste pietrele funerare sau chiar peste mușchiul crescut de-a valma peste tot. Yanyan se scălda în lumina lunii, ca o preafrumoasă pasăre uriașă, așezată pe o creangă numai bună ca să-și petreacă noaptea acolo.

De dincolo de pădurea de pini se auzea cineva care îl striga pe bărbat din toți rărunchii, iar el s-a grăbit să răspundă. Și-a amintit de gongul de pe lespedea mormântului și l-a dibuit cumva, însă nicicum n-a reușit să dea de bățul cu care să izbească în el.

Mulțimea zgomotoasă a intrat în crâng, căci el vedea fasciculele de lumină ale lampioanelor, torțelor și lanternelor mișcându-se în toate părțile, risipind astfel strălucirea revărsată a lunii.

Veniseră mulți oameni. A recunoscut-o pe mama lui Yanyan, pe fratele ei cel mut și pe sora sa, Yanghua. Și i-a mai recunoscut pe bătrânul Tieshan, cu arcul și săgețile în spate, și încă vreo șapte, opt namile de bărbați din sat. Unii duceau prăjini în mâini, alții aveau puști de vânătoare, iar câțiva aveau plase de prins păsări. Mai era și un tânăr chipeș, îmbrăcat cu o uniformă de culoare verzuie, cu o curea de piele la brâu, de care era agățat un revolver. Hong Xi și-a dat seama că era de la poliția locală.

Tieshan i-a observat nasul umflat și vânătăile de pe față și a întrebat:

— Ce s-a întâmplat?

— Nu s-a întâmplat nimic, s-a grăbit el să răspundă.

— Unde e fata? a întrebat cu voce tare mama lui Yanyan.

Cineva a îndreptat lanterna către vârful copacului și a pus fasciculul de lumină drept pe fața femeii. Atunci, oamenii au auzit un foșnet printre crengile copacilor și au zărit apoi o umbră întunecată cum alunecă tăcută în zbor până ajunge în vârful altui copac.

— Nenorociților! a strigat mama lui Yanyan cu furie. Știu eu că v-ați vorbit cu toții să-mi omorâți fata și ați inventat o șmecherie ca să-i păcăliți pe văduva aceasta și pe fiul ei orfan. Fata mea e și ea om ca toți ceilalți, cum ar putea să zboare ca o bufniță?

— Mătușă, vino-ți în fire! a spus Tieshan. Dacă n-am fi văzut-o cu ochii noștri, cine ar fi dat crezare unor minunății ca astea? Te întreb eu acum, cât a fost fata aceasta la dumneata acasă, a studiat vreodată sub îndrumarea vreunui maestru? A deprins vreo tehnică neobișnuită? S-a înhăitat cumva cu vrăjitoarele, cu magicienii?

— Fata mea nici n-a studiat vreodată cu vreun maestru, nici n-a deprins vreo tehnică neobișnuită și, cu atât mai puțin, nu s-a înhăitat cu vrăjitoare sau magicieni. N-am scăpat-o nici o clipă din ochi de când era mititică până când a crescut și totdeauna a fost ascultătoare. Toți vecinii aveau numai vorbe de laudă despre ea. Cum e cu putință ca un copil așa bun, de îndată ce a ajuns în casă străină, după numai o zi, să se preschimbe într-un vultur care își fâlfâie aripile prin copaci? N-am să am liniște până n-o să mă lămuriți cum s-a putut petrece așa ceva. Dacă nu mi-o dați înapoi pe fata mea, nici eu n-am s-o las pe Yanghua a voastră să plece.

— Mătușă, a spus polițistul, nu mai face atâta gălăgie. Mai bine uită-te cu băgare de seamă în copac.

Polițistul a ridicat lantena și a îndreptat-o către umbra întunecată din vârful copacului. A aprins-o brusc și în clipa aceea o rază de lumină strălucitoare precum neaua s-a așezat pe chipul lui Yanyan, care de îndată a fluturat brațele, s-a ridicat în zbor și a poposit în vârful altui copac.

— Mătușă, te-ai lămurit acum? a întrebat polițistul.

— Da, a fost răspunsul femeii.

— E fiica dumitale?

— Este.

— Mătușă, noi nu vrem să luăm măsuri aspre, dacă fiica dumitale e ascultătoare. Spune-i să se dea jos!

Atunci, plin de însuflețire, fratele cel mut al lui Yanyan a început să urle, agitându-și brațele, ca și cum ar fi imitat zborul surorii lui.

— Cu ce oi fi greșit eu în altă viață, a spus bătrâna mamă jelindu-se, de trebuie să îndur toate astea, ca nimeni altcineva?

— Mătușă, lasă plânsul acum! a îndemnat-o polițistul. Mai întâi convinge-o să coboare cât mai repede.

— Fata asta a mea a fost mereu încăpățânată și tare mi-e teamă că nici măcar eu n-am s-o pot convinge, a mai spus mama cu tristețe.

— Mătușă, s-a enervat polițistul, acum n-avem timp să ne punem cenușă-n cap. Cheam-o degrabă jos!

Mama lui Yanyan s-a urnit din loc și s-a dus chiar sub copacul unde poposise fata ei. Și-a ridicat privirea și a spus pe un ton plângăreț:

— Yanyan, fetița mea cea bună, ascultă ce-ți spune mama! Coboară degrabă!... Mama știe că nu s-a purtat frumos cu tine, dar nu mai am ce face acum... Dacă tu nu cobori, nici noi n-o să putem s-o ținem pe Yanghua și atunci s-a isprăvit cu familia noastră...

Bătrâna a bufnit în plâns și tot plângând ea așa, a început să se izbească cu fruntea de trunchiul copacului. Din vârf, s-a auzit un foșnet ca atunci când păsările își scutură aripile.

— Continuă să-i vorbești, continuă! a îndemnat-o polițistul.

Mutul își agita și el brațele și urla înspre sora lui cocoțată în copac.

— Yanyan! a strigat și Hong Xi. Tu mai ești om? Dacă ți-a mai rămas un dram de omenie în tine, atunci coboară odată!

Yanghua a izbucnit și ea în plâns și a zis:

— Cumnățică, dă-te jos! Noi amândouă avem o soartă crudă... O fi fratele meu urât, dar măcar poate să vorbească, pe când fratele tău... Surioară, te rog să cobori... Așa ne este nouă soarta...

Yanyan s-a înălțat din nou de pe creangă și a dat câteva ocoluri în zbor, pe deasupra oamenilor. O rouă răcoroasă a căzut pe pământ, de parcă din ochii ei ar fi picurat lacrimi.

— Dați-vă toți la o parte, dați-vă la o parte și lăsați-o să coboare! i-a îndemnat Tieshan pe oameni.

Toți oamenii s-au retras în spate, cu excepția bătrânei și a lui Yanghua.

Dar lucrurile nu s-au petrecut cum își imaginase Tieshan, căci, după ce a mai făcut ocoluri în zbor, Yanyan a poposit într-un final tot în vârful unui copac.

Luna atârna pe cer, la apus, ceea ce însemna că noaptea se adâncea și mai mult, așa că somnul, oboseala și frigul începeau să pună stăpânire pe toată lumea.

— Cred că n-o să avem încotro și va trebui să recurgem la măsuri mai dure, a spus polițistul.

— Tare mi-e teamă că o s-o speriem și o să fugă, a comentat Tieshan, iar dacă n-o prindem în noaptea asta și își ia zborul de aici, va fi greu s-o mai prindem vreodată.

— Din câte îmi dau eu seama, a intervenit polițistul, ea n-are totuși puterea de a zbura pe distanțe lungi, așa că, dacă fuge din pădure, o prindem cu ușurință.

— Dar ce ne facem dacă familia ei n-o să coopereze cu noi? s-a interesat Tieshan.

— Mă ocup eu de acest lucru, i-a răspuns polițistul.

Apoi polițistul s-a apropiat de câțiva tineri și le-a spus să-i ia pe mama femeii și pe fratele cel mut și să-i scoată din pădurea de pini. Bătrâna, de atâta plâns, se istovise de tot, așa că n-a opus pic de rezistență, însă mutul a început să bombăne, numai că, de îndată ce polițistul i-a fluturat revolverul prin față, s-a potolit imediat și a luat-o din loc. În pădure au mai rămas polițistul, Tieshan, Hong Xi și un tânăr care ținea un ciomag într-o mână și o plasă de prins păsări în cealaltă.

— Împușcăturile i-ar putea speria pe oameni, a spus polițistul. Cel mai bine ar fi să folosim arcul și săgețile.

— Pe mine m-a cam lăsat vederea, a spus Tieshan. Dacă o nimeresc prost, nu-i de bine. Hong Xi s-ar cuveni să tragă în ea.

Acestea fiind zise, i-a dat lui Hong Xi arcul din bambus și o săgeată ascuțită, cu pene de pasăre în coadă. El le-a luat, s-a

gândit ce s-a gândit și, brusc, ca și cum ar fi avut o revelație, a spus:

— Nu trag, nu pot să trag, nu vreau să trag! E nevasta mea, nu? E nevasta mea!

— Hong Xi, i s-a adresat Tieshan, chiar ești prost! Nevastă e femeia pe care o ții în brațe, însă aia cocoțată în copac nu-i decât o pasăre ciudată.

— Oameni buni, a spus polițistul, chiar nu sunteți în stare de nimic! Ia dați-mi mie arcul și săgețile!

Și-a pus revolverul la brâu, a luat arcul și săgețile, a prins arcul cu mâna stângă, a ciupit coarda cu mâna dreaptă, a țintit către umbra din copac și a slobozit săgeata. S-a auzit un zgomot surd, ca și cum săgeata ar fi pătruns în carne. Ceva a foșnit, după care au văzut-o pe Yanyan, cu săgeata înfiptă în burtă, cum se ridică în lumina lunii și apoi se cufundă adânc în coroana unui brad pitic. Era cât se poate de limpede că își pierduse echilibrul. Polițistul a potrivit încă o săgeată în arc, a țintit către femeia din bradul pitic și a somat-o:

— Dă-te jos!

Strigătul lui a spart aerul, săgeata cea ascuțită a părăsit arcul, un strigăt de durere a răsunat din vârful copacului, după care Yanyan s-a prăbușit greoaie la pământ.

— Fir-ar mă-ta a dracu'! a ocărât Hong Xi printre suspine. Mi-ai omorât nevasta...

Cei care plecaseră din pădurea de pini s-au apropiat degrabă cu lanternele și torțele și au întrebat neliniștiți:

— Ați omorât-o? Nu cumva i-au crescut pene pe corp?

Fără o vorbă, Tieshan a ridicat o găleată cu sânge de câine și a vărsat-o peste trupul lui Yanyan.

Copilul-Fier

În timpul Marelui Salt Înainte și a Campaniei Călirii Oțelului[1], guvernul a mobilizat două sute de mii de muncitori pentru a construi o cale ferată de patruzeci de kilometri în două luni și jumătate. La un capăt, linia făcea legătura cu gara Gaomi, de pe tronsonul Jiaoji, în timp ce la celălalt capăt ajungea într-o zonă năpădită de buruieni, întinsă pe vreo cinci kilometri, lângă Gaomi de nord-est.

La vremea aceea aveam doar vreo patru-cinci ani și trăiam într-o grădiniță care fusese construită odată cu cantina publică. Grădinița funcționa într-o clădire tip vagon, cu cinci camere din chirpici, cu acoperiș de stuf, înconjurată de un gard făcut din trunchiuri de copaci, de peste doi metri înălțime, legate între ele cu sârmă groasă. Nici măcar câinii tineri și puternici nu erau în stare să-l sară, darămite niște copilași de câțiva anișori. Tații noștri, mamele, frații și surorile mai mari – de fapt oricine era în stare să țină cu sapa sau lopata – fuseseră consemnați la lucru în brigadă. Mâncau la calea ferată, dormeau tot acolo, așa încât nu-i mai văzusem de multă vreme. Noi eram ținuți la așa-zisa grădiniță, unde trei bătrâne slăbănoage aveau grijă de noi. Fiindcă toate trei aveau nasuri acviline și ochii înfundați în cap, ni se părea că seamănă leit una cu cealaltă. În fiecare zi, ele pregăteau trei ligheane mari de terci cu

1. Campanie politică lansată în 17 august 1958, odată cu hotărârea luată la Conferința Națională a Partidului Comunist de la Beidaihe de a fi dublată producția de oțel.

ierburi sălbatice și ne dădeau câte un bol dimineața, la prânz și seara. Noi le înfulecam repede și făceam burțile mari, ca niște tobe. După ce terminam de mâncat, ne duceam la gard și priveam afară. Din parii gardului se mai ițeau lăstari fragezi de salcie și de plop. Cei care n-aveau frunze verzi erau deja putreziți și dacă nu erau smulși de acolo, se umpleau de urechi-de-lemn sau de ciupercuțe albe, lăptoase.

După masă, agățați de gard, priveam afară; uneori smulgeam ciupercuțele și le mâncam, în timp ce îi urmăream pe muncitorii care treceau încoace și încolo. Aveau accent străin satului și părul ciufulit. Mai toți păreau neliniștiți. Printre ei noi ne căutam rudele.

— Nene, nu l-ai văzut cumva pe tăticul meu? întrebam cu lacrimi în ochi.

— Nene, n-ai văzut-o pe mămica mea?

— L-ai văzut pe fratele meu?

— Ai văzut-o pe sora mea?

Unii dintre muncitori ne ignorau, de parcă erau surzi; alții își înclinau capetele și ne aruncau câte o privire, după care scuturau din cap. Alții însă ne ocărau enervați:

— Ia veniți încoace, neisprăviților!

Cele trei bătrâne stăteau în ușă și nici că luau aminte la noi. Gardul de vreo doi metri era prea înalt pentru noi ca să-l sărim, iar spațiile dintre bușteni prea mici ca să ne putem strecura pe acolo.

Priveam prin spațiile libere și vedeam un dragon de pământ cum se ridică încetul cu încetul pe ogorul de la marginea satului, vedeam mulțimea de oameni negricioși cum se agită pe spinarea dragonului, ca niște furnici. Îi auzeam pe muncitorii care treceau pe lângă gard spunând că acela era terenul pe care avea să se construiască linia ferată. Rudele noastre erau și ele în mulțimea aceea ca un mușuroi de furnici. Uneori pe spinarea dragonului de pământ erau înfipte, pe neașteptate, mii de steguțe roșii, iar alteori erau înfipte steguțe albe. De cele mai multe ori însă, acolo nu se punea nici un steag. Mai târziu, pe spinarea dragonului de pământ, au început să strălucească

nenumărate alte lucruri. Muncitorii care se abăteau pe la gard ne-au spus că aceea era șina trenului.

Într-o zi, pe la gard a trecut un tânăr cu părul gălbui. Era atât de înalt, încât nouă ni se părea că ar fi fost de-ajuns să ridice mâna ca să poată atinge vârful gardului. Când l-am întrebat de familiile noastre, el, în mod surprinzător, s-a apropiat și s-a lăsat pe vine, ca să ne frece, prietenos, năsucurile și să ne împungă ușor cu degetul în burți. El era primul care reacționa la întrebările noastre.

— Cum îl cheamă pe tatăl tău? a întrebat el râzând.

— Pe tata îl cheamă Wang Fugui.

— Hm, Wang Fugui, a spus el, frecându-și barba. Pe Wang Fugui îl cunosc.

— Știi cumva când vine să mă ia?

— Nu mai poate să vină. Zilele trecute, în timp ce căra șina de tren, a fost zdrobit și a murit.

— Uaaaaaaaaaaaaa, a început să plângă un copil.

— Ai văzut-o pe mama mea?

— Cum o cheamă pe mama ta?

— Pe mama o cheamă Wan Xiuling.

— Ah, Wan Xiuling, a zis el, din nou frecându-și bărbia. Pe Wan Xiuling o cunosc.

— Știi când vine să mă ia?

— Ea nu mai poate să vină. Zilele trecute, pe când căra lemnele care se pun pe calea ferată, a murit strivită.

— Uaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa, a început un alt copil să plângă.

În cele din urmă, toți copiii s-au pus pe plâns. Tânărul cu părul gălbui s-a ridicat în picioare și a plecat fluierând.

Noi am plâns de la prânz până pe înserat și încă mai plângeam atunci când bătrânele ne-au dat fiecăruia porția de terci.

— De ce mai plângeți acum? au zis ele enervate. Dacă nu vă potoliți, vă ducem la Groapa Mortului.

Noi habar n-aveam unde era groapa asta, dar ne gândeam că sigur este un loc înfricoșător, așa că ne-am oprit iute din plâns.

A doua zi, tot la gard stăteam atârnați și priveam dincolo. În miezul dimineții, câțiva muncitori au trecut grăbiți cu o ușă

pe care duceau un om rănit. Nu ne dădeam seama dacă e bărbat sau femeie, dar vedeam sângele care picura de pe marginea ușii folosită drept targă.

Unul dintre copii a început să plângă și numaidecât ne-am pornit cu toții, de parcă pe ușa aceea zăcea unul de-al nostru.

După ce am mâncat terciul de la prânz, iar ne-am dus și ne-am agățat de gard și l-am văzut pe tânărul cu părul gălbui cum trecea flancat de doi bărbați negricioși, cu puști în mâini. Tânărul avea mâinile legate la spate; avea vânătăi la nas și la ochi, iar din buza spartă îi curgea sânge. Trecând prin fața noastră, și-a înclinat capul și ne-a făcut cu ochiul de parcă era cuprins de o mare bucurie.

Noi l-am strigat, dar unul dintre cei doi paznici l-a împuns cu pușca în spate și i-a ordonat:

— Mișcă mai repede!

În altă dimineață noi tot atârnați de gard eram, când am văzut în depărtare calea ferată și am băgat de seamă că fuseseră puse steguleţele roșii și, în plus, se auzeau bubuituri de gonguri și tobe. O mulțime de oameni strigau bucuroși, dar noi nu ne dădeam seama din ce pricină. La masa de prânz, bătrânele ne-au dat câte un ou, spunându-ne:

— Copii, calea ferată este gata! După-amiază va fi inaugurată. Aceasta înseamnă că părinții voștri vor veni în curând să vă ia și bine fac, fiindcă și noi ne-am săturat de cât v-am purtat de grijă. V-am dat câte un ou, că azi e prilej de sărbătoare.

Ne-am înveselit toți. Până la urmă, ai noștri nu muriseră, totul era o păcăleală a tânărului cu părul gălbui. Nu-i de mirare că îl luaseră legat de-acolo.

Noi rar avuseserăm ocazia să mâncăm ouă, așa că bătrânele s-au văzut nevoite să ne arate cum să le cojim, ca să le putem mânca. Neîndemânatici, am curățat ouăle de coajă, doar că înăuntru erau niște puișori cu puf, care au ciripit atunci când am mușcat din ei și au sângerat. Nu mai eram în stare să mâncăm, dar bătrânele ne-au lovit cu bețele și ne-au forțat să mâncăm. Am mâncat tot.

A doua zi, dimineața, ne-am agățat iar de gard și am văzut că pe calea ferată se aflau și mai multe steaguri roșii. După-amiaza, târziu, oamenii așezați de-o parte și de alta a căii ferate au început să aclame la apariția unui obiect uriaș, din capul căruia ieșea un fum negru, dens. Era ceva lung și negru și șuiera în timp ce se apropia dinspre sud-vest. Alerga mai repede decât un cal. Nu văzuserăm niciodată ceva care să gonească așa. Simțeam cum ne tremură pământul sub picioare, lucru care ne stârnea o teribilă teamă. Câteva femei, apărute ca din neant, îmbrăcate în alb și cu chipiuri albe pe cap, își fluturau mâinile și strigau:

— A sosit trenul! A sosit trenul!

Trenul se îndrepta, duduind, înspre nord-est, iar noi i-am urmărit coada cu privirea până când s-a pierdut în zare.

După plecarea trenului au venit într-adevăr niște adulți să-și ia copiii. L-au luat pe Cățel, l-au luat pe Miel, l-au luat pe Prăjină, l-au luat pe Boabă de Fasole și până la urmă am mai rămas doar eu.

Cele trei bătrâne m-au dus dincolo de gard și m-au îndemnat:

— Du-te acasă!

Eu uitasem de mult unde locuiam și, înlăcrimat, am implorat-o pe una dintre bătrâne să mă ducă acasă. Ea însă m-a dat la o parte și a închis grăbită poarta, ba mai mult, a tras și un zăvor mare, lucios, de cupru. Dincoace de gardul de lemn, am plâns, am strigat, le-am implorat, dar nu m-au luat în seamă. Printr-o crăpătură din gard le-am văzut pe cele trei femei, care semănau ca niște picături de apă, cum au scos o cratiță metalică în curte, au pus-o pe pirostrii și au aprins focul, după care au turnat în ea niște ulei verde-deschis. Când flăcările s-au întețit sfârâind, uleiul din oală a început să facă spumă. După puțin timp, spuma a dispărut și s-a ridicat un abur albicios. Bătrânele au spart câteva ouă și, ajutându-se cu bețișoarele, au răsturnat niște puișori mici, cu puf, în cratița cu ulei, la prăjit. Puișorii sfârâiau și se răsuceau în uleiul fierbinte, răspân-

dind o aromă de carne prăjită. Apoi bătrânele au scos puișorii cu bețișoarele din cratiță și, suflând asupra lor ca să se mai răcească un pic, i-au îndesat în gură. Le vedeam obrajii cum se umflă ba într-o parte, ba în cealaltă, în timp ce plescăiau din buze. Când și când închideau ochii și le curgeau lacrimi pe obraji, cum mâncau ele așa, cu poftă. Oricât am plâns și am zbierat, tot n-au deschis poarta. Mi se uscaseră lacrimile și vocea îmi răgușise. Pe urmă am zărit o baltă cu apă tulbure lângă un copac cu scoarța neagră, lucioasă. M-am apropiat și mi-am potolit setea cu apa aceea, însă, în timp ce beam, am observat că lângă baltă era o broască gălbuie. Am mai văzut acolo și un șarpe negru, cu pete albe pe spinare. Broasca și șarpele erau prinși într-o încăierare aprigă, lucru care m-a speriat foarte tare, dar, în același timp, mă chinuia și setea. Am încercat să-mi înfrânez spaima, așa că m-am așezat în genunchi și am luat apă în căușul palmei, doar că mi se scurgea printre degete. Șarpele a mușcat piciorul broaștei, iar în clipa aceea din capul broaștei a țâșnit un lichid. Simțeam duhoarea apei, ceea ce mă îngrețoșa nespus. Nu știam unde ar fi trebuit să mă duc. Aș fi vrut să plâng. Am plâns. Am plâns fără lacrimi.

Am văzut copacii, apa, broasca gălbuie, șarpele negru, teama, setea, îngenuncherea, palma făcută căuș, ținând un strop de apă mizerabilă, greața, pe mine plângând fără lacrimi... Hei, de ce plângi? Ți-a murit tatăl? Ți-a murit mama? Au murit toți ai tăi? Am întors capul. L-am văzut pe copilul care îmi punea toate aceste întrebări. Era de înălțimea mea. Am văzut că nu avea haine. Avea rugină pe piele. Mi s-a părut că este Copilul-Fier. Am văzut că avea ochii negri. Am văzut că era băiat, ca și mine.

El a spus: De ce plângi, Lemnule? Eu am zis că nu sunt Lemn. El a răspuns: Și ce dacă? Eu vreau să-ți spun Lemn. El a continuat: Lemnule, hai cu mine pe calea ferată, să ne jucăm! El a spus că acolo sunt multe lucruri frumoase, bune de mâncat, amuzante.

Eu am zis: Șarpele mai are puțin și o mănâncă pe broască. El a spus: Lasă-l s-o mănânce! Nu-l atinge, fiindcă șerpii sug măduva copiilor.

M-a luat cu el spre calea ferată, care părea să fie aproape de noi, dar oricât mergeam, tot nu ajungeam la ea. Am mers și am tot mers, ne-am uitat și ne-am tot uitat, însă calea ferată era atât de departe, de parcă, pe măsură ce noi înaintam, ea se îndepărta și mai mult. În cele din urmă, am ajuns. Mă dureau foarte tare picioarele. Eu l-am întrebat cum îl cheamă. El a zis: Spune-mi cum vrei! Eu i-am zis: Văd că arăți ca o bucată de fier ruginit. El a spus: Dacă tu zici că sunt fier, atunci sunt fier. Eu am spus: Copilul-Fier. El a mormăit ceva și a râs. L-am urmat pe calea ferată, cocoțată pe un dâmb abrupt. Șina, de-o parte și de cealaltă, arăta ca doi șerpi uriași, care veneau de undeva, de foarte departe. Mă gândeam că, dacă am să calc pe ei, o să se zvârcolească și o să-și încolăcească în jurul meu coada de fier, fără capăt. Am călcat pe șină cu grijă. Am simțit fierul rece, însă nici nu s-a răsucit și nici nu a lovit cu coada.

Am băgat de seamă că soarele stătea să apună îndărătul munților. Era foarte mare și foarte roșu. Un cârd de păsări albe a poposit lângă un ochi de apă. Am auzit un zgomot ciudat, iar Copilul-Fier a spus că vine trenul. Am văzut că roțile lui erau roșii și că le învârteau niște brațe de fier. Am simțit că aerul de sub roți putea să tragă pe cineva dedesubt cu mare ușurință. Copilul-Fier a făcut cu mâna, de parcă trenul îi era bun prieten.

Seara, foamea a început să mă chinuie. Copilul-Fier a adus o bară de fier plină de rugină și mi-a zis s-o mănânc. Eu i-am spus: Dar sunt om, cum să mănânc fier? Copilul-Fier a insistat: Oamenii de ce nu pot să mănânce fier? Și eu sunt om și uite că pot. Dacă nu mă crezi, privește! L-am văzut că într-adevăr bagă bucata de fier în gură și, cranț-cranț, începe s-o mănânce. Bara părea să fie crocantă și, după toate aparențele, gustoasă. Îmi făcea poftă. L-am întrebat cum de s-a învățat să mănânce fier, iar el a răspuns: Oare trebuie să înveți, ca să poți mânca fier? Eu i-am zis: Nu pot să mănânc fier. Dar

el: Cum adică nu poți? Încearcă și tu, dacă nu mă crezi. Mi-a întins bara de fier, cu capătul din care nu mușcase, și a spus: Mănâncă și ai să vezi cum e! Eu i-am zis: Mi-e teamă că am să-mi rup dinții. El a spus: Cum adică? Nimic nu e mai tare decât dinții oamenilor și, dacă încerci, ai să înțelegi ce vreau să spun. Eu, pe jumătate neîncrezător, am vârât fierul în gură și mai întâi l-am lins, ca să văd ce gust are. Era sărat, era acru, era rânced, un pic asemănător la gust cu peștele marinat. El a spus: Mușcă! Eu am încercat timid și, spre surprinderea mea, am reușit fără nici un efort să mușc o bucată. Pe măsură ce mestecam, simțeam cât era de aromat. Cu cât mâncam mai mult, cu atât mi se părea mai gustos. În scurt timp, am terminat de mâncat toată bucata. Ei, ce zici? Nu te-am păcălit! Eu am zis: Nu m-ai păcălit. Chiar ești un copil bun, care m-a învățat să mănânc fier. De acum înainte nu mai am nevoie de supă de legume. El a spus: Toți oamenii pot să mănânce fier, doar că nu știu acest lucru. Eu am zis: Dacă ar ști, cine ar mai avea nevoie să cultive legume? El a spus: Ți se pare că e mai ușor să călești fierul decât să cultivi plante? De fapt, e mai greu. În nici un caz să nu le spui celorlalți cât de gustos e fierul, fiindcă, dacă o să se afle, atunci toată lumea se va îngrămădi să-l mănânce, de nu are să mai rămână nici fărâmă pentru mine și pentru tine. Eu am zis: De ce mi-ai împărtășit acest secret? El a spus: N-are nici un haz să mănânc de unul singur. Voiam și eu să-mi găsesc un tovarăș.

Am călcat împreună cu el pe șină și am pornit spre nord-est. Acum, că învățasem să mănânc fier, nu mă mai temeam nici un pic de calea ferată. M-am gândit în sinea mea: Șină, șină, șină, fii cuminte, că dacă îndrăznești să te obrăznicești, să știi că am să te mănânc! Acum, fiindcă am mâncat jumătate de bară de fier, nu mi-e deloc foame și am vlagă în picioare. Eu și Copilul-Fier ne-am urcat fiecare pe câte o șină și am pornit la drum, tot înainte. Mergeam repede și foarte curând am văzut în față cerul roșu-sângeriu. Șapte sau opt cuptoare uriașe aruncau flăcări și am simțit în nări mirosul aromat, proaspăt de fier. El a spus: Acolo se călește fierul. Nu se știe dacă nu

cumva părinții tăi sunt acolo. Eu am zis: Nici că-mi mai pasă de ei.

Am mers ce-am mers, până când drumul a devenit abrupt. Eram înconjurați de bălării mai înalte decât noi, care ascundeau mormane mari de fiare vechi, pline de rugină. Erau acolo și câteva trenuri răsturnate. Vagoanele erau lovite, iar încărcătura de fier vechi era răsturnată pe pământ. Am mai mers un pic și am dat peste o mulțime de oameni care stăteau pe vine și mâncau printre mormanele de fier și oțel. Lumina răspândită de flăcările din furnale se așternea strălucitoare pe chipurile lor. Ei mâncau. Ce anume? Colțunași cu carne și cartofi dulci cu ouă. Trebuie să fi fost tare gustoasă mâncarea lor, judecând după cum li se umflau fălcile, de parcă se îmbolnăviseră de oreion. Cu toate acestea, am simțit un miros greu care venea dinspre colțunașii cu carne și cartofii dulci cu ouă, un miros mai greu decât rahatul de câine. Mă cuprinsese o greață îngrozitoare, așa că a trebuit să fug în contra vântului, ca să scap de ea.

Atunci un bărbat și o femeie s-au ridicat brusc și au început să strige:

— Gousheng!

La început m-au speriat, dar apoi mi-am dat seama că erau mama și tata. Veneau în fugă spre mine, împiedicându-se în graba lor, și deodată mi s-au părut de-a dreptul înfricoșători, asemenea celor trei bătrâne de la grădiniță. Le-am simțit mirosul trupurilor, mai scârbos decât mirosul rahatului de câine. Când au întins mâinile, ca să mă prindă, m-am ferit și am rupt-o la fugă. Eu alergam, dar ei veneau în urma mea. Nu îndrăzneam să întorc capul, dar mi se părea că mă tot atingeau cu vârfurile degetelor pe cap. Atunci l-am auzit pe bunul meu prieten, Copilul-Fier, în fața mea, strigând:

— Lemnule, Lemnule, fugi spre mormanele de fiare vechi!

I-am văzut trupul de culoare cărămizie în mormanul de fier vechi, după care a dispărut. Am fugit și eu într-acolo, călcând pe oale, sape, pluguri, pușți, tunuri și alte vechituri, încercând să urc pe mormanul de fiare, care se înălța precum un

munte. Copilul-Fier mi-a făcut semn cu mâna dintr-o țeavă mare de fier, iar eu m-am înclinat și m-am strecurat înăuntru. Era întuneric și mirosea puternic a rugină. Nu vedeam nimic, ci doar am simțit o mânuță rece-rece care mă trage. Știam foarte bine că era mâna Copilului-Fier.

— Nu-ți fie teamă! a spus el. Haide cu mine! Ei nu ne pot vedea.

L-am urmat, chiar dacă nu știam unde poate să ducă țeava aceea întortocheată și cu atâtea coturi. Ne-am târât și ne-am tot târât, până am dat de o rază de lumină. Am ieșit de pe țeavă, în urma Copilului-Fier, care m-a tras după el ca să apuc lanțurile unui tanc abandonat, iar de acolo să ne cocoțăm pe turela pe care fusese pictată o stea albă, în cinci colțuri. Țeava tancului, mâncată toată de rugină, stătea înclinată într-o parte, îndreptată către cer. Copilul-Fier a spus că vrea să se vâre în turelă, însă capacul nu se deschidea de ruginit ce era. Atunci a zis:

— Să-l deschidem cu dinții!

Ne-am pus în patru labe și am început să roadem cu dinții, de jur împrejurul capacului, toate șuruburile ruginite. Am ros până am reușit să desfacem capacul. Turela era din fier moale, ca o piersică bine coaptă. După ce ne-am strecurat înăuntru, ne-am așezat pe niște scaune din fier care se îndoiau ușor. Copilul-Fier mi-a arătat o găurice prin care puteam să-i văd pe părinții mei. I-am zărit mai întâi undeva în depărtare, cățărându-se pe un morman de fiare vechi, pentru ca mai apoi să răscolească zgomotos prin ele. Le aruncau în toate părțile și strigau:

— Gousheng, Gousheng! Ieși, fiule! Vino să mănânci și tu colțunași cu carne și cartofi dulci cu ouă...

Îi priveam ca pe doi străini, iar când i-am auzit cum mă cheamă să mănânc chestiile alea, am zâmbit disprețuitor.

Nu m-au dibuit, așa că au plecat înapoi.

Noi am ieșit din tanc și ne-am urcat călare pe țeavă, ca să privim mai bine către furnalele uriașe care scoteau flăcări și către oamenii care se tot agitau în jurul furnalelor. Duceau niște oale de fier și, numărând, în timp ce le balansau, „Unuuuu, dooooi, treeeei", le aruncau în aer, ca apoi să le vadă izbindu-se

de pământ, după care le făceau țăndări cu ciocanele. Am simțit aroma dulceagă a fierului și curând au început să-mi ghiorăie mațele. Copilul-Fier mi-a ghicit gândurile și a spus:

— Lemnule, haide să luăm și noi o oală să mâncăm. Oalele de fier sunt delicioase.

Noi ne-am strecurat pâș-pâș, învăluiți de strălucirea flăcărilor din furnale, am pus ochii pe o oală mare, frumoasă, am înșfăcat-o și am rupt-o la fugă. Niște bărbați s-au speriat așa de tare de noi, încât le-au căzut ciocanele din mâini. Au luat-o la sănătoasa care încotro, strigând:

— Au venit demonii fierului! Au venit demonii fierului!

Nici nu apucaseră ei să strige, că noi ajunseserăm deja în vârful mormanului de fiare vechi și de-acum sfărâmam oala în bucăți pe care am început să le înfulecăm cu poftă. Oala de fier era mult mai gustoasă decât barele de fier.

Cum mâncam noi așa bucăți din oală, am văzut un șchiop, cu un pistol pus într-un toc agățat la brâu, care îi plesnea pe cei care strigau „demonii fierului".

— Idioților, îi ocăra el, voi sloboziți toate vorbele astea de nimic și stârniți panică. O vulpe poate să se transforme în demon, la fel și un copac, dar cine a mai văzut ca o bucată nenorocită de fier să se transforme în demon?

Dar bărbații aceia au răspuns într-un glas:

— Tovarășe instructor politic, noi n-avem curajul să spunem minciuni. Noi sfărâmam oalele, când doi băieți de fier, cu rugină pe ei din cap până-n picioare, au ieșit din beznă, ne-au înșfăcat o oală și au zbughit-o. Pur și simplu s-au făcut nevăzuți.

— Și unde s-au dus? a întrebat șchiopul.

— Au fugit înspre mormanele de fier vechi, au răspuns oamenii.

— Fir-ar mama voastră a dracului de nenorociți ce sunteți! a ocărât iar șchiopul. Nu știți decât să răspândiți zvonuri! De unde copii în pustietatea asta?

— Păi, de-aia ne e și nouă așa de frică!

Șchiopul a scos pistolul și a tras trei focuri înspre mormanul de fier vechi – poc! poc! poc! –, stârnind nenumărate scântei uriașe, aurii.

— Lemnule, hai să-i luăm pistolul și să-l mâncăm, ce zici? a propus Copilul-Fier.

— Și dacă nu reușim să i-l smulgem? am întrebat eu.

— Așteaptă aici! Mă duc eu să-l iau.

Copilul-Fier s-a dat jos de pe mormanul de fier vechi în vârful picioarelor și a luat-o de-a bușilea prin bălării. Se târa încetișor. Oamenii care se aflau în lumina împrăștiată de furnale nu-l vedeau, doar eu puteam să-l văd. Când a ajuns în spatele șchiopului, am luat o bucățică de metal din mormanul de fiare și am ciocănit în oală.

— Ați auzit? au spus câțiva bărbați. Demonul fierului e acolo!

Tocmai în clipa în care șchiopul a ridicat pistolul cu gând să tragă, Copilul-Fier a sărit din spatele lui și i l-a înșfăcat.

— Demonul de fier! au strigat toți.

Șchiopul a căzut în fund pe dată și a început să zbiere:

— Ajutor! Prindeți spionul!

Cu pistolul în mână, Copilul-Fier era deja lângă mine.

— Ei, ce zici?

Eu i-am spus:

— Chiar că ești priceput.

El era peste măsură de bucuros. A mușcat din țeava pistolului, după care mi l-a dat și mie, spunându-mi:

— Mănâncă!

Eu am luat o gură, dar am simțit gustul de praf de pușcă și m-am înecat.

— E rău la gust, e rău tare, ziceam eu întruna.

El a mușcat o gură din mâner, ca să simtă gustul mai bine, și a spus:

— Chiar că are gust rău. I-l arunc înapoi.

Nici nu și-a terminat bine vorba că a și zvârlit pistolul lângă șchiop.

Și eu am procedat la fel cu încărcătorul pistolului, din care luasem o îmbucătură.

Șchiopul a ridicat pistolul și încărcătorul, le-a privit un pic, după care a început să urle. Apoi, le-a aruncat cât colo și a

luat-o la fugă, împleticindu-se. Noi stăteam pe mormanul de fier vechi și ne prăpădeam de râs.

Noaptea târziu, dinspre sud-est s-a ivit un fascicul de lumină orbitoare, după care a răsunat un șuierat puternic. Iarăși venea trenul.

L-am văzut cum gonește până la capătul liniei ferate, unde locomotiva s-a lovit de un alt tren. Vagoanele pe care le trăgea s-au ciocnit, cu un uruit asurzitor, unele de altele, iar încărcătura de fier s-a răsturnat pe marginea drumului.

După aceea n-a mai venit nici unul. Eu l-am întrebat pe prietenul meu dacă nu era ceva foarte gustos printre bucățile de tren, iar el mi-a spus că roțile erau delicioase peste măsură. Așa că ne-am apucat să înfulecăm o roată. Am mâncat jumătate, după care nu ne-a mai trebuit.

Ne-am dus și la cuptorul topitoriei să căutăm ceva fier proaspăt și să-l mâncăm, dar nimic nu era așa de gustos ca fierul ruginit cu care ne obișnuiserăm noi.

Ziua ne ascundeam în mormanul de fiare vechi și dormeam, iar noaptea ieșeam și le făceam zile fripte oamenilor de la turnătorie, până i-am băgat în sperieți de-a binelea.

Într-o noapte, ne-am dus din nou să-i speriem pe cei care sfărâmau oale de fier. Am văzut că în lumina strălucitoare proiectată de flăcările cuptorului se afla o oală mare, de un roșu-cărămiziu, din pricina stratului gros de rugină, dar nici n-am apucat să punem mâna pe ea, că am și auzit un zgomot și o plasă împletită din sfoară groasă a căzut peste noi.

Am încercat s-o sfâșiem cu dinții, dar oricât ne-am străduit, n-a fost chip să izbutim.

— I-am prins! I-am prins! strigau bucuroși oamenii.

Apoi ne-au frecat rugina de pe corp cu glaspapir. Tare mai durea! Al naibii de tare!

Cuprins

Cătușe la degetele mari 5
Frumoasa care trecea pe bulevardul Chang'an
călare pe măgar 32
Bătălia din pădurea plopilor albi 51
Întâlnire surprinzătoare 69
Femeia cu buchetul de flori 73
Bumbacul imaculat 122
Maimuța. Umor și divertisment 252
Geniul 317
Zbor lin 329
Copilul-Fier 342

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Hong Ying, *Concubina din Shanghai*
Dave Eggers, *Opera sfâșietoare a unui geniu năucitor*
Giovanni Arpino, *Parfum de femeie*
Nagai Kafū, *Komayo. Povestea unei gheișe*
Ismail Kadare, *Spiritus*
Jeanne Kalogridis, *Eu, Mona Lisa*
Taichi Yamada, *N-am mai visat de mult că zbor*
Nikos Kazantzakis, *Raport către El Greco*
Stefan Zweig, *Douăzeci și patru de ore din viața unei femei*
Alessandro Baricco, *Emaus*
Paula McLain, *Soția din Paris*
Kaui Hart Hemmings, *Descendenții*
Yasunari Kawabata, *Valsul florilor*
Martin Suter, *Un prieten perfect*
Vanessa Diffenbaugh, *Limbajul florilor*
J.M. Coetzee, *Miezul verii*
Mo Yan, *Obosit de viață, obosit de moarte*
Aleksandr Soljenițîn, *O zi din viața lui Ivan Denisovici*
Michela Murgia, *Accabadora*
Jon Krakauer, *În aerul rarefiat*
Anuradha Roy, *Valurile pământului*
Virginia Woolf, *Orlando*
Yasushi Inoue, *Pușca de vânătoare*
Kate Morton, *Orele îndepărtate*
Yukio Mishima, *Templul de aur*
John Fante, *Vise de pe Bunker Hill*
Jan Koneffke, *Cele șapte vieți ale lui Felix K.*
Yasunari Kawabata, *Frumusețe și întristare*
Ludmila Ulițkaia, *Fetițele. Rude sărmane*
Kathryn Wagner, *Dansatoarea lui Degas*
Rui Zink, *Cititorul din peșteră*
Care Santos, *Încăperi ferecate*

Ismail Kadare, *Cina blestemată*
Yukio Mishima, *Sete de iubire*
Giovanni Papini, *Povestiri stranii*
Ann Patchett, *Fascinație*
Tom Rachman, *Imperfecționiștii*
Jay Parini, *Rătăcirile lui Herman Melville*
Sawako Ariyoshi, *Parfum de curtezană*
F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*
F. Scott Fitzgerald, *Blândețea nopții*
Sarah Dunant, *Sânge și splendoare*
Mo Yan, *Baladele usturoiului din Paradis*
Yōko Ogawa, *Hotel Iris*
Zelda Fitzgerald, *Acordă-mi acest vals*
Simone de Beauvoir, *Femeia sfâșiată*
Ellis Avery, *Ultimul nud*
Katherine Govier, *Fiica lui Hokusai*
J.M. Coetzee, *Copilăria lui Isus*
Thomas Mann, *Alesul*
Nick Hornby, *Adio, dar mai stau puțin*
Alessandro Baricco, *Mr Gwyn*
Yasushi Inoue, *Maestrul de ceai*
Kurt Vonnegut, *Tabachera din Bagombo*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Richard Bach, *Pescărușul Jonathan Livingston*
Mo Yan, *Broaște*
Sorj Chalandon, *Al patrulea zid*
Hélène Grémillon, *Confidentul*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Knut Hamsun, *Pan. Victoria*
Kate Morton, *Păzitoarea tainei*
J.M. Coetzee, *Așteptându-i pe barbari*
Richard C. Morais, *Madame Mallory și micul bucătar indian*
Yasunari Kawabata, *Frumoasele adormite*
James Meek, *Invaziile inimii*
António Lobo Antunes, *Inima inimii*
Nikos Kazantzakis, *Căpitanul Mihalis*
Giuseppe Berto, *Răul ascuns*

Paolo Giordano, *Corpul uman*
Mo Yan, *Țara Vinului*
Liza Dalby, *Povestea doamnei Murasaki*
Oscar Wilde, *Portretul lui Dorian Gray*
Patrick Modiano, *Micuța Bijou*
Patrick Modiano, *Strada Dughenelor Întunecoase*
Bob Dylan, *Tarantula*
Ludmila Ulițkaia, *Medeea și copiii ei*
William Golding, *Beznă clară*
Karen Blixen, *Povestiri de iarnă*
Evgheni Vodolazkin, *Laur*
Kidō Okamoto, *Fiica negustorului de sake*
Ismail Kadare, *Podul cu trei arce*
Therese Anne Fowler, *Z. Un roman despre Zelda Fitzgerald*
Alessandro Baricco, *Mătase*
Anthony Burgess, *Ochii doamnei mele*
Hilary Mantel, *O regină pe eșafod*
Lena Andersson, *Pasiune pură*
Yasunari Kawabata, *Păpădiile*
Marguerite Yourcenar, *Memoriile lui Hadrian*
Knut Hamsun, *Foamea*
Yasunari Kawabata, *O mie de cocori*
Rui Zink, *Instalarea fricii*
Su Tong, *Lumea de orez*
Javier Cercas, *Legile frontierei*
J.M. Coetzee, *Elizabeth Costello*
Karen Blixen, *Din inima Africii*
Patrick Modiano, *Orizontul*
Michel Houellebecq, *Supunere*
Thomas Mann, *Mărturisirile escrocului Felix Krull*
Anthony Marra, *Constelația fenomenelor vitale*
Jennifer Cody Epstein, *Zeii pedepselor cerești*
Hélène Grémillon, *Tangou pentru Lisandra*
Martin Page, *M-am hotărât să devin prost*
Salvador Dalí, *Chipuri ascunse*
Ann Leary, *Ora de aur*
Lydie Salvayre, *Să nu plângi*

Yōko Ogawa, *Profesorul și menajera*
Evgheni Vodolazkin, *Soloviov și Larionov*
Kyung-sook Shin, *Voi fi acolo*
Alessandro Baricco, *De trei ori în zori*
Thomas Mann, *Lotte la Weimar*
Cees Noteboom, *Pierdutul paradis*
Yukio Mishima, *După banchet*
Yasunari Kawabata, *Țara zăpezilor*
Anthony Burgess, *Moartea la Deptford*
David Mitchell, *Omul de ianuarie*
Bob Dylan, *Cronica vieții mele*
Patrick Süskind, *Porumbelul*
Ismail Kadare, *Firida Rușinii*
Alain de Botton, *Sex, shopping și un roman*
Care Santos, *Poftă de ciocolată*
Yasushi Inoue, *Nobila doamnă din Yodo*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Sirena și alte povestiri*
J.M. Coetzee, *Foe*
Katja Petrowskaja, *Poate Estera*
Nikos Kazantzakis, *Sărăcuțul lui Dumnezeu*
Akira Yoshimura, *Naufragii*
Alessandro Baricco, *Mireasa tânără*
Anthony Doerr, *Toată lumina pe care nu o putem vedea*
Franz Kafka, *Scrisoare către tata*
Paula McLain, *Zbor în jurul soarelui*
Boualem Sansal, *2084. Sfârșitul lumii*
Ricardo Piglia, *Calea Idei Brown*
W.B. Yeats, *Rosa Alchemica și alte povestiri*
Yasunari Kawabata, *Sunetul muntelui*
Maureen Lindley, *O fată ca tine*
Jim Fergus, *Amintirea dragostei*
Dario Fo, *Fiica papei*
Dave Eggers, *O hologramă pentru rege*
Marquerite Yourcenar, *Povestiri orientale*
Ludmila Ulițkaia, *Imago*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Mo Yan, *Femeia cu buchetul de flori și alte povestiri*

Mo Yan („Nu vorbi"), pseudonimul scriitorului Guan Moye, este una dintre cele mai puternice voci ale literaturii contemporane. Născut în 1955 într-o familie de țărani, a crescut în Gaomi, în provincia Shandong din nord-estul Chinei. La vârsta de doisprezece ani, în timpul Revoluției Culturale, a fost obligat să părăsească școala și să lucreze mai întâi la câmp, apoi într-o fabrică de bumbac. În 1976 s-a alăturat Armatei Populare de Eliberare. Ca soldat, a început să studieze literatura și să scrie, debutând în 1981, într-o revistă literară, cu povestirea *Potopul din noaptea de primăvară*. A absolvit, în 1986, Academia de Artă și Literatură a Armatei, obținând în anii '90 un masterat în literatură de la Universitatea Normală din Beijing. În 1997 a părăsit armata și a devenit scriitor liber-profesionist. În 1985 îi apare prima nuvelă, *Ridichea de cristal*, care se bucură de mare succes. Mo Yan devine celebru în China și în lume prin romanul publicat în 1987, *Sorgul roșu* (Humanitas Fiction, 2008, 2012). La notorietatea scriitorului contribuie cunoscutul film omonim din 1987 al lui Zhang Yimou, câștigător al Ursului de Aur la Festivalul de Film de la Berlin în 1988. Autor prolific, Mo Yan a publicat peste optzeci de povestiri și zece romane, cele mai cunoscute fiind: *Baladele usturoiului din Paradis* (1988, revizuit în 2012; Humanitas Fiction, 2013), *Țara vinului* (1992; Humanitas Fiction, 2014), *Țâțe mari și șolduri late* (1996), *Pedeapsa santalului* (2001), *Obosit de viață, obosit de moarte* (2006; Humanitas Fiction, 2012) și *Broaște* (2009; Humanitas Fiction, 2014). Romanele și povestirile sale au fost traduse în peste treizeci de limbi, iar câteva au fost ecranizate. Mo Yan a primit numeroase premii internaționale (Premiul Laure Bataillon, 2001; Premiul Nonino, 2005; Premiul pentru Cultură Asiatică Fukuoka, 2006; Premiul Newman pentru literatură chineză acordat de Oklahoma University, 2009; Premiul Manhae, 2011 etc.), culminând cu Premiul Nobel pentru literatură în 2012.

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ 2012

„Cu un realism halucinant, Mo Yan îmbină folclorul, istoria și contemporaneitatea."

Motivația juriului Nobel

Proza scurtă a lui Mo Yan aduce o tușă de mare prospețime în literatura contemporană. Cele zece povestiri reunite în volumul de față, în aceeași măsură violente și poetice, sunt un amestec unic, inclasabil, de realism magic și realism social, în care se întrepătrund elemente de mitologie și tradiție populară cu episoade din istoria recentă a ținutului Gaomi tratate în manieră satirică. Lirismul descrierilor are drept contrapunct umorul, adesea feroce, în arhitectura poveștilor de dragoste, curaj și moarte ale eroilor favoriți ai scriitorului: oamenii obișnuiți.

„Poate că nu sunt un scriitor cu o formație teoretică solidă, dar am o imaginație fertilă. [...] Pot depăna o poveste încântătoare, și această măiestrie am deprins-o de la bunicii mei, dar și de la numeroșii povestitori care se perindau prin sat."

Mo Yan

„Mo Yan transformă nefericirea vieții cotidiene în episoade pline de bucurie, de o rară frumusețe."

The New York Times Book Review

„În povestiri, imaginația vizuală a lui Mo Yan este copleșitoare."

Financial Times

„De-a lungul carierei sale de până acum, Mo Yan a explorat o multitudine de teme și genuri, remarcându-se ca un scriitor cu un control desăvârșit atât asupra conținutului, cât și asupra formei."

Julia Lovell

ISBN 978-606-779-092-4